

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈУ Службени гласник Републике Српске,
Бања Лука, Велка Млађеновића бб

Телефон/факс: (051) 456-331, 456-341

E-mail: slglasnikrs@blic.net
slgl.finance@blic.net
slgl.oglasni@blic.net

Уторак, 9. октобар 2012. године
БАЊА ЛУКА

Број 93 Год. XXI

www.slglasnik.org

Жиро-рачуни: Нова банка а.д. Бања Лука
555-007-00001332-44
НЛБ Развојна банка а.д.
Бања Лука 562-099-00004292-34
Volksbank а.д. Бања Лука
567-162-10000010-81
UniCredit Bank а.д. Бања Лука
551-001-00029639-61
Комерцијална банка а.д. Бања Лука
571-010-00001043-39
Нуро-Alpe-Adria Bank а.д. Бања Лука
552-030-00026976-18

2107

На основу члана 113. став 1. Закона о високом образовању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 73/10, 104/11 и 84/12) и члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), Влада Републике Српске, на сједници од 26. септембра 2012. године, донијела је

ОДЛУКУ

**О БРОЈУ РЕДОВНИХ СТУДЕНАТА КОЈИ СЕ
УПИСУЈУ У ПРВУ ГОДИНУ ТРЕЋЕГ ЦИКЛУСА
СТУДИЈА У АКАДЕМСКОЈ 2012/13. ГОДИНИ НА
УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ И ВИСИНИ
ШКОЛАРИНЕ ЗА СТУДЕНТЕ ТРЕЋЕГ ЦИКЛУСА**

I

Овом одлуком утврђују се број редовних студената који се уписују у прву годину трећег циклуса студија у академској 2012/13. години на Универзитету у Бањој Луци и висина школарине за студенте трећег циклуса.

II

Утврђује се број од 20 студената који се уписују у прву годину трећег циклуса студија у академској 2012/13. години на Универзитету у Бањој Луци, и то:

- 1) на Електротехничком факултету, од чега:
 - десет студената држављана Босне и Херцеговине и
 - пет страних држављана;

- 2) на Пољопривредном факултету пет студената држављана Босне и Херцеговине.

III

Утврђује се висина школарине:

- 1) на Електротехничком факултету у износу од 5.000 КМ за једну академску годину,
- 2) на Пољопривредном факултету у износу од 6.500 КМ за једну академску годину.

IV

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-2297/12
26. септембра 2012. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Александар Џомбић, с.р.

2108

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број

118/08), а у вези са чланом 5. став 2. Закона о извршењу Буџета Републике Српске за 2012. годину ("Службени гласник Републике Српске", бр. 3/12 и 84/12), Влада Републике Српске, на сједници од 26. септембра 2012. године, донијела је

ОДЛУКУ

**О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПЛАН УТРОШКА
СРЕДСТАВА - ТЕКУЋИ ГРАНТОВИ ЗА НАЦИОНАЛНЕ
ПАРКОВЕ "СУТЈЕСКА" И "КОЗАРА"**

I

Даје се сагласност Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију (организациони код 1956) на План утрошка средстава, са позиције 415200 - текући грантови за националне паркове "Сутјеска" и "Козара", за период 1. јануар - 30. септембар 2012. године, у износу од 121.454,85 КМ.

II

Новчана средства из тачке I ове одлуке додјелују се националним парковима за редован рад и распоређују се на следећи начин:

- Национални парк "Сутјеска",
у износу од72.872,91 КМ,
- Национални парк "Козара",
у износу од48.581,94 КМ.

III

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију и Министарство финансија.

IV

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-2300/12
26. септембра 2012. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Александар Џомбић, с.р.

2109

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), члана 20. став (1) Правила пласмана по кредитним линијама и зајмовима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 41/12 и 47/12) и Одлуке о давању сагласности за кредитно задужење ("Службени гласник Републике Срп-

ске”, број 88/12), Влада Републике Српске, на сједници од 26. септембра 2012. године, донијела је

ОДЛУКУ

I

Јавној установи Геронтолошки центар “Слатекс” Слатина одобриће се додатна кредитна средства из средстава по кредитним линијама и зајмовима Инвестиционо-развојне банке Републике Српске, у износу од 2.000.000,00 КМ, за потребе измирења доспјелих обавеза по основу реконструкције објекта Геронтолошког центра “Слатекс” Слатина и за несметано функционисање ове установе.

II

За реализацију ове одлуке задужује се Инвестиционо-развојна банка Републике Српске, у складу са процедурама за одобравање кредита и зајмова.

III

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 04/1-012-2-2326/12
26. септембра 2012. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Александар Цомбић, с.р.

2110

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 118/08) и члана 5. став 2. Закона о извршењу Буџета Републике Српске за 2012. годину (“Службени гласник Републике Српске” бр. 3/12 и 48/12), Влада Републике Српске, на сједници од 26. септембра 2012. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПЛАН УТРОШКА СРЕДСТАВА

I

Даје се сагласност Агенцији за воде обласног ријечног слива Саве на План утрошка средстава на капитална улагања за реконструкцију насипа поред канала Толиса, санацију корита ријека Ракитнице и Укрине и реконструкцију облоге источног латералног канала, за период 1. јануар - 30. септембар 2012. године, у укупном износу од 275.000,00 КМ, на буџетској позицији 511100 - издаци за изградњу и прибављање зграда и објеката.

II

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство финансија и Агенција за воде обласног ријечног слива Саве.

III

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 04/1-012-2-2304/12
26. септембра 2012. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Александар Цомбић, с.р.

2111

На основу члана 43. став 2. Закона о здравственој заштити (“Службени гласник Републике Српске”, број 106/09), чл. 3. и 12. Закона о систему јавних служби (“Службени гласник Републике Српске”, број 68/07) и члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 118/08), Влада Републике Српске, на сједници од 26. септембра 2012. године, донијела је

ОДЛУКУ

О УСКЛАЂИВАЊУ АКТА О ОСНИВАЊУ ОПШТЕ БОЛНИЦЕ “СВЕТИ ВРАЧИ” БИЈЕЉИНА

I

Овом одлуком врши се усклађивање акта о оснивању Опште болнице “Свети Врачи” Бијељина са Законом о

здравственој заштити, Законом о систему јавних служби и Законом о класификацији дјелатности и Регистру пословних субјеката по дјелатностима (“Службени гласник Републике Српске”, број 74/10) и промјена назива Здравствене установе Општа болница “Свети Врачи” Бијељина у Јавна здравствена установа Болница “Свети Врачеви” Бијељина.

II

Назив здравствене установе из тачке I ове одлуке је Јавна здравствена установа Болница “Свети Врачеви” Бијељина (у даљем тексту: Болница).

Скраћени назив здравствене установе гласи: ЈЗУ Болница “Свети Врачеви” Бијељина.

Сједиште Болнице је у Бијељини, Српске војске 53.

III

Оснивач Болнице у име Републике Српске је Влада Републике Српске (у даљем тексту: Оснивач).

IV

Болница је здравствена установа другог нивоа у категорији болница и има својство правног лица које стиче уписом у судски регистар код надлежног суда.

V

У правном промету са трећим лицима Болница иступа у своје име и за свој рачун, а за обавезе одговара без ограничења, свим својим средствима.

Оснивач за обавезе Болнице одговара у правном промету до висине оснивачког улога који чине основна средства и опрема Болнице.

VI

Дјелатности Болнице су:

- 86.10 - дјелатност болнице,
- 86.22 - дјелатност специјалистичке медицинске праксе,
- 49.39 - превоз путника у копненом саобраћају за властите потребе,
- 49.41 - превоз робе у друмском саобраћају за властите потребе,
- 86.90 - остали видови здравствене заштите
- превоз пацијената амбулантним колима.

VII

Средства потребна за финансирање рада Болнице обезбјеђују се из средстава:

- Фонда здравственог осигурања Републике Српске,
- буџета Републике Српске и локалне самоуправе,
- осигуравајућих организација,
- корисника здравствене заштите,
- обављања научне и научноистраживачке дјелатности и
- других извора.

VIII

Органи руковођења и управљања Болницом су директор и Управни одбор.

IX

Директор руководи Болницом, представља и заступа Болницу и одговоран је за законитост рада Болнице.

Директора Болнице именује и разрјешава Оснивач, након спроведеног поступка јавне конкуренције, на период од четири године.

X

Управни одбор именује и разрјешава Оснивач, након спроведеног поступка јавне конкуренције, на период од четири године.

Управни одбор има пет чланова.

Члан Управног одбора не може бити лице запослено у Болници.

XI

Услови за избор и именовање директора и Управног одбора Болнице и њихова права и обавезе утврђују се Статутом Болнице, у складу са законом.

Оснивач даје сагласност на годишњи програм рада, финансијски план и Статут Болнице.

XII

Болница је дужна да усклади своју организацију, рад и Статут са овом одлуком у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове одлуке.

XIII

Директор Болнице наставља са радом до истека мандата.

Управни одбор Болнице наставља са радом до истека мандата.

XIV

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-2296/12
26. септембра 2012. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Александар Џомбић, с.р.

2112

На основу члана 33. став 2. Закона о заштити природе ("Службени гласник Републике Српске", бр. 50/02, 34/08 и 59/08), члана 22. алинеја 12. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 101/04, 42/05 и 118/05) и члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), Влада Републике Српске, на сједници од 26. септембра 2012. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ЗАШТИТИ СПОМЕНИКА ПРИРОДЕ "ЈАМА ЛЕДАНА"

I

Овом одлуком ставља се под заштиту Јама Ледана као Споменик природе (у даљем тексту: Споменик природе "Јама Ледана").

II

Споменик природе "Јама Ледана" ставља се под заштиту као подземни облик карстног рељефа са вертикалним улазом и великим хоризонталним подземним галеријама. Јама је испуњена атрактивним леденим наслагама, које сачињавају ледени сталагмити, повијени сталактити и саливи. Јама Ледана је по величини и атрактивности ледених наслага најзначајнији до сада откривени спелеолошки објекат у Републици Српској.

III

Споменик природе "Јама Ледана" налази се у Леданској ували, заселак Вучија пољана, општина Рибник. Границу зона заштите чини граница дијела катастарске честице: 19/225-1 у катастарској општини Рибник Горњи - број посједовног листа 148/3; државна својина, посједник ЛПШ Шуме Републике Српске а.д. Соколац Шумско газдинство Рибник.

Површина зоне заштите је површина дијела катастарске честице 19/225-1 и износи 28,26 хектара.

На заштићеној површини Споменика природе "Јама Ледана" у оквиру режима заштите II степена, у складу са чланом 36. став 1. тачка е) Закона о заштити природе, забрањује се:

- индустријска експлоатација минералних и неминералних сировина на цијелом подручју, осим ако није ријеч о стратешким сировинама, при чему одлуку доноси надлежни државни орган у складу са Законом о рударству,
- сваки вид експлоатације леда и ледених наслага,
- примарна прерада и претконцентрација сировина, осим у случају стратешког интереса, при чему се утврђују посебни услови заштите животне средине,

- депоновање примарних и секундарних јаловина, комуналног, индустријског и другог отпада и вишка земље са откопа на заштићеном подручју,

- изградња индустријских, инфраструктурних, привредних, хидротехничких и других објеката чији рад и постојање могу изазвати неповољне промјене квалитета земљишта, вода, ваздуха, живог свијета, љепоте предјела, културних добара и њихове околине,

- промјена намјена површина, изузев промјена које проистичу из програмских докумената Управљача,

- градња стамбених, економских помоћних објеката пољопривредних домаћинстава и викенд-објеката изван грађевинских подручја утврђених посебним планским и урбанистичким документима, односно градња објеката пољопривредних домаћинстава изван постојећих грађевинских парцела до доношења тих докумената,

- просијецање било које нове саобраћајнице, уколико није утврђена важећим просторним или урбанистичким планом, или гранским основима које су усаглашене са режимима и мјерама заштите подручја,

- узимање фосилоносних материјала са геолошких профила,

- свака промјена постојеће морфологије терена и водотока, превођење вода једног у други водоток и измјена хидродинамичних карактеристика и режима водотока без сагласности надлежних институција,

- извођење хидрогеолошких радова без сагласности Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа (у даљем тексту: Завод) и Управљача,

- каптирање извора, изградња хидротехничких објеката (акумулација, брана итд.), укључујући и регулацију водотока,

- свако преграђивање водотока и изградња нових рибањака,

- формирање депонија било ког отпада,

- формирање мрциништа на подручју отвореног карста,

- складиштење, депоновање и бацање комуналног отпада и отпадних материјала свих врста ван мјеста одређених за ту намјену, као и нерегулисано формирање мрциништа и одлагање стајског ђубрива,

- руковање отровним хемијским материјама, нафтним дериватима и другим опасним материјама,

- уништавање шумских комплекса и њихово уситњавање, чиста сјеча у природним састојинама и крчење шума, кресање лисника и прекомјерно коришћење дрвене масе у односу на циљеве и принципе газдовања шумама,

- крчење шума и обављање других радњи на мјестима и на начин који могу изазвати процесе јаке и екскезивне водне ерозије и неповољне промјене предјела,

- преоравање природних ливада и пашњака,

- садња, засијавање и насељавање врста биљака страних за природни живи свијет овог подручја, осим за потребе спречавања ерозије и клизишта,

- сакупљање и коришћење свих заштићених дивљих биљних и животињских врста,

- уништавање дивљих врста биљака и животиња заштићених као природне ријеткости или других законски регулисаних категорија; насељавање врста животиња страних за природни живи свијет овог подручја, у слободном простору.

На заштићеној површини Споменика природе "Јама Ледана" у оквиру режима заштите II степена дозвољена су:

- научна истраживања,

- пољопривредна производња домаћинстава у индивидуалном режиму,

- подизање аутохтоних састојина лишћара на површинама под шикарама и шибљацима, ако су услови повољни, уз очување постојеће аутохтоне вегетације,

- изградња нових објеката и извођење радова који су у функцији презентације и заштите заштићеног природног

добра, уређење саобраћајница, прихватних површина и друго у складу са стручним основом или одговарајућим планским актом Споменика природе,

- задржавање постојећих траса саобраћајница, а може се предвидјети и асфалтирање искључиво оних саобраћајница које ће водити до планираног паркинга да би се омогућило повезивање насеља и постојеће локације посебне намјене,

- задржавање електромереже подручја на постојећим правцима док се не стекну услови за њену реконструкцију у цјелини или дијеловима уз обавезно каблирање,

- прикључивање нових објеката уз обавезно каблирање на мјестима гдје се нарушава амбијентална цјелина,

- јавно освјетљење на урбанизованим површинама које може имати искључиво пејзажни карактер уз употребу одговарајућих свјетлосних тијела.

IV

Спомеником природе “Јама Ледана” управља Општина Рибник (у даљем тексту: Управљач), која може поменуто природно добро дати на управљање другом правном лицу.

V

Заштита и развој Споменика природе “Јама Ледана” спроводи се на основу Програма за спровођење мјера управљања (у даљем тексту: Програм управљања).

Програм управљања садржи: планиране активности за реализацију циљева управљања прописаних Законом о заштити природе и мјера управљања прописаних овом одлуком, те активности за уређење и опремање Споменика природе “Јама Ледана” са динамиком реализације активности.

VI

Управљач у обављању послова управљања Спомеником природе “Јама Ледана” обезбјеђује спровођење прописаних режима заштите и очувања природног добра, припрема и доноси програм управљања, који се доноси на период од пет година, уз претходно прибављено мишљење Завода и сагласност министарства надлежног за заштиту животне средине (у даљем тексту: Министарство).

На основу програма управљања, доноси се годишњи програм управљања, чији се задаци и послови реализују у текућој години, са динамиком њиховог извршавања и висином потребних средстава.

Управљач подноси Министарству извјештај о остваривању програма управљања из тачке V ове одлуке до 15. децембра за текућу годину.

VII

Прије истека периода на који се доноси програм управљања, Управљач подноси Министарству приједлог плана управљања, ради упућивања на усвајање Влади Републике Српске.

Израду плана управљања Управљач повјерава стручним, односно научним институцијама овлашћеним за ове послове.

План управљања доноси се на период од 15 година.

Годишњи извјештај о спровођењу плана управљања Управљач доставља Министарству до 15. марта текуће године за претходну годину.

VIII

Управљач у обављању послова управљања Спомеником природе “Јама Ледана” обезбјеђује обиљежавање овог споменика природе, подјелу катастарских честица према утврђеној зони заштите и доноси правила унутрашњег реда ради ефикасније заштите овог споменика природе уз претходно прибављено мишљење Завода и сагласност Министарства.

Правилима из подтачке 1. ове тачке утврђују се правила за спровођење режима заштите и развоја, и то: постављање информативних и других ознака, мјере заштите приликом обављања научних истраживања и извођења истражних радова, услови за обављање дозвољених дјелатности и посебне мјере и ограничења у спровођењу режима заштите.

Правила из подтачке 1. ове тачке и друге неопходне информације за спровођење режима заштите Управљач јавно оглашава, на начин да буду доступна корисницима и посјетиоцима.

IX

Управљач ће уз претходно прибављено мишљење Завода и сагласност Министарства донијети програм управљања у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу ове одлуке, а годишњи програм у року од 90 дана од дана ступања на снагу програма.

До доношења програма управљања Управљач може послове управљања обављати према привременом програму управљања, који доноси у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове одлуке, такође уз претходно прибављено мишљење Завода и сагласност Министарства.

X

Планови и програми уређења простора, шумског, водопроведног и другог основа и програми који обухватају подручје гдје се налази заштићено природно добро усагласиће се са програмом управљања из тачке V ове одлуке, као и режимима заштите прописаним овом одлуком.

XI

Средства за заштиту и развој Споменика природе “Јама Ледана” обезбјеђују се из буџетских средстава општине, прихода Управљача и из других извора у складу са законом.

XII

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 04/1-012-2-2299/12
26. септембра 2012. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Александар Џомбић, с.р.

2113

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 118/08), Влада Републике Српске, на сједници од 26. септембра 2012. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ПРЕНОСУ ПРАВА ВЛАСНИШТВА

I

Преноси се право власништва над:

1. путничким аутомобилом М1, марке “школа фелиција” LX 1.3, врста мотора бензин, радни обим мотора 1289 cm³, број шасије ТМВЕЕА613Y0010693, број мотора 3002555, година производње 1999, регистарска ознака 186-Е-321 и

2. путничким аутомобилом М1, марке “школа фелиција”, врста мотора дизел, радни обим мотора 1896 cm³, број шасије ТМВЕНН613X0004711, број мотора АЕФ269129, година производње 1999, регистарска ознака 180-Т-509, са Министарства управе и локалне самоуправе на ЈУ Национални парк “Козара” Приједор.

II

Право власништва над путничким аутомобилима из тачке I ове одлуке преноси се без накнаде.

III

За извршење ове одлуке задужује се Министарство управе и локалне самоуправе.

IV

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 04/1-012-2-2295/12
26. септембра 2012. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Александар Џомбић, с.р.

2114

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), Влада Републике Српске, на сједници од 26. септембра 2012. године, донијела је

ОДЛУКУ**О ПРЕНОСУ ПРАВА ВЛАСНИШТВА****I**

Преноси се право власништва на рачунарској опреми са Министарства правде на Уставни суд Републике Српске, а како сlijеди:

- APC BackUPS 650VA, BK650EI, 230V, APC Back-UPS CS, 400 Watts / 650 VA, Input 230V / Output 230V, Interface Port DB-9 RS-232, USB - 2 ком.;

- Lexmark - Mono Laser E260DN A4 33ppm 32MB Duplex 50000 str. Parallel, USB, Network + dodatna ladica 250 listova - 2 ком.;

- ASA5505-BUN-K9 ASA 5505 Appliance with SW, 10 Users, 8 ports, 3DES/AES - 1 ком.;

- Lenovo Edgre 91z All-in-One, Intel, i3, 2120, 3,33 GHz, 4096 MB, 21,5", 1920x1080, SATA 500 GB, Windows 7 Professional 64-bit, AMD Radeon HD6650A 1 GB, DVD+RW DL, 1x10/100/1000 Ethernet, 802.11 b/g/n, HDMI x1, USB 2.0x6, USB miš i tastatura - 2 ком.;

- Notebook Lenovo Think Pad T410, 14.1" WXGA+ TFT (1440 x 900) LED, Intel QM57, NVIDIA NVS 4200m Graphics 1GB DDR3, Camera, BT, Fingerprint, i5-2340M CPU, 500GB/7200 rpm, DVDRW, 2GB, Int, Mobile Broadband - Upgradable, Centrino Ultimate -N 6300, Win7 Pro64 - 2 ком.;

- Notebook Lenovo Think Pad T420, 14.1" WXGA+ TFT (1440 x 900) LED, Intel QM57, NVIDIA NVS 4200m Graphics 1GB DDR3, Camera, BT, Fingerprint, i5-2340M, 500GB/7200 rpm, DVDRW, 4GB, Win7 Pro64 - 7 ком.;

- LG External HDD 500 GB 2.5", USB2.0, Backup software, black, HXD7U50GL - 9 ком.;

- Skener A3 1200 Pro 600x600, 24bit Mustek - 1 ком.

II

Право власништва на рачунарској опреми из тачке I ове одлуке преноси се без накнаде.

III

Књижење опреме из тачке I ове одлуке извршиће се према спецификацији опреме из књиговодства Министарства правде.

IV

За спровођење ове одлуке задужује се Министарство правде.

V

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-2301/12
26. септембра 2012. године
Бања Лука

Председник
Владе,
Александар Џомбић, с.р.

2115

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), Влада Републике Српске, на сједници од 26. септембра 2012. године, донијела је

ОДЛУКУ**I**

Даје се сагласност да се канцеларијски простор, намјештај и опрема Министарства финансија Републике Српске на Палама уступи Служби за заједничке послове Владе Републике Српске.

II

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство финансија и Служба за заједничке послове Владе Републике Српске.

III

Саставни дио ове одлуке чини Списак канцеларијског намјештаја и опреме која се уступа.

IV

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-2302/12
26. септембра 2012. године
Бања Лука

Председник
Владе,
Александар Џомбић, с.р.

2116

На основу члана 113. став 1. тачка г) Закона о високом образовању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 73/10, 104/11 и 84/12) и члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), Влада Републике Српске, на сједници од 26. септембра 2012. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНИ ОДЛУКЕ О БРОЈУ РЕДОВНИХ И ВАНРЕДНИХ СТУДЕНАТА КОЈИ СЕ УПИСУЈУ У ПРВУ ГОДИНУ ПРВОГ ЦИКЛУСА СТУДИЈА И У ПРВУ ГОДИНУ ДРУГОГ ЦИКЛУСА СТУДИЈА У АКАДЕМСКОЈ 2012/13. ГОДИНИ НА ЈАВНИМ ВИСОКОШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА

I

У Одлуци о броју редовних и ванредних студената који се уписују у прву годину првог циклуса студија и у прву годину другог циклуса студија у академској 2012/13. години на јавним високошколским установама ("Службени гласник Републике Српске", број 55/12) у тачки II број: "7.597" замјењује се бројем: "8.013".

У подтачки 1) број: "3.777" замјењује се бројем: "4.098"; број: "2.982" замјењује се бројем: "3.303"; број: "1.303" замјењује се бројем: "1.446"; број: "1.447" замјењује се бројем: "1.620" и број: "232" замјењује се бројем: "237".

У подтачки 2) број: "3.380" замјењује се бројем: "3.445"; број: "3.020" замјењује се бројем: "3.085"; број: "1.346" замјењује се бројем: "1.381" и број: "1.664" замјењује се бројем: "1.694".

У подтачки 4) број: "220" замјењује се бројем: "250" и број: "100" замјењује се бројем: "130".

II

У тачки III Одлуке број: "2.318" замјењује се бројем: "2.303".

У подтачки 1) број: "1.330" замјењује се бројем: "1.225"; број: "55" замјењује се бројем: "85"; број: "285" замјењује се бројем: "255" и број: "964" замјењује се бројем: "859".

У подтачки 2) број: "948" замјењује се бројем: "1.038"; број: "558" замјењује се бројем: "648" и број: "508" замјењује се бројем: "598".

III

У тачки IV Одлуке Прилог број 1. замјењује се новим Прилогом број 1, који је саставни дио ове одлуке.

IV

У тачки V Одлуке Прилог број 2. замјењује се новим Прилогом број 2, који је саставни дио ове одлуке.

V

У тачки VI Одлуке Прилог број 3. замјењује се новим Прилогом број 3, који је саставни дио ове одлуке.

VI

У тачки VII Одлуке Прилог број 4. замјењује се новим Прилогом број 4, који је саставни дио ове одлуке.

VII

У тачки VIII Одлуке Прилог број 5. замјењује се новим Прилогом број 5, који је саставни дио ове одлуке.

VIII

Послије тачке IX Одлуке додаје се нова тачка IXa. и гласи:

“IXa.

Одобрава се упис дјецe погинулих и несталих бораца ВРС која су положила пријемни испит, а нису се уписала

на одређени студијски програм у оквиру одобрене уписне квоте.”.

IX

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 04/1-012-2-2298/12
26. септембра 2012. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Александар Цомбић, с.р.

Прилог број 1

Број студената који се могу уписати у прву годину првог циклуса студија у академској 2012/13. години на Универзитету у Бањој Луци, приказан по организационим јединицама и студијским програмима

Р. бр.	Организациона јединица	Студијски програм	Редовни студиј					Ванредни студиј	Укупно редовни и ванредни студиј
			Буџет	Су-фин.	Страни држ.	Укупно	Укупно по факултетима		
1.	Академија умјетности	Музичка умјетност	23	26	1	50	91	0	91
		Ликовна умјетност	10	10	0	20		0	
		Драмска умјетност	10	11	0	21		0	
2.	Архитектонско-грађевински факултет	Архитектура	25	20	5	50	150	0	150
		Грађевинарство	25	20	5	50		0	
		Геодезија	45	0	5	50		0	
3.	Економски факултет	Економија	50	250	0	300	300	100	400
4.	Електротехнички факултет	Рачунарство и информатика	50	20	2	72	146	0	146
		Електроника и телекомуник.	30	10	2	42		0	
		Електроенергетски и индустријски системи	20	10	2	32		0	
5.	Машински факултет	Производно машинство	125	75	0	200	200	10	210
		Енергетско и саобраћајно машинство							
		Мехатроника							
		Индустријско инжењерство и менаџмент							
		Заштита на раду							
6.	Медицински факултет	Медицина	55	40	10	105	235	0	255
		Фармација	30	20	10	60		0	
		Стоматологија	20	20	10	50		0	
		Здравствена њега	10	10	0	20		20	
7.	Правни факултет	Право	80	220	10	310	310	250	560
8.	Пољопривредни факултет	Анимална производња	20	30	5	55	215	0	245
		Билна производња	60	30	15	105		30	
		Аграрна економија и рурални развој	25	25	5	55		0	
9.	Природно-математички факултет	Географија	20	20	5	45	448	20	648
		Хемија	30	10	5	45		20	
		Физика	20	10	5	35		20	
		Биологија	30	20	5	55		20	
		Математика и информатика	70	45	5	120		60	
		Екологија и заштита животне средине	30	25	5	60		20	
		Просторно планирање	10	23	5	38		10	
		Техничко васпитање и информатика – наставни смјер	15	30	5	50		30	
10.	Технолошки факултет	Хемијска технологија	20	30	0	50	160	5	180
		Биотехнолошко прехранбени	20	30	0	50		5	
		Текстилно инжењерство	15	15	0	30		5	
		Графичко инжењерство	15	15	0	30		5	
11.	Факултет политичких наука	Новинарство и комуникологија	15	20	5	40	160	0	160
		Социјални рад	15	20	5	40		0	
		Социологија	15	20	5	40		0	
		Политикологија	15	20	5	40		0	

12.	Рударски факултет	Рударство	30	20	0	50	50	0	50
13.	Факултет физичког васпитања и спорта	Спорт	10	50	15	75	150	20	190
		Општи - наставнички смјер	10	50	15	75		20	
14.	Шумарски факултет	Шумарство	25	60	0	85	85	0	85
15.	Филолошки факултет	Српски језик и књижевност	18	30	5	53	255	0	255
		Енглески језик и књижевност	20	30	5	55		0	
		Италијански језик и књ. и српски језик и књ.	10	20	5	35		0	
		Њемачки језик и књижевност	17	30	5	52		0	
		Француски језик и књижевност	10	20	5	35		0	
		Руски и српски језик и књ.	10	10	5	25		0	
16.	Филозофски факултет	Психологија	25	15	5	45	348	0	469
		Историја	35	10	5	50		0	
		Педагогија	33	20	5	58		15	
		Учитељски студиј у Бањалуци	60	25	5	90		30	
		Предшколско васпитање	40	15	5	60		25	
		Учитељски студиј у Дервенти	0	0	0	0		40	
Филозофија	25	15	5	45	15				
У К У П Н О			1.446	1.620	237	3.303	3.303	795	4.098

Прилог број 2

Број студената који се могу уписати у прву годину првог циклуса студија у академској 2012/13. години на Универзитету у Источном Сарајеву, приказан по организационим јединицама и студијским програмима

Р. бр.	Организациона јединица	Студијски програм	Редовни студиј					Укупно по факултетима	Ванредни студиј	Укупно редовни и ванредни студиј
			Буџет	Суфин.	Страни држ.	Укупно				
1.	Електротехнички факултет И. Ново Сарајево	Аутоматика и електроника	35	15	0	50	150	0	150	
		Електроенергетика	35	15	0	50		0		
		Рачунарство и информатика	35	15	0	50		0		
2.	Академија ликовних умјетности Требиње	Ликовна умјетност	5	15	0	20	20	0	20	
3.	Економски факултет Брчко	Економија	50	200	0	250	250	0	250	
4.	Економски факултет Пале	Економија	50	100	0	150	200	50	250	
		Туризам и хотелијерство	20	30	0	50		0		
5.	Машински факултет И. Ново Сарајево	Машинство	120	0	0	120	120	0	120	
6.	Медицински факултет Фоча	Медицина	60	30	0	90	205	0	205	
		Стоматологија	20	20	0	40		0		
		Здравствена њега	30	10	0	40		0		
		Специјална едукација и рехабилитација	25	10	0	35		0		
7.	Правни факултет Пале	Право	100	220	0	320	320	50	370	
8.	Пољопривредни факултет И. Ново Сарајево	Пољопривреда	60	150	0	210	285	30	315	
		Шумарство, Власеница	40	35	0	75		0		
9.	Технолошки факултет Зворник	Хемијско инжењерство и технологија	75	30	0	105	105	0	105	
10.	Педагошки факултет Бијељина	Разредна настава	50	50	0	100	220	30	290	
		Предшколско васпитање	25	25	0	50		20		
		Техничко образовање и информатика	40	30	0	70		20		
11.	Факултет физичког васпитања и спорта Пале	Физичко васпитање	0	30	0	30	80	30	110	
		Спорт	0	40	10	50		0		
12.	Факултет за производњу и менаџмент Требиње	Индустријски менаџмент	30	0	0	30	50	0	50	
		Индустријско инжењерство за енергетику	20	0	0	20		0		
13.	Музичка академија И. Ново Сарајево	Вокално-инструментални	0	20	0	20	50	0	50	
		Музичко педагошко-теоријски	6	24	0	30		0		

14.	Факултет пословне економије Бијељина	Пословна економија	50	170	0	220	220	30	250
15.	Саобраћајни факултет Добој	Саобраћај	50	150	0	200	200	80	280
16.	Филозофски факултет И. Ново Сарајево	Историја	20	10	0	30	610	0	630
		Филозофија	10	20	0	30		0	
		Социологија	20	10	0	30		0	
		Новинарство	10	20	0	30		20	
		Педагогија	20	20	0	40		0	
		Српски језик и књижевност	25	15	0	40		0	
		Општа књижевност и библиотекарство	20	10	0	30		0	
		Енглески језик и књижевност	20	20	0	40		0	
		Математика и физика	30	20	0	50		0	
		Математика и рачунарство	30	20	0	50		0	
		Психологија	20	20	0	40		0	
		Општа књижевност и театрологија	10	10	0	20		0	
		Њемачки језик и књижевност	20	10	0	30		0	
		Руски и српски језик и књижевност	25	15	0	40		0	
		Разредна настава	30	20	0	50		0	
Географија	20	0	0	20	0				
Кинески и енглески језик и књижевност	20	20	0	40	0				
УКУПНО			1.381	1.694	10	3.085	3.085	360	3.445

Прилог број 3

Број студената који се могу уписати у прву годину првог циклуса студија у академској 2012/13. години на Православном богословском факултету Свети Василије Острошки у Фочи, Високој медицинској школи у Приједору и на Високој школи за туризам и хотелијерство у Требињу, приказан по студијским програмима

ПРАВОСЛАВНИ БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ СВЕТИ ВАСИЛИЈЕ ОСТРОШКИ ФОЧА

Р. бр.	Студијски програм	Редовни студиј			Ванредни студиј	Укупно редовни и ванредни
		Буџет	Суфинансирање	Укупно редовни		
1.	Општи смјер	35	35	70	0	70
2.	Практични смјер	25	25	50	0	50
3.	Црквена умјетност	15	15	30	0	30
УКУПНО		75	75	150	0	150

ВИСОКА МЕДИЦИНСКА ШКОЛА ПРИЈЕДОР

Р. бр.	Студијски програм	Редовни студиј			Ванредни студиј	Укупно редовни и ванредни
		Буџет	Суфинансирање	Укупно редовни		
1.	Здравствена њега	10	20	30	30	60
2.	Физиотерапија	10	20	30	30	60
3.	Санитарно инжењерство	10	20	30	35	65
4.	Медицинско-лабораторијски инжењеринг	10	20	30	35	65
УКУПНО		40	80	120	130	250

ВИСОКА ШКОЛА ЗА ТУРИЗАМ И ХОТЕЛИЈЕРСТВО У ТРЕБИЊУ

Р. бр.	Студијски програм	Редовни студиј			Ванредни студиј	Укупно редовни и ванредни
		Буџет	Суфинансирање	Укупно		
1.	Туризам и хотелијерство	35	15	50	20	70

Прилог број 4

Број студената који се могу уписати у прву годину **другог** циклуса студија у академској 2012/13. години на Универзитету у Бањој Луци, приказан по организационим јединицама и студијским програмима

Р. бр.	Организациона јединица	Студијски програм	Редовни студиј				Укупно по факултетима	Ванредни студиј	Укупно редовни и ванредни студиј
			Буџет	Суфин.	Страни држ.	Укупно			
1.	Академија умјетности	Музичка умјетност	10	0	1	11	11	60	115
		Ликовна умјетност	0	0	0	0		14	
		Драмска умјетност	0	0	0	0		30	

2.	Архитектонско-грађевински факултет	Архитектура	5	25	0	30	30	0	30
3.	Економски факултет	Економија	0	5	0	5	5	105	110
4.	Електротехнички факултет	Рачунарство и информатика	5	25	5	35	85	0	85
		Електроника и телекомуник.	5	15	5	25		0	
		Електроенергетски и индустријски системи	5	15	5	25		0	
5.	Машински факултет	Производно машинство	10	50	0	60	60	20	80
		Енергетско и саобраћајно машинство							
		Мехатроника							
		Индустријско инжењерство и менаџмент							
		Заштита на раду							
6.	Правни факултет	Право	0	10	0	10	10	90	100
7.	Пољопривредни факултет	Анимална производња	0	5	0	5	35	10	115
		Биљна производња	0	5	0	5		55	
		Аграрна економија и рурални развој	0	5	0	5		15	
		Рурални развој II – TEMPUS пројекат	20		20	0			
8.	Технолошки факултет	Хемијска технологија	5	10	0	15	35	5	50
		Биотехнолошко прехранбени	5	5	0	10		5	
		Текстилно инжењерство	5	5	0	10		5	
9.	Рударски факултет	Рударство	0	5	0	5	5	10	15
10.	Факултет физичког васпитања и спорта	Спорт	5	0	5	10	20	20	60
		Општи - наставнички смјер	5	0	5	10		20	
11.	Шумарски факултет	Шумарство	0	5	0	5	10	25	50
		Управљање шумским ресурсима	0	5	0	5		15	
12.	Филолошки факултет	Српски језик и књижевност	0	0	0	0	0	50	170
		Енглески језик и књижевност	0	0	0	0		50	
		Италијански језик и књ. и српски језик и књ.	0	0	0	0		25	
		Њемачки језик и књижевност	0	0	0	0		30	
		Француски језик и књижевност	0	0	0	0		15	
13.	Филозофски факултет	Психологија	20	20	0	40	60	35	245
		Педагогија	0	5	0	5		35	
		Учитељски студиј у Бањалуци	0	5	0	5		45	
		Предшколско васпитање	0	5	0	5		35	
		Филозофија	0	5	0	5		35	
УКУПНО			85	255	26	366	366	859	1.225

Прилог број 5

Број студената који се могу уписати у прву годину другог циклуса студија у академској 2012/13. години на Универзитету у Источном Сарајеву и на Православном богословском факултету Свети Василије Острошки у Фочи, приказан по организационим јединицама и студијским програмима

Р. бр.	Организациона јединица	Студијски програм	Редовни студиј				Ванредни студиј	Укупно редовни и ванредни студиј
			Буџет	Суфинансирање	Укупно	Укупно по факултетима		
1.	Електротехнички факултет И. Ново Сарајево	Аутоматика и електроника	0	15	15	45	0	45
		Електроенергетика	0	15	15		0	
		Рачунарство и информатика	0	15	15		0	
2.	Академија ликовних умјетности Требиње	Ликовна умјетност	0	8	8	8	0	8
3.	Економски факултет Брчко	Економска политика и развој	0	10	10	30	20	90
		Финансијског и банкарског менаџмента	0	10	10		20	
		Маркетинга и менаџмента	0	10	10		20	
4.	Економски факултет Пале	Финансије	0	10	10	50	10	100
		Пословно управљање	0	10	10		10	
		Макроекономија, реформе и бизнис	0	10	10		10	
		Квантитативна економија	0	10	10		10	
		Економски развој	0	10	10	10		
5.	Машински факултет И. Ново Сарајево	Машинство	15	0	15	15	0	15

6.	Медицински факултет Фоча	Здравствена њега	5	5	10	20	0	20
		Специјална едукација и рехабилитација	5	5	10		0	
7.	Правни факултет Пале	Право	0	60	60	60	20	80
8.	Пољопривредни факултет И. Ново Сарајево	Пољопривреда	0	20	20	20	10	30
9.	Технолошки факултет Зворник	Хемијско инжењерство и технологија	10	20	30	30	0	30
10.	Факултет физичког васпитања и спорта Пале	Физичко васпитање	0	10	10	10	40	50
11.	Факултет за производњу и менаџмент Требиње	Индустријски менаџмент	0	10	10	10	0	10
12.	Музичка академија И. Ново Сарајево	Вокално-инструментални	0	20	20	35	0	35
		Музичко-педагошко-теоријски	0	15	15		0	
13.	Факултет пословне економије Бијељина	Међународна економија	0	10	10	30	20	90
		Финансије, банкарство и осигурање	0	10	10		20	
		Дигитална економија	0	10	10		20	
14.	Саобраћајни факултет Добој	Саобраћај	0	50	50	50	50	100
15.	Филозофски факултет И. Ново Сарајево	Историја	0	10	10	145	10	245
		Филозофија	0	10	10		10	
		Социологија	0	10	10		10	
		Новинарство	0	5	5		5	
		Педагогија	0	15	15		15	
		Српски језик и књижевност	0	15	15		15	
		Општа књижевност и библиотекарство	0	10	10		5	
		Математика и физика	0	10	10		10	
		Математика и рачунарство	0	10	10		10	
		Разредна настава	0	20	20		10	
16.	Педагошки факултет Бијељина	Енглески језик	15	15	30	90	0	90
		Разредна настава	0	60	60		0	
		Предшколско васпитање	0	30	30		0	
У К У П Н О			50	598	648	648	390	1.038

ПРАВОСЛАВНИ БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ СВЕТИ ВАСИЛИЈЕ ОСТРОШКИ ФОЧА

Р. бр.	Студијски програм	Редовни студиј			Ванредни студиј	Укупно редовни и ванредни
		Буџет	Суфинансирање	Укупно		
1.	Општи смјер	0	20	20	20	40
У К У П Н О		0	20	20	20	40

2117

На основу члана 43. став 3. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и члана 5. став 2. Закона о извршењу Буџета Републике Српске за 2012. годину ("Службени гласник Републике Српске", бр. 3/12 и 84/12), Влада Републике Српске, на сједници од 20. септембра 2012. године, донијела је

ОДЛУКУ

О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПЛАН УТРОШКА СРЕДСТАВА ("Службени гласник Републике Српске", број 34/12)

I

У Одлуци о давању сагласности на План утrophка средстава, број: 04/1-012-2-701/12, од 29. марта 2012. године ("Службени гласник Републике Српске", број 34/12), у тачки II ријечи: "у једнаким износима по 2.000,00 КМ" и ријечи: "УГ Потрошач Градишка" бришу се.

II

За реализацију ове одлуке задужује се Министарство трговине и туризма.

III

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-2310/12
20. септембра 2012. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Александар Џомбић, с.р.

2118

На основу члана 5. став 5. и члана 27. Закона о концесијама ("Службени гласник Републике Српске", бр. 25/02, 91/06 и 92/09) и члана 43. став 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), Влада Републике Српске, на сједници од 26. септембра 2012. године, донијела је

РЈЕШЕЊЕ

О УТВРЂИВАЊУ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА ЗА ДОДЈЕЛУ КОНЦЕСИЈЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА У СВОЈИНИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ ШАМАЦ

1. Утврђује се јавни интерес за додјелу концесије за коришћење пољопривредног земљишта у својини Репу-

блике Српске на подручју општине Шамац у катастарским општинама Доња Слатина и Горња Слатина, у површини од 68,4821 хектар, ради остваривања права обављања ратарско-сточарске пољопривредне производње.

2. Концесија за обављање пољопривредне производње на подручју општине Шамац из тачке 1. овог рјешења додијелиће се на основу јавног позива, у складу са одредбама чл. 23. до 26. Закона о концесијама ("Службеном гласнику Републике Српске", бр. 25/02, 91/06 и 92/09).

3. За реализацију овог рјешења задужује се Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.

4. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-2305/12
26. септембра 2012. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Александар Џомбић, с.р.

2119

На основу члана 33. став 2. Закона о концесијама ("Службени гласник Републике Српске", бр. 25/02, 91/06 и 92/09), а у вези са чланом 14. став 3. Правилника о поступку преноса уговора о концесији и преносу власничких права концесионара ("Службени гласник Републике Српске", бр. 60/11 и 89/11) и члана 43. став 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), Влада Републике Српске, на сједници од 26. септембра 2012. године, донијела је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ОДОБРАВАЊУ ПРОМЈЕНЕ ВЛАСНИЧКЕ СТРУКТУРЕ У КОНЦЕСИОНОМ ПРИВРЕДНОМ ДРУШТВУ ХЕ "БИСТРИЦА" ДОО ФОЧА

1. Одобрава се промјена власничке структуре у концесионом привредном друштву Хидроелектране "Бистрица" д.о.о. Фоча, са сједиштем у Фочи, Улица Данила Илића бр. 1, преносом дијела удјела у новчаном износу од 6.127.796,86 КМ са досадашњег власника "Kaldera company" д.о.о. Лакташи, са сједиштем у Лакташима, Карађорђева бб, на стицаоца "BDY Czesz a.s.", са сједиштем: Beroun, Чешка Република.

2. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-2319/12
26. септембра 2012. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Александар Џомбић, с.р.

2120

На основу члана 5. став 2. Закона о заштити и добробити животиња ("Службени гласник Републике Српске", број 111/08), члана 39. став 1. тачка г) и члана 41. Закона о пољопривреди ("Службени гласник Републике Српске", бр. 70/06, 20/07, 86/07 и 71/09) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10 и 24/12), а у вези са чланом 66. став 2. Закона о ветеринарству у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", бр. 42/08 и 6/12), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

П РА В И Л Н И К

О ЗАШТИТИ ЖИВОТИЊА ЗА ДРЖАЊЕ И УСЛОВИМА КОЈЕ МОРАЈУ ДА ИСПУЊАВАЈУ ОБЈЕКТИ ЗА ДРЖАЊЕ ЖИВОТИЊА

1 - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређују се просторно-технички услови које морају испуњавати објекти на пољопривредним газдинствима у којима се узгајају и држе копитари, папкари, перад и кунићи са више од десет условних грла, услови за заштиту ових животиња, поступак уписа у Регистар узгајивача животиња, те садржај, облик и начин вођења овог регистра и евиденција.

Члан 2.

Одредбе овог правилника не примјењују се на:

- а) слободноживеће животиње у природи,
- б) животиње на такмичењима, изложбама, културним или спортским догађајима или активностима,
- в) држање кућних љубимаца,
- г) држање животиња за експерименте и
- д) бескичмењаке.

Члан 3.

Појмови који се користе у овом правилнику имају следеће значење:

а) пољопривредно газдинство је производна јединица на којој привредно друштво, земљорадничка задруга, установа или друго правно лице, предузетник или сточар у објекту или на отвореном, узгаја или држи животиње, као и мјесто на коме животиње бораве (у даљем тексту: фарма),

б) стадо је група животиња држаних на фарми као епидемиолошкој цјелини, а ако се на фарми одвојено држи више од једног стада, сматра се да све одвојене групе животиња имају исти здравствени статус,

в) животиња је свака животиња која се узгаја и држи у сврху производње хране, вуне, коже, крзна или у друге сврхе,

г) теле је говедо до шест мјесеци старости,

д) свиња је животиња из породице *Sus scrofa*, без обзира на старост, намијењена узгоју или тову,

ђ) нераст је полно зрео мужјак свиње, намијењен узгоју,

е) назимица је полно зрела женка свиње која се још није прасила,

ж) крмача је женка свиње која се прасила најмање једном,

з) дојна крмача је женка свиње у периоду од прашења до одбијања прасади,

и) засушена крмача је женка свиње у периоду од одбијања прасади до прашења,

ј) сисајућа прасад су прасад од рођења до одбијања,

к) одбијена прасад су прасад од одбијања до десет недјеља старости,

л) товљеници (заједно са младом прасади за даљи узгој) су прасад од десет недјеља старости до клања, односно до полне зрелости,

љ) кокоши несилице су кокоши врсте *Gallus gallus*, кад достигну зрелост за несење, узгајају се за производњу јаја која нису намијењена валењу,

м) гнијездо је одвојен простор за несење јаја за сваку кокош појединачно или за групу кокоши (заједничко гњездиште), чији под са којим кокоши долазе у додир не смије бити од жичане мреже,

н) стеља је било који материјал који удовољава етолошким потребама кокоши,

њ) условно грло је животиња или група истоврсних животиња тежине 500 kg, рачунајући највећу тежину производне категорије и

о) ималац животиње је правно или физичко лице које држи или узгаја животињу у сврху производње хране, вуне, коже, крзна или у друге сврхе (у даљем тексту: власник животиње).

Члан 4.

(1) Власник животиње предузима следеће радње:

а) пријављује надлежној ветеринарској организацији држање једне или више животиња, ако то већ није учинио у складу са посебним прописом, а перад и куниће пријављује ако држи најмање једно условно грло,

б) обезбјеђује услове за обављање послова надлежној ветеринарској организацији, у складу са законом,

в) у случају сумње на појаву заразне или друге болести која се обавезно пријављује, одмах обавјештава доктора

ветеринарске медицине или дипломираног ветеринара најближе ветеринарске организације и

г) обавјештава доктора ветеринарске медицине или дипломираног ветеринара надлежне ветеринарске организације о доласку животиња на фарму.

(2) У случају набавке нове животиње из стада за које је службено утврђено да је слободно од одређене врсте болести, власник те животиње прије њеног увођења у стадо је изолује, да би се омогућило да је прегледа доктор ветеринарске медицине или дипломирани ветеринар надлежне ветеринарске организације и, ако је то потребно, узме узорке за дијагностичке претраге.

II - ОПШТИ УСЛОВИ ИЗГРАДЊЕ И УРЕЂЕЊА ФАРМИ

Члан 5.

Фарме се граде у складу са посебним прописима из подручја просторног уређења и заштите околине, на локацијама које, у односу на врсту производње и еколошке факторе, неће угрожавати или бити угрожена од стамбених и других објеката у ближој или даљој околини.

Члан 6.

Фарме се граде на компактном и сувом тлу са ниским нивоом подземних вода и ван зона које могу бити угрожене поплавама и клизањем терена.

Члан 7.

Површина земљишта за фарму мора бити довољна и одговарати капацитету, броју и величини саграђених објеката, да би се осигурала њихова функционална повезаност и довољна међусобна удаљеност.

Члан 8.

(1) Улаз на фарму из члана 1. овог правилника се контролише, а о уласку и изласку људи и животиња у круг фарме и њега власник води евиденцију.

(2) Круг фарме ограђује се адекватном оградом која спречава неконтролисан улазак људи и животиња.

(3) У кругу фарме неопходно је обезбиједити довољно простора да би се омогућила функционална повезаност појединих објеката, а све површине круга које нису бетонирани или асфалтирани уредно се одржавају.

(4) Унутар истог објекта на фарми дозвољено је држање само једне врсте животиња.

Члан 9.

(1) Прилазни путеви и путеви унутар фарме граде се одговарајуће ширине од чврстог материјала, укључујући и шљунак.

(2) Испред сваког објекта на фарми је бетонирани или асфалтирани површина за лакше кретање возила.

(3) Путеви у кругу фарме граде се тако да су погодни за чишћење и прање и уз довољан број хидраната и сливника.

Члан 10.

(1) На улазу у фарму која се гради за више од 100 условних грла копитара или папкара налази се одвојен колни и пјешачки улаз.

(2) На колном и пјешачком улазу налазе се изграђене дезинфекционе баријере димензија $6\text{ m} \cdot 3\text{ m} \cdot 0,25\text{ m}$ и $1\text{ m} \cdot 0,5\text{ m} \cdot 0,05\text{ m}$ испуњене воденим раствором дезинфицијенса.

(3) Дезинфекционе баријере, на фармама из става 1. овог члана, граде се на начин који омогућава чишћење, прање и испуштање текућег садржаја кроз дренажни отвор.

(4) У кругу фарми из става 1. овог члана одвајају се тако да не долази до њиховог укрштања "чисти путеви" који се користе за довоз животиња, крмних смјеса и чисте стеље и опреме и "нечисти путеви" за одвоз ђубрива код изђубравања, отпадних вода и лешина.

(5) Управна зграда на фармама из става 1. овог члана може бити смјештена на улазу у фарму и састоји се од:

а) канцеларијског простора,

б) просторије за ветеринарског инспектора или овлашћеног доктора ветеринарске медицине или дипломираног ветеринара,

в) просторије за одмор радника, са чајном кухињом,

г) одвојених гардероба према полу у чистом и нечистом дијелу,

д) припадајућег санитарног чвора са тушевицама и уређајем за прање руку, тоалете, хладну и топлу воду и

ђ) просторије за чување дезинфицијенса.

(6) На фарми из става 1. овог члана канцеларија, гардероба и санитарни чвор може се уредити у претпростору једног објекта.

Члан 11.

(1) На фарми музних крава обезбјеђују се и просторије за смјештај опреме и прибора за мужу и за привремено складиштење и расхлађивање млијека.

(2) У просторијама из става 1. овог члана обезбјеђује се довољан број уређаја за прање руку и опреме која се користи приликом муже, које су снабђевене топлим и хладном водом и довољном количином папирних убруса.

Члан 12.

(1) На фарми се обезбјеђују довољне количине воде за пиће из јавног водовода или властитог бунара.

(2) Вода за пиће се редовно контролише, а квалитет ове воде обавезно задовољава стандарде прописане за воду за пиће.

(3) За прање настамби може се користити и вода која не задовољава стандарде за воду за пиће.

Члан 13.

(1) Оборинске воде могу се улијевати у канализацију или природни реципијент без пречишћавања.

(2) Отпадне воде, које настају током производног процеса или прања објекта и опреме, сакупљају се у водоне-пропусне лагуне.

(3) Фекалне воде сакупљају се у одвојену септичку јаму или се испуштају у канализацију.

(4) Простор за одлагање и збрињавање ђубрета и осоке из објекта смјештен је и гради се тако да се спријечи загађивање околине и разношење штетних биолошких загађивача.

Члан 14.

Фарме се граде у складу са стручним зоохигијенским начелима, на начин који ће омогућити оптималне микроклиматске и зоохигијенске услове, својствене појединој врсти животиња, примјену рационалне технологије производње, обезбиједити добро здравствено стање и добробит животиња.

Члан 15.

(1) Унутрашњост објекта (подови, зидови, плафони и опрема) је прилагођена врсти производње и израђена је од материјала који није штетан за здравље животиња и који се може једноставно очистити, прати и дезинфиковати.

(2) У објектима на фарми обезбјеђују се довољно освјетљења и микроклиматски услови примјерени врсти и категорији животиња које се у њима држе.

(3) Подови се праве глатки али тако да не буду клизави, са одговарајућим падом према одводним каналима који се налазе дуж средине објекта или уз пострани дужне зидове.

(4) Зидови се граде од одговарајућег грађевинског материјала по потреби и зависно од врста и категорије животиња, са одговарајућом топлотном изолацијом.

(5) Плафони у производним објектима праве се хоризонтално или тако да прате кровну конструкцију и према потреби да имају одговарајућу топлотну изолацију.

(6) Прозори или доводни отвори за свјеж ваздух и свјетло, ако их објекат за узгој и држање животиња има, праве

се са оквиром од нерђајућег материјала и заштићени мрежама против улаза глодара, птица и инсеката.

Члан 16.

(1) Поред просторија или простора у објектима у којима се држе животиње, на фарми је потребно обезбиједити простор или просторију за смјештај, сортирање и складиштење хране за животиње.

(2) Фарме у којима се обавља производња расплодних или конзумних јаја, поред просторија из става 1. овог члана, састоје се и од просторије за санитарну обраду јаја, односно просторије за сакупљање и привремено складиштење конзумних јаја, која је физички одвојена од производног дијела објекта.

(3) Изузетно од става 1. овог члана, у случају већег броја објеката унутар производног круга фарме, прописане просторије могу се изградити на улазу у чисти дио круга фарме у склопу канцеларијских просторија, тако да се санитарни дио налази у чистом, а канцеларијски дио у нечистом дијелу.

(4) У производне просторије објекта или гардеробе није дозвољено уношење хране животињског поријекла.

Члан 17.

Фарме су одговорне за збрињавање лешина у складу са прописима из области ветеринарства.

Члан 18.

Послове дезинфекције, дезинсекције и дератизације (ДДД) на фарми могу обављати само правна лица и предузетници који посједују рјешење о испуњавању прописаних услова за рад ДДД служби.

III - ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТИЊА НА ФАРМАМА

Члан 19.

(1) Власник животиње предузима све потребне мјере да би се обезбиједила заштита животиње и спријечило непотребно наношење болова, повреда, патње и болест.

(2) Власник животиње предузима све потребне мјере да би обезбиједио услове у којима се животиње узгајају и држе, а с обзиром на врсту животиње, њен степен развоја, прилагођавања и одомаћености, физиолошке и етолошке потребе, у складу са постојећом праксом и научним сазнањима.

Члан 20.

Власник животиња обезбјеђује довољан број лица са одговарајућим знањем и стручном оспособљеношћу која се брину за животиње, у складу са прописима који уређују ову материју.

Члан 21.

(1) Животиње на фарми чија заштита зависи од редовне бриге власника прегледају се најмање једном дневно.

(2) Животиње у другим системима узгоја прегледају се у временским размацима који осигуравају заштиту животиња.

(3) У објектима се обезбјеђују потребни услови за надзор, укључујући и адекватно освјетљење објекта (фиксно или преносно), тако да преглед животиња може бити обављен у било које доба.

Члан 22.

(1) Болесним, повријеђеним и исцрпљеним животињама одмах се обезбјеђује одговарајућа брига и ветеринарска заштита.

(2) Болесне, повријеђене или исцрпљене животиње држе се у просторијама одвојено од других животиња или у просторима са сувом и удобном стељом.

(3) Власник животиње праворемено осигурава ветеринарску помоћ за болесне или повријеђене животиње, а код окога ако је то потребно.

Члан 23.

(1) Животињама се осигурава слобода кретања примјерена њиховој врсти, раси, старости, степену развоја, при-

лагођености и одомаћености, и у складу са постојећом праксом и научним сазнањима.

(2) Ако је животиња стално или редовно привезана, потребно је обезбиједити јој довољно простора у складу са њеним физиолошким и етолошким потребама, а на основу постојеће праксе и научних сазнања.

Члан 24.

(1) Објекти и опрема за заштиту животиња изграђени су тако да немају оштрих рубова или избочених дијелова који би могли узроковати повреде животиња и тако да су лаки за одржавање.

(2) Освјетљење, температура и влажност ваздуха, кружење ваздуха, концентрација гасова и прашине у ваздуху, као и хигијена и интензитет буке у просторима у којима се налазе животиње одржавају се у границама које нису штетне за животиње.

(3) Животињама у објектима гдје нема довољно природне свјетлости обезбјеђује се адекватна вјештачка расвјета, при чијој примјени треба одредити вријеме за одмор животиња током кога су животиње у мраку.

Члан 25.

Животињама које се држе изван објекта потребно је обезбиједити заштиту од неповољних временских услова, грабежљиваца и других опасности за њихово здравље.

Члан 26.

(1) Власник животиња врши преглед аутоматске и механичке опреме у објектима једном дневно.

(2) Учени кварови се одмах отклањају, а ако то није могуће, обезбјеђују се одговарајуће мјере за осигурање здравља и добробити животиња, као и алтернативне методе које омогућавају одржавање здравља и заштите животиња.

(3) У случају вјештачке климатизације објекта обезбјеђује се алармни систем, који лице које се брине за животиње упозорава на квар у систему вентилације.

(4) Алармни систем се редовно одржава и провјерава у складу са упутствима произвођача.

(5) До уклањања квара на главном систему обавезно се обезбјеђује алтернативни систем климатизације који је довољан за очување здравља и заштиту животиња.

Члан 27.

(1) Животињама се обезбјеђује храна, у довољним количинама, која одговара њиховој старости и врсти, у сврху очувања њиховог здравља и заштите.

(2) Животињама се храна или вода даје на тај начин да се отклони могућност проузроковања непотребне патње или настанка повреде.

(3) Храна и вода се редовно контролишу како не би садржавале материје које би узроковале непотребну патњу или повреде животиња.

(4) Храна је животињама доступна у свим временским размацима који одговарају њиховим физиолошким потребама.

(5) Вода је животињама константно доступна или је напајање потребно осигурати на други начин.

(6) Опрема за напајање и храњење је обликована, израђена и постављена тако да спријечи контаминацију воде и хране и да се повреде због гурања при храњењу и напајању сведу на најмању мјеру.

(7) У храну за животиње додају се само допуштене материје које се користе у превентиви, лијечењу и у зоотехничке сврхе.

Члан 28.

(1) Нису дозвољене методе екстензивног и интензивног узгоја које животињама могу проузроковати непотребне патње или које штетно дјелују на животиње, укључујући и њихово здравље.

(2) Изузетно од става 1. овог члана допуштено је спровођење одређених краткотрајних поступака који не узрокују трајније повреде.

(3) Животиње се узгајају само ако се на основу њиховог генотипа или фенотипа може очекивати да то неће штетно дјеловати на њихово здравље и заштиту.

IV - ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТИЊА НА ФАРМАМА

1. Заштита телаци у узгоју

Члан 29.

(1) Услови за држање телаци на фарми у сврху узгоја или това су следећи:

а) телад старија од осам недјеља смјештају се само у групама,

б) телад може бити држана и у индивидуалним боксовима, у случају да доктор ветеринарске медицине или дипломирани ветеринар одреди да је такав начин држања потребан због здравствених или етолошких разлога,

в) индивидуални боксови за телад, осим за телад из става 1. тачка б) овог члана, морају имати такве преградне странице да се телад може међусобно видјети и додиривати,

г) ширина индивидуалног бокса је најмање једнака висини гребена телета, мјерено у стојећем положају,

д) дужина индивидуалног бокса је најмање једнака дужини телета, и то почев од врха носа до стражњег руба сједне кости, помножено фактором 1,1,

ђ) у случају да се телад држи у индивидуалним одјељцима или на везу, странице којима су одијељена перфорирани су и најмање висине од 90 cm ± 10% или 0,80 x висина гребена телета,

е) свој телаци у групи обезбјеђује се довољно простора да се могу окретати, устајати и лежати и

ж) најмања подна површина за свако теле у групи приказана је у Табели број 1, која се налази у Прилогу број 1. и чини саставни дио овог правилника.

(2) Одредбе из става 1. овог члана не примјењују се на:

а) фарме са пет и мање телаци и

б) објекте на фарми у којима је смјештена телад која још сисају уз мајке.

Члан 30.

(1) У објектима за смјештај телаци обезбјеђује се довољавајуће природно или вјештачко освјетљење јачине најмање 80 лукса (lx).

(2) Вјештачко освјетљење је такве јачине да одговара природном освјетљењу у времену од 9.00 до 17.00 часова.

(3) У објекту је потребно обезбиједити освјетљење такве јачине да се у сваком тренутку може обавити преглед телаци, а које је фиксно или преносно.

Члан 31.

(1) Власник животиње најмање два пута дневно врши преглед телаци у објекту, а телад која се држи изван објекта најмање једном дневно.

(2) За свако теле које показује знакове болести или повреде одмах се обезбјеђује неопходна брига, а по потреби и ветеринарска заштита.

(3) У случају потребе, болесна или повријеђена телад се издвајају и смјештају у адекватне одјељке са сувом и удобном стјељом.

Члан 32.

Сваком телету у простору за телад потребно је обезбиједити да може без тешкоћа лећи, лежати, устати, његовати се и видјети другу телад.

Члан 33.

(1) Телад се држе слободно.

(2) Допуштено је везање телаци држане у групи само током храњења млијеком или замјенама за млијеко, не дуже од једног сата.

(3) Опрема за везање је таква да не узрокује повреде животиња, да није затегнута и омогућава несметано устајање, лијегање, стајање и његу тијела.

(4) Опрема за везање редовно се прегледа да би се ризик од гушења или повреде телета свео на најмању мјеру.

(5) Телаци се не стављају брњице.

Члан 34.

(1) Топлотна изолација, гријање и вентилација објекта обезбјеђују циркулацију ваздуха, ниво прашине, температуру, релативну влажност ваздуха и концентрацију гасова у границама у којима не дјелују штетно на телад.

(2) Објекте за држање телаци, одјељке, опрему и посуђе које се користи за телад редовно се чисте и дезинфикују.

(3) Фецес, урин, непоједена или расута храна редовно се одстрањују.

Члан 35.

(1) Подови се праве глатки, али тако да не буду клизави, тако да не долази до повређивања телаци или патње телаци за вријеме стајања или лежања.

(2) Подови одговарају величини и маси телета, представљају тврду, равну и стабилну површину.

(3) Телад имају неограничен приступ лежишту које је удобно, чисто, суво и није штетно на телад.

(4) Телаци млађој од двије недјеље осигурава се чиста, сува и за здравље телета нешкодљива стјеља.

Члан 36.

(1) Телаци се обезбјеђује исхрана у складу са њиховом старошћу, тјелесном масом, етолошким и физиолошким потребама.

(2) Храна за телад садржи довољно жељеза, чиме се осигурава просјечна вриједност крвног хемоглобина од најмање 4,5 mmol/L.

(3) Телаци старијој од двије недјеље обезбјеђује се влакнаста храна одређеног квалитета на начин да је могу конзумирати када желе.

(4) Количина хране са сварљивим влакнима повећава се од 50 g до 250 g на дан за телад од осам до 20 недјеља старости.

(5) Телад старија од двије недјеље хране се најмање два пута дневно, а при групном држању и при рестриктивном храњењу без употребе аутоматске опреме за храњење сва телад истовремено имају несметан приступ храни.

(6) Сва телад имају приступ до свјеже и чисте пијаће воде у довољним количинама или њихове потребе за течностима задовољавају другим, за напајање примјереним течностима.

(7) У случају високе температуре околине или у случају болесне телаци, свјежа и чиста вода за пиће им је доступна све вријеме.

(8) Опрема за храњење и напајање је обликована, израђена, уграђена и одржавана тако да се контаминација воде и хране смањи на најмању мјеру.

(9) Свако теле прима крављи колострум што прије након телења, а свакако у првих шест часова живота.

2. Заштита свиња на фармама

Члан 37.

(1) Најмања подна површина за свако прасе или товљеника који се држе у групи, осим назимица након осјемењивања и крмача наведена је у Табели број 2, која се налази у Прилогу број 1. и чини саставни дио овог правилника.

(2) Најмања подна површина за животиње држане групно износи за назимице након осјемењивања 1,64 m², а за крмаче 2,25 m².

(3) Ако се у групи налази пет или мање животиња, подна површина по животињи увећава се за 10%.

(4) Ако се у групи налази 40 или више животиња, подна површина по животињи може бити мања за 10%.

(5) За супрасне свиње најмања подна површина пуног пода је 0,95 m² за назимице и 1,30 m² за крмаче.

(6) Дренажни отвори могу заузимати највише 15% наведене површине.

(7) Ако се свиње држане у групама држе на поду са бетонским решеткама, највећи размак међу решеткама и најмања ширина решетки је наведена у Табели број 3, која се налази у Прилогу број 1. и чини саставни дио овог правилника.

(8) Крмаче и назимице није допуштено држати везене.

Члан 38.

У објектима за смјештај свиња обезбјеђује се освјетљење од најмање 40 лукса (lx), најмање осам часова дневно и сталан, довољно јак извор свјетла, тако да је у сваком тренутку могуће обавити преглед свиња.

Члан 39.

У објектима у којима се држе свиње обезбиједити да бука не буде виша од 85 dB и избјежавати сталну или изненадну буку.

Члан 40.

Власник животиње најмање једном дневно обезбјеђује преглед животиња.

Члан 41.

Свиње које су претјерано агресивне према другим јединкама у групи или свиње које су изложене таквој агресији премјештају се и држе у индивидуалним одјељцима, који су довољно велики да се свиња може без тешкоћа окренути, устати и лећи.

Члан 42.

(1) Одјељци и опрема која се користи за свиње редовно се чисте и дезинфикују.

(2) Фецес, урин, непоједена или разбацана храна редовно се одстрањују.

Члан 43.

(1) Подови се праве глатки али тако да не буду клизави, да су лаки за одржавање и да не проузрокују повреде, болести и патњу свиња.

(2) Површина подова је равна, чврста и стабилна, ако није прекривена стељом и величине која одговара величини и тежини животиње.

(3) Све свиње имају приступ простору за лежање (лежишту), који је удобан, чист, сув и није штетан за животиње.

(4) У објектима се обезбјеђује довољно простора да све свиње истовремено могу да леже, нормално устају и лијежу.

(5) Простор за свиње је такав да се свиње могу видјети међусобно, а недељу дана прије прашења крмаче и назимице се одвајају од осталих свиња.

Члан 44.

(1) Свиње се хране најмање једном дневно, а ако се свиње држе у групама и на рестриктивној исхрани, без употребе аутоматских уређаја за појединачну расподјелу хране, обезбјеђује се истовремено храњење свих јединки.

(2) Све свиње старије од две недеље имају приступ свјежој и чистој води за пиће у довољним количинама.

(3) Опрема за храњење и напајање се обликује, прави, намјешта и одржава тако да контаминација воде и хране буде сведена на најмању могућу мјеру.

Члан 45.

Свим свињама је на располагању слама или други материјал, односно предмети за задовољење њихових етолошких потреба у сврху спречавања гризења репова и других поремећаја понашања.

Члан 46.

(1) Нису допуштени захвати који се не изводе у сврху лијечења или у дијагностичке сврхе, као и они који се не односе на прописано обиљежавање свиња, а могу проузроковати повреде или губитак осјетљивог дијела тијела или промјену грађе кости, осим:

а) брушења или резања зуба у прасиди, које је допуштено обављати само до осмог дана старости прасиди, при чему се треба обликовати глатка површина,

б) скраћивања зуба нераста када је то потребно због спречавања повреда других животиња или из сигурносних разлога,

в) резања дијела репа, које је допуштено обављати само до четвртог дана старости прасиди,

г) кастрације мушке прасиди на начин који не укључује трагање ткива и

д) стављања носних обруча (колутава), и то само свињама које се држе изван објеката.

(2) Скраћивање репова и зуба обавља се:

а) само у случајевима опасности од повреде, повреда вимена крмача, ушију или репова друге прасиди, не рутински и

б) прије спровођења наведених захвата примјењују се и друге мјере за спречавање грижења репова и других сметњи у понашању, при чему треба обратити пажњу на окружење и густину насељености у којој се налазе свиње.

(3) Све захвате из ст. 1. и 2. овог члана обавља доктор ветеринарске медицине или дипломирани ветеринар или друго одговарајуће оспособљено лице, под надзором доктора ветеринарске медицине или дипломираног ветеринара.

(4) Кастрацију и скраћивање репова прасиди старије од четири дана обавља само доктор ветеринарске медицине или дипломирани ветеринар уз употребу анестезије или дуготрајне аналгезије.

Члан 47.

(1) Одјељци за нераста смјештени су и изграђени тако да се нераст може окренути без тешкоћа и да може чути, намирисати и видјети остале јединке.

(2) Слободна подна површина одјељка за одраслог нераста износи најмање 6 m².

(3) Ако је одјељак у којем се држи нераст намијењен и за припуст, слободна подна површина за одраслог нераста износи најмање 10 m².

Члан 48.

(1) Крмаче и назимице, у периоду од четири недеље након осјемењивања до једне недеље прије очекиваног прашења, држе се у групама.

(2) Странице одјељка у коме се налазе јединке из става 1. овог члана су дуже од 2,8 m.

(3) Ако се у групи налази пет и мање јединки, странице одјељка су дуже од 2,4 m.

(4) Изузев од става 1. овог члана, на фармама са мање од десет крмача и назимица, у периоду од четири недеље након осјемењивања до једне недеље прије очекиваног прашења животиње се држе у индивидуалним одјељцима, тако да имају довољно простора да се окрећу без тешкоћа.

(5) Потребно је предузети све адекватне мјере да међу свињама држаним групно не долази до агресивности.

(6) Бређе свиње и назимице, ако је то потребно, подвргавају се третману уклањања унутрашњих и спољашњих паразита, а прије смјештања у одјељке за прашење детаљно се чисте.

(7) Седам дана прије предвиђеног датума прашења, бређим свињама и назимицама обезбјеђује се чист, примјерено сув простор за одмор, гнијезда направљена од одговарајућег материјала, осим ако то није онемогућено због система перфорираног пода и одстрањивања гноја.

(8) За лежиште свакој бређој свињи или назимици обезбјеђује се довољно велик простор који омогућава несметано прашење или помагање при прашењу.

(9) Одјељци за прашење имају преграду којом се простор за прашење одваја од преосталог дијела бокса.

(10) Свињама се обезбјеђује довољна количина хране.

(11) Свим бређим свињама обезбиједити довољно хране са великим дијелом сирових влакнастих материја,

довољне количине енергетски богате хране, како би животиње биле сите и задовољиле потребу за жвакањем.

(12) Свињама и назимицама омогућити материјал којим ће се занимати, а који испуњава услове из члана 46. овог правилника.

Члан 49.

(1) Прасади која још сиса обезбјеђује се довољно загријан простор, чист, сув, удобан и одвојен од простора за крмачу.

(2) Простор за лежање је прекривен покровом, сламом или другим примјереним материјалом и омогућава да се сва прасад истовремено одмара.

(3) У случају да је крмача уклијештена, прасадима омогућити несметано сисање.

(4) Прасад је допуштено одбити од сисе након 28 дана старости.

(5) Допуштено је одбити прасад од сисе и седам дана раније ако је пресељена у очишћене и дезинфиковане објекте који су одвојени од објеката за свиње, односно и раније ако је то потребно због добробити или здравља крмача или прасади.

Члан 50.

(1) Прасад од четврте до десете недјеље старости, за коју се планира држање у групама, након одбијања од сисе одмах се организују у групе и предузимају све потребне мјере за спречавање међусобних борби које прелазе границе прилагођавања.

(2) Прасад из става 1. овог члана и товљеници организују се у стабилне групе које се међусобно не мијешају.

(3) Ако је потребно мијешати групе, оно се спроводи одмах након организовања група, а најкасније седам дана након одбијања од сисе, у том случају јединкама се обезбјеђује одговарајући простор који омогућава бијег од остале прасади.

(4) Кад се утврде знакови борбе између јединки, одмах се предузимају потребне мјере, као што је додавање сламе у одјељак или других материјала за истраживање.

(5) У случају крајње потребе, нападач или нападнута јединка се издваја и држи одвојено.

(6) Да би се омогућило мијешање свиња, употреба средстава за смирење допуштена је само у изузетним случајевима, и то само од доктора ветеринарске медицине или дипломираног ветеринара.

3. Минимални услови за заштиту кокоши несаница

Члан 51.

(1) Власник животиње спроводи преглед кокоши најмање једном дневно.

(2) У објектима за држање перади спречава се настајање прејаке, сталне и изненадне буке, а бука коју производе вентилатори, опрема за храњење и друга опреме своди се на најмању могућу мјеру.

(3) У објектима за држање перади обезбјеђује се освјетљење такве јачине да кокоши могу видјети једна другу и да су све јединке јасно видљиве, тако да могу перципирати своју околину и показивати уобичајени степен активности.

(4) Ако објекат располаже природним освјетљењем, отвори за свјетло су изграђени тако да обезбјеђују свјетлост која се равномјерно распоређује по простору.

(5) У првим данима након насељавања режим освјетљења је такав да спречава здравствене сметње и сметње у понашању.

(6) Програм освјетљења се прави у складу са захтјевима и нормативима хибрида који се узгајају.

(7) Дневни ритам освјетљења подразумијева најмање осам сати непрекидног мрака, да би се животиње одмориле, замрачивање и освјетљивање врши се поступно.

(8) Објекти и опрема који долазе у додир са кокошима редовно се чисте и дезинфикују, а нарочито прије новог насељавања објекта.

(9) Током боравка кокоши у објекту одржава се примјерена чистоћа.

(10) Фецес је потребно редовно одстрањивати.

(11) Угинуле кокоши уклањају се сваки дан.

(12) Кавези су таквог облика да кокоши не могу побјећи, код кавеза са двије или више етаже обезбјеђује се могућност несметане контроле свих кавеза као и приступ до сваке кокоши.

(13) Врата кавеза су таквог облика и величине да се из кавеза може извадити или у њега ставити одрасла кокош, а да јој се тим поступком не узрокује патња или повреде.

(14) Није допуштено поступати са кокошима на начин који би им узроковао непотребне повреде.

(15) Да би се спријечило кљуцање перја и канибализам, допуштено је скраћивање кљунова, које врши оспособљено лице, и то само на пилићима млађим од десет дана који су намијењени за производњу јаја.

Члан 52.

(1) У кавезном систему узгоја кокошкама несаницама се обезбјеђују сљедећи услови:

а) најмање 10 cm простора за храњење по једној кокоши код равних хранилица, односно најмање 4 cm простора за храњење по једној кокоши код округлих хранилица,

б) најмање 2,5 cm простора за пиће по једној кокоши код равних појилица, односно најмање 1 cm простора за пиће по једној кокоши код округлих појилица,

в) најмање једна појилица на десет кокоши код напајања капљичним појилицама и шољицама,

г) најмање по двије шољице за напајање или двије капљичне појилице у домету сваке кокоши, ако су мјеста за напајање снабђевена фиксно постављеним појилицама,

д) одвојен простор за несење јаја за сваку кокош појединачно (гнијездо) или за групу кокоши (заједничко гњездиште),

ђ) у случају појединачног гнијезда, на седам кокоши обезбјеђује се најмање једно гнијездо, док код коришћења заједничког гњездишта на највише 120 кокоши обезбјеђује се најмање 1 m² гњездишта,

е) најмање 15 cm дужине одговарајуће греде (без оштрих рубова) по једној кокоши, које се не постављају изнад стеље,

ж) водоравна удаљеност међу појединим гредама износи најмање 30 cm, а удаљеност између греде и зида износи најмање 20 cm,

з) најмање 250 cm² површине са стељом за кокоши, која покрива најмање једну трећину подне површине и

и) стеља је чиста, сува и таква да не штетити здрављу кокоши, од растреситог материјала који омогућава кокошима задовољење њихових етолошких потреба.

(2) Густина насељености јединки у овом систему узгоја је највише до девет кокоши несаница на m² корисне површине.

(3) Подови кавеза су обликовани тако да на одговарајући начин подупру сваки напријед окренути прст на обје ноге јединке.

(4) У систему узгоја у коме се кокошке несанице могу слободно кретати међу појединачним етажама обезбјеђују се сљедећи услови:

а) највише до четири етаже,

б) међу појединим етажама најмање је 45 cm размака,

в) појилице и хранилице су распоређене тако да су једнако доступне свим кокошима и

г) етаже су уређене тако да фецес не пада на доње етаже.

(5) Код система узгоја при коме кокоши несанице имају уређен испуст, обезбјеђују се сљедећи услови:

а) више отвора за непосредан излазак у слободни простор, висине најмање 35 cm и ширине најмање 40 cm,

размјештених по цијелој дужини објекта, на групу од 1.000 јединки заједнички отвор износи 2 m и

б) отворени испусти површине која је примјерена густини насељености и природи терена, ограђен и са заклоном од неповољних временских услова и грабежљиваца, са одговарајућим појилицама ако је то потребно.

Члан 53.

(1) У батеријским кавезима корисна површина којој кокоши несилице имају приступ без ограничења широка је најмање 30 cm, нагиба до 14%, висине најмање 45 cm, а површина гнијезда не урачунава се у ову корисну површину.

(2) У системи узгоја у необогаћеним батеријским кавезима обезбеђују се следећи услови:

а) најмање 550 cm² корисне површине по јединки, мјерено хоризонтално,

б) хранилица дужине најмање 10 cm по јединки,

в) појилица у облику корита дужине 10 cm по јединки или двије капљичне појилице или двије шољице за напајање,

г) висина кавеза најмање 40 cm на најмање 65% површине кавеза и најмање висине од 35cm у било којој тачки,

д) подови обликовани тако да на одговарајући начин подупру сваки напријед окренути прст на обје ноге јединке,

ђ) нагиб пода највише до 14% или 8°, ако подови нису направљени од правоугаоне жичане мреже, нагиб пода може бити већи и

е) опремљени одговарајућим материјалом за трошење канци.

Чланак 54.

У системи узгоја у обогаћеним батеријским кавезима, обезбеђују се следећи услови:

а) најмање 750 cm² површине по јединки, од чега 600 cm² корисне површине, а укупна површина кавеза најмање од 2000 cm²,

б) висина најмање 20 cm на свакој тачки, осим висине над корисном површином,

в) гнијездо,

г) стеља која испуњава услове из члана 52. став 1. тачке з) и и) овог правилника и која омогућава кљуцање и чепркање,

д) одговарајуће греде, дужине најмање 15 cm по јединки,

ђ) хранилица дужине најмање 12 cm по једној кокоши,

е) систем за напајање који одговара броју јединки, а ако се користе капљичне појилице или шољице за напајање најмање двије по јединки,

ж) пролаз између појединих редова кавеза ширине најмање 90 cm, а удаљеност од пода објекта до првог реда најмање 35 cm и

з) опремљени одговарајућим материјалом за трошење канци.

V - РЕГИСТАР ФАРМИ ЖИВОТИЊА

Члан 55.

(1) Регистар узгајивача животиња (у даљем тексту: Регистар фарми животиња) је база података о фармама која се води у електронском облику, саставни је дио Јединственог регистра домаћих животиња, а његов изглед прописан је на Обрасцу 3. који се налази у Прилогу 2. овог правилника и који чини његов саставни дио.

(2) Регистар фарми животиња садржи:

а) идентификациони број фарме који се састоји од кода земље (БА) и највише 12 знаменки, а за узгоје кокоши несилица идентификациони број фарме, садржаји и код који одређује врсту узгоја,

б) име и презиме власника или корисника фарме и његову адресу, односно пословно име и адресу сједишта фарме,

в) локацију фарме укључујући географске (X, Y) координате,

г) врсте животиња на фарми,

д) број животиња на фарми,

ђ) врсту производње,

е) максималан капацитет објекта, изражен бројем животиња које се могу истовремено узгајати на фарми, у складу са одобреном пројектном документацијом, а за већ изграђене фарме које немају обавезу израде технолошке документације, максималан капацитет у складу са одредбама овог правилника које уређују питање заштите животиња,

ж) назив ветеринарске организације, име и презиме доктора ветеринарске медицине или дипломираног ветеринар одговорног за спровођење прописаних мјера и

з) име и презиме ветеринарског инспектора или доктора ветеринарске медицине или дипломираног ветеринар надлежног на подручју гдје се фарма налази.

(3) У Регистар фарми животиња уписују се фарме, без обзира на број условних грла, осим фарми перади и куниха са мање од једног условног грла.

(4) Идентификациони број фарме из става 2. тачка а) овог члана може се користити и у друге сврхе осим за потребе Регистра фарми животиња.

Члан 56.

(1) Захтјев за упис у Регистар фарми животиња подноси се Министарству, на Обрасцу број 4, који се налази у Прилогу број 2. и чини саставни дио овог правилника.

(2) Захтјев из става 1. овог члана садржи:

а) пословно име и адресу сједишта фарме, шифру имања, односно адресу газдинства на којој се налази објекат, ако није смјештен на истој адреси као и газдинство,

б) име и адресу лица одговорног за животиње, ако то лице није њихов власник,

в) регистрацијске бројеве других објеката за које је одговорно лице из тачке б) овог става,

г) име, адресу и сједиште власника животиња, у случају да то није иста особа која је одговорна за животиње,

д) регистрацијске бројеве других објеката и газдинства које посједује или којима управља,

ђ) врста животиње, број, максималан капацитет објекта, изражено бројем животиња које се могу истовремено узгајати на фарми, врста производње и врста узгоја, у складу са одобреном пројектном документацијом,

е) за већ изграђене фарме које немају обавезу израде технолошке документације, максималан капацитет у складу са одредбама овог правилника које уређују питање добробити животиња,

ж) назив ветеринарске организације, име и презиме доктора ветеринарске медицине или дипломираног ветеринара одговорног за извођење послова из подручја јавних овлашћења,

з) за узгоје кокоши несилица идентификациони број фарме садржи и следећи код који одређује врсту узгоја:

1) број 1 за слободни узгој,

2) број 2 за шталски узгој,

3) број 3 за батеријски узгој,

4) број 0 за еколошки узгој,

и) уз захтјев из става 2. овог члана прилаже се и изјава власника да узгој испуњава услове из овог правилника и

ј) власник о свим промјенама података из става 3. овог члана у року од седам дана обавјештава Министарство, ради измјене података у Регистру фарми.

(3) Надзор над фармама спроводи ветеринарска инспекција на основу контролне листе обрасца бр. 1. и 2, који се налази у Прилогу број 2. и чини саставни дио овог правилника.

Члан 57.

Фарме се бришу из Регистра фарми у следећим случајевима:

- а) на приједлог фарме или власника животиња подношењем захтјева за брисање из Регистра фарми животиња и
 б) на приједлог ветеринарске инспекције када објекат престане да испуњава прописане услове.

VI - ВОЂЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ

Члан 58.

(1) Надлежна ветеринарска организација редовно води евиденцију о:

- а) лијечењу животиња на фарми,
 б) употребљеним ВМ производима,
 в) каренци за ВМ производе и
 г) угинућу животиња на фарми.

(2) У случају да се евиденције из став 1. овог члана воде и у друге сврхе, подаци прикупљени на тај начин могу се користити и за потребе евиденција из овог правилника.

(3) Доктор ветеринарске медицине или дипломирани ветеринар, који је лијечио животињу о свим значајним информацијама у вези са лијечењем упознаје власника животиње, посебно у вези са временом каренце за месо и млијеко, као и начином поступања са млијеком добијеним од животиње која је лијечена.

(4) Ветеринарски техничар са положеним стручним испитом помаже доктору ветеринарске медицине или дипломираном ветеринару у обављању ветеринарске дјелатности, не може самостално располагати ВМ производима, не води евиденције и не овјерава обрасце у вези са лијечењем.

(5) Послове у складу са законом којим се уређује ова област прописаних ветеринарских дјелатности обављају само доктори ветеринарске медицине или дипломирани ветеринари са лиценцом.

Члан 59.

(1) Евиденција из члана 60. става 1. овог правилника води се на обрасцу број 5, који се налази у Прилогу број 2. и чини саставни дио овог правилника.

(2) Образац се попуњава читко штампаним словима и у њега се уносе сви прописани подаци у вези са лијечењем.

(3) Сваки образац прати одговарајућу терапију, у случају понављања терапије више дана, послје сваког лијечења попуњава се нови образац.

(4) Подаци који се уносе у образац у вези са лијечењем су:

- а) идентификациони број фарме, име, презиме и адреса власника животиња,
 в) датум апликације ВМ производа,
 г) врста животиње,
 д) пол животиње,
 ђ) старост животиње,

- е) идентификациона ознака животиње,
 ж) дијагноза,
 з) назив и број маркице апликованог ВМ производа,
 и) количина апликованог ВМ производа,
 ј) начин апликације ВМ производа,
 к) прописана каренца (за месо, за млијеко, за јаја),
 л) датум угинућа животиње,

љ) име и презиме одговорног доктора ветеринарске медицине или дипломираног ветеринара који је лијечио животињу и

м) потпис власника или одговорног лица на фарми да је разумио каренцу.

(5) Циљ вођења евиденције је да се обезбједи потпуна слједивост података и обезбјеђивања довољно информација власнику животиња у вези са могућим штетним интеракцијама ВМ производа, каренци и важним упозорењима у вези са употребом ВМ производа.

(6) Власник животиња евиденцију чува најмање пет година од задњег уноса података и даје их на увид на захтјев ветеринаског инспектора или овлашћеног доктора ветеринарске медицине или дипломираног ветеринара.

VII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 60.

- (1) Одредбе овог члана не односе се на фарме:
 а) са мање од 350 кокоши несаница и
 б) за узгој матичног јата несаница.

(2) На фарме из став 1. овог члана, у дијелу који се односи на заштиту кокоши несаница, сходно се примјењују одредбе чл. 19. до 28. овог правилника.

Члан 61.

(1) Одредбе чл. 5. и 6. овог правилника не примјењују се на фарме које су изграђене прије ступања на снагу овог правилника.

(2) Узгој у кавезима из члана 53. овог правилника допуштен је до 1. јануара 2015. године.

Члан 62.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о заштити животиња за држање и условима које морају испуњавати објекти за држање животиња ("Службени гласник Републике Српске", број 136/10).

Члан 63.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 12.05-2443/12

25. септембра 2012. године

Министар,
 Бања Лука **Мирослав Миловановић, с.р.**

Прилог број 1.

Табела број 1 – Најмања подна површина за свако теле у групи

Жива вага телета (kg)	Најмања подна површина по животињи (m ²)
мање од 150	1,5
150–220	1,7
220 и више	1,8

Табела број 2 – Најмања подна површина за свако прасе или товљеника у групи

Жива вага свиња (kg)	Подна површина по животињи (m ²)
до 10	0,15
10–20	0,20
20–30	0,30
30–50	0,40

50–85	0,55
85–110	0,65
више од 110	1,00

Табела број 3 – Највећи размак између решетки и најмања ширина решетки код групног држања свиња на поду са бетонским решеткама

Категорија свиња	Највећи размак између решетака (mm)	Најмања ширина решетки (mm)
Прасад	11	50
Одбијена прасад	14	50
Товљеници	18	80
Назмице и крмаче	20	80

Прилог број 2.

Образац број 1 – Контролна листа о захтијеваним подацима за сваку врсту и категорију животиња у складу са одредбама овог правилника (телад, свиње и кокоши несилце)

Надлежно инспекцијско тијело:		Година:		
Врста и категорија животиња: ☐ Телад ☐ Свиње ☐ Кокоши несилце ☐ Друго				
Број фарме:		Број инспекцијских прегледа:		
Врста и број прекршаја:		Број предузетих мјера:		
Услови	Правилник о заштити животиња за држање и условима које морају испуњавати објекти за држање животиња	Рје-шења	Ман-датне казне	Захтјев за покретање прекршајног поступка
Особље	За животиње обезбиједити одговарајући број људи са потребним знањем, стручном оспособљеношћу, спретношћу и одговорним односом према животињама.			
Контрола узгоја	Све животиње у узгоју се прегледају најмање једном дневно од стране власника. Обезбијеђени услови за све потребне прегледе, укључујући освјетљење објекта, тако да је могуће обавити преглед животиња у било које доба. Болесне, повријеђене и изнемогле животиње збринуте на одговарајући начин. Обезбијеђен и одговарајући одвојени смјештај болесних, повријеђених или изнемоглих животиња. Правовремено затражити ветеринарску помоћ и бригу за болесне или повријеђене животиње, ветеринарску помоћ код порода када је потребна и одговарајућу његу болесних, повријеђених и изнемоглих животиња.			
Евиденције	Доктор ветеринарске медицине или дипломирани ветеринар води евиденције о лијечењу животиња, а поред тога редовно уписује угинућа. Власник чува евиденције најмање пет година од задњег уноса података и даје их на увид на захтјев ветеринаског инспектора.			
Слобода кретања	Животињама обезбијеђена слобода кретања, примјерена њиховој врсти, старости, степену развоја, прилагођености и одомаћености, којом ће се спријечити непотребне патње с обзиром на њихове физиолошке и етолошке потребе, у складу са утврђеним искуствима и научним сазнањима.			
Објекти	Материјали за изградњу објеката, одјељака и опреме, са којима животиње дођу у додир не смију бити штетни за животиње. Довољно отпорни и прикладни за једноставно чишћење и дезинфекцију. Објекти и опрема уређени тако да не узрокују повреде животиња. Освјетљење, топлина, влажност, кружење ваздуха, вентилација, концентрација гасова, хигијена и јачина буке у просторима у којима се налазе животиње одговарају врсти животиње и степену развоја, њеној прилагођености, одомаћености, физиолошким и етолошким потребама. Када нема довољно природне свјетлости, обезбиједити примјерно вјештачко освјетљење. Код употребе вјештачког освјетљења треба одредити вријеме за одмор, кад животиње морају бити у мраку.			
Опрема	Власник обезбијеђује провјеру техничке опреме у узгоју најмање једном дневно и утврђени кварови се уклањају у што краћем времену. Ако то није могуће, потребно је употребом алтернативних метода храњења и напајања, одржавања хигијене осигурати здравље и заштиту животиња. Ако се користи вјештачко провјетравање у објекту за животиње,			

	обезбиједити алтернативни систем, који је довољан да би се осигурало здравље и заштита животиња, док се не уклоне кварови на главном систему, као и алармни систем који упозорава на појаву квара у систему вентилације. Алармни систем редовно одржавати и провјеравати на прописан начин.			
Вода, храна и друге твари	У исхрану животиња могуће је укључити допуштене материје у превентивне, терапијске или зоотехничке сврхе, за које је научним методама или искуствима доказано да не штете здрављу и заштити животиња.			
Узгој и узгојни поступци	Није допуштено користити узгој и поступке везане за животиње који им могу узроковати патњу или повреду. Допуштено је користити поступке који за животиње представљају краткотрајно оптерећење, али не узрокују трајне повреде, а допуштени су одговарајућим прописима.			
Узгој и узгојни поступци	Није допуштено животиње товити ако је на основу њиховог генотипа или фенотипа могуће очекивати да ће то штетно дјеловати на здравље и заштиту животиња.			

Примједбе:

Мјесто и датум:

Потпис одговорног лица: _____ Потпис ветеринарског инспектора М. П.

Образац број 2. Контролна листа за контролу објеката за узгој и држање музних крава

Записник број _____

КОНТРОЛНА ЛИСТА
за контролу објеката за узгој и држање музних крава

Инспекцијски преглед обављен	
Предмет инспекцијског прегледа	

I - ОПШТИ ПОДАЦИ О ОБЈЕКТУ

1.	назив објекта	
2.	адреса и број телефона	
3.	име одговорног лица	
4.	година изградње објекта	
5.	година посљедње реконструкције објекта	
6.	рјешење МПШВ о испуњености услова за рад фарме	
7.	ИД број газдинства	
8.	капацитет објекта по рјешењу МПШВ	
9.	укупан број животиња на фарми	
10.	категије животиња присутних на фарми	
11.	број животиња по категоријама затечених на фарми	телад: _____; јунице до 1 год. _____; стеоне јунице _____; музна грла _____ грла у засушењу _____
12.	да ли број животиња на фарми одговара капацитету датим рјешењем	
13.	укупан број запослених на фарми	
14.	број смјена/број радних сати на дан	
15.	број радника по производним одјељењима	
16.	број присутних ветеринарских инспектора	

II - РЕГИСТРОВАНА ВЕТЕРИНАРСКА СЛУЖБА НА ФАРМИ

1.	да ли на фарми постоји регистрована ветеринарска организација	
2.	назив ветеринарске организације која врши надзор	
3.	број рјешења о упису у Регистар правних лица која се баве ветеринарском дјелатношћу надлежног министарства	
4.	да ли ветеринарска станица у оквиру фарме испуњава услове у погледу: објекта (прописаних просторија), опреме и стручног кадра	

5.	да ли ветеринарска служба посједује потписан уговор са надлежним министарством о обављању послова о здрав. заштити животиња у оквиру фарме	
6.	сјеме за в. о. крава набавља се од	
7.	контејнер за в. о. набављен је од _____	
8.	да ли постоји евиденција о количини набављеног сјемена, утрошку и растуру (лагер листа)	
9.	ВМ производи за лијечење животиња се набављају од _____	
10.	да ли се на фарми воде картице о: уласку ВМ производа, њиховој употреби и расходовању	
11.	на који начин се води евиденција о каренци употријебљених ВМ производа и да ли се поменути податак уписује у књигу лијечења (амбулаторни протокол)	
12.	да ли се ВМ производи чувају на прописан начин (темп. режим)	
13.	да ли су затечени ВМ производи у року употребе, декларисани на прописан начин	
14.	на фарми се од послова здравствене заштите животиња обављају сљедећа дијагностичка испитивања: _____	
15.	потребна дијагностичка средства се набављају од _____	
16.	начин вођења и чувања евиденције о набавци дијагностичких средстава	
17.	начин чувања дијагностичких средстава, да ли је обезбијеђен потребан температурни режим за исто	
18.	од евиденције о спроведеним пословима на фарми је затечено: 1. спискови дијагностичких испитивања по врсти дијагностичког испитивања 2. ТБЦ спискови 3. евиденција о извршеном испитивању здравственог стања вимена (млијечне карте)	
19.	да ли се иста води на прописан начин	
20.	да ли се приликом вршења туберкулинизације спроводе припремне радње за апликацију туберкулина (шишање длаке и мјерење кожног набора)	
21.	начин шишања длаке на мјесту апликације туберкулина	
22.	начин мјерења кожног набора и да ли се вриједности измјерене дебљине уносе у ТБЦ спискове на прописан начин	
23.	евиденција о количини набављеног и утрошеног туберкулина, као и количина расхода истог	
24.	доза употријебљеног туберкулина и мјесто апликације истог (кожа врата са лијеве стране на прелазу из предње у средњу трећину врата)	
25.	да ли се на фарми врши испитивање на ензоотску леукозу говеда и код које категорије животиња као и начин вођења евиденције о истом	
26.	категирија код које се врши испитивање на бруцелозу и начин вођења евиденције о истом	
27.	да ли се код музних грла чије се млијеко ставља у промет обавља преглед вимена на поремећај секреције у размаку од шест мјесеци	
28.	начин набавке дијагностичког средства (маститис реагенса) за спровођење дијагностичког испитивања здравственог стања вимена и начин вођења евиденције о истом	
29.	са којим бројем маститис тестатора располаже ветеринарска служба	
30.	у случају позитивне реакције, да ли се и на који начин узорци шаљу у надлежни институт	
31.	да ли се води евиденција о лијечењу мастита и какав је начин вођења исте (амб. протокол, резултати бак. прегледа са антибиограмом)	
32.	да ли постоји мјесто за издвајање обољелих животиња гдје се спроводи лијечење	
33.	начин поступања са млијеком лијечених животиња и поступак нешкодљивог уклањања истог	
34.	да ли се случајеви маститиса пријављују од стране вет. организације надлежном инспектору	
35.	да ли има случајева побачаја на фарми	
36.	да ли се у случају побачаја обавјештава надлежни ветеринарски инспектор и да ли се у присуству истог узима потребан материјал за дијагностичко испитивање за слање у лабораторију	
37.	у случају позитивне реакције, да ли се обољеле животиње издвајају и гдје	
38.	да ли се надлежном инспектору доставља план спровођења послова здравствене заштите животиња	

39.	да ли се од власника пријављују угинућа ветеринарској организацији и да ли она о томе обавјештава надлежног ветеринарског инспектора	
40.	да ли се о истом води прописана евиденција (књига угинућа)	
41.	да ли ветеринарска служба ради обдукцију угинулих животиња и да ли о томе постоје обдукциони протоколи	
42.	да ли се пријављују случајеви угинућа којима су претходили симптоми поремећаја ЦНС-а надлежном инспектору и да ли се узима потребан материјал за лабораторијско испитивање на БСЕ	
43.	да ли се врше обавезна узорковања због сумње на БСЕ код свих грла старијих од 24 мјесеца	
44.	у случају сумње на заразну болест, да ли се узима потребан материјал и шаље у лабораторију ради потребних дијагностичких испитивања и да ли се исто уноси у књигу слања материјала на лабораторијско испитивање	

III - НЕРЕГИСТРОВАНА ВЕТЕРИНАРСКА СЛУЖБА

1.	која ветеринарска служба на фарми обавља послове здравствене заштите животиња	
2.	која ветеринарска служба на фарми обавља послове здравствене заштите и репродукције	
3.	да ли постоји уговор са ветеринарском службом за обављање послова здравствене заштите и репродукције	

IV - ОБИЉЕЖАВАЊЕ И НАЧИН ПРАЋЕЊА КРЕТАЊА ЖИВОТИЊА

1.	да ли се новорођена телад на фарми обиљежавају у року од 20 дана након рођења	
2.	да ли се при обиљежавању издаје прописана евиденција о истом (потврда о обиљежавању и ИД број имања)	
3.	у случају губитка једне ушне маркице, у ком временском року се подноси захтјев за издавање дупликата	
4.	да ли постоји евиденција о поднијетим захтјевима за издавање дупликата ушних маркица	
5.	у случају угинућа животиње, да ли се пасоши и ушне маркице поништавају	
6.	да ли се у Централну базу уносе подаци о кретању животиња у року од седам дана	
7.	за који временски период се врши требовање ушних маркица и начин вођења евиденције о истом	
8.	којим се интензитетом врши требовање потврда за обиљежавање и ИД листова имања и начин вођења евиденције о истом	
9.	начин чувања пасоша и прописане ветеринарске документације везане за обиљежавање	
10.	у којим случајевима се ради преобиљежавања животиња и начин на који се то ради	
11.	да ли постоји други начин трајног обиљежавања животиња (тетовир бројеви)	

V - ЕВИДЕНЦИЈА

ДА НЕ

1.	амбулаторни протокол	
2.	спискови дијагностичких испитивања по врсти болести која се испитује	
3.	књига новорођених животиња (регистар телади)	
4.	књига В. О. крава	
5.	евиденција о набавци сјемена за В. О.	
6.	евиденција о набавци ВМ производа	
7.	ТБЦ спискови	
8.	шталска књига	
9.	књига слања материјала на лабораторијско испитивање	
10.	картон утовара животиња	
11.	картон истовара животиња	
12.	картон утовара сировине	
13.	књига угинућа – принудних клања говеда	
14.	резултати дијагностичких испитивања	
15.	резултати бак. анализа сировог млијека из сабиралишта	
16.	резултати хигијенског нивоа опреме у сабиралишту млијека	
17.	обдукциони протокол	

18.	мљечне карте		
19.	евиденција о набавци хране за животиње		
20.	евиденција о набавци и употреби дезинфекционих средстава		
21.	уговор са кафилеријом за нешкодљиво уклањање лешева угинулих животиња		
22.	уговор са овлашћеном лабораторијом за испитивање хигијенске исправности воде за напајање животиња		
23.	уговор са овлашћеном регистрованом вет. организацијом за обављање послова здравствене заштите и репродукције на фарми		

VI - ОБЈЕКАТ (ВЕТЕРИНАРСКО-САНИТАРНИ УСЛОВИ)

1.	фарма се налази на локацији која се налази на подручју и у зони која, у зависности од броја и врсте животиња, као и еколошких услова, не угрожава нити би била угрожена од стамбених и др. објекат у ближој или даљој околини у складу са законом којим се уређује изградња и реконструкција објеката		
2.	компактном земљишту које не смије бити подводно и које мора да има добре отоке атмосферских вода		
3.	фарма се налази на локацији која се налази изван зоне која може бити угрожена поплавом и клизањем терена		
4.	да ли се у једном објекту на фарми држи више врста животиња		
5.	да ли круг фарме испуњава прописане услове: 1) да ли је довољно простран да одговара капацитету, броју и величини изграђених објеката да би се обезбиједила њихова функционална повезаност и међусобна удаљеност, 2) да ли је уредан и редовно одржаван		
6.	да ли постоји улаз који је контролисан или под надзором и на коме се обавезно води евиденција о уласку и изласку људи, животиња и возила из круга фарме и начин на који се води евиденција		
7.	да ли је круг фарме ограђен оградом која спречава неконтролисани улазак људи и животиња		
8.	да ли су прилазни путеви и путеви у кругу фарме довољно широки и изграђени од чврстог материјала погодног за чишћење и прање са довољним бројем сливника и хидраната		
9.	површина испред објеката на фарми је бетонирана или асфалтирана		
10.	да ли се путеви за довоз животиња, хране за животиње, чисте простирке и опреме укрштају са путевима за одвоз стајског ђубрива, отпадних вода и лешева животиња		
11.	да ли је фарма снабђена довољном количином воде за пиће и начин снабдијевања		
12.	која овлашћена лабораторија врши испитивање квалитета воде за напајање животиња и којим интезитетом		
13.	да ли постоје резултати о извршеном испитивању воде за напајање животиња		
14.	атмосферске воде се уливају у: 1) природне реципијенте и 2) канализацију		
15.	да ли се отпадне воде настале током производног процеса или прања објекта и опреме сакупљају у водонепропусне испусте		
16.	да ли се врши њихово пречишћавање прије испуштања у природне реципијенте		
17.	да ли се одвод отпадних вода на обрадиве површине врши у складу са прописима којим се уређује заштита животне средине		
18.	гдје се врши сакупљање фекалних вода: 1) одвојене септичке јаме и 2) канализација		
19.	да ли је простор за одлагање и збрињавање стајског ђубрива на удаљености од 50 м од објекта за држање животиња		
20.	да ли је смјештен, односно израђен тако да се спријечи загађивање околине и ширење узрочника заразних болести		
21.	ако фарма има више од 100 условних грла копитара и папкара, да ли има одвојен колски и пјешачки улаз		
22.	да ли су на тим улазима изграђене дезинфекционе баријере димензије: 1) колски: 6 m · 3 m · 0,25 m и 2) пјешачки: 1 m · 0,5 m · 0,05 m		
23.	да ли су испуњене дезинфекционим средством и којим		
24.	набавка дезинфекционих средстава врши се на начин (назив организације)		

25.	да ли постоји евиденција о набавци дезинфекционих средстава	
26.	начин чувања дезинфекционих средстава	
27.	евиденција о употреби количини дезинфекционих средстава	
28.	да ли су дезинфекционе баријере изграђене на начин који омогућава њихово чишћење и прање, као и испуштање раствора кроз дренажни отвор	
29.	просторије на фарми: 1) просторија за администрацију, 2) просторија за ветеринарску службу, 3) санитарни чвор, 4) простор за одмор и исхрану радника, 5) просторија за смјештај дезинфекционих средстава, 6) просторија за смјештај прибора и опреме	
30.	када су у питању фарме мањег капацитета, од просторија је потребно да посједују: 1) простор за чување евиденције и боравак ветеринарске службе, 2) простор за одмор, 3) санитарни чвор, 4) простор за смјештај опреме и прибора у којем се могу чувати и дезинфекциона средства	
31.	да ли постоји простор, односно просторија за смјештај, сортирање и складиштење хране за животиње	
32.	кабаста храна је поријеклом: 1) сопствене обрадиве површине и 2) купљена	
33.	поријекло концентроване хране	
34.	да ли се чува на сувом, тамном мјесту, на дрвеним палетама, у простору који је заштићен од уласка глодара, птица и инсеката	
35.	да ли постоји евиденција о набавци концентрованих хранива	
36.	унутрашњост објекта за држање животиња (под, зидови, таваница и опрема) морају да буду изграђени од материјала који није штетан за здравље животиња и који се лако чисти, пере и дезинфикује	
37.	начин држања животиња: 1) везни: – кратко лежиште – дуго лежиште, 2) слободан	
38.	број одјељења у објекту по производном циклусу: – телећарник, – дио за музна грла, – дио за засушена грла, – породилиште, – товилиште и – дио за смјештај болесних и на болест сумњивих животиња (стационар)	
39.	врста простирке која се користи на фарми у зависности од начина држања крва	
40.	начин ижђубравања: – ручни – механизован	
41.	подови су глатки, али не и клизави, са падом према одводним каналима	
42.	зидови који су изграђени од одговарајућег грађевинског материјала који у зависности од врсте и категорије морају да имају термичку изолацију	
43.	плафони су хоризонтални или прате кровну конструкцију и имају термичку изолацију	
44.	да ли су оквири прозора или доводни отвори за ваздух од нерђајућег челика и да ли се на њима налазе мреже против уласка глодара, птица и инсеката	
45.	какво је освјетљење у унутрашњости објекта (да ли је обезбијеђено природно и вјештачко освјетљење, као и преносно за преглед животиња)	
46.	да ли су освјетљење (коэффициент 1 : 10 или 1 : 15), температура (10–16 степени), влажност (60%–70%, а највише 75%–80%), концентрација гасова и интензитет буке у границама које не штете животињама	

VII - ИЗМУЗИШТЕ

1.	да ли се мужа врши у штали или у посебном измузишту	
2.	колико пута дневно се врши мужа	
3.	ако се врши у штали, да ли се поштују принципи муже након завршеног чишћења, мијењања простирке и накнадног провјетравања штале	
4.	начин одржавања хигијене вимена	

5.	да ли се млијeko мљeководима из штале спроводи до резервоара за млијeko или се то обавља ручно – кантама	
6.	број музача у објекту и колико музних јединица долази по музачу	
7.	да ли се врши пресвлачење истих прије сваке муже и каква је лична хигијена	
8.	да ли се музачи подвргавају редовном санитарном прегледу	
9.	да ли се ради предмузна проба и на који начин	
10.	гдје се одлажу измужени први млазеви млијека (да ли постоји посебна посуда за исто) и поступак са истим	
11.	какве су посуде за вршење предмузне пробе (да ли имају црно дно)	
12.	каква се врста музилица користи: 1) двотактне (већа могућност оштећења вимена) и 2) тротактне	
13.	ако се мужа врши у штали, који тип система се користи: 1) покретни и 2) полупокретни	
14.	да ли се прије муже врши провјера музних апарата и њиховог функционисања, ко врши провјеру и начин вођења евиденције о истом	
15.	да ли се прије муже врши прање и на који начин (ручно крпама или тушем топлом водом из бојлера)	
16.	да ли се врши дезинфекција вимена, начин и врста дезинфицијенса	
17.	на који се начин врши брисање вимена, да ли се за сваку краву употребљава посебна крпа или папирни убрус и начин одлагања истих	
18.	која врста дезинфицијенса се користи за дезинфекцију сисних чаша прије стављања на виме	
19.	просјечно трајање муже (најоптималнији период пет минута)	
20.	начин домузавања (ручно или аутоматизовано)	
21.	на који се начин врши чишћење измузишта, да ли у истом постоји довољан број, с обзиром на капацитет, сливника за одвод отпадних вода и на који начин се прихватају	
22.	начин чишћења апаратуре и осталог прибора након муже, као и дезинфекција истог	
23.	да ли је измузиште окренуто према испустима или отвореним стајама и да ли поседује врата за улазак крава на мужу и врата за излазак истих после завршене муже	
24.	да ли су прилазни путеви изграђени од чврстог грађевинског материјала који се лако чисти, пере и дезинфикује	
25.	да ли су зидови у измузишту дебели да би обезбиједили добру термичку изолацију и да ли су изграђени тако да се лако могу очистити, прати и дезинфиковати са заобљеним ивицама на спојевима са таваницом и подом	
26.	да ли је под бетонан и хрпава да би се спријечило клизање крава	
27.	да ли постоји довољан број прозора који обезбјеђују довољну количину природног освјетљења и да ли је обезбијеђена довољна количина вјештачког освјетљења	
28.	да ли су прозори заштићени мрежама против уласка глодара, птица и инсеката	
29.	који се тип измузишта користи: 1) обични са каналом између боксова, 2) новозеландски, 3) риблиа кост, 4) ротолатор	

VIII - САБИРАЛИШТЕ

1.	да ли се просторија за пријем млијека налази у склопу објекта за држање животиња или је посебан објекат	
2.	да ли постоје: 1) просторија за смјештај опреме и прибора, 2) просторија за привремено складиштење и расхлађивање млијека, 3) просторија – санитарни чвор, 4) просторија за смјештај дезинфекционих средстава	
3.	да ли постоји посебан улаз у просторије за пријем млијека	
4.	да ли се у просторији за смјештај опреме и прибора налазе уређаји за аутоматско прање прибора, снабђена системом хладне воде и системом топле воде температуре најмање 83 степена	
5.	да ли су зидови сабиралишта изграђени од грађевинског материјала који се лако чисти, пере и дезинфикује	

6.	да ли је под изграђен од материјала који се лако чисти, пере и дезинфикује, са одговарајућим падом према сливнику	
7.	да ли су спојеви зидова са таваницом и подом заобљени тако да се не може задржавати нечистоћа	
8.	тип лактофриза и његов капацитет на дневном нивоу	
9.	да ли на отвору поклопца лактофриза постоји одговарајући филтер за пријем млијека и одстрањивање механичке нечистоће	
10.	на који начин се врши претакање млијека из лактофриза у транспортну цистерну (да ли постоји млијечна пумпа или је монтирана на возило)	
11.	да ли у сабиралишту постоји опрема: – баждарени млијекометар за мјерење преузетих количина млијека – цједило са замјенљивим улошцима за филтрирање млијека, односно уклањање механичке нечистоће, – лабораторијска опрема за анализе млијека које се врше на лицу мјеста (лактодозиметар, апарат за одређивање оријентационе киселости, комплетна опрема за анализу млијечне масти) – радни сто, полице и орман за особље које ради са млијеком – заштитна радна одијела	
12.	да ли је санитарни чвор снабђевен потребном количином хладне и топле воде	
13.	да ли су у истом зидови и под изграђени од материјала који се лако чисти, пере и дезинфикује	
14.	која врста дезинфекционих средстава се употребљава, начин набавке и евиденција о употреби количини истих	
15.	да ли се на прозорима налазе заштитне мреже за спречавање уласка глодара, птица и инсеката	
16.	да ли се најмање два пута годишње од инспектора узимају узорци млијека за испитивање: 1) укупан број микроорганизама и 2) број соматских ћелија	
17.	да ли се од инспектора најмање једанпут мјесечно узимају узорци, брисеви за микробиолошко испитивање цистерни, мљеководи и друге опреме и прибора	
18.	да ли је млијеко које се чува до 24 часа охлађено до +8 степени	
19.	да ли је млијеко које се чува до 48 часова охлађено од +1 степена до +4 степена	

IX - НЕШКОДЉИВО УКЛАЊАЊЕ ЛЕШЕВА УГИНУЛИХ ЖИВОТИЊА

1.	да ли фарма има склопљен уговор са кафилеријом за нешкодљиво уклањање лешева угинулих животиња	
2.	начин чувања лешева угинулих животиња до доласка превозног средства из кафилерије (контејнери или ограђен бетонирани простор заштићен од неконтролисаног уласка људи и животиња)	

Примједбе:

Мјесто и датум

Потпис одговорног лица

Потпис ветеринарског инспектора

М. П.

Образац број 3 – Регистар фарми животиња

Редни број	Ветеринарско контролни број фарме	Назив фарме	Шифра имања (само за говеда)	Локација фарме (X, Y координате)	Број катастарске честице (к. ч. бр.)	Број катастарске честице (к. ч. бр.)	Број катастарске честице (к. ч. бр.)	Катастарска општина (КО)	Улица и број
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Мјесто	Поштански број	Општина	Телефон	Мобилни телефон	Факс	E-mail	Име власника фарме	Презиме власника фарме	ЈМБ власника фарме
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Име одговорног лица на фарми	Презиме одговорног лица на фарми	ЈМБ одговорног лица на фарми	Врста животиња на фарми	Број животиња на фарми	Максималан капацитет фарме	Врста производње	Врста узгоја	Назив ветеринарске организације	Име надлежног ДВМ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

Презиме надлежног ДВМ	Име и презиме надлежног ветеринарског инспектора	Датум издавања Рјешења	Број Рјешења	Измјене и допуне	Датум стављања ван снаге Рјешења	Број Рјешења стављања ван снаге Рјешења	Напомена
31	32	33	34	35	36	37	38

Република Српска		Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Ресор за ветеринарство	Образац 4.
------------------	---	---	------------

Трг Републике Српске 1, 78000 Бања Лука, тел.: 051 338-390; 338-511; 338-513; факс: 338-886; e-mail: n.lukic@mps.vladars.net

ЗАХТЈЕВ ЗА УПИС У РЕГИСТАР ФАРМИ ЖИВОТИЊА

1. Административни подаци о фарми

Назив фарме			
Шифра имања (само за говеда)		Локација фарме (X, Y координате)	
Број катастарске честице (к.ч. бр.)		Број катастарске честице (к.ч. бр.)	
Број катастарске честице (к.ч. бр.)		Катастарска општина (КО)	
Улица и број		Мјесто	
Поштански број		Општина	
Телефон		Мобилни телефон	
Факс		E-mail	

2. Подаци о власнику фарме и одговорном лицу на фарми

Име власника фарме		Име одговорног лица на фарми	
Презиме власника фарме		Презиме одговорног лица на фарми	
ЈМБ власника фарме		ЈМБ одговорног лица на фарми	

3. Подаци о типу и капацитету фарме

Врста животиња на фарми		Врста производње	
Број животиња на фарми		Врста узгоја	
Максималан капацитет фарме			

4. Надзор на фарми

Назив ветеринарске организације			
Име надлежног ДВМ		Презиме надлежног ДВМ	

Овим изјављујем да:

- узгој испуњава услове из Правилника о заштити животиња за држање и условима које морају испуњавати објекти за држање животиња,
- подаци које сам уписао у овај образац су истинити,
- о свакој промјени података из овога обрасца обавијестићу Министарство у року од седам дана од њиховог настанка у складу са чланом 56. Правилника.

ДАТУМ: _____

М. П.

ПОТПИС: _____

- Уз овај захтјев потребно је у складу са тарифним бројем 3. Закона о административним таксама ("Службени гласник Републике Српске", број 100/11) извршити уплату 10 КМ на жиро рачун 562-099-00000556-87 или 510010000891556, врста прихода: 722-511, буџетска организација: 1546001, број општине: из које се уплаћује.

- Испуњени захтјев са доказом о извршеној уплати потребно је послати на следећу адресу:
Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске
Ресор за ветеринарство, Трг Републике Српске 1, 78000 Бања Лука.

Образац број 5 – Евиденције о лијечењу и угинућу животиња на фарми

Идентификациони број фарме, име и презиме и адреса власника животиња:

Датум апликације ВМ производа	Животињска врста	Пол	Старост	Идентификациона ознака животиње	Дијагноза	Назив апликованог ВМ производа	Број маркисе апликованог ВМ производа	Количина апликованог ВМ производа	Начин апликације ВМ производа (i/m, p/o, s/c, i/p, друго описати)	Прописана каренца (за месо, за млијечно, за јаја)	Датум угинућа животиње	Име, презиме и потпис ветеринара који је апликовао ВМ производ	Потпис власника или одговорног лица на фарми да је разумио каренцу
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

2121

На основу члана 19. Закона о грађевинским производима ("Службени гласник Републике Српске", број 5/12) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10 и 24/12), министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију доноси

ПРАВИЛНИК

ЗА ДОНОШЕЊЕ ТЕХНИЧКОГ ОДОБРЕЊА

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се услови за давање, продужавање и одузимање овлашћења правним лицима за доношење техничког одобрења за грађевинске производе у погледу:

- запослених лица,
- техничке опремљености,
- начина и сложености обављања тих послова,
- одговорности за резултате поступка и послова у вези са доношењем техничког одобрења,
- независности нарочито у односу на произвођача, овлашћеног заступника, односно увозника грађевинског производа,
- доказа којима правно лице потврђује испуњеност прописаних услова,
- методе вредновања резултата и друге захтјеве у вези са испитивањем техничких карактеристика грађевинског производа у поступку доношења техничког одобрења,
- облика и садржаја техничког одобрења,
- садржаја и начина вођења евиденција техничких одобрења и
- трошкова доношења техничког одобрења.

Члан 2.

Одредбе овог правилника које се односе на грађевински производ односе се и на скуп на одређени начин технички или функционално повезаних појединачних грађевинских производа са заједничком предвиђеном употребом, за коју тако повезани испуњавају захтјеве (у даљем

тексту: скуп грађевинских производа), осим ако овим правилником није другачије одређено.

Члан 3.

(1) Појмови употребљени у овом правилнику имају следећа значења:

- овлашћено тијело је правно лице које има овлашћење Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију (у даљем тексту: Министарство) за доношење техничког одобрења,
- одговорно лице је лице које је запослено код овлашћеног тијела на неодређено вријеме са пуним радним временом и које је именовано актом овлашћеног тијела као лице одговорно за доношење техничког одобрења,
- овлашћење је рјешење којим министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију (у даљем тексту: министар) одобрава овлашћеном тијелу спровођење радњи за доношење техничког одобрења и доношење техничког одобрења и
- подручје производа је подручје употребе грађевинских производа који су сродни по својој намјени и техничким карактеристикама, а означено је у табели Подручја производа, која се налази у Прилогу 1. овог правилника и чини његов саставни дио.

(2) Појмови као што су: грађевински производ, произвођач, дистрибутер, увозник, овлашћени заступник и техничко одобрење имају значење одређено у Закону о грађевинским производима (у даљем тексту: Закон).

II - УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА

Члан 4.

Правно лице које подноси захтјев за издавање овлашћења за доношење техничког одобрења, у складу са чланом 18. Закона, мора да:

- испуњава услове у погледу стручне оспособљености, независности и непристрасности кадра и стручних сарадника,
- је прошло процедуру акредитовања или једнако вриједну процедуру према посебним прописима,
- гарантује чување пословне тајне,
- има закључен уговор о осигурању од одговорности за евентуално причињену штету и
- има одговарајуће пословне просторије и опрему.

Члан 5.

Правно лице, као услов из члана 4. тачка а) овог правилника у погледу стручне оспособљености, мора да:

а) буде способно за оцјењивање употребљивости нових грађевинских производа на основу научних сазнања и праксе,

б) буде компетентно за одређивање потребних карактеристика нових грађевинских производа,

в) користи методе провјере испитивањем или прорачуном карактеристика грађевинског производа за предвиђену употребу,

г) буде компетентно у оцјењивању способности произвођача да производи грађевински производ одређених карактеристика за предвиђену употребу и

д) буде способно и компетентно да обједини прилоге свих учесника, који се односе на утврђивање испуњености услова, у непристрасну и објективну оцјену употребљивости грађевинског производа за предвиђену употребу.

Члан 6.

(1) Правно лице, као услов из члана 4. тачка а) овог правилника у погледу стручног кадра мора имати запослена на неодређено вријеме са пуним радним временом лица као стручњаке за поједина подручја производа, која ће у диспозитиву овлашћења бити наведена као лица која могу бити именована као одговорна лица за доношење техничког одобрења за грађевински производ.

(2) Стручњаком за подручје производа из става 1. овог члана сматра се лице које има најмање осам година радног стажа на пословима:

а) осмишљавања или производње грађевинских производа из подручја производа којем припада и грађевински производ за који се лице именује,

б) оцјењивања усаглашености или издавања потврда о усаглашености за грађевинске производе из подручја производа којем припада и грађевински производ за који се лице именује,

в) пројектовања или грађења објеката у подручју струке у којем се за грађење користе грађевински производи из подручја производа којем припада и грађевински производ за који се лице именује и

г) нормативним или стручно-аналитичким пословима грађевинарства везаним за грађевинске производе, од чега најмање четири године радног стажа на једном од тих послова.

Члан 7.

(1) Сматра се да правно лице испуњава услове из члана 5. т. а), б) и в) ако:

а) има у сталном радном односу са пуним радним временом најмање два лица која испуњавају услове наведене у члану 6. став 2. т. в) или г) овог правилника у дијелу у којем се услов стручне оспособљености односи на:

1) објективност и правилну техничку процјену,

2) опште разумијевање грађевинске праксе и детаљна техничка знања која се односе на подручја производа за која ће бити овлашћено,

3) детаљно знање о укљученим посебним ризицима и техничким аспектима процеса грађења;

б) има у сталном радном односу са пуним радним временом најмање два лица која испуњавају услове наведене у члану 6. став 2. тачка б) овог правилника у дијелу у којем се услов стручне оспособљености односи на детаљно знање о постојећим усаглашеним стандардима и методама испитивања за подручја производа за које ће бити овлашћено и

в) има у сталном радном односу са пуним радним временом најмање два лица која испуњавају услове наведене у члану 6. став 2. тачка б) или тачка б) овог правилника у дијелу у којем се услов стручне оспособљености односи на примјерено знање о односу процеса производње и каракте-

ристика производа везаних за фабричку контролу производње.

(2) Укупан број одговорних лица из става 1. овог члана који су запослени у овлашћеном тијелу није мањи од четири.

Члан 8.

Сматра се да правно лице испуњава услове из члана 5. тачка г) овог правилника ако у оквиру оцјењивања усаглашености или издавања сертификата о усаглашености најмање једног грађевинског производа из подручја производа за који је овлашћено, у складу са стандардом BAS EN ISO/IEC 17025 или BAS EN ISO/IEC 17020 или BAS EN ISO/IEC 17021 или BAS EN ISO/IEC 45011:

а) води политику поштовања доброг административног понашања,

б) води политику и поступке подршке који осигуравају повјерљивост осјетљивих података у оквиру овлашћеног лица и његових партнера,

в) води документовани систем контроле који осигурава регистрацију, праћење, одржавање и архивирање свих важних докумената,

г) има успостављен механизам интерне контроле и контроле управе ради осигурања редовног праћења усаглашености са одговарајућим методама управљања и

д) има утврђен поступак за објективно поступање по приговорима и жалбама.

Члан 9.

Овлашћено тијело, у складу са посебним прописом, не смије обављати послове производње, заступања, увоза или дистрибуције грађевинских производа и сировина за производњу грађевинских производа, нити смије бити власник правних лица регистрованих за обављање наведених послова.

Члан 10.

(1) Одговорно лице из члана 6. овог правилника у спровођењу радњи за доношење техничког одобрења надлежно је за:

а) предузимање послова припреме и доношење техничког одобрења,

б) предузимање радњи и поступака у вези са захтјевом за техничко одобрење,

в) преглед и оцјењивање техничке и друге документације грађевинског производа,

г) преглед фабрике и процеса производње грађевинског производа,

д) одређивање тражених карактеристика грађевинског производа за намјеравану употребу,

ђ) одређивање потребних података за провјеру испитивањем или прорачунима тражених карактеристика грађевинских производа,

е) оцјењивање прихватљивости добијених података из испитивања или прорачуна,

ж) дефинисање процедуре припреме техничког одобрења,

з) развој радног програма за припрему и доношење техничког одобрења,

и) спровођење испитивања или прорачуна за провјеру,

ј) вредновање резултата провјере тражених карактеристика грађевинских производа за предвиђену употребу,

к) утврђивање садржаја документа техничког одобрења који укључује законски основ и опште услове, те посебне услове за појединачно техничко одобрење,

л) доношење техничког одобрења и

љ) осигурање независности при доношењу техничког одобрења.

(2) Код доношења одлуке о обављању послова из става 1. овог члана одговорно лице је самостално и независно од управе овлашћеног тијела, у складу са правилима струке.

Члан 11.

Лица запослена код овлашћеног тијела која учествују у поступку припреме и доношења техничког одобрења приликом поступања воде рачуна о:

- а) употреби уређаја и опреме,
- б) примјени одговарајућих техничких знања и
- в) тачности, истинитости и ажурности.

Члан 12.

(1) Одговорна лица, запослена лица код овлашћеног тијела, која спроводе радње припреме и доношења техничког одобрења и која на други начин учествују у поступку доношења техничког одобрења, те запослена лица управе овлашћеног тијела не смију обављати послове производње, заступања, увоза или дистрибуције грађевинских производа и сировина за производњу грађевинских производа, нити смију бити власници правних лица регистрованих за обављање наведених послова, у складу са посебним прописом.

(2) Лица запослена код овлашћеног тијела дужна су да сазнања у вези са грађевинским производима до којих дођу у обављању свога посла чувају као пословну тајну, осим ако законом или овим правилником није другачије одређено.

Члан 13.

(1) Овлашћено тијело за издавање техничког одобрења одговорно је, у складу са Законом и правилима струке, за спровођење свих радњи у поступку доношења техничког одобрења.

(2) Одговорност из става 1. овог члана односи се и на одговорност за привредне субјекте и њихове запослене које овлашћено тијело укључи у спровођење појединих радњи у поступку доношења техничког одобрења.

III - ИЗДАВАЊЕ ОВЛАШЋЕЊА

Члан 14.

(1) Овлашћење за доношење техничког одобрења министар издаје правном лицу које испуњава услове за обављање тих послова прописане Законом и овим правилником.

(2) Овлашћење из става 1. овог члана не издаје се за радње испитивања које се спроводе прије подношења захтјева за доношење техничког одобрења.

Члан 15.

Овлашћење за доношење техничког одобрења министар издаје након претходно прибављеног мишљења Стручног тима, који се именује у складу са Уредбом о условима и начину овлашћивања тијела за обављање послова оцјенивања усаглашености производа ("Службени гласник Републике Српске", бр. 49/02 и 59/02), (у даљем тексту: Стручни тим).

Члан 16.

(1) Захтјев за издавање овлашћења за доношење техничког одобрења подноси се Министарству.

(2) Уз захтјев за издавање овлашћења прилажу се:

- а) рјешење о упису у судски регистар и извод из судског регистра,
- б) докази о испуњавању услова из чл. 4, 5, 6, 7. и 8. овог правилника,
- в) статут и други општи акт из којих је видљиво да је подносилац захтјева испунио друге услове одређене овим правилником,
- г) доказе о лицима запосленим код правног лица која могу бити именована као одговорна лица и доказе да одговорна лица испуњавају услове прописане овим правилником,
- д) податке о техничкој опремљености, запосленим лицима и локацијама на којима се обављају послови,
- ђ) изјава подносиоца захтјева да се не бави пословима производње, заступања, увоза или дистрибуције грађевинских производа и сировина за производњу грађевинских

производа, односно да није власник правних лица регистрованих за обављање наведених послова,

е) доказ о осигурању за штету коју би правно лице могло учинити у обављању радњи за које се даје овлашћење и

ж) доказ о уплаћеним трошковима за добијање овлашћења.

(3) Подносилац захтјева на тражење Министарства доставља и друге исправе и доказе, те омогућава преглед техничке опреме и локација на којима подносилац захтјева обавља послове.

(4) Као доказ о испуњености услова из става 2. тачка б) овог правилника сматра се:

а) за захтјев из члана 5. т. а), б) и в) овог правилника овјерено увјерење пореске управе, фото-копије радних књижица или други докази из којих је видљиво да подносилац захтјева запошљава стручњаке у прописаном броју и са одговарајућим компетенцијама и

б) за захтјев из члана 5. т. г) и д) овог правилника правно лице мора имати потврду или увјерење о акредитацији из подручја производа коју је издало акредитационо тијело признато према посебном пропису (Институт за акредитације БиХ - БАТА) или потврду наведеног тијела да подносилац захтјева испуњава прописане услове.

(5) Висина трошкова поступка из става 2. тачка ж) овог члана утврђује се у складу са посебним прописом Владе Републике Српске.

Члан 17.

Диспозитив рјешења којим се издаје овлашћење треба да садржи:

- а) назив и сједиште овлашћеног тијела,
- б) редни број из евиденције овлашћених тијела,
- в) податке о лицима која могу бити именована за одговорна лица,
- г) подручје производа за које се издаје овлашћење и
- д) назнаку да је овлашћено лице дужно да трајно испуњава услове прописане за добијање овлашћења, да послове за које је добило овлашћење обавља у складу са важећим прописима и правилима струке, те да о свим промјенама које могу утицати на његову способност и услове за обављање послова без одгађања обавијести Министарство, најкасније у року од осам дана од дана настанка промјене.

Члан 18.

У случају промјене одговорног лица на захтјев овлашћеног тијела може се измијенити овлашћење у дијелу који се односи на одговорно лице, у складу са овим правилником.

Члан 19.

Рјешења којим се издаје, одбија или мијења овлашћење за доношење техничког одобрења са подацима из којих је видљиво подручје производа на које се овлашћење односи објављују се на интернет страници Министарства.

IV - ОДУЗИМАЊЕ ОВЛАШЋЕЊА

Члан 20.

(1) Овлашћено тијело дужно је да у складу са Законом трајно испуњава услове прописане за добијање овлашћења, те послове обавља у складу са важећим прописима и правилима струке.

(2) Овлашћено тијело дужно је да у складу са Законом обавијести Министарство о свакој промјени у вези са условима за издавање и одузимање овлашћења и промјени услова који могу утицати на његову способност за обављање послова за које је добило овлашћење, те достави Министарству сваки налаз о надзору који је спровело акредитационо тијело у вези са испуњавањем услова за обављање послова доношења техничког одобрења, најкасније у року од осам дана од дана настанка промјене или добијеног налаза.

(3) Произвођач, овлашћени заступник, односно увозник грађевинског производа дужни су да без посебног позива и без одгађања обавијесте овлашћено тијело и Министарство о свим промјенама које могу утицати на употребљивост грађевинског производа за који им је донесено техничко одобрење.

Члан 21.

Ако Министарство утврди да овлашћено тијело не испуњава услове или не обавља послове који су услов за добијање овлашћења у складу са Законом или правилима струке, Министарство ће рјешењем дјелимично или у потпуности одузети овлашћење.

Члан 22.

(1) Рјешење о одузимању овлашћења за доношење техничког одобрења доноси министар након претходно прибављеног мишљења Стручног тима из члана 15. овог правилника.

(2) Рјешење из става 1. овог члана објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске" и на интернет страници Министарства.

V - ДОНОШЕЊЕ ТЕХНИЧКОГ ОДОБРЕЊА

Члан 23.

(1) Техничко одобрење доноси овлашћено тијело на захтјев произвођача, овлашћеног заступника, односно увозника грађевинског производа.

(2) Прије подношења захтјева за доношење техничког одобрења лица из става 1. овог члана од овлашћеног тијела може затражити информације о:

а) садржају захтјева и техничким и другим документима који се прилажу уз захтјев,

б) току поступка за припрему и доношење техничког одобрења и оквирном времену потребном за његово доношење и

в) начину обрачуна трошкова припреме и доношења техничког одобрења, начину плаћања и осигурању плаћања.

(3) Информације из става 2. овог члана овлашћено тијело доставља у року од 15 дана од запраљеног тражења.

(4) Захтјев за доношење техничког одобрења за исти грађевински производ може се поднијети само једном овлашћеном тијелу, осим ако овим правилником није другачије одређено.

Члан 24.

(1) У захтјеву из члана 23. овог правилника наводи се назив грађевинског производа и његов опис, одређује се његова предвиђена употреба и дају подаци о мјесту производње.

(2) Уз захтјев се прилажу техничка и друга документација, нацрти извјештаја о испитивањима, документа и подаци о производњи грађевинског производа, те друга документа које одреди овлашћено тијело.

Члан 25.

Техничка и друга документација из члана 24. овог правилника може бити на страном језику само ако то у писаном облику прихвати овлашћено тијело.

Члан 26.

(1) Овлашћено тијело у року од 15 дана од дана пријема комплетног захтјева обавјештава подносиоца захтјева о прихватању или одбијању захтјева.

(2) Ако овлашћено тијело прихвати захтјев, уз обавјештење о прихватању захтјева прилаже и понуду о условима за израду и доношење техничког одобрења.

(3) У случају одбацивања или одбијања захтјева, подносилац захтјева може изјавити жалбу Министарству, у складу са законом.

Члан 27.

(1) Подносилац захтјева овлашћеном тијелу у року од 15 дана од дана пријема обавјештења о прихватању захтјева

ва доставља писану изјаву о прихватању понуде са условима из тог обавјештења у цијелости.

(2) Овлашћено тијело издаје подносиоцу захтјева потврду о пријему изјаве.

(3) Ако подносилац захтјева не поступи у складу са ставом 1. овог члана, сматра се да је одустао од захтјева, а овлашћено тијело обуставља поступак.

Члан 28.

У поступку доношења техничког одобрења ради утврђивања употребљивости грађевинског производа испитују се техничке карактеристике тог производа за предвиђену употребу које утичу на испуњавање битних захтјева за објекат.

Члан 29.

(1) Поступак утврђивања употребљивости грађевинских производа у поступку доношења техничког одобрења спроводи се према предмету и садржају техничког одобрења садржаног у Програму доношења техничког одобрења, који доноси овлашћено тијело, ако овим правилником није другачије одређено.

(2) Програм из става 1. овог члана спроводи се уз сагласност Министарства, која се даје и одузима на основу претходно прибављеног мишљења Стручног тима.

(3) У поступку издавања сагласности Стручни тим може од овлашћеног тијела или произвођача грађевинског производа тражити доставу потребне документације, појашњење и слично.

(4) Програм из става 1. овог члана садржи попис релевантних докумената који представљају специфичне техничке карактеристике и захтјеве за грађевинске производе, испитне методе, методе оцјењивања и процјене резултата испитивања, укључујући систем оцјењивања усклађености грађевинског производа, начин надзора фабричке контроле производње и вријеме важења техничког одобрења.

(5) Систем оцјењивања усаглашености грађевинских производа одређује у складу са посебним актом министра, који се објављује се на интернет страници Министарства.

Члан 30.

(1) Подносилац захтјева учествује у поступку доношења техничког одобрења и на захтјев овлашћеног тијела:

а) доставља потребне податке и документа о грађевинском производу и његовој производњи,

б) омогућава испитивања грађевинског производа и преглед погона у којима се производи и

в) осигурава потребна испитивања техничких карактеристика грађевинских производа, те прибављањем потребних извјештаја и друге документације омогућава овлашћеном тијелу спровођење потребних радњи и утврђивање свих околности и чињеница које су битне за спровођење поступака одређених Законом и овим правилником.

(2) Трошкове поступка доношења техничког одобрења од подношења захтјева до његовог доношења у цијелости сноси подносилац захтјева без обзира на исход поступка у складу са Законом.

Члан 31.

(1) Техничко одобрење издаје се у формату А4, а поред достављене документације садржи:

а) назив и број одобрења,

б) врсту и тип грађевинског производа,

в) трговачки назив грађевинског производа,

г) носиоца одобрења,

д) податке о произвођачу и производном погону,

ђ) предмет одобрења,

е) предвиђену употребу и

ж) рок важења одобрења.

(2) Овлашћено тијело које је издало техничко одобрење дужно је одобрење доставити Министарству у року од три дана од дана његовог издавања.

Члан 32.

- (1) Министарство води евиденције овлашћених тијела.
- (2) Министарство води евиденције издатих техничких одобрења.
- (3) Подаци о евидентираним техничким одобрењима из којих су видљиви основни подаци о производу и предвиђеној употреби објављују се на интернет страници Министарства.

VI - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 33.

Документа означена као техничко одобрење издата прије ступања на снагу овог правилника, односно издата на основу других важећих прописа остају на снази до истека рока за који су донесени.

Члан 34.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 15.03-020-1414/12
21. септембра 2012. године
Бања Лука

Министар,
Сребренка Голић, с.р.

Прилог 1 – Подручја производа

Ознака	Подручје производа	Грађевински производ и групе грађевинских производа
А	ГРАЂЕВИНАРСТВО	<ul style="list-style-type: none"> - Агрегати - Производи за грађење путева - Геотекстили, геомембране и сродни производи - Саобраћајна опрема - Подне облоге, поплочања и завршне обраде путева - Подне подлоге, укључујући носиве плоче приземља, путеве и друге саобраћајне плохе - Цијеви, резервоари и помоћни дијелови који нису у додиру са водом за људску потрошњу - Ултратанки слојеви асфалтбетона - Производи за инжењерство отпадних вода - Склопови за заштиту од пада стијена - Хидроизолациони склопови за коловозе мостова нанијети у течном стању - Дилатационе справе за путне мостове.
Б	ПОТПУНО И ДЈЕЛИМИЧНО ПРЕФАБРИКОВАНИ ГРАЂЕВИНСКИ ЕЛЕМЕНТИ	<ul style="list-style-type: none"> - Склопови зграда од дрвених оквира и склопови префабрикованих зграда од облог дрвета - Склопови зграда за хладна складишта и склопови облоге за хладна складишта - Префабриковани елементи зграда - Склопови зграда од бетонских оквира - Склопови зграда од металних оквира.
В	НОСИВИ МАТЕРИЈАЛИ И КОМПОНЕНТЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Производи од конструкцијског дрвета и помоћни дијелови - Цемент, грађевински креч и друга хидраулична везива - Челик за армирање и преднапрезање бетона - Конструкцијски метални производи и помоћни дијелови - Производи сродни бетону, малтеру и малтеру за убризгавање - Лежајеви за конструкције - Производи од префабрикованог бетона - Склопови префабрикованих степеништа - Лагане спрегнуте греде и стубови на бази дрвета - Склопови за накнадно напињање преднапрегнутих конструкција - Анкери
Г	ОБЛОГЕ КРОВОВА И ЗГРАДА	<ul style="list-style-type: none"> - Склопови зидних облога - Кровни покривачи - Кровни свјетларници - Кровни прозори и помоћни производи - Равно и профилисано стакло и производи од стаклених блокова - Вањска и унутрашња врата и прозори, кровни отвори и кровни свјетларници - Водонепропусни склопови за кровове нанијети у течном стању - Склопови за облагање вањских зидова - Системи браварије конструкцијског остакљења - Склопови механички причвршћених савитљивих кровних водонепропусних мембрана - Самоносиви прозирни кровни склопови - Префабриковани носиви обложни панели на бази дрвета и самоносиви спрегнути лагани панели
Д	УНУТРАШЊЕ И ВАЊСКЕ КОМПОНЕНТЕ И СКЛОПОВИ ЗГРАДА	<ul style="list-style-type: none"> - Санитарни уређаји - Панели на бази дрвета - Зидани и сродни производи - Унутрашње и вањске завршне обраде зидова и плафона - Производи од гипса - Склопови унутрашњих преграда

		<ul style="list-style-type: none"> – Водонепропусни обложни склопови за подове и зидове влажних просторија – Неносиви стални оплатни склопови на бази шупљих блокова или панела од изолационих материјала или бетона
Ђ	ГРИЈАЊЕ, ВЕНТИЛАЦИЈА И ИЗОЛАЦИЈА	<ul style="list-style-type: none"> – Димњаци, димоводи и посебни производи – Уређаји за гријање простора – Топлинско-изолациони производи – Спрегнути склопови за вањску топлотну изолацију – Изолациони склопови за обрнуте кровове – Системи топлотно изолираних pročела
Е	ПРИЧВРШЋЕЊА, БРТВЉЕЊА И АДХЕЗИВИ	<ul style="list-style-type: none"> – Грађевински адхезиви – Трнови за конструкцијске спојеве – Спајала – Тродимензионе плоче за закивање – Анкери – Вијци – Зидне плоче од нерђајућег челика – Заштитни лимови у шупљим зидовима – Спојнице за облоге вањских зидова и равне или косе кровове – Спајала за бетонске сендвич-елементе – Бртве непрпусне за плин и воду за цијеви у продорима зидова и стропова – Бртвени склопови, профили и тракови – Средства за бртвљење спојева – Еластичне спојнице за вјешање – Влачне шипке – Тачкасте спојнице – Твари на површинама с одбојним својством и обрада превлака – Спојнице с могућношћу регулације положаја за кровове, зидове и унутрашње примјене – Производи за постизање водонепропусности и њихова обрада
Ж	ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА И СРОДНИ ПРОИЗВОДИ	<ul style="list-style-type: none"> – Пожарни аларми, откривање пожара, стални пожарни уређаји, производи за контролу пожара и дима и сузбијање експлозије – Производи за заустављање пожара, пожарне бртве и производи за заштиту од пожара
З	ЕЛЕКТРИЧНЕ ИНСТАЛАЦИЈЕ	<ul style="list-style-type: none"> – Сви грађевински производи везани за електричне инсталације
И	ПЛИНСКЕ ИНСТАЛАЦИЈЕ	<ul style="list-style-type: none"> – Сви грађевински производи везани за плинске инсталације
Ј	ВОДОСНАБДИЈЕВАЊЕ И КАНАЛИЗАЦИЈА	<ul style="list-style-type: none"> – Склопови који се састоје од поклопца с дјелимично механичким затварањем, монтирани у водоловно грло без поклопца – Склопови за поклопце ревизионих окана који се састоје од поклопца и додатних прстенова израђених од пластике за различите сврхе – Склопови цијеви за хладну и топлу воду, укључујући воду предвиђену за људску потрошњу – Системи цијеви за одвод и канализацију под притиском или без притиска – Савитљиве спојнице за цијеви гравитационе и канализације под притиском и одвода – склопови тоалета.

2122

На основу члана 32. Закона о грађевинским производима ("Службени гласник Републике Српске", број 5/12) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10 и 24/12), министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију доноси

ПРАВИЛНИК

О ИЗДАВАЊУ ОВЛАШЋЕЊА ЗА ДОНОШЕЊЕ ДОКУМЕНАТА О УСАГЛАШЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОИЗВОДА

1 - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се услови и поступак за издавање, продужење и одузимање овлашћења за спровођење поступка оцјењивања усаглашености грађевинског производа са техничком спецификацијом и издавање докумената о усаглашености грађевинског производа у складу са Законом о грађевинским производима (у даљем тексту: Закон).

Члан 2.

Одредбе овог правилника које се односе на грађевински производ односе се и на скуп на одређени начин технички или функционално повезаних појединачних грађевинских производа са заједничком предвиђеном употребом, за коју тако повезани испуњавају захтјеве (у даљем тексту: скуп грађевинских производа), осим ако овим правилником није другачије одређено.

Члан 3.

(1) Поједини појмови употребљени у овом правилнику имају сљедеће значење:

а) овлашћено тијело је правно лице које је регистровано као овлашћена независна лабораторија за испитивање, контролно тијело, односно сертификовано тијело које учествује у поступку оцјењивања усаглашености, а које има овлашћење Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију (у даљем тексту: Министарство) за спровођење дијела или свих радњи оцјењивања усаглашености, издавање сертификата о фабричкој контроли производње или за издавање сертификата о усаглашености грађевинског производа,

б) одговорно лице је лице запослено на неодређено вријеме са пуним радним временом код овлашћеног тије-

ла, а које је именовано као лице одговорно за спровођење радњи испитивања грађевинског производа, радњи надзора производње грађевинског производа или за издавање сертификата о усаглашености,

в) сертификат о фабричкој контроли производње је потврда о усаглашености фабричке контроле производње грађевинског производа са условима за фабричку контролу производње одређеном техничком спецификацијом за тај производ,

г) сертификат о усаглашености је потврда о усаглашености грађевинског производа са техничком спецификацијом,

д) изјава о усаглашености је изјава о усаглашености грађевинског производа са техничком спецификацијом и

ђ) подручје производа је подручје употребе грађевинских производа који су сродни по намјерованој употреби и својствима одређеним посебним прописом.

(2) Појмови употребљени у стандардима на које упућује овај правилник имају сљедеће значење:

а) овлашћена независна лабораторија за испитивање (у даљем тексту: лабораторија за испитивање) је правно лице овлашћено за спровођење свих радњи или дијела радњи испитивања грађевинског производа,

в) установа за потврђивање усаглашености производа (у даљем тексту: сертификатор) је правно лице овлашћено за издавање сертификата о усаглашености,

г) тијело које спроводи надзор (контролно тијело) је правно лице овлашћено за спровођење радњи сталног надзора, процјене и оцјењивања фабричке контроле производње и

д) тијело за спровођење сертификације система управљања је правно лице овлашћено за спровођење радњи сталног надзора, процјене и оцјењивања фабричке контроле производње, односно правно лице за спровођење радњи почетног надзора фабрике и спровођење радњи почетног надзора фабричке контроле производње.

(3) Појмови као што су: техника спецификација, грађевински производ, фабрика, произвођач, дистрибутер, увозник и овлашћени заступник имају значење одређено Законом.

II - УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА

Члан 4.

(1) Овлашћења за спровођење радњи оцјењивања усаглашености грађевинских производа и овлашћења за обављање послова издавања сертификата о усаглашености, издају се правном лицу које испуњава услове прописане Законом и овим правилником.

(2) Овлашћење из става 1. овог члана може се дати правном лицу које, у складу са чланом 31. Закона, испуњава сљедеће услове:

а) има сертификат о акредитацији, у складу са законом,

б) испуњава услове у погледу: стручне оспособљености, независности и непристрасности кадра и стручних сарадника,

в) гарантује чување пословне тајне,

г) има закључен уговор о осигурању од одговорности за евентуално причињену штету и

д) има одговарајуће пословне просторије и опрему.

Члан 5.

(1) Сертификат о акредитацији добијен на основу посебног прописа, као услов из члана 4. став 2. тачка а) овог правилника подразумијева да је правно лице, у складу са посебним прописима о акредитацији, оспособљено да врши:

а) радње испитивања грађевинских производа (лабораторија за испитивање) према важећем стандарду BAS EN ISO/IEC 17025,

б) радње почетног надзора фабрике и почетног надзора фабричке контроле производње према важећем стандарду BAS EN ISO/IEC 17021 и

в) радње сталног надзора, процјене и оцјене фабричке контроле производње (контролно тијело) према важећем стандарду BAS EN ISO/IEC 17020.

(2) Правно лице које испуњава услове за спровођење радњи из става 1. т. а) и б) овог члана испуњава услове за издавање сертификата о фабричкој контроли производње.

(3) Услове за спровођење радњи почетног надзора фабрике и почетног надзора фабричке контроле производње, сталног надзора, процјене и оцјене фабричке контроле производње, те издавање сертификата о фабричкој контроли производње испуњава и правно лице које испуњава услове за обављање испитивања према важећем стандарду BAS EN 45011, уз обављање испитивања специфичних услова за грађевинске производе или скуп грађевинских производа за које се овлашћење даје.

Члан 6.

(1) Правно лице за издавање сертификата о усаглашености стручно је оспособљено у складу са чланом 4. став 2. тачка б) овог правилника ако је оспособљено да обавља испитивања према одређеним стандардом BAS EN 45011, уз поштовање специфичних услова за грађевинске производе или скуп грађевинских производа за које се овлашћење даје.

(2) Уз услове из става 1. овог члана, правно лице за издавање сертификата о усаглашености мора, уз поштовање специфичних услова за грађевинске производе или скуп грађевинских производа за које се овлашћење даје, додатно бити оспособљено за вршење испитивања прописаних чланом 5. став 1. овог правилника, најмање за један грађевински производ из подручја производа којем припадају грађевински производи за које се издаје овлашћење за издавање сертификата о усаглашености грађевинског производа.

(3) Уколико за одређено подручје примјене не постоји сертификатор према условима из стандарда BAS EN 45011, за издавање сертификата о усаглашености грађевинског производа може се овластити лабораторија за испитивање овлашћена за спровођење радњи испитивања грађевинског производа, у складу са Законом.

(4) Овлашћење из става 3. овог члана Министарство даје рјешењем на основу мишљења Стручног тима за грађевинске производе из члана 17. овог правилника (у даљем тексту: Стручни тим).

(5) Уз захтјев за издавање овлашћења из става 3. овог члана потребно је доставити документацију прописану одредбама члана 21. овог правилника, те доказе о оспособљености за вршење испитивања према стандарду BAS EN ISO/IEC 17025.

(6) Приликом давања стручног мишљења Стручни тим ће примјењивати критеријуме у складу са условима наведеним у стандарду BAS EN ISO/IEC 17025 и поступати у складу са општим критеријумима прописаним Законом и овим правилником.

(7) Овлашћење из става 3. овог члана даје се на период од годину дана, а може се продужавати на исти период до успоставе сертификатора према одредбама овог правилника.

(8) Лабораторија за испитивање из става 3. овог члана издаје сертификат о усаглашености према методама вредновања, односно оцјењивања усаглашености предвиђених посебним прописом.

Члан 7.

(1) Овлашћено тијело, у складу са посебним прописом, не може обављати послове производње, заступања, увоза или дистрибуције грађевинских производа и сировина за производњу грађевинских производа, нити може бити власник правних лица регистрованих за обављање наведених послова.

(2) Овлашћено тијело не може спроводити радње оцјењивања усаглашености грађевинског производа нити издавати сертификат о фабричкој контроли производње грађевинског производа или сертификат о усаглашености за грађевински производ за који му је произвођач повјерио спровођење радњи у поступку оцјењивања усаглашености грађевинског производа, у складу са чланом 15. став 2. овог правилника.

(3) Став 2. овог члана не односи се на лабораторију за испитивање из члана 6. став 3. овог правилника овлашћену за обављање радњи испитивања грађевинског производа или групе грађевинских производа која је акредитована према стандарду BAS EN ISO/IEC 17025 уз додатак специфичних услова за грађевинске производе или скуп грађевинских производа за које се овлашћење даје.

(4) У случају из става 3. овог члана лица запослена код овлашћеног тијела која су обављала радње испитивања грађевинског производа или групе грађевинских производа за произвођача не смију, у складу са посебним прописом, за исти производ обављати радње оцјењивања усаглашености или издавања сертификата о фабричкој контроли производње грађевинског производа, односно сертификата о усаглашености грађевинског производа за које је тијело у којем су запослени овлашћено.

Члан 8.

(1) Правно лице, као услов из члана 4. став 2. тачка б) овог правилника у погледу потребног стручног кадра мора имати запослене на неодређено вријеме са пуним радним временом стручњаке за грађевински производ, односно скуп грађевинских производа, а који ће у диспозитиву овлашћења бити наведени као лица која могу бити именована као одговорна лица за спровођење радњи надзора фабричке контроле производње, те за издавање одговарајућег документа о спровођењу тих радњи за одређени грађевински производ, односно скуп грађевинских производа.

(2) Стручњаком за грађевински производ из става 1. овог члана сматра се лице које има најмање три године радног стажа на пословима:

а) осмишљавања или производње грађевинских производа из подручја производа којем припада и грађевински производ за који се лице именује,

б) оцјењивања усаглашености или издавања сертификата о усаглашености за грађевинске производе из подручја производа којем припада и грађевински производ за који се лице именује,

в) пројектовања или грађења објеката у струковном подручју у којем се за грађење користе грађевински производи из подручја производа којем припада и грађевински производ за који се лице именује и

г) нормативним или стручно-аналитичким пословима грађења везаним за грађевинске производе, од чега најмање двије године радног стажа на једном од тих послова.

Члан 9.

(1) Одговорно лице из члана 8. овог правилника у спровођењу радњи оцјењивања усаглашености производа надлежно је за:

а) предузимање послова спровођења радњи испитивања грађевинског производа, односно спровођења радњи надзора фабричке контроле производње, те издавање одговарајућег документа, у погледу одговарајуће стручне способности лица која учествују у спровођењу тих радњи, те одговарајуће опремљености овлашћеног лица у погледу опреме потребне за обављање тих радњи,

б) спровођење радњи испитивања грађевинског производа, односно надзора фабричке контроле производње у складу са важећим прописима и правилима струке и

в) осигурање независности спровођења радњи оцјењивања усаглашености грађевинских производа у односу на произвођача, овлашћеног заступника, увозника, односно дистрибутера.

(2) У доношењу одлука у обављању послова из става 1. овога члана одговорно лице је самостално и независно од управе овлашћеног тијела у складу са правилима струке.

Члан 10.

(1) Правно лице, као услов из члана 4. став 2. тачка б) овог правилника у погледу потребног стручног кадра мора имати запослене на неодређено вријеме са пуним радним временом стручњаке за грађевински производ, односно скуп грађевинских производа, а који ће у диспозитиву овлашћења бити наведени као лица која могу бити именована као одговорна лица за вредновање или завршно оцјењивање резултата радњи оцјењивања усаглашености и за издавање сертификата о усаглашености за одређени грађевински производ, односно скуп грађевинских производа.

(2) Стручњаком за грађевински производ из става 1. овог члана сматра се лице које има најмање пет година радног стажа на пословима прописаним чланом 8. став 2. т. а) до г) овог правилника, од чега најмање три године радног стажа на једном од тих послова.

Члан 11.

(1) Одговорно лице из члана 10. овог правилника у спровођењу радњи издавања сертификата о усаглашености надлежно је за:

а) предузимање и обављање послова издавања сертификата о усаглашености, у погледу одговарајуће стручне способности лица које судјелује у том поступку, те одговарајуће опремљености овлашћеног тијела у погледу опреме потребне за обављање тог посла,

б) спровођење послова издавања сертификата о усаглашености у складу са важећим прописима и правилима струке и

в) осигурање независности обављања послова издавања сертификата о усаглашености у односу на произвођача, увозника, односно дистрибутера.

(2) У доношењу одлука у обављању послова из става 1. овог члана одговорно лице је самостално и независно од управе овлашћеног тијела, у складу са правилима струке.

Члан 12.

Лица запослена код овлашћеног тијела која спроводе радње у поступку оцјењивања усаглашености грађевинских производа, односно која обављају послове издавања сертификата о усаглашености, приликом предузимања радњи, воде рачуна о:

а) употреби уређаја и опреме,

б) примјени одговарајућих техничких знања и

в) тачности, истинитости и ажурности.

Члан 13.

(1) Овлашћено тијело за спровођење радњи оцјењивања усаглашености производа или за спровођење радњи издавања сертификата о фабричкој контроли производње и сертификата о усаглашености одговорно је, у складу са Законом, за спровођење тих радњи, односно издавање сертификата у складу са важећим прописима и правилима струке.

(2) Одговорност лица из става 1. овог члана односи се и на одговорност за привредне субјекте и њихове запослене које овлашћено тијело укључи у спровођење појединих радњи оцјењивања усаглашености грађевинског производа.

Члан 14.

(1) Одговорно лице, лица запослена код овлашћеног тијела која спроводе радње у поступку оцјењивања усаглашености грађевинског производа, лица запослена код овлашћеног тијела која обављају послове издавања сертификата о усаглашености, те лица запослена у управи овлашћеног тијела не смију обављати послове производње, заступања, увоза или дистрибуције грађевинских производа и сировина за производњу грађевинских производа, нити смију бити власници привредних субјеката који обављају наведене послове, у складу са посебним прописом.

(2) Сва лица запослена код овлашћеног тијела дужна су да сазнања у вези са грађевинским производима до којих дођу у обављању свог посла чувају као пословну тајну, осим ако Законом или овим правилником није друкчије одређено.

Члан 15.

(1) Произвођач, у складу са чланом 21. став 1. Закона, током сталне фабричке контроле процеса производње у сврху обављања радњи које спроводи у поступку оцјењивања усаглашености грађевинског производа мора:

а) имати посебно формиране јединице чији је дјело-круг рада само обављање прописаних радњи као што је лабораторија за испитивање или стална фабричка контрола производње,

б) именовати лице одговорно за рад формиране јединице која спроводи поједине радње у поступку оцјењивања усаглашености грађевинског производа и

в) успоставити систем писаних правила спровођења појединих радњи у поступку оцјењивања усаглашености грађевинског производа који мора бити такав да осигурава техничку исправност и тачност, објективност добијених резултата, те усаглашеност са захтјевима одговарајућег стандарда грађевинског производа (предмет и учесталост испитивања, калибрација опреме, контрола производног процеса и слично).

(2) Спровођење радњи у поступку оцјењивања усаглашености грађевинског производа произвођач може повјерити другом правном лицу које испуњава услове из става 1. овог члана.

(3) Правно лице из става 2. овог члана повјерене послове обавља у име и за рачун произвођача, а у обављању тих послова према Министарству и овлашћеним тијелима има исти положај и дужности као и произвођач.

III - ИЗДАВАЊЕ, ПРОДУЖАВАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ ОВЛАШЋЕЊА

Члан 16.

(1) Министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију (у даљем тексту: министар) рјешењем издаје овлашћење за спровођење радњи оцјењивања усаглашености грађевинских производа и овлашћење за обављање послова издавања сертификата о усаглашености правном лицу које испуњава услове прописане овом правилником.

(2) Овлашћење из става 1. овог члана издаје се на период од четири године, а може се продужавати на исти период само ако овлашћено тијело и даље испуњава услове за добијање овлашћења.

(3) Овлашћење из става 1. овог члана не издаје се за радње које у поступку оцјењивања усаглашености грађевинских производа обавља произвођач.

Члан 17.

(1) Министар рјешењем издаје, продужава или одузима овлашћење из члана 17. овог правилника по претходно прибављеном мишљењу Стручног тима.

(2) Стручни тим оснива и његове чланове именује министар у складу са Уредбом о условима и начину овлашћивања тијела за обављање послова оцјењивања усаглашености производа ("Службени гласник Републике Српске", бр. 49/02 и 59/02).

Члан 18.

(1) Стручни тим се састоји од пет чланова и техничког секретара, од којих се три члана именују из реда експерата за област грађевинарства, један из реда државних службеника запослених у Министарству и један из реда државних службеника запослених у Министарству трговине и туризма.

(2) Технички секретар Стручног тима обавља административно-техничке и друге послове везане за сједнице Стручног тима, а именује се из реда лица запослених у Министарству.

(3) Начин рада Стручног одбора утврђује се пословником који доноси Стручни тим већином гласова свих чланова, уз сагласност Министарства.

Члан 19.

(1) Чланови Стручног тима који нису државни службеници имају право на накнаду за рад у Стручном тиму.

(2) Накнаде из става 1. овог члана утврђују се у складу са посебним прописом Владе Републике Српске.

Члан 20.

(1) Овлашћење за спровођење радњи оцјењивања усаглашености грађевинских производа издаје се за:

а) спровођење појединих радњи у поступку оцјењивања усаглашености за поједини грађевински производ или скуп грађевинских производа, с обзиром на техничку спецификацију одређену за тај производ или скуп грађевинских производа и

б) за признавање страних докумената о радњама оцјењивања усаглашености.

(2) Овлашћење за спровођење радњи издавања сертификата о усаглашености издаје се за:

а) поједини грађевински производ или скуп грађевинских производа, с обзиром на техничку спецификацију одређену за тај производ или скуп грађевинских производа,

б) спровођење појединих радњи у поступку оцјењивања усаглашености грађевинских производа за чије обављање су испуњени услови и

в) за потврђивање докумената о радњама оцјењивања усаглашености које је издао страни произвођач грађевинских производа.

Члан 21.

(1) Захтјев за издавање овлашћења подноси се Министарству.

(2) Уз захтјев за издавање овлашћења прилажу се:

а) попис у којем су наведени врста и опсег послова и радњи, те грађевински производ, односно група грађевинских производа за које се тражи издавање овлашћења и техничка спецификација одређена за тај производ или скуп грађевинских производа,

б) рјешење о упису и извод из судског регистра,

в) акредитација према одговарајућем стандарду за послове за које се тражи овлашћење коју је издало акредитацијско тијело признато према посебном пропису (Институт за акредитације БиХ - БАТА),

г) статут или други општи акт из којег је видљиво да је подносилац захтјева испунио друге услове одређене овим правилником,

д) одлуку о именовану одговорног лица за сваки грађевински производ, односно скуп грађевинских производа за које се тражи издавање овлашћења и доказе да одговорно лице испуњава прописане услове,

ђ) податке о техничкој опремљености, особљу и локацијама на којима се обављају послови,

е) изјава подносиоца захтјева да се не бави пословима производње, заступања, увоза или дистрибуције грађевинских производа и сировина за производњу грађевинских производа, односно да није власник правних лица регистрованих за обављање наведених послова,

ж) доказ о осигурању од штете коју би правно лице као правно лице могло проузроковати при обављању радњи за које се издаје овлашћење, а у зависности од природе правног лица осигурање може бити за појединачно или за цјелокупно обављање радњи за које се издаје овлашћење и

з) доказ о подмиреним трошковима поступка издавања овлашћења.

(3) Уз захтјев за продужење овлашћења прилажу се пописи, исправе и докази из става 2. овог члана.

(4) У сврху утврђивања чињеница битних за издавање овлашћења подносилац захтјева дужан је на тражење Министарства доставити и друге исправе и доказе, те омогућити преглед техничке опреме и локација на којима се обављају послови.

(5) Висина трошкова поступка из става 2. тачка з) овог члана утврђује се у складу са посебним прописом Владе Републике Српске.

Члан 22.

Диспозитив рјешења којим се издаје овлашћење садржи:

а) назив и сједиште правног лица којем се издаје овлашћење,

б) редни број из евиденције овлашћених тијела,

в) врсту посла за који се издаје овлашћење, радње у поступку оцјењивања усаглашености грађевинских производа и грађевински производ или скуп грађевинских производа за који се издаје овлашћење, са назнаком техничких спецификација одређених за тај грађевински производ или скуп грађевинских производа,

г) податке о одговорном лицу са знаком грађевинског производа или групе производа и послова за које одговара,

д) упозорење да је правно лице дужно да, у оквиру рока за који му је дато овлашћење, испуњава услове прописане за добијање овлашћења, да је послове за које је добило овлашћење дужно обављати у складу са важећим прописима и правилима струке, те да је о свим промјенама које могу утицати на његову способност, односно услове за обављање послова дужно одмах, а најкасније у року од осам дана од дана настанка промјене, обавијестити Министарство и

ђ) рок важења овлашћења.

Члан 23.

(1) У случају промјене одговорног лица на захтјев овлашћеног тијела може се измијенити овлашћење у дијелу који се односи на одговорно лице.

(2) На поступак измјене овлашћења из става 1. овог члана на одговарајући се начин примјењују одредбе овог правилника којима је уређено издавање овлашћења.

Члан 24.

(1) Надзор над испуњавањем услова за спровођење радњи оцјењивања усаглашености грађевинских производа и обављање послова издавања сертификата о усаглашености, те надзор над радом овлашћеног тијела и произвођача обављају надлежни инспектор и Министарство у складу са Законом.

(2) Овлашћено тијело за оцјењивање усаглашености, произвођач, овлашћени заступник, увозник и дистрибутер дужни су да у складу са Законом у одређеном року доставе податке које затражи Министарство или надлежни инспектор, омогуће надлежном инспектору приступ у све своје радне просторије и омогуће приступ свим подацима који су у вези с његовим радом.

Члан 25.

(1) Овлашћено тијело дужно је у складу са Законом да, у оквиру рока за који му је дато овлашћење, испуњава услове прописане за добијање овлашћења и да ове послове обавља у складу са важећим прописима и правилима струке.

(2) Произвођач је дужан трајно испуњавати услове за обављање радњи које спроводи у поступку оцјењивања усаглашености грађевинског производа, у складу са Законом.

(3) Овлашћено тијело дужно је да без посебног позива и одгађања обавијести Министарство о свим промјенама које могу утицати на његову способност, односно услове за обављање послова за чије је обављање овлашћен, односно које обавља на основу овог правилника, те достави Министарству сваки налаз о надзору које је спровело акредитационо тијело.

Члан 26.

Уколико овлашћено тијело престане да испуњава услове прописане овим правилником и Законом или ако поступа супротно одредбама Закона и прописа донесених на основу Закона, министар ће по претходно прибављеном мишљењу Стручног тима рјешењем одузети овлашћење.

Члан 27.

Рјешење којим се издаје, одузима или мијења овлашћење за спровођење радњи оцјењивања усаглашености грађевинских производа или овлашћење за обављање послова издавања сертификата о усаглашености са подацима из којих су видљиве радње и грађевински производ или група производа за које се овлашћење односи објављују се на интернет страници Министарства.

Министарство води базу података овлашћених тијела.

Члан 28.

Министарство води базу података овлашћених тијела.

IV - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 29.

Овлашћења издата према Уредби о условима и начину овлашћивања тијела за обављање послова оцјењивања усаглашености производа ("Службени гласник Републике Српске", бр. 49/02 и 59/02) важиће до истека рока до којег је овлашћење дато.

Члан 30.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 15.03-020-1415/12
21. септембра 2012. године

Министар,
Сребренка Голић, с.р.

2123

На основу члана 25. Закона о грађевинским производима ("Службени гласник Републике Српске", број 5/12) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10 и 24/12), министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију доноси

ПРАВИЛНИК

О НАЧИНУ СПРОВОЂЕЊА ПОСТУПКА ЗА
ОЦЈЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКИХ
ПРОИЗВОДА

Члан 1.

Овим правилником прописују се поступак оцјењивања усаглашености грађевинских производа, методе вредновања резултата и други захтјеви у вези са поступком оцјењивања усаглашености, документима и радњама оцјењивања усаглашености, те системи оцјењивања усаглашености грађевинских производа, услови за издавање докумената о усаглашености, садржај докумената и начин вођења и садржај евиденције издатих докумената о усаглашености.

Члан 2.

Одредбе овог правилника које се односе на грађевински производ односе се и на скуп на одређени начин технички и функционално повезаних појединачних грађевинских производа са заједничком предвиђеном употребом, за коју тако повезани испуњавају захтјеве (у даљем тексту: скуп грађевинских производа), осим ако овим правилником није другачије одређено.

Члан 3.

(1) Поједини појмови употребљени у овом правилнику имају сљедеће значење:

а) овлашћено тијело за оцјењивање усаглашености грађевинских производа и издавање сертификата о усаглашености (у даљем тексту: овлашћено тијело) је овлашћена независна лабораторија за испитивање, контролно тијело, односно сертификовано тијело које учествује у поступку оцјењивања усаглашености, а које има овлашћење Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију (у даљем тексту: Министарство) за спровођење дијела или свих радњи оцјењивања усаглашености, издавање сертификата о фабричкој контроли производње или за издавање сертификата о усаглашености грађевинског производа, у складу са Законом о грађевинским производима (у даљем тексту: Закон),

б) одговорно лице је лице запослено код овлашћеног тијела на неодређено вријеме са пуним радним временом, које је именовано као лице одговорно за спровођење радњи испитивања грађевинског производа, радњи надзора производње грађевинског производа или за издавање сертификата о усаглашености,

в) стручни тим за грађевинске производе је тим лица именован од Министарства у складу са Уредбом о условима и начину овлашћивања тијела за обављање послова оцјењивања усаглашености производа ("Службени гласник Републике Српске", бр. 49/02 и 59/02), (у даљем тексту: Стручни тим),

г) сертификат о фабричкој контроли производње је потврда о усаглашености фабричке контроле производње грађевинског производа са условима за фабричку контролу производње одређеним техничком спецификацијом за тај производ,

д) сертификат о усаглашености је потврда о усаглашености грађевинског производа са техничком спецификацијом,

ђ) изјава о усаглашености је изјава о усаглашености грађевинског производа са техничком спецификацијом,

е) овлашћење је рјешење којим министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију (у даљем тексту: министар) одобрава овлашћеном тијелу спровођење свих или дијела радњи оцјењивања усаглашености, издавање сертификата о фабричкој контроли производње и издавање сертификата о усаглашености грађевинског производа, у складу са Законом и

ж) подручје производа је подручје употребе грађевинских производа који су сродни по намјерованој употреби и својствима одређеним посебним прописом.

(2) Појмови као што су: техничка спецификација, грађевински производ, фабрика, произвођач, увозник и овлашћени заступник имају значење одређено Законом.

Члан 4.

(1) Послови и радње оцјењивања усаглашености грађевинских производа обављају се у складу са Законом и овим правилником, техничким спецификацијама, одредбама одговарајућег стандарда потребног за добијање овлашћења за издавање сертификата о усаглашености грађевинског производа, те у складу са правилима струке.

(2) Евидентирање послова и радњи из става 1. овог члана спроводи се у складу са прописима о канцеларијском пословању.

Члан 5.

(1) У поступку оцјењивања усаглашености грађевинског производа спровode се радње испитивања грађевинског производа и радње надзора производње грађевинских производа.

(2) Радње испитивања грађевинског производа су:

а) почетно испитивање типа грађевинског производа које врши произвођач или овлашћено тијело,

б) испитивање узорака из производње према утврђеном плану испитивања који утврђује произвођач или овлашћено тијело,

в) испитивање случајних узорака узетих у фабрици, са тржишта или градилишта које врши произвођач или овлашћено тијело и

г) испитивање узорака из серије која је спремна за испоруку или је испоручена, а које врши произвођач или овлашћено тијело.

(3) Радње надзора производње грађевинских производа су:

а) стална фабричка контрола производње коју врши произвођач,

б) почетни надзор фабрике и почетни надзор фабричке контроле процеса производње које врши овлашћено тијело и

г) стални надзор, процјена и оцјењивање фабричке контроле процеса производње које врши овлашћено тијело.

Члан 6.

(1) Радњама испитивања грађевинских производа утврђују се техничке карактеристике грађевинских производа.

(2) Надзор производње грађевинских производа спроводи се прегледањем, надзирањем и оцјењивањем производње и сталне фабричке контроле производње.

(3) О спроведеним радњама из ст. 1. и 2. овог члана и резултатима тих радњи овлашћено тијело, односно произвођач издаје одговарајући документ, и то о:

а) радњама испитивања грађевинског производа издаје извјештај о испитивању грађевинског производа,

б) спровођењу сталног надзора, процјени и оцјењивању фабричке контроле производње издаје извјештај о спроведеном надзору, процјени и оцјењивању фабричке контроле производње и

в) спроведеном почетном надзору фабрике и почетном надзору фабричке контроле производње издаје извјештај о спроведеном почетном надзору.

(4) Сертификат о фабричкој контроли производње издаје се за системе оцјењивања усаглашености 2 и 2+, на основу позитивних извјештаја из става 3. т. б) или в) овог члана.

Члан 7.

(1) Обављање послова издавања сертификата о усаглашености обухвата спровођење радњи оцјењивања усаглашености грађевинских производа, вредновање и завршно оцјењивање резултата радњи оцјењивања усаглашености (потврђивање) и издавање сертификата о усаглашености.

(2) Вредновање или завршно оцјењивање резултата радњи оцјењивања усаглашености спроводи се прегледом извјештаја о испитивању грађевинског производа, те прегледом извјештаја о спроведеном надзору и о спроведеном почетном надзору фабричке контроле производње.

(3) Овлашћено тијело за издавање сертификата о усаглашености вреднује и завршно оцјењује резултате радњи оцјењивања усаглашености грађевинских производа независно од тога да ли их је спровело само или су је спровела друга тијела овлашћена за спровођење тих радњи.

Члан 8.

(1) У поступку оцјењивања усаглашености грађевинског производа спровode се групе радњи означене као системи оцјењивања усаглашености 1+, 1, 2+, 2, 3 и 4 одређене у табели која је означена као Прилог 1. и саставни је дио овог правилника, и то:

а) прије издавања сертификата о усаглашености - групе радњи означене као системи оцјењивања усаглашености ознаке 1+ и 1,

б) прије издавања сертификата о фабричкој контроли производње - групе радњи означене као системи оцјењивања усаглашености ознаке 2+ и 2,

в) прије издавања изјаве о усаглашености - групе радњи означене као системи оцјењивања усаглашености ознаке 1+, 1, 2+, 2, 3 и 4.

(2) Методе вредновања резултата које се у поступку оцјењивања усаглашености морају спровести за поједини грађевински производ, односно поједину групу грађевинских производа, прије издавања сертификата о усаглашености и изјаве о усаглашености, одређени су техничком спецификацијом.

Члан 9.

(1) Сертификат о усаглашености издаје овлашћено тијело за оцјењивање усаглашености на захтјев произвођача, овлашћеног заступника, односно увозника грађевинског производа, материјала и опреме ако су спроведени или се спровode све радње одређене за оцјењивање усаглашености грађевинског производа, материјала и опреме, за

који се издаје сертификат о усаглашености, те ако је усаглашеност доказана.

(2) Сертификат о усаглашености садржи:

а) назив и сједиште овлашћеног тијела које је издало сертификат о усаглашености грађевинског производа, материјала и опреме,

б) класу, број и датум овлашћења за обављање послова издавања сертификата усаглашености овлашћеног тијела које је издало сертификат,

в) евиденцијски број овлашћеног тијела,

г) назив и сједиште, односно име и адресу произвођача, овлашћеног заступника или увозника,

д) назив, кратки опис и предвиђену употребу грађевинског производа, материјала и опреме,

ђ) ознаку техничких спецификација које су мјеродавне за оцјењивање усаглашености грађевинског производа, материјала и опреме,

е) ознаку система оцјењивања усаглашености који је спроведен или се спроводи,

ж) назив и сједиште овлашћених тијела која су учествовала у оцјени усаглашености, те класу, број и датум овлашћења за обављање тих послова,

з) класу, број и датум издавања сертификата о усаглашености и рок његовог важења,

и) име, презиме и потпис одговорног лица овлашћеног за издавање сертификата о усаглашености и

ј) евиденцијски број овлашћеног тијела, те класу, број и датум издавања документа о оцјењивању усаглашености на основу којег се издаје сертификат.

(3) Сертификат о усаглашености трајно чувају овлашћено тијело које га је издало, те произвођач или увозник.

(4) Након издавања сертификата о усаглашености, овлашћено тијело о томе обавјештава Министарство и Републичку управу за инспекцијске послове.

(5) Овлашћено тијело које је издало сертификат о усаглашености исти доставља Министарству у року од три дана од дана његовог издавања.

Члан 10.

(1) Сертификат о фабричкој контроли производње или сертификат о усаглашености издат у иностранству нострификује се да би замијенио сертификат издат у складу са овим правилником.

(2) Нострификацију из става 1. овог члана врши правно лице које је у складу са Законом овлашћено за послове издавања сертификата о фабричкој контроли производње, односно сертификата о усаглашености.

(3) Правно лице које је извршило нострификацију страних докумената о усаглашености дужно је да тај документ достави Министарству у року од 30 дана од дана њеног издавања.

Члан 11.

(1) Изузетно од члана 10. овог правилника, уколико за неко подручје производа не постоји правно лице овлашћено за издавање сертификата о фабричкој контроли производње, односно сертификата о усаглашености, нострификацију врши Министарство по претходно прибављеном мишљењу Стручног тима.

(2) Министарство спроводи радње нострификације само у случају када за одређени грађевински производ или групу производа постоји технички пропис, донесен у складу са одредбама Закона о уређењу простора и грађењу, односно одредбама Закона.

(3) На основу претходно прибављеног мишљења Стручног тима, Министарство издаје потврду о нострификацији сертификата о фабричкој контроли производње, односно сертификата о усаглашености, а на основу захтјева произвођача овлашћеног заступника, односно увозника грађевинског производа.

(4) Уз захтјев за издавање потврде о нострификацији прилажу се сљедеће:

а) копија сертификата за који се тражи нострификација,

б) превод сертификата на један од службених језика Републике Српске, сачињен од стране овлашћеног лица,

в) писана изјава произвођача, овлашћеног заступника, односно увозника грађевинског производа да су у поступку издавања сертификата за одређени грађевински производ задовољени услови и стандарди у складу са односним техничким прописом, донесеним у складу са одредбама Закона о уређењу простора и грађењу,

г) доказ о уплати трошкова нострификације.

(5) У случају захтјева за издавање потврде о нострификацији сертификата о усаглашености, подносилац захтјева прилаже и изјаву о усаглашености из члана 12. овог правилника.

(6) Сва документа се предају у оригиналу или овјереној копији.

(7) У сврху утврђивања чињеница битних у поступку издавања потврде о нострификацији, подносилац захтјева, на тражење Министарства, доставља и друге исправе и доказе уколико се то буде сматрало релевантним.

(8) Потврда о нострификацији има рок важења као и сертификат за који је издата.

(9) Висина трошкова нострификације утврђује се у складу са посебним прописом Владе Републике Српске.

Члан 12.

(1) Произвођач издаје изјаву о усаглашености ако:

а) испуњава услове за оцјењивање усаглашености грађевинског производа у складу са одредбама Закона и подзаконских аката донесених у складу са Законом, а које уређују услове за издавање, продужење и одузимање овлашћења за издавање сертификата о усаглашености грађевинског производа,

б) су спроведене или се спроведе све радње одређене за оцјењивање усаглашености и

в) је утврдио да је усаглашеност доказана.

(2) Овлашћени заступник издаје изјаву о усаглашености ако:

а) произвођач којег заступа испуњава услове за оцјењивање усаглашености грађевинског производа у складу са одредбама Закона и подзаконских аката донесених у складу са Законом, а које уређују услове за издавање, продужење и одузимање овлашћења за издавање сертификата о усаглашености грађевинског производа,

б) су спроведене или се спроведе све радње одређене за оцјењивање усаглашености и

в) је произвођач утврдио да је усаглашеност доказана.

Члан 13.

(1) Изјавом о усаглашености произвођач, овлашћени заступник, односно увозник потврђује да су спроведене или да се спроведе све радње одређене за оцјењивање усаглашености грађевинског производа, материјала и опреме за који се даје изјава, те да је доказана усаглашеност грађевинских производа, материјала и опреме са техничком спецификацијом.

(2) Изјава о усаглашености обавезно садржи:

а) назив и сједиште, односно име и адресу произвођача, овлашћеног заступника или увозника, односно назив и сједиште (име и адресу) произвођача у случају да изјаву о усаглашености издаје овлашћени заступник или увозник,

б) назив, кратак опис и предвиђену употребу грађевинског производа, материјала и опреме,

в) изјаву да је грађевински производ, материјал и опрема усаглашен са техничком спецификацијом одређеном за тај производ, материјал и опрему,

г) ознаку техничких спецификација које су мјеравине за оцјењивање усаглашености грађевинског производа, материјала и опреме,

д) ознаку система оцјењивања усаглашености који је спроведен или се спроводи,

ђ) назив и сједиште овлашћених тијела за оцјењивање усаглашености која су учествовала у оцјени усаглашеност, те класу, број и датум овлашћења за обављање тих послова,

е) класу, број и датум издавања изјаве,

ж) име, презиме, својство и потпис лица које је овлашћено за потписивање у име произвођача, овлашћеног заступника или увозника грађевинског производа, материјала и опреме и

з) евиденцијски број овлашћеног тијела, те класу, број и датум издавања сертификата о усаглашености или сертификата о фабричкој контроли производње, односно документа о оцјењивању усаглашености на основу којег се издаје сертификат.

(3) Изјаву о усаглашености трајно чувају произвођач, овлашћени заступник или увозник.

(4) Након издавања изјаве о усаглашености, произвођач, овлашћени заступник, односно увозник о томе обавјештава Министарство и Републичку управу за инспекцијске послове.

Члан 14.

(1) Министарство води евиденцију издатих:

а) сертификата о усаглашености,

б) изјава о усаглашености и

в) грађевинских производа за које је издат сертификат о усаглашености.

(2) Подаци о евидентираним сертификатима о усаглашености, из којих су видљиви основни подаци о производу, објављују се на интернет страници Министарства.

Члан 15.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 15.03-020-1416/12
21. септембра 2012. године
Бања Лука

Министар,
Сребренка Голић, с.р.

Прилог 1.

Табела групе радњи које се спровode у поједином систему оцјењивања усаглашености

Документ о усаглашености	Систем оцјењивања усаглашености	Радњу спроводи произвођач			Радњу спроводи овлашћено тијело			
		Стална фабричка контрола производње	Испитивање узорака из производње према утврђеном плану испитивања	Почетно испитивање типа грађевинског производа	Почетно испитивање типа грађевинског производа	Почетни надзор фабрике и почетни надзор фабричке контроле производње	Стални надзор, процјена и оцјењивање фабричке контроле производње	Испитивање случајних узорака узетих из производње из прописаних група
Ц+И	1+
	1
И	2+ ^{а)}	. ^{а)}	.
	2 ^{а)}	.	.
	3
	4

Ц – Сертификат о усаглашености

И – Изјава о усаглашености

• Означава радњу коју је обавезан спровести или спроводити произвођач, односно овлашћено тијело у поједином систему оцјењивања усаглашености

^{а)} Овлашћено тијело издаје сертификат о фабричкој контроли производње

2124

На основу члана 38. Закона о грађевинским производима ("Службени гласник Републике Српске", број 5/12) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10 и 24/12), министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију доноси

ПРАВИЛНИК

О ОЗНАЧАВАЊУ ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОИЗВОДА

Члан 1.

Овим правилником прописује се начин означавања грађевинских производа, те облик и садржај ознака усаглашености.

Члан 2.

(1) Грађевински производи за чије је техничке карактеристике доказано да су у складу са карактеристикама одређеним одговарајућом техничком спецификацијом, којом је прихваћена усаглашена европска спецификација, означавају се ознаком усаглашености одређеном у Прилогу 1, који је саставни дио овог правилника.

(2) Означавање грађевинског производа у складу са ставом 1. овог члана врши се на начин и са садржајем одређеним техничком спецификацијом.

Члан 3.

(1) Грађевински производ за који се изјавом о усаглашености потврђује усаглашеност са важећим стандардом у Републици Српској или техничком спецификацијом на начин прописан Законом о грађевинским производима (у да-

љем тексту: Закон), а који није усаглашен са европском спецификацијом, означава се латиничном ознаком усаглашености "С", која је приказана је у Прилогу 2., који је саставни дио овог правилника.

(2) Знак о усаглашености из става 1. овог члана је у облику квадрата, са стилизованим латиничким словом "С" у средини.

(3) Минимална вриједност странице "а" квадрата је 5 mm.

(4) Испод квадрата, у први правоугаоник уписује се идентификациони број овлашћеног тијела за оцјењивање усаглашености, а у други правоугаоник - двије посљедње цифре године издавања сертификата о усаглашености.

Члан 4.

(1) Знак о усаглашености мора бити јасно видљив и неизбрисив.

(2) Знак о усаглашености наноси се утискивањем директно на производ или отискивањем на наљепницу, привјесак, гарантни лист, декларацију и слично, зависно од врсте производа, у црно-бијелој комбинацији боја.

Члан 5.

(1) У случају да се поступак оцјењивања усаглашености спроводи и према посебном пропису, грађевински производ, уз ознаку према том посебном пропису, мора бити додатно означен у складу са овим правилником.

(2) Уз ознаку прописану овим правилником, грађевински производи могу бити означени и другим ознакама, ако се тим ознакама не доводи у заблуду лице које користи производ према његовим својствима и начину употребе у погледу података који се уносе у односу на ознаку усаглашености.

(3) Стављањем других ознака на грађевински производ не смије се, у складу са Законом, нарушавати видљивост и читљивост ознаке усаглашености.

Члан 6.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 15.03-020-1417/12
21. септембра 2012. године
Бања Лука

Министар,
Сребренка Голић, с.р.

Прилог 1.

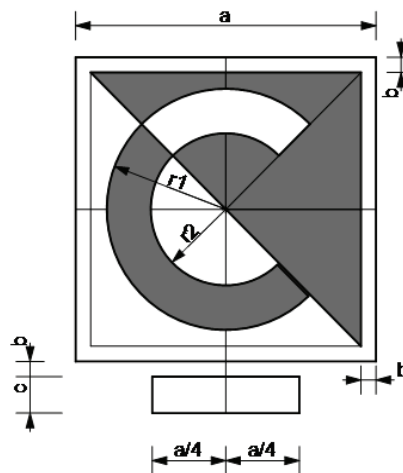
Ознака грађевинских производа за чије је техничке карактеристике доказано да су у складу са карактеристикама одређеним одговарајућом техничком спецификацијом, којом је прихваћена усаглашена европска спецификација:

<i>(овај простор мора остати празан)</i>	
Име произвођача, Сједиште, односно адреса произвођача, Задња два броја године у којој је ознака стављена на производ, Евиденциони број овлашћеног тијела* – класа, број и датум издавања сертификата о усаглашености	
Ознака техничке спецификације грађевинског производа, Назив грађевинског производа, Произвођачева идентификациона ознака грађевинског производа, Обавјештење о карактеристикама грађевинског производа	

* евиденциони број се уписује у случају да је овлашћено тијело за спровођење радњи оцјењивања усаглашености учествовало у поступку оцјењивања усаглашености.

Прилог 2.

Ознака грађевинског производа за који се изјавом о усаглашености потврђује усаглашеност са важећим стандардом у Републици Српској или техничком спецификацијом, а који није усаглашен са европском спецификацијом:

$$b = 5/100 \times a$$

$$c = 12/100 \times a$$

$$r1 = 40/100 \times a$$

$$r2 = 25/100 \times a$$

2125

На основу члана 50. став 3. Закона о грађевинским производима ("Службени гласник Републике Српске", број 5/12) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10 и 24/12), министар за просторно уређење, грађевинарство и екологију доноси

ПРАВИЛНИК**О КОНТРОЛНОМ ПОСТУПКУ ЗА ГРАЂЕВИНСКЕ ПРОИЗВОДЕ**

Члан 1.

Овим правилником прописују се контролни поступак за грађевинске производе, субјекти који у њему учествују, начин спровођења контролног поступка и акта која се доносе у поступку.

Члан 2.

(1) Контролни поступак је поступак којим се утврђује да ли грађевински производ има прописане техничке карактеристике, те да ли испуњава и друге прописане услове у складу са Законом о грађевинским производима (у даљем тексту: Закон).

(2) Контролни поступак спроводи се испитивањем узорака грађевинског производа или спровођењем других потребних радњи по програму који утврди овлашћено тијело које спроводи тај поступак, а у складу са Законом и прописима донесеним на основу њега.

Члан 3.

(1) Након пријаве или другог начина сазнања да грађевински производ не испуњава прописане услове и карактеристике грађевинског производа, надлежни инспектор извршиће надзор у складу са Законом.

(2) Ако приликом надзора над грађевинским производом за који су спроведене или се спроводу радње оцјењивања усаглашености у складу са Законом надлежни инспектор посумња да грађевински производ не испуњава прописане услове, поднијеће захтјев овлашћеном тијелу за спровођење контролног поступка.

Члан 4.

Контролни поступак за грађевинске производе на захтјев надлежног инспектора спроводи правно лице које је у складу са Законом овлашћено за спровођење радњи оцјењивања усаглашености и издавања сертификата о усаглашености грађевинског производа.

Члан 5.

Контролни поступак не спроводи нити у њему учествује овлашћено тијело које је у периоду од три године прије евидентирања сумње да грађевински производ не испуњава прописане услове учествовало у поступку оцјењивања усаглашености и издавања сертификата о усаглашености грађевинског производа у чије карактеристике се сумња.

Члан 6.

(1) Овлашћено тијело одређено за спровођење контролног поступка приликом одговора на захтјев за спровођење контролног поступка, без посебног позива, писаном изјавом изјашњава се о чињеницама битним за примјену члана 5. овог правилника.

(2) Изјава из става 1. овог члана не испитује се посебно, осим у случају сумње.

Члан 7.

(1) О резултатима контролног поступка овлашћено тијело обавјештава надлежног инспектора који је поднио захтјев за спровођење контроле.

(2) Ако се у контролном поступку утврди да грађевински производ нема прописане техничке карактеристике или да не испуњава и друге прописане захтјеве, надлежни инспектор, у складу са Законом, доноси Рјешење којим се

произвођачу, овлашћеном заступнику, увознику, односно дистрибутеру грађевинског производа забрањује стављање у промет и дистрибуција грађевинског производа, а свим потенцијалним извођачима забрањује уградња тог грађевинског производа.

(3) Рјешење из става 2. овог члана, које донесе урбанистичко-грађевински инспектор Републичке управе за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат), осим странци, доставља се и тржишном инспектору Инспектората и Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију (у даљем тексту: Министарство).

(4) Рјешење из става 2. овог члана, које донесе урбанистичко-грађевински инспектор јединице локалне самоуправе, осим странци, доставља се и урбанистичко-грађевинском инспектору Инспектората, тржишном инспектору Инспектората и Министарству.

(5) Рјешење из става 2. овог члана, које донесе надлежни тржишни инспектор, осим странци, доставља се и надлежном урбанистичко-грађевинском инспектору и Министарству.

Члан 8.

(1) Рјешењем којим се утврђује да ли грађевински производ има прописане техничке карактеристике и да ли испуњава и друге прописане захтјеве утврђују се и трошкови поступка и обвезник плаћања трошкова.

(2) Врста и висина трошкова контроле одређује се у зависности од врсте и сложености производа који је предмет контроле, обима и сложености примењеног поступка, времена потребног за обављање потребних испитивања, као и других критеријума битних за спровођење послова контроле.

(3) У случају из члана 7. став 2. овог правилника трошкове контроле носе произвођач, овлашћени заступник, увозник, односно дистрибутер грађевинског производа, у складу са Законом.

(4) Уколико се у контролном поступку утврди да грађевински производ има прописане техничке карактеристике и да испуњава и друге прописане захтјеве, трошкове контроле сноси подносилац захтјева.

Члан 9.

Грађевински производ за који је донесено Рјешење из члана 7. став 2. овог правилника сматра се грађевинским производом чија употребљивост није доказана, а његово поновно стављање у промет, дистрибуција и уградња могу се вршити ако се отклоне недостаци и то докаже на начин прописан Законом и прописима донесеним на основу њега.

Члан 10.

(1) Уколико се у контролном поступку утврди да је неусаглашеност грађевинског производа таква да угрожава или може угрозити живот људи и околину у складу са Законом, инспектор ће Рјешењем из члана 7. став 2. наредити овлашћеном заступнику, увознику, односно дистрибутеру грађевинског производа и свим потенцијалним извођачима и инвеститорима враћање неутраћеног грађевинског производа лицу које је издало изјаву о усаглашености тог производа.

(2) Лице које је издало изјаву о усаглашености грађевинског производа за који је одређено враћање након преузимања грађевинског производа обавјештава надлежни орган који је наложио враћање грађевинског производа о преузетој количини, мјесту и начину складиштења преузетог грађевинског производа.

(3) Уколико се недостаци не могу отклонити, лице из става 2. овог члана са грађевинским производом поступа као са отпадом у складу са прописима о управљању отпадом.

Члан 11.

Рјешење из члана 7. став 2. Правилника објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 12.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 15.03-020-1418/12
21. септембра 2012. године
Бања Лука

Министар,
Сребренка Голић, с.р.

Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове

На основу члана 86. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08, 11/09, 74/10 и 86/10) и члана 22. Закона о премјери и катастру непокретности ("Службени гласник Републике Српске", бр. 34/06, 110/08 и 15/10), а у вези са чланом 185. Закона о премјери и катастру Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 6/12), директор Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове доноси

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О СТУПАЊУ НА СНАГУ КАТАСТРА НЕПОКРЕТНОСТИ ДИЈЕЛА ОПШТИНЕ КАЛИНОВИК, И ТО ЗА КО КАЛИНОВИК I

I

Утврђује се да је израђен и ставља се у службену употребу катастар непокретности дијела општине Калиновик, и то за цијелу катастарску општину Калиновик I површине 288 ха 08 а 76 м².

II

Катастар непокретности за катастарску општину наведену у тачки I израђен је у складу са прописима.

III

За катастарску општину Калиновик I ступају на снагу површине дигиталног катастарског плана.

IV

Даном ступања на снагу катастра непокретности за катастарску општину наведену у тачки I ставља се ван снаге и престаје да важи катастар земљишта за дио катастарске општине Кута, и то за катастарске парцеле наведене у списку парцела који се налази у прилогу овог рјешења, док остале парцеле у к.о. Кута, које нису наведене у прилогу, остају на снази у катастру земљишта.

V

Ово рјешење ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 21.03/952.1-66/12
14. септембра 2012. године
Бања Лука

Директор,
Др Тихомир Глигорић, с.р.

СПИСАК ПАРЦЕЛА ОПШТИНЕ КАЛИНОВИК, КО КУТА

за које се ставља ван снаге и престаје да важи катастар земљишта

51/49-1, 51/49-2, 51/50-1, 51/50-2, 51/52, 51/53, 51/56, 51/57, 51/58, 51/59, 51/60, 51/61, 51/62, 51/63-1, 51/63-2, 51/64-1, 51/64-2, 51/65-1, 51/65-2, 51/66-1, 51/66-2, 51/67-1, 51/67-2, 51/68-1, 51/68-2, 51/68-3, 51/69, 51/70, 51/71, 51/72, 51/72, 51/73, 51/73, 51/75, 51/75-2, 51/75-3, 51/76-2, 51/76-3, 51/77, 51/83, 51/84, 51/85, 51/86, 51/87, 51/99-1, 51/99-2, 51/99-3, 51/99-5, 51/100, 51/100-1, 51/100-2, 51/101, 51/102, 51/103, 51/104, 51/105, 51/106, 51/106-1, 51/106-3, 51/106-4, 54/1, 54/2, 54/3-1, 54/3-2, 54/4-1, 54/4-2, 54/5, 54/5-2, 54/6-1, 54/6-2, 54/7, 54/8-1, 54/8-2, 54/8-3, 45/9, 54/10, 54/10-1, 54/11, 54/11-1, 54/11-2, 54/11-2, 54/11-2, 54/11-2, 54/12, 54/13-1, 54/13-1, 54/13-2, 54/13-3, 54/13-4, 54/14, 54/15, 54/15, 54/16-1, 54/16-2, 54/17, 54/18-1, 54/18-2, 54/19, 54/20, 54/21, 54/22, 54/23, 54/23, 54/24, 54/25, 54/26, 54/27, 54/28, 54/29, 54/30,

54/31, 54/32, 54/33, 54/34-1, 54/34-2, 54/35-1, 54/35-2, 54/36-1, 54/36-2, 54/36-2, 54/37, 54/37, 54/38, 54/39, 54/40-1, 54/40-2, 54/41, 54/42, 54/43, 54/44, 54/44, 54/45, 54/46, 54/47, 54/48-1, 54/48-2, 54/49-1, 54/49-2, 54/50-1, 54/50-2, 54/55-2, 54/56, 54/57-1, 54/57-2, 54/58-1, 54/58-2, 54/60, 54/66, 54/67, 54/68, 54/69, 54/70, 54/71, 54/72, 54/73, 54/74, 54/75, 54/75, 54/76, 54/77, 54/78, 54/79, 54/80, 54/81-1, 54/81-2, 54/82-1, 54/82-1, 54/82-2, 54/82-3, 54/83, 55/1, 55/2, 55/2, 55/3, 55/4, 55/5-1, 55/2, 55/2, 55/3, 55/3, 55/4, 55/5-1, 55/6-1, 55/7, 55/7, 55/8, 55/9, 55/10-2, 55/10-3, 55/10-4, 55/10-5, 55/11, 55/11, 55/12, 55/13, 55/13, 55/14, 55/15, 55/15-1, 55/15-2, 57/1-1, 57/1-2, 57/2-1, 57/2-2, 57/3-1, 57/3-2, 57/4-1, 57/4-2, 57/5-2, 57/6-1, 57/6-2, 57/6-3, 57/7-1, 57/7-2, 57/7-3, 57/8-1, 57/8-2, 57/9-1, 57/9-2, 57/10-1, 57/10-2, 57/11, 57/12, 57/13, 57/14, 57/15, 57/16, 57/17, 57/18, 57/19, 57/20, 57/21, 57/22, 57/23, 57/24, 57/25, 57/26, 57/27, 57/28, 57/29, 57/30-1, 57/30-2, 57/31-1, 57/31-2, 57/32, 57/33, 57/34, 57/35, 57/36, 37/37, 57/38, 57/39-1, 57/39-2, 57/40-1, 57/40-2, 57/41-1, 57/40-2, 57/42-1, 57/42-2, 57/43-1, 57/44, 57/45, 57/46, 57/47, 57/48, 57/49, 57/50-1, 57/50-2, 57/51, 57/52, 57/53, 57/54, 57/55, 57/56, 57/57, 57/58-1, 57/58-2, 57/59, 57/60, 57/61, 57/62, 57/63, 57/64, 57/65, 57/66-1, 57/66-2, 67/66-3, 57/67-1, 57/67-1, 57/67-2, 57/67-2, 57/67-3, 57/67-3, 57/68-1, 57/68-2, 57/68-3, 57/69-1, 57/69-2, 57/69-3, 57/70-1, 57/70-2, 57/70-3, 57/71-1, 57/71-2, 57/71-3, 57/72-1, 57/72-2, 57/72-3, 57/72-3, 57/72-4, 57/73-1, 57/73-2, 57/73-3, 57/74-1, 57/74-2, 57/74-3, 57/75-1, 57/75-2, 57/75-3, 57/75-4, 57/75-5, 57/75-6, 57/75-7, 57/75-8, 57/75-9, 57/76-1, 57/76-2, 57/76-3, 57/77-1, 57/77-2, 58/1, 58/2, 58/3, 58/4, 58/5-1, 58/5-2, 58/6-1, 58/6-2, 58/7-1, 58/7-2, 58/8-1, 58/8-1, 58/8-2, 58/8-2, 58/9, 59/9-1, 58/10, 58/11, 58/12-1, 58/12-1, 58/12-2, 58/12-2, 58/13-1, 58/13-2, 58/14, 58/14, 58/15, 58/15, 58/16, 58/17, 58/17, 58/18, 58/19, 58/19, 58/20, 58/21, 58/22-1, 58/22-1, 58/22-2, 58/22-2, 58/23-1, 58/23-2, 58/23-2, 58/24, 58/24, 58/25, 58/26, 58/27, 58/28, 58/29, 58/30, 58/31, 58/32-1, 58/32-2, 58/32-3, 58/32-3, 58/33-1, 58/33-2, 58/34-1, 58/34-2, 58/35, 59/1-1, 59/1-2, 59/1-3, 60/37-2, 60/37-6, 60/37-7, 60/37-7-1, 60/37-8, 60/37-9, 60/37-9, 60/37-9, 60/37-9, 60/37-10, 60/37-10, 60/37-11, 60/37-12, 60/37-13, 60/37-14, 60/37-15, 60/37-16, 60/37-17, 60/37-18, 60/37-19, 60/37-20, 60/37-21, 60/37-22, 60/37-23, 60/37-24, 60/37-25, 60/37-26, 60/37-27, 60/37-28, 60/37-29, 60/37-30, 60/37-31, 60/37-32, 60/37-33, 60/37-34, 60/37-35, 60/37-36, 60/37-39: 60/37-40, 61/1, 61/2, 61/3, 61/4, 61/5, 61/6-1, 61/6-2, 61/7-1, 61/7-2, 61/8, 61/9, 61/10, 61/11, 61/12, 61/13, 61/14, 61/15, 61/16, 61/17, 61/41-1, 62/1-1, 62/2-2, 62/1-3, 62/1-5, 62/2-1, 62/3, 62/4, 62/4-1, 62/2, 62/6, 62/7, 62/7-1, 62/8-1, 62/8-2, 62/8-3, 62/9, 62/10-1, 62/11-1, 62/11-2, 62/12, 62/12, 62/13-1, 62/14, 62/14-1, 62/15-1, 62/15-2, 62/16, 62/17, 62/17, 62/18, 62/19, 62/20, 62/20, 62/21, 62/22, 62/23, 62/23, 62/24, 62/24, 62/25, 62/26, 62/26-1, 62/27, 62/28, 62/29, 62/30, 62/31, 62/32, 62/32-1, 62/32-1, 62/33, 62/34, 62/35, 62/35, 62/35-1, 62/37-1, 62/37-2, 62/38, 62/39, 62/40, 62/40, 62/41-1, 62/42-1, 62/42-2, 62/43-1, 62/43-1, 62/43-2, 62/44-1, 62/44-2, 62/45, 62/46, 62/46, 62/47, 62/48, 62/48, 62/49-1, 62/49-2, 62/49-3, 62/49-4, 62/50-1, 62/50-2, 62/51, 62/51, 62/52, 62/53, 62/54, 62/54, 62/55, 62/56, 62/57-1, 62/57-2, 62/58-1, 62/59, 62/60-2, 62/60-2, 62/60-3, 62/60-4, 62/60-5, 62/61, 62/62-1, 62/62-2, 62/62-3, 62/62-4, 62/62-5, 62/62-5, 62/62-6, 62/62-6, 62/63-1, 62/63-2, 62/63-3, 62/63-3, 62/63-3, 62/63-4, 62/63-4, 62/63-4, 62/63-4, 62/63-5, 62/62/63-6, 62/63-6, 62/63-7, 62/63-6, 62/63-6, 62/63-7, 62/64, 52/65-1, 62/65-2, 62/65-3, 62/65-4, 62/65-5, 62/65-6, 62/65-6, 62/66-1, 62/66-2, 62/66-3, 62/66-4, 62/66-5, 62/67-1, 62/67-2, 62/67-3, 62/67-3, 62/67-4, 62/67-5, 62/67-6, 62/67-7, 62/67-8, 62/67-8, 62/67-8, 62/67-10, 62/69-2, 62/69-2, 62/69-3, 62/69-4, 62/69-5, 62/69-5, 62/69-6, 62/69-6, 62/69-7, 62/69-7-1, 62/69-8, 62/69-8-1, 62/69-9, 62/69-10, 62/69-11-1, 62/69-11-1, 62/69-12-1, 62/69-12-1, 62/69-13-1, 62/69-14-1, 62/69-15-1, 62/69-16-1, 62/69-17-1, 62/69-18-1, 62/70-1, 62/70-1, 62/70-2, 62/70-3, 62/71, 62/72, 62/72-2, 62/73-1, 62/73-1, 62/73-2, 62/74, 62/75, 62/76, 62/76-1, 62/76-2, 62/76-2, 62/76-2, 62/76-3, 62/76-3, 62/76-4, 62/76-5, 62/77-2, 62/77-3, 62/79, 62/79, 62/80, 62/80-1, 62/80-2, 62/80-2, 62/81-1, 62/81-1, 62/81-2, 62/81-3, 62/82-1, 62/83-1, 62/83-2, 62/83-2, 62/84, 62/85-1, 62/85-2, 62/86: 62/87, 62/89, 62/90, 62/91, 62/91, 62/92, 62/93, 62/94, 62/95, 62/96-1, 62/96-2, 62/97-1, 62/97-2, 62/98-1, 62/98-2, 62/99, 62/99-2, 62/100, 62/100-1,

62/101, 62/102-1, 62/102-2, 62/102-2, 62/103, 62/104, 62/105, 62/106, 62/107-1, 62/107-1, 62/107-2, 62/108, 62/109, 62/109-1, 62/109-2, 62/109-3, 62/109-4, 62/109-4-1, 62/110-1, 62/110-1-1, 62/110-2, 62/110-2, 62/110-3, 62/110-3, 62/110-4, 62/110-5, 62/110-5, 62/110-5, 62/110-10, 62/110-10, 62/110-10, 62/110-10, 62/110-12, 62/111-1, 62/112-1, 62/112-2, 62/112-2, 62/112-3, 62/112-3, 62/112-3, 62/112-4-1, 62/112-4-1, 62/112-5, 62/112-5, 62/112-6, 62/112-7, 62/112-7-1, 62/112-7-1, 62/112-8, 62/112-8, 62/112-9, 62/112-9, 62/112-9-1, 62/112-11, 62/112-11-1, 62/112-12, 62/112-12-1, 62/112-14, 62/112-15, 62/112-16, 62/112-16-1, 62/112-17, 62/112-18, 62/112-19, 62/112-20, 62/113-1, 62/113-2-1, 62/113-2-1, 62/113-3-1, 62/114, 62/114, 62/115, 62/115-1-1, 62/116, 62/117, 62/118, 63/1-1, 63/1-2, 63/3-1, 63/4-1, 63/4-1, 63/4-1, 63/4-2, 63/4-2, 63/4-3, 63/5, 63/5-1, 63/5-2, 63/5-2, 63/5-2, 63/5-3, 63/5-3, 63/6, 63/6-1, 63/6-2, 63/7, 63/8, 63/8, 63/8, 63/9, 63/9, 63/10, 63/10-1, 63/11, 63/12, 63/12, 63/14, 63/14, 63/15-2, 63/15-2-1, 63/15-4, 63/16-1, 63/16-2, 63/17, 63/17-2, 63/17-2, 63/18-1-1, 63/19, 63/19, 63/20, 63/20, 63/21, 63/22, 63/23, 63/24-1, 63/24-1, 63/24-1-1, 63/24-2-1, 63/24-3-1, 63/24-4-1, 63/24-5-1, 63/24-6-1, 63/24-7-1, 63/24-8-1, 63/24-9-1, 63/24-10-1, 63/24-11-1, 63/24-12, 63/24-13, 63/24-14, 63/24-15, 62/25, 63/26, 63/26-1-1, 63/27-1, 63/27-1, 63/27-2, 63/28-1, 63/28-2, 63/29, 63/30, 63/31, 63/32, 63/33, 63/34, 63/34, 63/35, 63/35, 63/36, 63/37-1, 63/37-2, 63/38, 63/38, 63/39-1, 63/39-1, 63/39-2, 63/40-1, 63/40-2, 63/41-1, 63/41-1, 63/41-1, 63/41-2, 63/41-2, 63/42, 63/42-1-1, 64/1, 64/1, 64/2, 64/2-1, 64/3-1, 64/4, 64/4-1, 64/4-2, 64/5, 64/6, 64/7, 64/8, 64/9, 64/10, 64/11, 64/12, 64/13, 64/14, 64/15, 64/16, 65/1-1, 65/2, 65/3, 65/3-1, 65/3-1, 65/4, 65/4, 65/5, 65/5, 65/5-2, 65/6, 65/6-1, 65/6-2, 65/7, 65/8, 65/9, 65/10, 65/11, 65/12, 65/13, 65/13-1, 65/13-1, 65/14, 65/14, 65/15, 65/15, 65/16, 65/18, 65/19, 65/20, 65/21, 65/22, 66/1-1, 65/1-2, 65/1-3, 65/1-4, 65/1-5, 65/1-6, 66/2-1, 66/2-2, 66/2-3, 66/2-4, 66/2-5, 66/3-1, 66/3-3, 66/3-4, 66/4-1, 66/4-2, 66/4-3, 66/5, 66/6, 66/6-2, 66/7, 66/8, 66/9-1, 66/9-2, 66/10, 66/11-1, 66/11-2, 66/12, 66/13-1, 66/13-3, 66/13-4, 66/14, 16/14-1, 66/14-3, 66/14-4, 66/14-5, 66/15-3, 66/15-4, 66/16-1, 66/16-2, 66/17, 66/18-1, 66/18-2, 66/19, 66/20-1, 66/20-2, 66/20-3, 66/20-4, 66/20-5, 66/21-1, 66/21-2, 66/21-3, 66/21-4, 66/21-5, 66/22-1, 66/22-2, 66/22-3, 66/22-4, 66/22-5, 66/23, 66/23-1, 66/23-2, 66/24-1, 66/24-2, 66/25-1, 66/25-2, 66/28, 66/28, 66/29, 66/29, 66/30, 66/31-1, 66/31-2, 66/32, 66/33, 66/33, 66/34-1, 66/34-1, 66/34-2, 66/34-2, 66/34-3, 66/34-3, 66/35-1, 66/35-2, 66/35-3, 66/36-1, 66/36-2, 66/36-3, 66/36-4, 66/36-5, 66/37, 66/38, 66/39, 66/40, 66/40, 66/40-2, 66/40-2, 66/41, 66/42, 66/42, 66/43-1, 66/43-2, 66/44, 66/45, 66/45, 66/46, 66/47, 66/48, 66/49, 66/50-1, 66/50-2, 66/51, 66/52-1, 66/52-2, 66/53, 66/88, 67/1-1, 67/1-2, 67/2, 67/3, 67/4-1, 67/4-1, 67/4-2, 67/4-2, 67/4-3, 67/4-3, 67/5, 67/5, 67/6, 67/6, 67/7, 67/7, 67/8, 67/9, 67/9, 67/10, 67/10, 67/11, 67/12-1, 67/12-2, 67/13-1, 67/13-2, 67/14, 67/14, 67/15, 67/16, 67/17-1, 67/17-2, 67/17-3, 67/18-1, 67/18-2, 67/18-2, 67/18-3, 67/18-4, 67/18-4, 67/18-5, 67/19, 67/20, 67/21, 67/22, 67/25, 67/26, 67/27, 67/28, 67/29, 67/30, 67/31, 67/31-2, 67/32-1, 67/32-1, 67/32-2, 67/33, 67/34, 67/35, 67/36, 67/37, 67/38, 67/39, 67/40, 67/40, 67/41, 67/41, 67/42, 67/43, 67/44, 67/45, 67/46, 67/47, 67/48, 67/48, 67/49, 67/50, 67/51-1, 67/51-2, 67/52, 67/54, 67/55, 67/56, 67/57, 67/58, 67/59, 67/60, 67/61, 67/62, 67/63, 67/64, 67/65-1, 67/65-2, 67/65-2, 67/66, 67/67, 67/68, 67/69, 67/70, 67/70, 67/71, 67/71-2, 67/72, 67/73-1, 67/73-2, 67/73-4, 67/73-5, 67/73-6, 67/73-6, 67/73-8, 67/74, 67/74-3, 67/75-1, 67/75-2, 67/76-1, 67/76-1, 67/76-2, 67/77, 67/77, 67/78, 67/79, 67/80, 67/81, 67/81, 67/82, 67/82-1, 67/83, 67/84-1, 67/84-2, 67/85-1, 67/85-1, 67/86-1, 67/87, 67/87, 67/88, 67/89, 67/90, 67/91, 67/92, 67/92, 67/93, 67/93, 67/94, 67/94, 67/95, 67/95, 67/96, 67/96, 67/97, 67/97, 67/98, 67/98, 67/99, 67/99, 67/100, 67/100, 67/101, 67/101, 67/102, 67/102, 67/103-1, 67/103-2, 67/103-3, 67/103-4, 67/103-5, 67/104-1, 67/104-2, 67/104-3, 67/104-4, 67/104-5, 67/105, 67/106, 67/107, 67/108, 67/109-1, 67/110, 67/111, 67/111-2, 67/111-2, 67/111-3, 67/111-4, 67/112, 67/112, 67/114-1, 67/114-1, 67/114-2, 67/114-2, 67/115, 67/115, 67/116, 67/117, 67/118, 67/118, 67/119, 67/119, 67/120, 67/122, 67/122, 67/123, 67/123, 67/124-1, 67/124-1, 67/124-2, 67/124-2, 67/125-1, 67/125-2, 67/126, 67/127, 67/128, 67/129, 67/130, 67/131, 68/1-2, 68/2, 68/3, 68/4, 68/5, 68/5, 68/8, 68/9, 68/10, 68/11, 68/11, 68/12, 68/13, 68/14, 68/15, 68/16, 68/17, 68/18, 68/19, 68/20, 68/21-1,

68/21-2, 68/22-1, 68/22-2, 68/22-3, 68/22-4, 68/22-5, 68/23-1, 68/23-2, 68/24-1, 68/24-2, 68/26, 68/27, 68/71, 68/86-2, 68/86-2, 68/86-2, 68/111-1, 68/111-2, 68/111-3, 69/1-1, 69/1-2, 69/2-1, 69/2-1, 69/2-2, 69/3, 69/4, 69/5, 69/6, 69/7, 69/9, 69/10-1, 69/10-2, 69/10-3, 69/10-4, 69/10-5, 69/11-1, 69/11-2, 69/11-3, 69/11-4, 69/11-5, 69/12-1, 69/12-1, 69/12-2, 69/12-2, 69/13-1, 69/13-2, 69/14, 69/14-2, 69/14-3, 69/14-4, 69/14-5, 69/15, 69/15, 69/15-1, 69/15-2, 69/15-3, 69/15-3, 69/15-4, 69/15-4, 69/15-5, 69/16, 69/16-2, 69/16-3, 69/16-4, 69/16-5, 69/17, 69/17-2, 69/18, 69/18-1, 69/18-1, 69/18-2, 69/18-2, 69/19, 69/20-1, 69/20-1, 69/20-2, 69/20-2, 69/20-3, 69/20-3, 69/20-4, 69/20-4, 69/20-5, 69/20-5, 69/21-1, 69/21-2, 69/21-2, 69/21-3, 69/21-3, 69/21-4, 69/21-4, 69/21-5, 69/21-5, 69/22-1, 69/22-2, 69/22-3, 69/22-4, 69/22-5, 69/23, 69/23-1, 69/23-1, 69/23-2, 69/23-2, 69/23-3, 69/23-3, 69/23-4, 69/23-5, 69/23-5, 69/24-1, 69/24-2, 69/24-2, 69/24-3, 69/24-4, 69/24-5, 69/25-1, 69/25-2, 69/25-3, 69/25-4, 69/25-5, 69/26, 69/27, 69/27, 69/28, 69/29-1, 69/29-1, 69/29-2, 69/29-2, 69/30-1, 69/31-1, 69/31-1, 69/31-2, 69/31-2, 69/32, 69/33, 69/34, 69/35-1, 69/35-2, 69/35-3, 69/35-4, 69/35-5, 69/36, 69/36, 69/37, 69/38, 69/39, 69/39, 69/40, 69/40, 69/41, 69/42, 69/43, 69/44-1, 69/44-2, 69/44-3, 69/45, 69/46-2, 69/46-3, 69/46-4, 69/46-5, 69/47, 69/48, 69/49, 69/50, 69/51, 69/52, 69/53, 69/54, 69/54, 69/54, 69/55, 69/56, 69/57, 69/58, 69/59, 69/60, 69/60-1, 69/60-3, 69/60-4, 69/60-5, 69/61, 69/62, 69/63, 69/64, 69/65, 69/66, 69/67, 69/68, 69/69, 69/70, 69/70, 69/71, 69/72, 69/73, 69/73-7, 69/74, 69/75-1, 69/75-2, 69/75-3, 69/75-4, 69/76, 69/77, 69/78, 69/79, 69/81, 69/82, 69/83, 69/84, 69/85, 69/85, 69/86, 69/87, 69/87, 69/89, 69/90-1, 69/90-1, 69/90-1, 69/90-2, 69/90-2, 69/91, 69/92, 69/93, 69/94, 69/94, 69/95, 69/95-2, 69/95-2, 69/95-2, 69/95-2, 69/95-3, 69/95-3, 69/96-1, 69/96-1, 69/96-2, 69/96-2, 69/97, 70/24, 70/25, 70/25, 70/26, 70/27, 70/28, 70/29, 70/30, 70/31, 70/31, 70/32, 70/33, 70/33, 70/34-1, 70/34-2, 70/35-1, 70/35-2, 70/36-1, 70/36-2, 70/37-1, 70/37-1, 70/37-2, 70/31-2, 70/38, 70/39, 70/40, 70/40, 70/41, 70/42-1, 70/42-1, 70/42-1, 70/42-2, 70/43, 70/43-1, 70/44, 70/44-1, 70/45, 70/46-1, 70/46-1, 70/47-1, 70/47-1, 70/48-1, 70/48-1, 70/49, 70/50, 70/50, 70/51, 70/51, 70/52, 70/53-1, 70/53-2, 70/54-1, 70/54-2, 70/55-1, 70/55-2, 70/56-1, 70/56-2, 70/57-1, 70/57-2, 70/58-1, 70/58-2, 70/59-1, 70/59-2, 70/60, 70/61, 70/62, 70/62, 70/63, 70/64-1, 70/64-1, 70/64-2, 70/64-2, 70/65-1, 70/65-2, 70/66-1, 70/66-2, 70/66-3, 70/67-1, 70/67-2, 70/67-3, 70/68, 70/68, 70/69, 70/70, 70/71, 70/71-1, 70/72, 70/72-2, 70/73, 70/74, 70/75, 70/76, 70/77-1, 70/77-1, 70/77-2, 70/77-2, 70/78-1, 70/78-1, 70/78-2, 70/78-2, 70/79, 70/79-1, 70/79-2, 70/80, 70/80-2, 70/81, 70/81, 70/82, 70/82, 70/83, 70/84, 70/85, 70/85, 70/86, 70/86, 70/87, 70/88, 70/89, 70/89, 70/90, 70/91, 70/92, 70/92, 70/92, 70/94, 70/95, 70/95, 70/96, 70/97, 70/98, 70/99, 70/100, 70/101, 70/102, 70/103, 70/104, 70/105, 70/106, 70/107, 70/108, 70/109, 70/110, 70/111, 70/112, 70/113-1, 70/113-2, 70/114, 70/114-1, 70/115, 70/116, 70/117, 70/118, 70/119, 70/120, 70/121, 70/122, 70/123, 70/125-1, 70/125-2, 70/126, 70/127-1, 70/127-2, 70/128, 70/129, 70/130-1, 70/130-2, 70/131, 70/132, 70/133, 70/134, 70/135, 70/135, 70/136, 70/137, 70/138, 70/139, 70/140, 70/140-1, 70/140-2, 70/140-2, 70/141-1, 70/141-2, 70/142, 70/143, 70/144-1, 70/145, 70/146, 70/147, 70/148, 70/149, 70/150, 70/150-2, 70/151, 70/151, 70/153, 70/154, 70/155.

Уставни суд Босне и Херцеговине

Уставни суд Босне и Херцеговине у Вијећу од пет судија, у предмету број **АП 944/09**, рјешавајући апелацију **Судије Брдар**, на основу члана VI(3.6) Устава Босне и Херцеговине, члана 59. став 2. алинеја 2, члана 61. ст. 1. и 3. Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине", бр. 60/05, 64/08 и 51/09), у саставу:

- Миодраг Симовић, председник,
- Валерија Галић, потпредседница,
- Сеада Палаврић, потпредседница,
- Мирсад Ђеман, судија и
- Златко М. Кнежевић, судија,

на сједници одржаној 15. маја 2012. године, дошло је

ОДЛУКУ

О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснована апелација Садике Брдар, поднесена против Пресуде Окружног суда у Бањалуци број 11 0 У 000809 08 У од 11. фебруара 2009. године, Рјешења Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске број 16-534-3995/08 од 18. новембра 2008. године и Рјешења Одјељења за борачко-инвалидску заштиту Општине Приједор број 03-534-24/07 од 8. априла 2008. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

Образложење

I - Увод

1. Садика Брдар (у даљем тексту: апеланткиња) из Приједора поднијела је 26. марта 2009. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) против Пресуде Окружног суда у Бањалуци (у даљем тексту: Окружни суд) број 11 0 У 000809 08 У од 11. фебруара 2009. године, Рјешења Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске у даљем тексту: Министарство) број 16-534-3995/08 од 18. новембра 2008. године и Рјешења Одјељења за борачко-инвалидску заштиту Општине Приједор (у даљем тексту: Одјељење) број 03-534-24/07 од 8. априла 2008. године.

II - Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22. став 1. Правила Уставног суда, од Окружног суда, Министарства и Одјељења затражено је 1. јула 2009. године да доставе одговор на апелацију.

3. Окружни суд је доставио одговор на апелацију 14. септембра 2009. године, а Министарство 10. августа 2009. године. Одјељење није доставило одговор на апелацију.

4. На основу члана 26. став 2. Правила Уставног суда, одговор на апелацију достављен је апеланткињи 1. фебруара 2010. године.

III - Чињенично стање

5. Чињенице предмета које произилазе из апеланткињиних навода и докумената који су предочени Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин.

6. Апеланткиња је 7. августа 2007. године поднијела захтјев Одјељењу да јој се призна право на породичну инвалиднину по основу погибје двојице синова.

7. Рјешењем Одјељења број 03-534-24/07 од 8. априла 2008. године, које је потврђено Рјешењем Министарства број 16-534-3995/08 од 18. новембра 2008. године, одбијен је апеланткињин захтјев као неоснован.

8. У образложењу првостепеног рјешења истакнуто је да је апеланткиња била корисник цивилне инвалиднине по Рјешењу Центра за социјални рад Сански Мост, што је утврђено на основу Увјерења овог центра број 07-35-103-11/08 од 18. фебруара 2008. године, те је из тог разлога њен захтјев одбијен као неоснован. Из образложења другостепеног рјешења произилази да је Министарство у потпуности прихватило чињенично утврђење и разлоге првостепеног органа.

9. Апеланткиња је против Рјешења Министарства број 16-534-3995/08 од 18. новембра 2008. године покренула управни спор пред Окружним судом. Пресудом Окружног суда број 11 0 У 000809 08 У од 11. фебруара 2009. године одбијена је апеланткињина тужба као неоснована у дијелу којим се оспорава рјешење Министарства. Апеланткињина тужба у дијелу којим се оспорава рјешење Одјељења је одбачена. Апеланткиња је ослобођена обавезе да плати таксе на тужбу и пресуду.

10. У образложењу пресуде је наведено да је апеланткиња у тужби навела да је надлежном органу доставила све доказе одлучне за остваривање права у складу са Законом о заштити цивилних жртава рата међу којима је и увјерење ЈУ Центра Сански Мост о томе да није корисник права по основу породичне инвалиднине цивилних жртава рата према прописима Федерације БиХ. Даље је навела да је првостепени орган повриједио принцип истине тако што није утврдио право стање ствари и све чињенице које су релевантне за доношење законитог и правилног рјешења, те да је паушално тумачио одредбе члана 36. став 5. Закона о измјенама и допунама Закона о заштити цивилних жртава рата. Истакла је да је раније остварено право на подручју Федерације изгубила пресељењем с подручја Федерације у Републику Српску, због чега сматра да има право да у Републици Српској оствари раније стечено а потом изгубљено право на подручју Федерације. Посебно је указала да јој у предметном поступку није дата могућност да буде

саслушана, чиме јој је онемогућено да оствари и заштити своја права и правне интересе.

11. У образложењу пресуде је даље истакнуто да је апеланткиња остварила право на породичну инвалиднину по основу погибје супруга и двојице синова, те да је наведена чињеница утврђена током првостепеног поступка на основу увјерења Центра за социјални рад Сански Мост од 18. фебруара 2008. године.

12. Окружни суд је затим истакао да није од пресудног значаја за правилну примјену закона чињеница да апеланткиња право на породичну инвалиднину није имала у моменту подношења захтјева, с обзиром да стицање овог права, по члану 36а. став 5. Закона о заштити цивилних жртава рата, искључује да ово право може поново да се оствари ако је претходно остварено на подручју Федерације Босне и Херцеговине, или неке од држава у окружењу. С обзиром да је апеланткиња неспорно ово право остварила по прописима Федерације БиХ, Окружни суд је закључио да није било потребе да се даље проводи поступак, а ни да се утврђују чињенице, па према томе није било неопходно ни да се током првостепеног поступка саслушава апеланткиња.

13. Такође, Окружни суд је навео да према одредби члана 7. став 1. Закона о управним споровима управни спор може да се води само против коначног управног акта. С обзиром да је апеланткиња тужбом оспорила и првостепени акт, по мишљењу Окружног суда, тужбу је у том дијелу ваљало одбацивати.

IV - Апелација

а) Наводи из апелације

14. Апеланткиња се жали да јој је оспореним одлукама повријеђено право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција), као и право на имовину из члана II/3.к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Наводи да је повратник у Приједор. Сматра да управни органи нису провели поступак на правиан и законит начин и нису утврдили све чињенице неопходне за законито одлучивање. Истиче да јој у поступку није дата могућност да заштити своја права и интересе. Сматра да је Окружни суд погрешно тумачио одредбу члана 36а. Закона о измјенама и допунама Закона о цивилним жртвама рата РС ("Службени гласник", број 60/07). Стога сматра да је погрешним тумачењем закона дискриминисана у остваривању својих права. Из наведеног произилази да се апеланткиња жали и на повреду права на недискриминацију из члана II/4. Устава Босне и Херцеговине и члана 14. Европске конвенције.

б) Одговор на апелацију

15. У свом одговору на апелацију Окружни суд је навео да је у предметном случају правилно примијењен Закон о цивилним жртвама рата Републике Српске.

16. У свом одговору на апелацију Министарство је навело да остаје при свом одлучењу, јер сматра да је законито одлучено правилним тумачењем и примјеном материјалних прописа.

V - Релевантни прописи

17. У Закону о заштити цивилних жртава рата ("Службени гласник Републике Српске", бр. 25/93, 32/94, 37/07 и 60/07) релевантна одредба гласи:

Члан 36а. став 5.

Особа која је стекла одређено право као цивилна жртва рата или члан обитељи цивилне жртве рата по прописима Федерације БиХ или по прописима неке од држава у окружењу, нема право поднијети захтјев за признавање права по овом закону.

18. У Закону о основама социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите обитељи са дјецом ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 36/99 и 54/04) релевантне одредбе гласе:

Члан 54.

Цивилна жртва рата, у смислу овог закона, је лице код кога је наступило тјелесно оштећење од најмање 60% због ране, повреде и озледе (у даљем тексту: инвалид) задобивене:

- 1) злостављањем, односно лишавањем слободе у току ратног стања или непосредне ратне опасности;
- 2) у вези са ратним догађајима (бомбардирања, уличне борбе, експлозија ратног материјала, залутали метак и сл.);
- 3) од експлозије заосталог ратног материјала након завршетка рата,
- 4) у вези са диверзантским, односно терористичким акцијама којима се угрожава сигурност и уставни поредак Федерације.

Инвалид је и лице код кога је наступило тјелесно оштећење од најмање 60% због болести задобивене, односно погоршане или испољене под околностима из става 1. овог члана.

Цивилном жртвом рата, сматра се и лице које је погинуло, умрло или нестало под околностима из става 1. овог члана.

Члан 62. став 1.

Чланови породице цивилних жртава рата из члана 54. став 3. овог закона имају, уз увјете прописане овим законом, право на породичну инвалиднину.

Члан 64. став 1.

Родитељи имају право на породичну инвалиднину, иако су чланови уже породице остварили то право.

Члан 78.

О правима утврђеним овим законом за цивилне жртве рата рјешава надлежни орган одређен прописом кантона.

Члан 83.

Исплате по овом закону за цивилне жртве рата врши надлежни орган у складу са прописом кантона.

19. У Закону о измјенама и допунама Закона о основама социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породице са дјецом ("Службене новине Федерације БиХ", број 39/06) релевантна одредба гласи:

Члан 33.

Цивилним жртвама рата и члановима породице цивилних жртава рата са привременим боравиштем на територији Федерације, по повратку у своја ранија мјеста пребивалишта у Републици Српској или Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине, обезбијдиће се права која су имали у мјесту привременог боравишта.

О остваривању права из става 1. овог члана, рјешава надлежна опћинска служба према мјесту посљедњег привременог боравка прије повратка у Републику Српску или Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине.

Члан 37.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ", а примјењује се од 1. 9. 2006. године.

20. У Закону о социјалној заштити, заштити цивилних жртава рата и заштити породице с дјецом ("Службени гласник УС кантона бр. 5/00 и 7/01) релевантна одредба гласи:

Члан 92. став 1., 2. и 4.

Цивилне жртве рата по овом и федералном закону имају сљедећа права:

...

4. породичну инвалиднину;

...

Права из става 1. тачка 1., 2., 3., 4. и 5. овог члана остварују се под увјетима на начин и по поступку утврђеним федералним законом.

Кантон може утврдити и друга права и проширити опсег права утврђених овим и федералним законом на основи својих материјалних могућности и других потреба цивилних жртава рата.

VI - Допустивост

21. У складу с чланом VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било ког суда у Босни и Херцеговини.

22. У складу с чланом 16. став 1. Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме оспорава, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући сходно закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

23. У конкретном случају, предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Окружног суда број 11 0 У 000809 08 У од 11. фебруара 2009. године, против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих сходно закону. Затим, оспорену пресуду апеланткиња је примила 23. фебруара 2009. године, а апелација је поднесена 26. марта 2009. године, дакле у року од 60 дана, како је прописано чланом 16. став 1. Правила Уставног суда. На крају, апелација испуњава и услове из члана 16. ст. 2. и 4. Правила Уставног суда, јер није очигледно (*prima facie*) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због ког апелација није допуштена.

24. Имајући у виду одредбе члана VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине и члана 16. ст. 1, 2. и 4. Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII - Меритум

25. Апеланткиња сматра да јој је оспореним одлукама повријеђено уставно право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције, право на имовину из члана II/3.к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију, као и право на недискриминацију из члана II/4. Устава Босне и Херцеговине и члана 14. Европске конвенције.

26. Уставни суд указује да је у својој Одлуци број АП 943/09 (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму од 18. априла 2012. године, објављена на web-страници Уставног суда <http://www.ustavnisud.ba>), већ одлучивао о истим чињеничним и правним питањима која се постављају и у овој апелацији.

27. Уставни суд је у споменутој одлуци закључио да нема повреде апеланткињиног уставног права на правично суђење. Уставни суд је у наведеној одлуци истакао да је у Федерацији БиХ, прије него што је апеланткиња поднијела захтјев надлежном органу у Републици Српској, дошло до измјене Закона о основама социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породице с дјецом тако да апеланткиња има право да и даље остварује накнаду по основу цивилне инвалиднине у Федерацији БиХ и по повратку у раније пребивалиште у Републици Српској. С обзиром на наведено, Уставни суд је сматрао да апеланткиња није била у обавези да покрене предметни поступак пред надлежним органима у Републици Српској јер, у складу с наведеном одредбом измијењеног закона који регулише ову област у Федерацији БиХ, апеланткиња је могла и може да поднесе захтјев надлежном органу у Федерацији БиХ ради остваривања овог права.

28. У погледу апеланткињиних навода који су се односили на наводну повреду права на имовину из члана II/3.к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију Уставни суд није сматрао сврсисходним да разматра ове апеланткињине наводе с обзиром да су и ти наводи у суштини исти као и наводи који су се односили на повреду права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције, што је Уставни суд већ размотрио у наведеној одлуци.

29. У односу на наводе о дискриминацији из члана II/4. Устава Босне и Херцеговине и члана 14. Европске конвенције у вези с правом на правично суђење, Уставни суд је, такође, закључио да је апелација у односу на ове апеланткињине наводе неоснована, с обзиром да апеланткиња, осим што је навела да је дискриминисана, није пружила било какве аргументе којима би поткријепила своје тврдње да је различито третирана у односу на друга лица или групе лица у истој или сличној ситуацији (тачка 35).

30. С обзиром на то да се разлици наведени у Одлуци број АП 943/09 од 18. априла 2012. године у цијелости односе и на ову одлуку, Уставни суд се у погледу апеланткињиних жалбених навода позива на образложење и разлоге наведене у тој одлуци. Због тих разлога, Уставни суд закључује да не постоји повреда апеланткињиног права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције, права на имовину из члана II/3.к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију, као ни права на забрану дискриминације из члана II/4. Устава Босне и Херцеговине и члана 14. Европске конвенције у вези с правом на правично суђење.

VIII - Закључак

31. Уставни суд закључује да нема повреде права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције, као и права на имовину из члана II/3.к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију, с обзиром да у образложењима оспорених одлука Уставни суд није нашао произвољност у погледу примјене материјалног нити процесног права.

32. Такође, Уставни суд закључује да нема повреде права на недискриминацију у вези с правом на правично суђење, јер апеланткиња није понудила никакав доказ о томе да су лица која се налазе у истој и сличној ситуацији третирана на различит начин, а таква дискриминација не произилази ни из оспорених одлука.

33. На основу члана 61. ст. 1. и 3. Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

34. Сходно члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда БиХ,
Др Миодраг Симовић, с.р.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Вијећу од пет судија, у предмету број АП 4518/10, рјешавајући апелацију Н. Г., на основу члана VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине, члана 59. став 2. алинеје 1. и 2, члана 16. став 4. тачка 9 и члана 61. ст. 1, 2. и 3. Пра-

вила Уставног суда Босне и Херцеговине (“Службени гласник Босне и Херцеговине”, бр. 60/05, 64/08 и 51/09), у саставу:

- Валерија Галић, предсједница,
- Миодраг Симовић, потпредсједник,
- Сеада Палаврић, потпредсједница,
- Мирсад Теман, судија и
- Златко М. Кнежевић, судија,

на сједници одржаној 13. јуна 2012. године, донио је

ОДЛУКУ

О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Дјелимично се усваја апелација Н. Г.

Утврђује се кршење права на слободу и безбједност личности из члана II/3.д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5. став 1ф) Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода у дијелу у ком је апелација поднесена против одлука донесених у поступку стављања под надзор и продужења надзора и то пресуда Суда Босне и Херцеговине број С1 3 У 0002383 10 У од 29. септембра 2010. године и број С1 3 У 001783 10 У од 27. августа 2010. године, рјешења Министарства безбједности Босне и Херцеговине број УП-2-07-07-2-171/10 од 24. септембра 2010. године и број УП-2-07-07-2-153/10 од 23. августа 2010. године, рјешења Министарства безбједности Босне и Херцеговине – Службе за послове са странцима, број УП-1/19.5-07.3-34-3/10 од 22. септембра 2010. године и број УП-1/19.5-07.3-34-2/10 од 20. августа 2010. године, због продужења надзора над апелантом Н. Г. у периодима обухваћеним оспореним рјешењима почевши од 31. августа 2010. године па до покретања поступка депортације 6. октобра 2010. године.

Одбија се као неоснована апелација Н. Г. поднесена против:

1. одлука донесених у поступку за одобравање међународне заштите и то:

- пресуда Суда Босне и Херцеговине број С1 3 У 006050 11 Уп од 25. августа 2011. године, број С1 3 У 006050 11 од 20. јуна 2011. године и Рјешења Министарства безбједности Босне и Херцеговине – Сектор за азил, број УП-1-07/1-41-1-34-35/10 од 1. априла 2011. године;

2. одлука донесених у поступку измјене рјешења о одобреном сталном боравку и то:

- Пресуде Суда Босне и Херцеговине број С1 3 У 003821 10 У од 15. фебруара 2011. године, Рјешења Министарства безбједности Босне и Херцеговине број УП-2-06-07-2-197/10 од 26. новембра 2010. године и Рјешења Министарства безбједности Босне и Херцеговине – Служба за послове са странцима, број УП-1/19.4.1-07.2-968/10 од 12. октобра 2010. године;

3. одлука донесених у поступку отказивања сталног боравка у Босни и Херцеговини и то:

- Пресуде Суда Босне и Херцеговине број С1 3 У 003130 10 У од 14. јануара 2011. године, Рјешења Министарства безбједности Босне и Херцеговине број УП-2-07-07-2-161/10 од 16. септембра 2010. године и Рјешења Министарства безбједности Босне и Херцеговине – Служба за послове са странцима, број УП-1/19.5-07.3-42/10 од 16. августа 2010. године;

4. одлука донесених у поступку протјеривања са територије Босне и Херцеговине и то:

- Пресуде Суда Босне и Херцеговине број С1 3 У 004204 1 У од 16. марта 2011. године, Рјешења Министарства безбједности Босне и Херцеговине број УП-2-06-07-2-198/10 од 22. новембра 2010. године и Рјешења Министарства безбједности Босне и Херцеговине – Служба за послове са странцима – Теренски центар Зеница, број УП-1/19.5-07.3-78/10 од 15. октобра 2010. године,

све у односу на право лица да не буде подвргнуто мучењу или нехуманом или понижавајућем поступку или казни из члана II/3.б) Устава Босне и Херцеговине и члана 3. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и у односу на право на поштовање приватног и породичног живота из члана II/3.ф) Устава Босне и Херцеговине и члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода;

5. одлука донесених у поступку ограничавања кретања и то:

- пресуда Суда Босне и Херцеговине број С1 3 У 0007529 11 У од 14. октобра 2011. године, број С1 3 У 0004932 11 У од 15. априла 2011. године, број С1 3 У 003749 10 У од 15. фебруара 2011. године, рјешења Министарства безбједности Босне и Херцеговине – Сектор за азил, број УП-2-06-07-2-131/11 од 10. октобра 2011. године, УП-1-07/1-41-1-34-20/10 од 28. фебруара 2011. године и број УП-1-07/1-41-1-34-11/10 од 1. децембра 2010. године, у односу на право на слободу и безбједност личности из члана II/3.д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода;

6. одлука донесених у поступку продужевања и изузетног продужевања надзора и то:

- пресуда Суда Босне и Херцеговине број С1 3 У 008549 12 У од 6. јануара 2012. године, С1 3 У 008272 1 од 15. децембра 2011. године, С1 3 У 007851 1 У од 1. новембра 2011. године, С1 3 У 007287 11 У од 13. септембра 2011. године, С1 3 У 006622 11 У од 10. августа 2011. године, број С1 3 У 003274 У од 29. октобра 2010. године,

- рјешења Министарства безбједности Босне и Херцеговине број УП-2-06-07-2-01/12 од 4. јануара 2012. године, број УП-2-06-07-2-164/11 од 12. децембра 2011. године, број УП-2-06-07-2-143/11 од 8. новембра 2011. године, број УП-2-06-07-2-116/11 од 8. септембра 2011. године, број УП-2-06-07-2-100/11 од 8. августа 2011. године, број УП-2-06-07-2-190/10 од 25. октобра 2010. године,

- рјешења Министарства безбједности Босне и Херцеговине – Службе за послове са странцима, број УП-1/18.5.1-07.3-49-6/11 од 30. децембра 2011. године, број УП-1/18.5.1-07.3-49-5/1 од 8. децембра 2011. године, број УП-1/18.5.1-07.3-49-4/11 од 4. новембра 2011. године, број УП-1/18.5.1-07.3-49-2/11 од 6. септембра 2011. године, број УП-1/18.5.1-07.3-49-1/11 од 5. августа 2011. године и број УП-1/19.5-07.3-34-4/10 од 22. октобра 2010. године,

све у односу на право на слободу и безбједност личности из члана II/3.д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, у односу на право лица да не буде подвргнуто мучењу или нехуманом или понижавајућем поступку или казни из члана II/3.б) Устава Босне и Херцеговине и члана 3. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и у односу на право на поштовање приватног и породичног живота из члана II/3.ф) Устава Босне и Херцеговине и члана 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Одбацује се као недозвољена апелација Н. Г. поднесена против одлука наведених у претходним ставовима ове одлуке у односу на право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, због тога што је *ratione materiae* инкомпатибилна са Уставом Босне и Херцеговине.

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине”, “Службеном гласнику Републике Српске” и у “Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине”.

Образложење

I - Увод

1. Н. Г. (у даљем тексту: апелант) из Алжира, ког заступају Осман Мулахалиловић, адвокат из Дистрикта Брчко, и Амра Кадрић, правна савјетница Фондације локалне демократије из Сарајева, поднио је у периоду од 21. октобра 2010. године до 7. фебруара 2012. године апелације Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) против одлука прецизираних у диспозитиву ове одлуке. Апелације су регистроване под бројевима АП 4518/10, АП 4557/10, АП 5479/10, АП 1028/11, АП 1401/11, АП 1402/11, АП 1601/11, АП 1999/11, АП 3475/11, АП 3826/11, АП 4162/11, АП 4319/11, АП 4531/11, АП 5005/11 и АП 538/12. Апелант је уз апелацију број АП 4162/11 поднио и захтјев за доношење привремене мјере којом би Уставни суд наложио органима власти БиХ да не предузимају никакве мјере с циљем његовог протјеривања са територије БиХ до окончања поступка пред Уставним судом.

2. Апелант је 26. августа 2011. године поднио апелацију против Пресуде Суда БиХ број С1 3 У 006050 1 У од 20. јуна 2011. године и Рјешења Министарства безбједности број УП-1-07/1-41-1-34-35/10 од 1. априла 2011. године, која је регистрована под бројем АП 3417/11 и у којој је, такође, затражио да Уставни суд донесе привремену мјеру којом би наложио органима власти БиХ да не предузимају никакве мјере с циљем његовог протјеривања са територије БиХ до окончања поступка пред Уставним судом.

II - Поступак пред Уставним судом

3. Уставни суд је донио Одлуку број АП 3417/11 од 12. октобра 2011. године којом је одбацио као преурањену апелантову апелацију поднесу против Пресуде Суда БиХ број С1 3 У 006050 11 У од 20. јуна 2011. године и Рјешења Министарства безбједности број УП-1-07/1-41-1-34-35/10 од 1. априла 2011. године, јер поступак поводом апелантовог захтјева за ванредно преиспитивање судске одлуке пред Судом БиХ у то вријеме није био окончан. Након окончања наведеног поступка апелант је поднио апелацију против Пресуде Суда БиХ број С1 3 У 006050 11 Уп од 25. августа 2011. године, која је регистрована под већ наведеним бројем АП 4162/11.

4. С обзиром на то да је Уставном суду достављено 15 апелација из његове надлежности, које се тичу истог чињеничног и

правног основа, Уставни суд је, у складу са чланом 31. став 1. Правила Уставног суда, донио одлуку о спајању предмета у којима ће водити један поступак и донијети једну одлуку под бројем АП 4518/10. Спојене су апелације бр. АП 4518/10, АП 4557/10, АП 5479/10, АП 1028/11, АП 1401/11, АП 1402/11, АП 1601/11, АП 1999/11, АП 3475/11, АП 3826/11, АП 4162/11, АП 4319/11, АП 4531/11, АП 5005/11 и АП 538/12.

5. На основу члана 22. ст. 1. и 2. Правила Уставног суда, од Суда БиХ, Министарства безбједности (у даљем тексту Министарство), Министарства безбједности – Сектор за азил (у даљем тексту: Сектор за азил), и Службе за послове са странцима (у даљем тексту: Служба) затражено је у периоду од 13. децембра 2010. године до 20. фебруара 2012. године да доставе одговоре на апелацију.

6. Суд БиХ, Министарство, Сектор за азил и Служба за послове са странцима доставили су одговоре на апелације у периоду од 23. децембра 2010. године до 6. марта 2012. године.

7. На основу члана 26. став 2. Правила Уставног суда, одговори на апелацију достављени су апеланту у периоду од 29. децембра 2010. године до 16. априла 2012. године.

III - Чињенично стање

8. Чињенице предмета које произиле из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на сљедећи начин.

Општи подаци

9. Апелант је држављанин Алжира. До октобра 1988. године живио је у граду Ларба у близини пријестолнице Алжира са члановима уже породице. Након избијања нереда у Алжиру и уласка војске у градове, апелант је 1988. године напустио Алжир и отишао у Италију гдје је након извјесног времена добио дозволу за рад и почео радити у једној грађевинској фирми у Парми. У избјегличком кампу у Италији, у ком је помагао и радио неке послове, упознао се са држављанком БиХ са којом је 1. јануара 1997. године дошао у БиХ и вјенчао се. Апелант је имао намјеру да се са супругом врати у Италију, али је алжирска амбасада одбила да му продужи пасош јер је био члан покрета/партије ФИС, која није признавала власт у Алжиру и због чега су га алжирске власти оптужиле, те је апелант са супругом остао у БиХ и 1998. године добио дозволу боравака у БиХ. У току посјете алжирског амбасадора БиХ апелант је позван на разговор с њим и понуђено му је да потпише споразум о признању власти у Алжиру чиме би добио ослобођење од судског гоњења, а да се заузврат са породичном инфилтрира у вехабијску заједницу у Бочињи како би Влади Алжира могао да презентује податке о Алжирцима који живе у тој заједници. Апелант је на то пристао, иако је један број припадника ФИС-а оспоравао овакве поступке и придружио се Ал Каиди. Апелант се крајем 1999. године са супругом услио у Бочињу, али су га припадници вехабијског покрета послје три мјесеца отјерали. Након тога је остао да живи са супругом у Зеници. Током боравака у Алжиру 2007. године, гдје је депортован из Италије, апелант је рањен, па се након опоравка вратио у БиХ.

Поступак отказивања сталног боравака на територији БиХ и измене рјешења о одобрењу сталног боравака

10. Рјешењем Министарства за цивилне послове и комуникације БиХ број 03-26-1225/98 од 11. септембра 1998. године апеланту је одобрен стални боравак у БиХ са важењем путне исправе до 10. маја 2015. године.

11. Апелант је 1. јуна 2010. године Служби поднио захтјев за измену рјешења о одобравању сталног боравака у БиХ у дијелу који се односи на рок важења путне исправе с циљем продужења путне исправе чији је рок важења до 10. маја 2015. године. Служба је донијела Рјешење број УП-1/19.4.1-07.2-968/10 од 12. октобра 2010. године којим је апелантов захтјев одбила као неоснован. У образложењу рјешења је наведено да је у поступку пред Службом, на основу информација које је тој служби доставила Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ (у даљем тексту: Агенција), а која је, сходно члану 7. став 4. Закона о кретању и боравку странаца и азилу (у даљем тексту: Закон), надлежна да врши безбједносне провере с циљем утврђивања безбједности БиХ, утврђено да је Рјешењем те службе број УП-1/19.5-07.3-42/10 од 16. августа 2010. године апеланту отказан стални боравак у БиХ на основу члана 68. став 1. тачка а) Закона, а у вези са чланом 9. истог закона, уз обавезу да апелант напусти територију БиХ у року од петнаест дана од дана достављања коначне одлуке, због тога што је утврђено да апелант представља пријетњу националној безбједности БиХ, те да је наведено рјешење, у поступку поводом апелантових жалби, потврђено Рјешењем Министарства број УП-2-07-07-2-161/10 од 16. септембра 2010. године.

12. Против наведеног рјешења апелант је поднио жалбу Министарству. Министарство је Рјешењем број УП-2-06-07-2-197/10 од 26. новембра 2010. године жалбу одбило и потврдило првостепено рјешење. У образложењу рјешења је наведено да су

неосновани апелантови жалбени наводи везани за информацију Агенције и чињеницу да апелант представља пријетњу националној безбједности БиХ, затим за повреду материјалног права и права из чл. 5. и 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција), јер је, према образложењу Министарства, апелант ове наводе евентуално могао истицати у жалби против рјешења којим му је отказан стални боравак, а не у конкретном поступку. Такође је наведено да је неоснован жалбени навод да је поступак отказа сталног боравака претходно питање у односу на поступак измене рјешења, јер се правилном примјеном члана 145. Закона о управном поступку (у даљем тексту: ЗУП) поступак отказа сталног боравака не може третирати као претходно питање у односу на измену рјешења. Образложено је и да у предметном поступку нису од значаја апелантови наводи да му је живот угрожен и да би изгоном у Алжир био подвргнут мучењу јер се о овим наводима може расправљати само у поступку поводом захтјева за међународну заштиту а не у конкретном поступку.

13. Против наведеног рјешења апелант је тужбом у Суду БиХ покренуо управни спор. Суд БиХ је Пресудом број С13 У 003821 10 У од 15. фебруара 2011. године одбио тужбу. У образложењу пресуде је наведено да су услови за улазак, боравак и кретање странаца као и услови за протјеривање прописани Законом, те да право странца да остане у одређеној земљи улази у djelокруг јавноправних овлашћења одређене државе на основу међународног права и сагласно уговорним обавезама, укључујући и Европску конвенцију, те да свака држава прописује услове под којим се странцу може одобрити боравак у њеној земљи. Наведено је да је одредбом члана 65. Закона прописана процедура измене рјешења о одобрењу боравака на начин да је прописано да ако је пасош странца у ком се налазила важећа наљепница одобрења боравака замијењен новим пасошем, измена правоснажног рјешења врши се у дијелу који се односи на број пасоша, те да у том случају Служба издаје нову наљепницу одобрења боравака коју уноси у нови пасош странца. Како је у конкретном случају утврђено да је апеланту рјешењем Министарства цивилних послова и комуникација отказан стални боравак у БиХ јер је утврђено да представља пријетњу националној безбједности, то је, према образложењу Суда БиХ, правилан закључак управних органа да је апелантов захтјев за измену рјешења о одобрењу сталног боравака у дијелу који се односи на датум важења путне исправе неоснован јер нису испуњени законски услови за такву измену.

14. Суд БиХ је навео и да права из чл. 5. и 8. Европске конвенције, на чије кршење је указивано у тужби, нису прекршена на апелантову штету јер држава има право да према апеланту предузима законом прописане мјере на начин и по поступку како је то и урађено оспорним рјешењем, а сходно Закону, Уставу БиХ и Европској конвенцији. Образложено је и да наводи изнесени у тужби да би апелант протјеривањем био изложен мучењу и да би му живот био угрожен нису од утицаја на доношење предметне одлуке јер наведена права нису предмет испитивања у конкретном поступку већ се испитују у поступку поводом захтјева за међународну заштиту.

15. У међувремену, Рјешењем Службе број УП-1/19.5-07.3-42/10 од 16. августа 2010. године апеланту је отказано право на стални боравак у БиХ и остављен му је рок од 15 дана од дана достављања коначног рјешења да добровољно напусти територију БиХ. У образложењу рјешења је наведено да је актом граничне полиције прецизираним у рјешењу та служба информисана да су службеници Граничне полиције БиХ, у складу са Споразумом између Савјета министара БиХ и Владе Републике Хрватске о сарадњи у предаји и прихвату лица чији је боравак незаконит, 24. маја 2004. године на МГП Велика Кладуша извршили прихват апеланта за ког је утврђено да је заједно са О. Ф., такође држављанином Алжира, незаконито прешао границу између БиХ и РХ с циљем одласка у Загреб, те да је апелант 23. маја 2004. године приведен у Прекршајни суд у Слуњу гдје му је правоснажним рјешењем изречена новчана казна и заштитна мјера протјеривања странца из земље. На основу исказа свједока наведеног у рјешењу утврђено је да је апелант признао да је заједно са О. Ф. аутобусом кренуо према Великој Кладуши с циљем одласка у Хрватску јер, како је навео, у БиХ нема амбасаде нити конзулата Алжира гдје би могао продужити важење путне исправе; затим да се апелант један дан задржао у Великој Кладуши након чега је заједно са О. Ф. заобишао гранични прелаз између БиХ и РХ, бициклом прешао у Хрватску и кренуо према Слуњу гдје га је ухватила полиција РХ Хрватске без важеће путне исправе па је враћен у БиХ. Служба је навела да из свега наведеног јасно произилази да је апелант прекршио одредбе Закона о преласку државне границе јер је чланом 15. ст. 2. и 4. тог закона прописано да странца може прећи државну границу само на граничним прелазима отвореним за међународни саобраћај у вријеме када гранични прелаз ради, као и да је странца који жели ући у БиХ или изаћи из БиХ дужан зауставити се на граничном прелазу, дати на увид документе потребне за прелазак границе и подвргнути себе, свој пртљаг и своје превозно

средство граничној контроли, у складу са Законом о надзору и контроли преласка државне границе. Даље, наведено је да је увидом у ИСМ базу као и у апелантову путну исправу утврђено да апелант има евидентиран излаз из БиХ преко ГП Аеродром Сарајево, на релацији Сарајево – Милано 15. маја 2006. године, а затим повратак у БиХ преко истог граничног прелаза и то 7. августа 2006. године, те да је следећи његов излаз у БиХ евидентиран 6. јула 2008. године, такође на ГП Аеродром Сарајево, на релацији Истанбул – Сарајево, без евидентираних изласка из БиХ, што упућује на апелантов незаконит прелазак границе.

16. Такође је наведено да је Служба актом НЦБ Интерпол Сарајево, чији је број прецизиран у рјешењу, обавијештена да је Интерпол Рим потврдио да је 18. јануара 2007. године Италијанско противтерористичко одељење у Парми ухапсило апеланта заједно са О. Ф., такође држављанином Алжира, због посједовања фалсификованих личних докумената на име одређених алжирских држављана, те да је, због тога, апелант био депортован у Алжир 26. јула 2007. године, након чега се опет вратио у БиХ.

17. У вези са наведеним, Служба је навела да је, на основу свих предочених података, информација и sazнања са којима располаже, као и на основу обавјештења која су добијена од надлежних органа, а прије свега Агенције, утврђено да апелант предствља пријетњу јавном реду и миру или националној безбједности БиХ, као и да постоје оправдани разлози за отказ боравака апеланту, у складу са чланом 68. став 1. тачка а) Закона, јер је евидентно да апелант током сталног боравака у БиХ, предузимањем наведених радњи, није поштовао јавни поредак у БиХ, односно није поштовао законе и друге прописе БиХ. Служба је образложила да је обавеза поштовања јавног поретка БиХ, односно прописа и закона у БиХ као и одлука органа и власти у БиХ јасно прописана чланом 9. Закона, те је, у вези с тим, поступајући на основу законом прописаних овлашћења из члана 3. став 2. тачка б) Закона о Служби, тај орган примјеном чл. 68. и 70. у вези са чланом 9. Закона донио рјешење као у диспозитиву.

18. Против наведеног рјешења апелант је поднио жалбу Министарству. Министарство је Рјешењем број УП-2-07-07-2-161/10 од 16. септембра 2010. године одбило жалбу као неосновану и потврдило првостепено рјешење уз образложење да је у току првостепеног поступка на основу доказа и обавјештења Агенције утврђено да апелант представља пријетњу јавном реду и миру или националној безбједности БиХ, због чега то министарство сматра да је правилан закључак Службе да су се стекли сви услови да се апеланту, сходно одредбама члана 68. став 1. тачка а) Закона, откаже боравак јер није поштовао законе и друге прописе БиХ на начин како је то прописано чланом 9. Закона.

19. Против наведеног рјешења апелант је тужбом покренуо управни спор у Суду БиХ, који је Пресудом број С1 3 У 003130 10 У од 14. јануара 2011. године одбио тужбу. У образложењу пресуде је наведено да је тај суд мишљења да се оспорено рјешење заснива на правилно утврђеном чињеничном стању и на правилној примјени закона. Суд БиХ је навео да из података управног списка произилази да је апелант странац ком је отказан стални боравак у БиХ; да је ожењен бх. држављанком са којом има двоје дјеце и да је на основу Рјешења Службе број УП-1/19.5-07.3-34/10 од 30. јуна 2010. године смјештен у Установу за прихват странаца, Имиграциони центар у Источном Сарајеву (у даљем тексту: Имиграциони центар), с циљем спречавања слободног и неограниченог кретања, јер је, у поступку који је претходно доношењу рјешења о апелантовом стављању под надзор, на основу информације Агенције, утврђено да апелант представља пријетњу јавном поретку, јавном реду и миру или безбједности БиХ. Наведено је да Суд БиХ сматра да су неосновани апелантови наводи да оспорено рјешење нема разлоге о одлучним чињеницама и да он не представља пријетњу националној безбједности БиХ и да о томе није упознат јер је недвојбено да је Агенција спровела безбједносну проверу којом је утврђено да апелант представља пријетњу националној безбједности БиХ.

20. Суд БиХ је навео да су неосновани и апелантови тужбени наводи да је управни орган прекршио одредбе управног поступка и да се ради о неразумљивом рјешењу везаном за датум његовог прихватања у БиХ из Хрватске, тј. за 24. мај 2010. године, јер се у првостепеном рјешењу радило о очигледној грешци у писању коју је првостепени орган исправио доношењем Закључка о исправци грешке број УП-1/19.5-07.3-42-1/10 од 1. септембра 2010. године, који је апелант примио 2. септембра 2010. године, а што је видљиво из доставнице и списка предмета. Према образложењу Суда БиХ, у конкретном случају није споран разлог због ког је апелант боравио у Хрватској, Италији и Алжиру, већ је споран начин преласка државне границе, што је такође видљиво из података у спису јер је апелант на незаконит начин прешао границу БиХ и није поштовао законе и друге прописе у БиХ, због чега је оправдана примјена члана 68. став 1. тачка а) у вези са чланом 9. Закона. Сем тога, Суд БиХ је образложио да апелантова тврдња да му је угрожен живот од групација које не прихватају алжирску Владу, те да

би изгоном у Алжир био подвргнут мучењу, што је супротно одредбама чл. 1, 3. и 5. Европске конвенције, није од значаја за конкретан управни спор јер се о овим наводима може расправљати у поступку тражења међународне заштите, те да је битно да се у овом поступку не ради о апелантовом протјеривању већ о поступку отказа боравака. С тим у вези, Суд БиХ је образложио да је, након што је управни орган одредио стављање апеланта под надзор, по службеној дужности покренут поступак отказа сталног боравака апеланту, те је донесено првостепено а након жалбе и оспорено другостепено рјешење приликом чега надлежни органи нису учинили повреду правила поступка нити су погрешно утврђене чињенице или погрешно примјењено материјално право.

21. Такође, према образложењу Суда БиХ, нису основани ни апелантови наводи да су му прекршена права загарантована чланом П/3.а), ц), д), е) и ф) Устава БиХ и чл. 2, 3, 5, 6. и 8. Европске конвенције и то због тога што питање боравака странаца спада у јавни домен државе и њених органа па се неodobравање боравака апеланту по закону установљеној процедури не може сматрати кршењем наведених права. Суд БиХ је навео и да отказивање боравака странцу није несразмјерно легитимном циљу ком се тежи јер је интерес државе да штити јавни поредак и безбједност и јачи је у односу на апелантов интерес да са породицом живи у БиХ, као и да државни органи за спровођење закона нису у обавези да странца обавјештавају о његовој потенцијалној опасности за јавни поредак и таква обавеза извјештавања није нити једним законом прописана.

22. Имајући у виду наведено, Суд БиХ је закључио да, сем што нема мјеста кршењу апелантових права на породични живот, нема кршења ни права из члана П/3.а), б) и д) Устава БиХ и чл. 2, 3, 5. Европске конвенције, односно да у случају апелантовог протјеривања у Алжир не постоји реална опасност да буде угрожено његово право из наведених чланова, јер се кршење ових права може разматрати поводом захтјева у поступку међународне заштите и у поступку евентуалног протјеривања, како је то предвиђено и Протоколом број 7 уз Европску конвенцију, а оспореним рјешењем апеланту није изречена мјера протјеривања, па су у том дијелу, према мишљењу Суда БиХ, апелантови наводи преурањени. Због наведеног, Суд БиХ је донио одлуку као у диспозитиву.

Поступак протјеривања са територије БиХ и поступак поводом захтјева за међународну заштиту

а) Протјеривање

23. Рјешењем Службе број УП-1/19.5-07.3-78/10 од 15. октобра 2010. године апелант је протјеран са територије БиХ јер је утврђено да представља пријетњу националној безбједности БиХ, као и због тога што му је коначним рјешењем отказан боравак у БиХ, а у одређеном року није добровољно напустио територију БиХ. Рјешењем је наложено апеланту да напусти територију БиХ у року од осам дана од дана достављања коначне одлуке о протјеривању а под пријетњом присилног извршења, те му је забрањен улазак и боравак на територији БиХ у периоду од пет година рачунајући од дана напуштања територије БиХ. У образложењу рјешења је наведено да је апеланту коначним рјешењем, прецизираним у претходним тачкама ове одлуке, отказан стални боравак у БиХ и остављен му је рок од 15 дана за добровољно напуштање територије БиХ од дана достављања коначног рјешења, те су одбијене апелантова жалба против наведеног рјешења и тужба против другостепеног рјешења у управном спору у Суду БиХ. Служба је навела да је чланом 88. став 1. тачке ц) и х) Закона прописано да странцу може бити изречена мјера протјеривања из БиХ ако му је отказан боравак а у одређеном року није добровољно напустио територију БиХ у складу са Законом, односно ако је утврђено да присуство странца представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ. Према образложењу Службе, те имајући у виду да апелант није у остављеном року добровољно напустио БиХ након отказаног сталног боравака, Служба је, оцјењујући нарочито пажњом све доказе, донијела предметно рјешење у складу са Законом.

24. Даље је наведено да доношењем рјешења о протјеривању апелантова права загарантована чл. П/3.д), е), ф), ј) и м) Устава БиХ и чл. 3, 5, 6, 8. и 13. Европске конвенције нису повријеђена будући да је питање кретања странаца јавни домен државе и њених органа па се доношење рјешења о протјеривању из БиХ у законом предвиђеној процедури уз примјену законом прописаних овлашћења овог органа не може сматрати кршењем наведених права.

25. Против наведеног рјешења апелант је поднио жалбу Министарству. Министарство је Рјешењем број УП-2-06-07-2-198/10 од 22. новембра 2010. године жалбу одбио као неосновану прихватајући у цијелости закључке и разлоге које је навела Служба у оспореном рјешењу.

26. Против наведеног рјешења апелант је тужбом покренуо управни спор у Суду БиХ, који је Пресудом број С1 3 У 004204 11 У од 16. марта 2011. године одбио тужбу. У образложењу пресуде

Суд БиХ је поновио чињенице утврђене у управном поступку, те, између осталог, навео да је неоснован апелантов приговор да у рјешењу нису дате одлучне чињенице из којих произилази да је пријетња националној безбједности јер је тај приговор супротан подацима у спису, те због тога што из дијела списка Министарства који носи ознаку "повјерљиво" произилази основаност закључка Министарства о апелантовој потенцијалној опасности за безбједност БиХ, те да се предметно рјешење о отказу привременог боравка треба посматрати и у контексту Протокола број 7 уз Европску конвенцију јер у духу овог протокола странац може бити ограничен у кретању и боравку када је то неопходно у интересу јавног поретка и националне безбједности. Наведено је да оспореним рјешењем нису угрожена ни апелантова права загарантована чланом 8. Европске конвенције и то због тога што је питање кретања и боравка странаца јавни домен државе и њених органа па се изрицање мјере протјеривања странцу у закону предвиђеној процедури као што је ова не може сматрати повредом наведеног права, као и да тај суд озбиљно приступа чињеници да је апелант у браку са држављанком БиХ стекао дјецу која су држављани БиХ и да су њихове везе са БиХ јаче и чвршће него везе са апелантовом земљом поријекла и да нема оправдања да се супруга и дјеца на било који начин приморавају на одлазак из своје земље, што не утиче на чињеницу да то може бити ствар избора.

27. Према образложењу Суда БиХ, нису прекршена ни права из члана 5. Европске конвенције јер изрицање мјере протјеривања није посљедица произвољног поступања органа него се ради о поступку спроведеном у складу са одредбама Закона и Европске конвенције. Наведено је и да нису угрожена ни апелантова права из члана 6. Европске конвенције јер је у складу са важећим Законом апеланту било омогућено да уложи правни лијек на рјешење о протјеривању као и да против коначног рјешења покрене управни спор пред тим судом, због чега није прекршено апелантово право на правично суђење.

б) Поступак поводом захтјева за међународну заштиту

28. Апелант је 26. октобра 2010. године Сектору за азил поднио захтјев за међународну заштиту.

29. Рјешењем Сектора за азил број УП-1-07/1-41-1-34-6/10 од 5. новембра 2010. године одбијен је апелантов захтјев за међународну заштиту. Против наведеног рјешења апелант је тужбом покренуо управни спор у Суду БиХ, који је Пресудом број С1 3 У 003543 10 У од 25. фебруара 2011. године уважио тужбу, поништи оспорено рјешење и предмет вратио Сектору за азил на поновни поступак уз образложење да је тај сектор поступак регистрације азила спровео противно одредбама члана 131. и члана 143. став 2. ЗУП-а јер пуномоћници нису благовремено обавијештени о поступку регистрације нити о рочишту заказаном за саслушање, као и због тога што је донесена одлука уручена апеланту а не његовим пуномоћницима.

30. У поновљеном поступку Сектор за азил је донио Рјешење број УП-1-07/1-41-1-34-35/10 од 1. априла 2011. године којим је одбио апелантов захтјев за међународну заштиту и оставио му рок од 15 дана од правоснажности рјешења за добровољно напуштање БиХ. У образложењу рјешења Сектор за азил је, између осталог, поновио чињенице наведене у претходним тачкама ове одлуке, те навео да, према ставу тог органа, апелант није доказао да му у случају повратка у земљу поријекла пријети опасност за живот или слободу, те да је, такође, утврдио да се ради о неоснованом захтјеву сходно одредбама члана 110. став 2. тачка ц) и став 3. тачка д) Закона. Наведено је да је тим одредбама прописано да ће се захтјев за међународну заштиту одбити као неоснован ако се заснива на очигледној обмани или злоупотреби поступка ради стицања међународне заштите, а да се под очигледном обманом или злоупотребом поступка сматра и случај када се захтјев за међународну заштиту подноси ради одгоде извршења одлуке о протјеривању или о изручењу или предаји из БиХ, а захтјев је могао бити поднесен знатно раније. Сектор за азил је навео да је апелант поднио предметни захтјев након што му је рјешењем од 15. октобра 2010. године изречена мјера протјеривања са територије БиХ на период од пет година и након што је стављен под надзор, те да тај орган сматра да је апелант предметни захтјев могао поднијети знатно раније будући да у БиХ борави већ дуже вријеме, а да је за институту међународне заштите посегнуо тек када се суочио са протјеривањем из БиХ.

31. Даље, образложено је и да нису испуњени услови прописани чланом 105. став 2. Закона да се апеланту одобри међународна заштита јер не постоје претпоставке за признавање избјегличког статуса предвиђене Конвенцијом о статусу избјеглица из 1951. године и Протоколом о статусу избјеглица из 1967. године. Сектор за азил је образложио и да су све утврђене чињенице том органу пружиле довољан степен убјеђења да се апелант повратком у земљу поријекла не би суочио са евентуалним тешким повредама људских права, односно да би живио заштити своје земље, као и до момента подношења захтјева за међународну заштиту, односно и у периоду када је, за вријеме важења дозволе боравка, боравио у

Алжиру. Због наведеног, Сектор за азил је одбио апелантов захтјев за међународну заштиту.

32. Против наведеног рјешења апелант је тужбом покренуо управни спор у Суду БиХ, који је Пресудом број С1 3 У 006050 11 У од 20. јуна 2011. године одбио тужбу. У образложењу пресуде Суд БиХ је поновио чињенице наведене у претходним тачкама ове одлуке, те навео да је правилан закључак Сектора за азил да у конкретном случају нису испуњени услови за признавање међународне заштите апеланту прописани чланом 105. став 2. Закона. Наведено је да је том одредбом прописано да се захтјев за међународну заштиту може одобрити странцу ако постоје услови за признавање избјегличког статуса том странцу, а који се, сходно одредбама Протокола о статусу избјеглица и Конвенцији о избјеглицама, признаје сваком лицу које се нађе ван земље свог држављанства због оправданог страха од прогањања које се односи на прогањање због расе, вјере, националности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког мишљења, па се због оправданог страха не може или због страха неће да стави под заштиту земље чије држављанство има. С обзиром на то да је у управним поступцима утврђено да је апелант стављен на листу лица која представљају пријетњу националној безбједности БиХ, те како је неспорно да је апелант предметни захтјев поднио након што му је изречена мјера протјеривања са територије БиХ на период од пет година, Суд БиХ је закључио да је правилно утврђење управног органа да су се стекли услови за одбијање апелантовог захтјева, односно услови за примјену члана 106. став 4. и члана 110. Закона.

33. Сем наведеног, Суд БиХ је образложио да је неспорно да је апелант у периоду док је имао дозволу боравка у БиХ неколико пута боравио у Алжиру; да је истина да је био рањен приликом једног од боравака али да је сам апелант изјавио да му није познато да његова родбина у Алжиру има проблема; да је апелант потписао споразум са Владом Алжира којим му је дато ослобођење од судског гоњења; да је апелант поднио захтјев за међународну заштиту након што му је изречена мјера протјеривања, те да није поштовао законе и прописе БиХ будући да је на незаконит начин неколико пута прелазио границу БиХ; да је из изјаве самог апеланта видљиво да се његов страх од повратка у Алжир не везује за страх од државних органа Алжира него од терористичке организације у Алжиру чија су мета напада већином државни органи Алжира, те како апелант није доказао да га државни органи Алжира након повратка не би могли заштитити од терористичких организација. Дакле, Суд БиХ је закључио да је апелантова тужба неоснована и одбио ју је.

34. Против наведене пресуде апелант је поднио захтјев за преиспитивање судске одлуке Суду БиХ, који је Пресудом број С1 3 У 006050 11 Увп од 25. августа 2011. године, уз образложење да и Апелационо вијеће тог суда сматра да је апелант покушао да злоупотреби поступак добијања међународне заштите, будући да је захтјев за међународну заштиту поднио тек након што му је изречена мјера протјеривања са територије БиХ, захтјев одбио као неоснован.

Поступак стављања под надзор и продужење надзора

35. Рјешењем Службе број УП-1/19.5-07.3-34/10 од 30. јуна 2010. године, донесеним по службеној дужности, апеланту је одређена мјера стављања под надзор у Имиграциони центар у периоду од 30. јуна до 30. јула 2010. године, уз образложење да је на основу података Агенције утврђено да представља пријетњу националној безбједности БиХ. Против наведеног рјешења апелант је поднио жалбу Министарству. Министарство је Рјешењем број УП-2-07-07-2-131/10 од 1. јула 2010. године жалбу одбило, након чега је апелант против тог рјешења Министарства тужбом покренуо управни спор у Суду БиХ, који је Пресудом број С1 3 У 000902 10 У од 7. јула 2010. године тужбу одбио као неосновану. Након тога, Рјешењем Службе број УП-1/19.5-07.3-34-1/10 од 22. јула 2010. године апеланту је надзор продужен за период од 31. јула до 30. августа 2010. године. Против наведеног рјешења апелант је поднио жалбу Министарству, које је Рјешењем број УП-2-07-07-2-145/10 од 26. јула 2010. године жалбу одбило, након чега је апелант против тог рјешења тужбом покренуо управни спор у Суду БиХ, који је Пресудом број С1 3 У 001373 10 У од 28. јула 2010. године одбио тужбу. Наведене одлуке Службе, Министарства и Суда БиХ апелант није оспорио апелацијом.

36. Након тога, рјешењима Службе број УП-1/18.5.1-07.3-49-6/11 од 30. децембра 2011. године, број УП-1/18.5.1-07.3-49-5/1 од 8. децембра 2011. године, број УП-1/18.5.1-07.3-49-4/11 од 4. новембра 2011. године, број УП-1/18.5.1-07.3-49-2/11 од 6. септембра 2011. године, број УП-1/18.5.1-07.3-49-1/11 од 5. августа 2011. године, број УП-1/19.5-07.3-34-4/10 од 22. октобра 2010. године, број УП-1/19.5-07.3-34-3/10 од 22. септембра 2010. године и број УП-1/19.5-07.3-34-2/10 од 20. августа 2010. године, које апелант оспорава апелацијом, апеланту је продужен и изузетно продужен надзор у Имиграционом центру. У свим рјешењима Служба је поновила чињенице релевантне за конкретан случај и истакла да

је испитала постојање битно измјењених околности, односно разлога због којих је апеланту одређена мјера надзора, те утврдила да се нису измјениле околности, односно разлози због којих му је мјера надзора одређена, већ да је у међувремену апеланту отказан стални боравак и изречена му мјера протјеривања, због чега је неопходно продужењем надзора обезбједити и извршење ових мјера.

37. Када апеланту не би била продужена мјера надзора, како је даље наведено, то би било супротно члану 99. став 2. тачка б) Закона, којим је прописано да ће странцу бити одређено стављање под надзор ако постоје основи сумње да би слободно и неограничено кретање странца могло угрозити јавни поредак, јавни ред и мир и безбједност БиХ, те да је, у складу са чланом 102. став 7. Закона, извршена процјена могућности да се изречена мјера замијени благом, али да је, имајући у виду процјену Агенције, закључено да се на тај начин не би могла постићи сврха надзора. Наведено је и да доношење и продужење ове мјере нису прекршена апелантова права из члана П/3.д), е), ф), ј) и м) Устава Босне и Херцеговине и чл. 3, 5, 6, 8. и 13. Европске конвенције јер је питање кретања странца јавни домен државе и њених органа па се доношење рјешења о продужењу надзора у законом предвиђеној процедури, а примјеном законом прописаних овлашћења Службе, не може сматрати кршењем наведених права, као и да је чланом 8. став 2. Европске конвенције прописано да се јавна власт не мијеша у вршење овог права сем ако је то у складу са законом и ако је то неопходна мјера у интересу националне и јавне безбједности.

38. Против наведених рјешења апелант је поднио жалбе Министарству, које је рјешењима број УП-2-06-07-2-01/12 од 4. јануара 2012. године, број УП-2-06-07-2-164/11 од 12. децембра 2011. године, број УП-2-06-07-2-143/11 од 8. новембра 2011. године, број УП-2-06-07-2-116/11 од 8. септембра 2011. године, број УП-2-06-07-2-100/11 од 8. августа 2011. године, број УП-2-06-07-2-190/10 од 25. октобра 2010. године, број УП-2-07-07-2-171/10 од 24. септембра 2010. године и број УП-2-07-07-2-153/10 од 23. августа 2010. године жалбе одбilo и потврдило првостепена рјешења уз образложење да се, између осталог, није измјенио апелантов статус у односу на вријеме када је донесено иницијално рјешење о стављању под надзор, те да је, у вези с тим, првостепени орган правилно утврдио све чињенице и правилно примјенио материјално право. Министарство је навело да су неосновани апелантови жалбени наводи да су у првостепеним поступцима прекршена права из члана 5. Европске конвенције јер није упознат са доказима према којима представља пријетњу националној безбједности, будући да своје сазнање у вези са разлозима због којих апелант представља пријетњу националној безбједности првостепени орган заснива на извјештају Агенције, а ограничења у погледу презентовања апеланту доказа прибављених у првостепеном поступку произилазе из чл. 8, 10. и 70. Закона о заштити тајних података и члана 72. став 4. ЗУП-а. Наведено је да нису основани ни наводи да је апеланту ускраћено право на законом прописане правне лијеве, односно да му је онемогућено да донесене одлуке подвргне преиспитивању у поступку у надлежном органу. Према образложењу Министарства, апеланту нису прекршена ни права из члана 3. Европске конвенције јер мјера смјештања у Имиграциони центар и продужења надзора није последица произвољног поступања првостепеног органа него је тај поступак спроведен у складу са одредбама Закона, као и да апелант неосновано истиче да би у случају изгона из БиХ био подвргнут тортури, мучењу и нехуманом поступку јер би био изгнан у подручје у ком постоје стални сукоби будући да предмет овог поступка није утврђивање услова за протјеривање апеланта из БиХ него постојање услова за продужење надзора.

39. Против наведених рјешења апелант је тужбама покренуо управне спорове у Суду БиХ. Суд БиХ је пресудама бр. С1 3 У 008549 12 У од 6. јануара 2012. године, С1 3 У 008272 1 од 15. децембра 2011. године, С1 3 У 007851 1 У од 1. новембра 2011. године, С1 3 У 007287 11 У од 13. септембра 2011. године, С1 3 У 006622 11 У од 10. августа 2011. године, С1 3 У 003274 У од 29. октобра 2010. године, С1 3 У 0002383 10 У од 29. септембра 2010. године и С1 3 У 001783 10 У од 27. августа 2010. године одбио тужбе. У свим пресудама Суд БиХ је поновно релевантно чињенично стање и навео да апелантов приговор да у његовом случају нема мјеста примјени одредби члана 99. став 2. тачка б) Закона није основан јер апелант није понудио нити један доказ који би упућивао на то да су се битно промјениле околности које су руководеле надлежном Министарству да закључи како је неопходно стављање апеланта под надзор будући да је апеланту недвојбено отказан стални боравак у БиХ, одбијен захтјев за међународну заштиту, те донесена одлука о протјеривању на период од пет година. Такође је наведено да је неоснован и апелантов приговор да није било разлога да му се надзор продужи јер не представља опасност за јавни поредак, јавни ред и мир или безбједност будући да је наведени приговор ирелевантан и не може бити предмет оцјене у конкретном поступку с обзиром на то да су и Министар-

ство и тај суд оцијенили ову околност одлучујући о стављању апеланта под надзор.

40. Суд БиХ је образложио да апелантова права загарантована Уставом Босне и Херцеговине и Европском конвенцију нису прекршена на апелантову штету јер је питање кретања странца домен јавног права државе и њених органа па се продужење надзора над странцем у законом предвиђеној процедури не може сматрати кршењем права, као и због тога што се боравак у Имиграционом центру не може сматрати тортуром или нехуманим поступком, нити апелант било чим указује на основаност тог приговора. Наведено је и да су апеланту омогућени правично суђење и приступ суду јер је саслушан не само у поступку оцјене правилности и законитости стављања под надзор него и у поступку оцјене законитости донесених рјешења о продужењу надзора, а апелант је управо у наведеним поступцима користио дјелотворан правни лијек – тужбу за покретање управног спора.

Поступак ограничавања кретања

41. Рјешењем Сектора за азил број УП-1-07/1-41-1-34-11/10 од 1. децембра 2010. године апеланту је ограничено кретање на период од 90 дана почевши од 2. децембра 2010. године до 1. марта 2011. године и то забраном кретања ван простора Имиграционог центра. У образложењу рјешења су поновљене чињенице наведене у претходним тачкама ове одлуке, те истакнуто да се, сходно одредбама члана 114. став 1. тачка а) Закона, уколико се покаже потребним, кретање подносиоца захтјева за међународну заштиту може привремено ограничити ако подносилац не поштује јавни поредак БиХ, представља пријетњу јавном поретку, јавном реду и миру или безбједности, као и да је чланом 39. став 2. Правилника прописано да Сектор за азил може тражиоцу међународне заштите привремено ограничити кретање искључиво у простору Имиграционог центра уколико се мјера ограничења кретања заснива на разлозима прописаним одредбом члана 114. став 1. тачка а) Закона. Будући да је апеланту одбијен захтјев за међународну заштиту, те имајући у виду да му је продужен и надзор рјешењем Службе због тога што представља пријетњу јавном поретку, миру и реду или безбједности БиХ, те како постоји оправдана бојазан да би апелант пуштањем на слободу избјегао извршење одлуке о протјеривању и одлуке о отказу сталног боравка у БиХ, Сектор за азил је навео да је одлучио као у диспозитиву рјешења. Након тога, апеланту је Рјешењем број УП-1-07/1-41-1-34-20/10 од 28. фебруара 2011. године продужено ограничење кретања на период од 30 дана и то од 2. марта 2011. године до 31. марта 2011. године, а Рјешењем број УП-2-06-07-2-131/11 од 10. октобра 2011. године такође на 30 дана за период од 16. октобра 2011. године до 15. новембра 2011. године, због истих разлога као и у рјешењу од 1. децембра 2010. године.

42. Против наведених рјешења апелант је тужбама покренуо управне спорове у Суду БиХ, који је пресудама бр. С1 3 У 003749 10 У од 15. фебруара 2011. године, С1 3 У 0004932 11 У од 15. априла 2011. године и С1 3 У 0007529 11 У од 14. октобра 2011. године одбио тужбе. Суд БиХ је у образложењу пресуда поновно већ наведено чињенично стање, те закључио да је управни орган при доношењу оспорених рјешења правилно и потпуно утврдио чињенице и правилно примјенио материјално право. Такође је наведено да су неосновани апелантови тужбени наводи да му је оспореним рјешењима прекршено право из члана 5. Европске конвенције јер питање кретања странца спада у јавни домен државе и њених органа па одређивање мјере ограничења кретања странца у законом предвиђеној процедури, као што је конкретна, не може да се сматра кршењем наведеног права.

43. Наведена рјешења и пресуде апелант је оспорио апелацијом. Рјешења о продужењу ограничења кретања донесена у периоду од марта 2011. године до октобра 2011. године и пресуде донесене у вези с тим рјешењима апелант није оспорио.

IV - Апелација

а) Наводи из апелације

44. Апелант наводи да су му одлукама донесеним у наведеним поступцима прекршени права лица да не буде подвргнуто мучењу или нехуманом или понижавајућем поступку или казни из члана П/3.б) Устава Босне и Херцеговине и члана 3. Европске конвенције, право на поштовање приватног и породичног живота из члана П/3.ф) Устава Босне и Херцеговине и члана 8. Европске конвенције, право на слободу и безбједност личности из члана П/3.д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5. Европске конвенције, право на правично суђење из члана П/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције, право на живот из члана П/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 2. Европске конвенције. Кршење наведених права апелант види у чињеници да је неоправдано стављен под надзор, што је супротно члану 5. Европске конвенције који обавезује да лицу ком је слобода кретања ограничена морају бити предочени сви докази на којима се то ограничење заснива, а у његовом случају докази да представља пријетњу националној безбједности. Апелант наводи и да су без икаквог

основа донесене одлуке о одузимању његовог права на стални боравак, о одбијању захтјева за међународну заштиту и о његовом протјеривању. Апелант истиче да је општепознато да се у Алжиру стално дешавају сукоби разних група, те сматра да би због тога протјеривањем из БиХ у Алжир био подвргнут тортури и мучењу и живот би му био доведен у опасност, што је забрањено чл. 2. и 3. Европске конвенције, те да би у том случају био одвојен и од своје породице, што би водило кршењу права на породични живот из члана 8. Европске конвенције и поновног увођења средњовјековног концепта колективног кажњавања. Апелант наводи да је одлучна чињеница која је у овом поступку погрешно утврђена та да он не представља пријетњу националној безбједности, те да надлежни органи, сем паушалног навода, ничим нису образложили у чему се та пријетња састоји, нити су понудили икакве разлоге томе у прилогу, због чега сматра да му је прекршено право на правично суђење.

б) Одговор на апелацију

45. У одговору на апелацију Суд БиХ наводи да у поступку пред тим судом нису прекршена права која апелант наводи, те да су одлуке тог суда донесене у складу са одредбама Закона о управном поступку и Закона. Такође, сматра да су апелације преуражене јер је апелант имао могућност подношења захтјева за преиспитивање оспорених пресуда, што није учинио.

46. У одговору на апелацију Министарство је навело да су сви наводи из апелације неосновани јер је у поступцима недвојбено утврђено да апелант представља пријетњу националној безбједности, да му је отказан стални боравак у БиХ, да му је одбијен захтјев за међународну заштиту, те да је због свега тога донесено и рјешење о протјеривању, па да су у вези с тим испуњени законски услови за стављање апеланта под надзор и ограничење његовог кретања.

47. У одговору на апелацију Сектор за азил је навео да у поступку одобравања међународне заштите који је пред тим органом вођен поводом апелантовог захтјева нису прекршена права на која апелант упућује у апелацији, јер је одлука тог органа заснована на прикупљеним подацима релевантних служби, те је предложио да се апелација одбије као неоснована.

48. Служба је у одговору на апелацију навела хронологију конкретних предмета, те, у суштини, поновила образложења својих одлука и истакла да из доказа наведених у оспореним одлукама слиједи да нису прекршена права која апелант наводи у апелацији.

V - Релевантни прописи

49. У Закону о кретању и боравку странаца и азилу ("Службени гласник БиХ", број 36/08) релевантне одредбе гласе:

Члан 68. став 1. тачке а) и м) и ст. 2, 5. и 6.

(Разлози за отказ боравака)

(1) Право на боравак отказује се странцу ако:

а) не поштује јавни поредак БиХ [члан 9. (Обавеза поштовања јавног поретка БиХ)] или предузме активност нарушавања безбједности БиХ или је члан организације која предузме такву активност;

м) његово присуство у БиХ представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ;

(2) Основ за утврђивање разлога за отказ боравака прописаних ставом (1) овог члана је постојање међународне потјернице, правоснажне судске одлуке, као и подаци и информације које има Служба или обавјештења надлежних органа.

(5) Ако се странцу отказује безвизни или привремени боравак из разлога прописаних ставом (1) тачкама а), б), ц), д), е), г), х), л) или м) овог члана, може му се уз отказ боравака изрећи и мјера протјеривања из БиХ.

(6) Странац којем је отказан боравак и изречена мјера протјеривања може до напуштања БиХ бити стављен под надзор.

Члан 88. став 1. тачке ц) и х)

(Разлози за изрицање мјере протјеривања)

(1) Странцу може бити изречена мјера протјеривања из БиХ ако:

ц) му је отказан боравак, а у одређеном року није добровољно напустио БиХ, у складу са овим Законом;

х) присуство странца представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ;

Члан 99. став 2. тачка б)

(2) Странцу ће се одредити стављање под надзор:

б) ако постоје основи сумње да би слободно и неограничено кретање странца могло угрозити јавни поредак, јавни ред и мир или безбједност или међународне односе БиХ или представљати пријетњу јавном здрављу у БиХ, односно ако је утврђено да

представља пријетњу за јавни поредак, јавни ред и мир или безбједност БиХ;

Члан 102.

(Извршење рјешења о стављању под надзор и продужење надзора)

(1) Стављање под надзор извршава се смјештајем странца у установу специјализовану за прихват странаца (имиграциони центар).

(2) Странац остаје под надзором до тренутка присилног удаљења из земље или толико дуго колико је потребно за извршење сврхе надзора, односно док се разлози који су били основ за стављање странца под надзор битно не измијене, али најдуже до рока одређеног рјешењем о стављању под надзор односно рјешењем о продужењу надзора.

(3) Служба ће за вријеме трајања надзора предузети све неопходне мјере да се трајање надзора сведе на најкраће могуће вријеме.

(4) Након протекла рока од 30 дана из члана 100. (Рјешење о стављању странца под надзор) става (3) овог закона, странац може бити задржан под надзором на основу рјешења о продужењу надзора које доноси Служба. Надзор се може продужавати сваки пут за највише 30 дана, ако постоје услови за одређивање стављања под надзор из члана 99. (Одређивање стављања под надзор) овог закона, тако да укупно трајање надзора странца не може трајати дуже од 180 дана. Рјешење о продужењу надзора може се донијети најкасније седам дана прије протекла рока претходно одређеног надзора.

(5) Изузетно, у случају да странац онемогућава своје удаљење из земље или да странца није из других разлога могуће удаљити из земље у року од 180 дана, укупно трајање надзора може се продужити и на период дужи од 180 дана. Рјешење о изузетном продужењу надзора доноси Служба.

(6) Против рјешења о продужењу надзора над странцем могу се поднијети правни лијекови из члана 101. (Правни лијекови против рјешења о стављању под надзор) овог закона.

Члан 105. став 2.

(2) Избјеглица је, у складу са Конвенцијом о статусу избјеглица из 1951. и Протоколом о статусу избјеглица из 1967, странац који се због основаног страха од прогањања због своје расе, вјере, националности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког мишљења налази изван земље свог држављанства а не може се, или се због таквог страха не жели ставити под заштиту те земље, као и лице без држављанства које се налази изван земље свог претходног уобичајеног мјеста боравака а не може се или се због таквог страха не жели вратити у ту државу.

Члан 106. став 4. тачка а)

(Разлози за искључење примјене међународне заштите)

(4) Захтјев за међународну заштиту може се одбити странцу:

а) за којег се може основано сматрати да представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ;

Члан 110. став 2. тачка ц) и став 3. тачка д)

(Одбијање захтјева за међународну заштиту)

(2) Министарство ће одбити захтјев за међународну заштиту као неоснован и ако:

ц) се захтјев заснива на очигледној обмани или злоупотреби поступка с циљем стицања међународне заштите у БиХ;

(3) Очигледном обманом или злоупотребом поступка из става (2) тачке ц) овог члана сматра се ако:

д) је захтјев за међународну заштиту поднесен с циљем одгањања извршења одлуке о протјеривању или о изручењу или предаји из БиХ, а захтјев је могао бити поднесен знатно раније;

Члан 114. став 1. тачка а)

(Ограничење кретања подносиоца захтјева за међународну заштиту)

(1) Уколико се покаже потребним, кретање подносиоца захтјева за међународну заштиту може бити привремено ограничено ако:

а) подносилац захтјева не поштује јавни поредак БиХ [члан 9. (Обавеза поштовања јавног поретка БиХ)], представља пријетњу јавном поретку, јавном реду и миру или безбједности БиХ;

50. У Закону о заштити тајних података ("Службени гласник БиХ", бр. 54/05 и 12/09) релевантне одредбе гласе:

Члан 10.

(Услови за приступ тајним подацима)

Приступ тајним подацима могућ је само уз услове утврђене Законом и другим подзаконским прописима издатим на основу

Закона, односно међународним или регионалним споразумима које је закључила Босна и Херцеговина.

Члан 70.

(Мјере и поступци заштите тајних података)

(1) Тајни подаци морају се чувати на начин који обезбјеђује да приступ тим подацима имају само они који располажу дозволом за приступ тајним подацима одговарајућег нивоа и којима су ти подаци потребни при вршењу њихових дужности и радних задатака.

(2) Ван просторија корисника тајни подаци могу се слати само уз поштовање заштитних мјера и поступака који гарантују да ће до података доћи само лица која имају дозволу одговарајућег нивоа.

(3) Поступке и одлуке у вези са заштитом слања тајних података доносе одговорни руководиоци у складу са степеном тајности тих података, с тим да то слање не смије бити обављено путем незаштитених комуникационих средстава.

(4) Савјет министара БиХ детаљније прописује физичке, организационе и техничке мјере и поступке заштите тајних података и докумената посебним прописом из члана 24. овог закона.

51. У Закону о управном поступку БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07 и 93/09) релевантне одредбе гласе:

Члан 72. став 4.

(4) Не могу се разгледати ни преписивати или фотокопирати: записник о вијећању и гласању, службени реферати и нацрти рјешења, као ни други списи који се воде као повјерљиви, ако би се тиме могла осујетити сврха поступка, или ако се то противи јавном интересу или оправданом интересу странке или трећих лица.

VI - Допустивост

52. У складу са чланом VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом Уставу када она постану предмет спора због пресуде било ког суда у Босни и Херцеговини.

53. У складу са чланом 16. став 1. Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме оспорава, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о последњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

Допустивост у односу на права из чл. II/3.а), б), д) и ф) Устава Босне и Херцеговине и чл. 2, 3, 5. и 8. Европске конвенције

Одлуке донесене у поступку одобравања међународне заштите

54. У конкретном случају, предмет оспоравања апелацијом у овом дијелу је Пресуда Суда Босне и Херцеговине број С1 3 У 006050 11 Увп од 25. августа 2011. године, против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апелант је примио 29. августа 2011. године, а апелација је поднесена 25. октобра 2011. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 16. став 1. Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 16. ст. 2. и 4. Правила Уставног суда, јер није очигледно (*prima facie*) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због ког апелација није допуштена.

55. Имајући у виду одредбе члана VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине, члана 16. ст. 1, 2. и 4. Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација у овом дијелу испуњава услове у погледу допустивости.

Одлуке донесене у поступку измене рјешења о одобреном сталном боравку и поступку отказа сталног боравака

56. Предмет оспоравања апелацијом у овом дијелу су пресуде Суда Босне и Херцеговине број С1 3 У 003821 10 У од 15. фебруара 2011. године и број С1 3 У 003130 10 У од 14. јануара 2011. године, против којих нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорене пресуде апелант је примио 19. фебруара 2011. године, односно 22. јануара 2011. године, а апелација је поднесена 24. марта 2011. године, односно 3. марта 2011. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 16. став 1. Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 16. ст. 2. и 4. Правила Уставног суда, јер није очигледно (*prima facie*) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због ког апелација није допуштена.

57. Имајући у виду одредбе члана VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине, члана 16. ст. 1, 2. и 4. Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација у овом дијелу испуњава услове у погледу допустивости.

Одлука донесена у поступку протјеривања

58. Предмет оспоравања апелацијом у овом дијелу је Пресуда Суда Босне и Херцеговине број С1 3 У 004204 1 У од 16. марта

2011. године, против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апелант је примио 23. марта 2011. године, а апелација је поднесена 6. априла 2011. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 16. став 1. Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 16. ст. 2. и 4. Правила Уставног суда, јер није очигледно (*prima facie*) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због ког апелација није допуштена.

59. Имајући у виду одредбе члана VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине, члана 16. ст. 1, 2. и 4. Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација у овом дијелу испуњава услове у погледу допустивости.

Одлуке донесене у поступку стављања под надзор и продужења надзора и ограничавања кретања

60. Предмет оспоравања апелацијом у овом дијелу су пресуде Суда Босне и Херцеговине бр. С1 3 У 008549 12 У од 6. јануара 2012. године, С1 3 У 008272 1 од 15. децембра 2011. године, С1 3 У 007851 1 У од 1. новембра 2011. године, С1 3 У 0007529 11 У од 14. октобра 2011. године, С1 3 У 007287 11 У од 13. септембра 2011. године, С1 3 У 006622 11 У од 10. августа 2011. године, С1 3 У 0004932 11 У од 15. априла 2011. године, С1 3 У 003749 10 У од 15. фебруара 2011. године, С1 3 У 003274 У од 29. октобра 2010. године, С1 3 У 0002383 10 У од 29. септембра 2010. године и С1 3 У 001783 10 У од 27. августа 2010. године, против којих нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорене пресуде апелант је примио у периоду од 27. августа 2010. године до 9. јануара 2012. године, а апелације су поднесене у периоду од 25. октобра 2010. године до 7. фебруара 2012. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 16. став 1. Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 16. ст. 2. и 4. Правила Уставног суда, јер није очигледно (*prima facie*) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због ког апелација није допуштена.

61. Имајући у виду одредбе члана VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине, члана 16. ст. 1, 2. и 4. Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација и у овом дијелу испуњава услове у погледу допустивости.

Допустивост у односу на право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције

62. При испитивању допустивости апелације у односу на наводе о кршењу овог права Уставни суд је пошао од одредби члана VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине и члана 16. став 4. тачка 9. Правила Уставног суда.

Члан 16. став 4. тачка 9 Правила Уставног суда гласи:

4) Апелација није допуштена и ако постоји неки од следећих случајева:

9. апелација је *ratione materiae* инкомпатибилна са Уставом;

63. Апелант наводи да му је оспореним одлукама које се односе на његово стављање под надзор, продужење надзора, ограничавање кретања и смјештање у Имиграциони центар, као и протјеривање са територије БиХ, прекршено право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције.

64. Уставни суд подсјећа на праксу Европског суда за људска права која изричито заступа став да, генерално, право на улазак, боравак или право да се не буде протјерано из одређене земље, или њеног одређеног дијела, није право које је гарантовано одредбама Европске конвенције, чак ни за грађане те земље. Таква права су одређена јавним правом, актима јавне управе, из чега слиједи да појам "грађанска права" у члану 6. став 1. Европске конвенције не укључује ниједно такво право. Према томе, ни одлука којом се дозвољава или одбија улазак, као ни поступак у ком је та одлука донесена, нису супсумирани одредбама члана 6. став 1. Европске конвенције (види представку број 3325/67 X, Y, Z, V. i W. против Уједињеног Краљевства, Збирка 25 [1968]).

65. Исто тако, у одлуци Европске комисије за људска права В. П. против Уједињеног Краљевства се каже: "Комисија сматра да поступак који су провеле јавне власти с циљем да одлуче да ли треба странцу бити допуштено да остане у земљи, или то право треба да му буде ускраћено, има дискрециону, административну природу и не укључује примјену грађанских права и обавеза у смислу значења члана 6. Европске конвенције". Комисија, даље, утврђује да се захтјеви за одобрење боравака убрајају у категорију поступака којим се не утврђују грађанска права и обавезе према члану 6. Европске конвенције. Према томе, Комисија мора одбацивати овај захтјев као *ratione materiae* инкомпатибилан одредбама Конвенције (види одлуку В. П. против Уједињеног Краљевства од 9. новембра 1987. године, представка број 13162/87, ОИ 54, страна 211, став 2).

66. С обзиром на наведено, слиједи да се стављање под надзор и смјештање у Имиграциони центар странаца у оквиру поступка о праву на боравак, те слиједом тога и протјеривање, убраја у домен јавног права сваке земље. Из тога произилази да члан 6. став 1. Европске конвенције није примјенљив у конкретном случају. Будући да члан II/3.е) Устава Босне и Херцеговине не пружа шири обим заштите од члана 6. Европске конвенције, слиједи да су наводи апелације у вези са кршењем права на правично суђење инкомпатибилни *ratione materiae* с Уставом Босне и Херцеговине.

VII - Меритум

A. Поступци везани за отказивање боравка, одбијање захтјева за међународну заштиту и протјеривање

67. Апелант оспорава пресуде донесене у предметним поступцима тврдећи да су му тим пресудама прекршена права из члана II/3.а), б), д) и ф) Устава Босне и Херцеговине и чл. 2, 3, 5. и 8. Европске конвенције.

A.а) Право на поштовање приватног и породичног живота

68. Члан II/3.ф) Устава Босне и Херцеговине гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2. овог члана, а она обухватају:

ф) Право на приватни и породични живот, дом и преписку.

Члан 8. Европске конвенције гласи:

1. Свако има право на поштивање свог приватног и породичног живота, дома и преписке.

2. Јавна власт се не мијеша у вршење овог права, осим ако је такво мијешање предвиђено законом и ако је то неопходна мјера у демократском друштву у интересу националне безбједности, јавне безбједности, економске добробити земље, спречавања нередар или спречавања злочина, заштите здравља и морала или заштите права и слобода других.

69. Апелант је навео да му је отказивањем сталног боравка, одбијањем захтјева за међународну заштиту и протјеривањем, што би могло резултирати и стварним протјеривањем, прекршено право на "породични живот", јер би у случају његове депортације посљедица била раскид његових веза са дјецом и супругом, што представља озбиљно мијешање у право на породични живот.

70. С тим у вези, Уставни суд наглашава да је основна сврха члана 8. Европске конвенције заштита појединаца од арбитрарних мијешања власти у њихова права гарантована чланом 8. Европске конвенције (види Европски суд, *Кгооп против Холандије*, пресуда од 27. октобра 1994. године, серија А, број 297-Ц, став 31). Члан 8. Европске конвенције штити право појединца на поштовање његовог породичног живота и предвиђа да се јавна власт неће мијешати у вршење овог права, сем у случајевима из става 2. тог члана.

71. Да би се установило да ли се у конкретном случају ради о повреди члана 8. Европске конвенције мора се утврдити да ли апелант има право на породични живот, у смислу значења става 1. члана 8. Европске конвенције, те да ли оспорена одлука представља "мијешање" јавних власти у поштовање апелантовог "породичног живота".

72. Уставни суд запажа да се апелант, након доласка у БиХ, 1997. године оженио са држављанком БиХ и с њом стекао двоје дјеце која су такође држављани БиХ и да је с тим у вези имао дозволу сталног боравка у БиХ, али да је та дозвола отказана јер је утврђено да апелант није поштовао законе и друге прописе БиХ тако што је неколико пута у току важења дозволе илегално прешао границу БиХ, па чак био протјеран из Италије у Алжир. Такође је утврђено да апелант представља пријетњу националној безбједности БиХ, због чега је донесен и налог за добровољно напуштање територије БиХ. Будући да апелант није поштовао наведени налог, донесено је и рјешење о протјеривању. Након тога је апелант поднио захтјев за међународну заштиту који је одбијен због тога што је поднесен након доношења одлуке о протјеривању, а чиме је апелант, како то произилази из образложења оспорених одлука, очигледно покушао да злоупотријеби поступак и стекне међународну заштиту, те да су се, с тим у вези, сходно утврђењу редовних судова, стекли сви услови за примјену члана 110 Закона, којим је прописано да се захтјев за међународну заштиту одбија као неоснован у случају ако се захтјев заснива на очигледној обмани или злоупотреби поступка за стицање међународне заштите у БиХ и ако се захтјев поднесе с циљем одгађања извршења одлуке о протјеривању или о изручењу или предаји из БиХ, а захтјев се могао раније поднијети.

73. У вези са наведеним, из докумената предочених Уставном суду произилази да је апелант успоставио односе који представљају породични живот у смислу члана 8. Европске конвенције, па да отказ дозволе боравка, одбијање међународне заштите и након тога изречена и мјера протјеривања, неспорно представљају мијешање у апелантово право на породични живот (види Европски суд, *Al Nashif против Бугарске*, пресуда од 20. јуна 2000. године,

ст. 112-115; *Lupsa против Румуније*, апликација број 10337/04, ст. 24, 26. и 27. ЕCHR 2006-VII; *Musa и други против Бугарске*, пресуда од 11. јануара 2007. године, став 58; *Bashir и други против Бугарске*, пресуда од 14. јуна 2007. године, став 37.).

74. Да би мијешање у апелантово право на породични живот било у складу са чланом 8. Европске конвенције, оно мора бити "у складу са законом", мора слиједити један од "легитимних циљева" одређених ставом 2. наведеног члана и мора бити "неопходно у демократском друштву".

75. С тим у вези, Уставни суд подсјећа на то да је у својој пракси рјешавао слично правно и чињенично питање у предмету број АП 5802/10 (види Уставни суд, Одлука број АП 5802/10 од 30. марта 2012. године, објављена на web-stranici.ustavnog.suda.www.ustavnisud.ba). У наведеном предмету Уставни суд је рјешавао питање кршења права из члана 8. Европске конвенције и то апеланту ком је одузета дозвола привременог боравка у БиХ и изречена мјера протјеривања јер је утврђено да представља пријетњу националној безбједности БиХ, те је Уставни суд одбио наводе о кршењу права загарантованих Уставом Босне и Херцеговине као неосноване. У наведеној одлуци Уставни суд је, између осталог, навео да су апеланту ускраћивање права на привремени боравак и мјера протјеривања засновани на члану 68. став 1. тачка м) Закона, који прописује да ће странцу боравак бити отказан уколико се утврди да представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ, те на члану 68. став 5. истог закона који регулише да, у случају када је странцу боравак отказан због тога што представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ, може бити изречена мјера протјеривања; да су наведене мјере имале основ у домаћем закону, који је објављен у службеном гласилу, чиме је задовољен захтјев доступности; да је апелантово пријетња националној безбједности утврђена на основу података Агенције, те да је због свега наведеног мијешање у апелантов породични живот било у складу са законом. Уставни суд је закључио и да је то мијешање било пропорционално легитимном циљу јер је утврђено да апелант представља пријетњу националној безбједности БиХ, да се користио са више лажних идентитета, те да је Суд БиХ у оспореним одлукама детаљно анализирао све утврђене чињенице и апелантове личне прилике, те имајући у виду и да апелант није доказао да би у земљи поријекла био изложен тортури, закључио да су оспорене одлуке управних органа у складу са законом. Имајући у виду све наведено, Уставни суд је у Одлуци број АП 5802/10 закључио да је мијешање у апелантов породични живот оправдано, те је одбио као неосноване апелантове наводе о кршењу права из члана II/3.ф) Устава Босне и Херцеговине и члана 8. Европске конвенције.

76. Уставни суд сматра да и на конкретан случај могу да се примјене наведена становишта. С тим у вези, апеланту су ускраћивање права на боравак и мјера протјеривања засновани на члану 68. став 1. тачке а) и м) и члану 88. став 1. тачке ц) и х) Закона, који прописују да ће странцу боравак бити отказан уколико се утврди да не поштује законе и друге прописе БиХ, да представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ, односно да ће странцу бити изречена мјера протјеривања уколико се утврди да му је отказан боравак а није добровољно напустио БиХ у остављеном року или ако представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ. Уставни суд примјећује да је апеланту изречена мјера протјеривања сходно одредбама члана 68. став 5. истог закона, којим је регулисано да странцу, у случају када му је боравак отказан због тога што представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ, може бити изречена мјера протјеривања. Дакле, изречене мјере имале су основ у домаћем закону, који је објављен у службеном гласилу, чиме је задовољен захтјев доступности. Даље, из образложења одлука којим се одлучивало о наведеним мјерама произилази да апелантово присуство у земљи према процјени Агенције представља пријетњу националној безбједности, те да апелант није поштовао прописе и законе БиХ јер је у току трајања дозволе боравак неколико пута на илегалан начин прелазио границу БиХ па чак боравио и у Италији из које је протјеран у Алжир, као и да је извршен и његов прихват из Хрватске гдје је затечен у илегалном преласку преко границе са лицем за које се веже чланство у организацијама које представљају пријетњу поретку и миру, као и да се апелант доводи у негативну везу са терористичком организацијом Ал Каида, због чега је утврђено да представља пријетњу националној безбједности БиХ. Уставни суд примјећује да апеланту нису предочени сви докази на којима су наведени закључци засновани јер један дио списка носи ознаку "повјерљиво", па би навођење садржаја било у супротности са Законом о заштити тајних података. Међутим, како то произилази из образложења оспорених одлука, судијама Суда БиХ није била ускраћена могућност да остваре увид у одевне информације према којима је апелант означен као пријетња националној безбједности и да се упознају с њиховим садржајем, те да су, како то произилази из чињеница конкретне предмете, апеланту презентовани сви остали релевантни подаци из којих недвојбено про-

изилази као тачно утврђење да представља пријетњу националној безбједности БиХ.

77. Имајући у виду све наведено, Уставни суд сматра да у образложењима оспорених одлука Суда БиХ нема ничега што би упућивало на закључак да је тумачење "националне безбједности" у апелантовом случају било незаконито, нити утврђене чињенице на било који начин доводе у питање апелантово непоштовање закона и других прописа БиХ или да се радило о арбитрарној процјени. Сем тога, Уставни суд примјеђује да апеланту није била ускраћена могућност преиспитивања одлука о ускраћивању права на боравак, одбијању захтјева за међународну заштиту и изреченој мјери протјеривања кроз жалбу, односно тужбу у управном спору пред независним и непристрасним тијелом, односно Судом БиХ, у контрадикторном поступку у ком је апелант уживао све процедуралне гаранције. Имајући у виду све наведено, Уставни суд закључује да је у конкретном случају мијешање у апелантово право на породични живот било законито.

78. Оцјењујући апелантове наводе о повреди права на породични живот, Уставни суд истиче да став 2. члана 8. Европске конвенције прописује да свако упућује јавних органа власти у уживање права на приватни и породични живот мора бити "неопходно у демократском друштву у интересу националне безбједности, јавне безбједности или економске добробити земље, ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала или заштите права и слобода других".

79. С циљем утврђивања да ли су оспорене одлуке којима је апеланту наређено да напусти територију Босне и Херцеговине компатибилне с поштовањем права на породични живот, сходно пракси Европског суда, мора се разматрати опсег веза које појединац има у држави домаћину и у држави пријема, која је држава поријекла. Неки од фактора који се узимају у обзир су: дужина боравка и познавања језика и културе и једне и друге државе, постојање породичних веза и друштвеног круга у обе земље, ефекат на однос с оним члановима породице који остају, све друге личне околности као што су здравствени или психолошки фактори који могу значити да би мјера протјеривања имала драстичан ефекат на појединца. Наведени фактори морају бити у равнотежи с разлозима за протјеривање да би се одредило да ли је мијешање у породични живот пропорционално потреби на коју се њима одговара.

80. У конкретном случају, а као што је већ и наведено у овој одлуци, неспорно је да је апелант у БиХ боравио од 1997. године, да је од тада и ожењен држављанком БиХ, те да су у брачној заједници рођена и дјеца. Међутим, Уставни суд примјеђује да у погледу других веза с државом БиХ апелант Уставном суду није доставио било какве доказе, док је из чињеничног утврђења Суда БиХ у оспореним одлукама недвојбено да је апелант и даље остао у чврстој вези са Алжиром као земљом свог поријекла. Сем тога, апелант није Уставном суду доставио било какве доказе о томе да у Алжиру као земљи свог поријекла има било каквих проблема с јавним властима, већ напротив, из чињеница предмета произилази да је апелант потписао споразум о ослобађању од судског гоњења са Владом Алжира и да је извјесно вријеме обављао и неке (тајне) послове за наведену владу. С тим у вези, а одговарајући на питање да ли је предметно мијешање пропорционално легитимном циљу, односно да ли представља мјеру неопходну у демократском друштву с циљем поштовања владавине права, Уставни суд налази да је у предметном поступку утврђено да апелант представља пријетњу националној безбједности, да је неколико пута на незаконит начин прешао границу БиХ, те да је остваривао контакт с другим лицима која представљају пријетњу националној безбједности. Затим, Суд БиХ је у конкретном случају разматрао апелантове околности у вези с његовим личним приликама, као што су брак и породица, те доводећи их у везу с питањем националне безбједности утврдио да је мјера протјеривања која је изречена апеланту пропорционална уживању апелантовог права на породични живот.

81. Уставни суд сматра да је образложење које је дао Суд БиХ у погледу односа националне безбједности и поштовања апелантовог права на породични живот задовољавајуће и да не указује на било какву произвољност. Одлуке управних органа су биле предмет судске контроле у смислу Европске конвенције, тако да је Суд БиХ у околностима наведеног случаја испитао апелантово опасност за националну безбједност, а да је при томе обезбједио да тајне информације неће бити јавно откривене. Уставни суд сматра да то задовољава принципи који је Уставни суд изразио у Одлуци број АП 1222/07 (види Уставни суд, Одлука број АП 1222/07 од 4. октобра 2008. године, објављена на web-stranici Уставног суда www.ustavnisud.ba), а то је да судови морају пажљиво оцијенити основне за удаљавање и разматрати може ли се мијешање у право на приватни и породични живот оправдати у околностима предмета. Такође, Уставни суд налази да је апеланту изречена мјера протјеривања на период од пет година, као и да апелант ничим не доказује да постоји опасност за њега и његову породицу да бора-

ве у Алжиру. Према томе, Уставни суд сматра да оспорене одлуке представљају мјеру неопходну у демократском друштву с циљем поштовања владавине права, те да постоји разуман однос пропорционалности између заштите законитог циља који се тиче заштите јавног поретка и националне безбједности БиХ, с једне стране и, с друге стране, заштите апелантовог права на породични живот.

82. Уставни суд закључује да одузимањем права на боравак, одбијањем захтјева за међународну заштиту и изрицањем мјере протјеривања није прекршено апелантово право на породични живот из члана II/3.ф) Устава Босне и Херцеговине и члана 8. Европске конвенције.

А.б) Право лица да не буде подвргнуто мучењу или нехуманом или понижавајућем поступку или казни

83. Члан II/3.б) Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2. овог члана, а она обухватају:

б) Право да не буду подвргнута мучењу или нехуманом или понижавајућем поступку или казни.

Члан 3. Европске конвенције гласи:

Нико неће бити подвргнут тортури, нељудском или понижавајућем поступку или кажњавању.

84. Апелант се жали да му је оспореним одлукама прекршено право из члана II/3.б) Устава Босне и Херцеговине и члана 3. Европске конвенције. Смисао заштите коју пружа право да неко лице не буде подвргнуто мучењу или нехуманом и понижавајућем поступку или казни јесте да се спријече, онемогуће и санкционишу такви поступци који изазивају мучење и нехуман или понижавајући поступак или казну коју државни органи или појединци у њихово име спроводе над неким лицима. При томе, интензитет и трајање тих поступака морају бити такви да они у суштини доведу до повреде наведених уставних права.

85. Апелант је истакао да му је ово право прекршено у поступку у ком му је отказан боравак у БиХ, одбијен захтјев за међународну заштиту и изречена мјера протјеривања. Према мишљењу Уставног суда, из навода апелације произилази да се апелант позива на кршење наведеног права јер је у поступцима који су окончани оспореним одлукама утврђено да не постоје разлози за примјену принципа non refoulement, тј. забране враћања прописане чланом 91. Закона, што ће, према апелантовим тврдњама, као последицу имати да ће бити враћен у земљу поријекла гдје ће бити подвргнут тортури и нехуманом третману. С тим у вези, Уставни суд запажа да су надлежни органи спровели поступак у ком су утврђивали да ли постоје разлози за "забрану враћања" у земљу поријекла, у смислу члана 91. Закона, те закључили да у конкретном случају не постоје разлози за забрану апелантовог враћања у земљу поријекла (Алжир), те да не постоји реална опасност да би апелант у земљи поријекла могао бити изложен поступку који је забрањен чланом 3. Европске конвенције, већ да је недвојбено да и сам апелант наводи да му не пријети опасност од легалних власти земље поријекла већ од различитих терористичких група (између осталих и Ал Каиде), те да апелант није понудио никакве доказе да га Влада Алжира не би могла заштитити од евентуалних пријетњи. При томе, Уставни суд има у виду да су се надлежни органи позвали и на чињеницу да је апелант захтјев за међународну заштиту поднио тек након што му је изречена мјера протјеривања и тиме злоупотријебио поступак с циљем стицања међународне заштите.

86. Сем тога, Уставни суд подсјећа и на то да је Европски суд 15. новембра 2011. године донио пресуду у предмету Ammar al Hanchi против Босне и Херцеговине (види Европски суд, Ammar al Hanchi vs. Bosnia and Herzegovina, апликација број 48205/09, пресуда од 15. новембра 2011. године), у којој је, између осталог, одбијена апликација именованог у односу на кршење члана 3. Европске конвенције у случају апликантове депортације, који се у вријеме доношења наведене пресуде налазио под изузетним надзором у Имиграционом центру, због тога што је утврђено да представља пријетњу националној безбједности БиХ, јер на основу података којима је суд располагао није могуће закључити да постоји реалан ризик да би апликант у случају протјеривања био изложен тортури, нељудском или понижавајућем поступку или казни.

87. Европски суд је, такође, 7. фебруара 2012. године донио пресуду у предмету Al Hamdani против Босне и Херцеговине (види Европски суд, Al Hamdani vs. Bosnia and Herzegovina, апликација број 31098/10, пресуда од 7. фебруара 2012. године). У наведеној пресуди Европски суд је одбио апликацију овог апликанта у односу на кршење права из члана 3. Европске конвенције уз образложење да је апелант два пута боравио у Ираку у току промјене режима кад је насиље било у порасту али да није имао никакве посљедице због тога, па је Европски суд закључио да апликант није предочио никакве доказе који би упућивали на

оправдано вјеровање да би, ако би био протјеран, био изложен реалном ризику поступка који је супротан члану 3. Европске конвенције.

88. С обзиром на то да је и апелант неколико пута у току важења дозволе боравка у БиХ боравио у Алжиру, да су и у апелантовом случају надлежни органи савјесно и детаљно испитали да ли постоје разлози за примјену принципа *non refoulement* (забрана враћања), те утврдили да не постоје разлози за његову примјену и о томе дали јасно образложење, Уставни суд сматра да се ставови Европског суда наведени у цитираним одлукама могу примјенити и на конкретан случај. С тим у вези, Уставни суд закључује да у конкретном случају није прекршено апелантово право на забрану мучења, нехуманог или понижавајућег поступања или кажњавања из члана II/3.б) Устава Босне и Херцеговине и члана 3. Европске конвенције.

А.ц) Право на слободу и безбједност личности и право на живот

89. Апелант наводи да су му у предметним поступцима прекршени и право на слободу и безбједност личности и право на живот.

90. Везано за ове апелационе наводе, Уставни суд сматра да се поступак отказа боравка, одбијања међународне заштите и протјеривања није тичао нити једног од наведених права а из навода из апелација не може се закључити да је наведено право за вријеме вођења ових поступака доведено у питање. С обзиром на наведено, Уставни суд сматра да нема потребе да посебно испитује овај дио апелантових навода.

Б. Поступак стављања под надзор, продужења надзора и ограничења кретања

91. Апелант наводи да су му одлукама донесеним у овим поступцима прекршена права из члана II/3.д), б), ф) и а) Устава Босне и Херцеговине и чл. 5, 3, 8. и 2. Европске конвенције.

Б.а) Право на слободу и безбједност личности

92. Члан II/3.д) Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2. овог члана, а она обухватају:

д) Право на личну слободу и безбједност.

93. Члан 5. Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. Свако има право на слободу и безбједност личности. Нико не смије бити лишен слободе изузев у ниже наведеним случајевима и у складу са законом прописаним поступком:

ф) законитог хапшења или лишења слободе особе у циљу спречавања илегалног уласка у земљу или особе против које је у току поступак депортације или екстрадиције.

4. Свако коме је ускраћена слобода хапшењем или лишавањем слободе има право уложити жалбу суду како би суд, у кратком року, размотрио законитост лишавања слободе и уколико оно није било законито наложило ослобађање.

94. У конкретном случају, апелант је лице ком је ограничена слобода кретања стављањем под надзор и продужењем стављања под надзор на основу одлука Суда БиХ, Министарства и Службе и позива се на кршење права на слободу личности из члана II/3.д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5. Европске конвенције. С обзиром на наведено, за Уставни суд је неупитно да одлуке оспорене у овом дијелу покрећу питање поштовања гаранција права на слободу и безбједност личности.

95. Уставни суд подсјећа на то да је у више својих одлука посебно нагласио да право на слободу личности спада у једно од најзначајнијих људских права, те да члан 5. Европске конвенције даје заштиту да нико не смије бити произвољно лишен слободе. Произвољност лишавања слободе оцјењује се у првом реду у односу на поштовање процедуралних захтјева, у конкретном случају Закона, који мора бити усклађен и са стандардима из Европске конвенције.

96. У вези с тим, Уставни суд запажа да је оспореним пресудама Суда БиХ и рјешењима Министарства и Службе апелант стављен под надзор, те је и продужено његово стављање под надзор у Имиграционом центру, а на основу члана 99. став 2. тачка б). У образложењу оспорених одлука је наведено да је након спроведеног поступка утврђено да апелантово присуство и даље представља пријетњу јавном реду и националној безбједности Босне и Херцеговине, те да је апеланту одузето право на боравак, одбијен захтјев за међународну заштиту и изречена мјера протјеривања на период од пет година, па да је и ради извршења ових одлука неопходан даљи апелантов боравак под надзором у Имиграционом центру. Из стања списка произилази, а што је већ констатовано у претходним тачкама ове одлуке, да је у оспореним пресудама Суд БиХ детаљно размотрио чињенице конкретне предмете и закључио да су у поступку продужења надзора над апелантом управни

органи донијели правилне одлуке налазећи да и даље постоје разлози због којих је апелант и стављен под надзор, у смислу члана 99. став 2. тачка б) Закона. Сем наведеног, из стања списка произилази да је апелант, у поступку продужења надзора, у смислу релевантних одредби наведеног закона (члан 101. став 4), прије сваког продужења надзора саслушан пред судом (датуми саслушања су прецизирани у оспореним одлукама) на основу чега је утврђено да није дошло до промјене околности због којих је апелант стављен под надзор, те да је због свега претходно реченог и даље оправдано продужење надзора над апелантом.

97. У вези са наведеним, Уставни суд и у односу на наводно кршење овог права подсјећа на већ цитирану одлуку Европског суда у предмету *Al Hamdani* против Босне и Херцеговине. Наиме, разматрајући питање кршења права на слободу и безбједност личности у односу на тог апликанта, Европски суд је, између осталог, навео да је апликант стављен под надзор 23. јуна 2009. године јер су надлежни органи утврдили да представља пријетњу националној безбједности, дакле, у вријеме када поступак протјеривања апликанта још увијек није био покренут. С тим у вези, Европски суд је закључио да апелантово задржавање под надзором у периоду од 23. јуна 2009. године па до покретања поступка депортације 8. новембра 2010. године није оправдано са аспекта члана 5. став 1. ф) Европске конвенције будући да је задржавање под надзором оправдано једино у случају док траје поступак протјеривања. Међутим, Европски суд је у истом предмету закључио да нема кршења наведеног члана Европске конвенције због задржавања апликанта под надзором у периоду након покретања поступка депортације, те је одбио наводе о кршењу права из тог члана.

98. Уставни суд примјећује да је у конкретном случају апелант стављен под надзор 30. јуна 2010. године на период од 30 дана (до 30. јула 2010. године) због тога што је утврђено да представља пријетњу националној безбједности, те да је након тога надзор над апелантом продужаван такође на периоде од 30 дана, а задњи пут, према рјешењима обухваћеним апелацијом, рјешењем од 30. децембра 2011. године. Такође, Уставни суд запажа да апелант није оспорио сва рјешења Службе, Министарства и Суда БиХ (о стављању под надзор од 30. јуна 2010. до 30. јула 2010. године и првобитном продужењу надзора од 31. јула до 30. августа 2010. године) већ је као прво оспорено рјешење означио рјешење Службе о продужењу надзора од 20. августа 2010. године (којим му је продужен надзор у периоду од 31. августа до 30. септембра 2010. године), те рјешење Службе од 22. септембра 2010. године (којим му је продужен надзор од 1. до 31. октобра 2010. године). Сем тога, Уставни суд запажа да је поступак протјеривања покренут 6. октобра 2010. године након што је истекао рок за добровољно напуштање територије БиХ, који је апеланту остављен рјешењем о отказивању сталног боравка, а да је рјешење о протјеривању донесено 15. октобра 2010. године.

99. Имајући у виду наведено, те слиједећи наведени став Европског суда у предмету *Al Hamdani*, који се аналогно може примјенити и у апелантовом случају, Уставни суд сматра да се у околностима конкретне предмете период апелантовог задржавања под надзором по оспореним рјешењима по којима је апеланту продужен у периоду од 31. августа до 30. септембра 2010. године, односно од 1. октобра до 31. октобра 2010. године, а који се односи на период прије покретања поступка апелантовог протјеривања 6. октобра 2010. године, не би могао сматрати оправданим у смислу одредби члана 5. став 1 ф) Европске конвенције, те да у том периоду постоји кршење овог апелантовог права.

100. Међутим, с обзиром на наведено, Уставни суд сматра да се у конкретном случају, у периоду након покретања поступка протјеривања, тј. од 6. октобра 2010. године, ради о законитом лишавању слободе странца, што је дозвољено чланом 5. став 1 ф) Европске конвенције. У апелантовом лишавању слободе није било произвољности јер је лишен слободе на основу одредбе члана 99. ст. 1. и 2. тачка б) Закона. Такође, Уставни суд запажа да су у конкретном случају испоштована и апелантова неопходна процедурална права, јер је рјешење о стављању под надзор, односно продужењу надзора било предмет судског преиспитивања у смислу члана 5. став 4. Европске конвенције. Имајући у виду наведено, Уставни суд констатује да је продужење надзора одређено у складу са стандардима садржаним у члану 5. Европске конвенције, те да су апелантови наводи о кршењу права на слободу и безбједност личности из члана II/3.д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5. Европске конвенције у периоду након покретања поступка протјеривања неосновани.

Б.б) Право лица да не буде подвргнуто мучењу или нехуманом или понижавајућем поступку или казни и право на поштовање приватног и породичног живота

101. Апелант сматра да су му у поступку одређивања и продужења надзора прекршена и права из чл. II/3.б) и ф) Устава Босне и Херцеговине и чл. 3. и 8. Европске конвенције. У вези с тим, Уставни суд сматра да је Суд БиХ у оспореним пресудама дао детаљно образложење везано за наводно кршење тих права у

поступцима продужења надзора и изузетног продужења надзора. У вези са кршењем права из члана 3. Европске конвенције, Суд БиХ је истакао да апелантово стављање под надзор и продужење надзора у Имиграционом центру не може представљати мучење или тортуру у смислу члана 3. Европске конвенције, нити је апелант, према образложењу Суда БиХ, понудио било какве разлоге који би могли упућивати на супротан закључак. Сем тога, Суд БиХ је у вези са кршењем права на поштовање приватног и породичног живота образложио да се кршење овог права у поступку стављања под надзор и његовог продужења у законом предвиђеној процедури не може сматрати кршењем тог права јер држава има право да предузима законом прописане мјере на начин који је одређен оспореним рјешењима тако да апелантово стављање под надзор има приоритет у односу на приватни и породични живот, а нарочито у случајевима као што је конкретни.

102. Имајући у виду све наведено, као и да се, у суштини, кршење наведених права не може подвести под поступак одређивања и продужења надзора, узимајући у обзир и закључке из претходних тачака ове одлуке, Уставни суд сматра неоснованим наводе о кршењу права из чл. П/3.б) и ф) Устава Босне и Херцеговине и чл. 3. и 8. Европске конвенције.

Б.ц) Остали наводи којим се оспоравају одлуке о одређивању и продужењу мјере надзора и ограничења кретања

103. У апелацијама којим је оспоравао одлуке о одређивању и продужењу мјере надзора апелант је истицао да му је прекршено и право из члана П/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 2. Европске конвенције, односно у поступку ограничавања кретања права из чл. П/3.б) и ф) и чл. 3. и 8. Европске конвенције. С обзиром на то да се поступак одређивања и продужења мјере надзора није тичао права из члана П/3.а) Устава Босне и Херцеговине и члана 2. Европске конвенције, те да се поступак ограничења кретања није тичао нити једног од наведених права, а из навода апелација не може се закључити да је било које од наведених права доведено у питање за вријеме апелантовог боравка у Имиграционом центру, Уставни суд сматра да нема потребе да посебно испитује овај дио апелантових навода.

VIII - Закључак

104. Уставни суд закључује да је стављањем апеланта под надзор у периоду од 31. августа 2010. године до 6. октобра 2010. године, у вријеме када поступак протјеривања још увијек није био покренут, прекршено апелантово право на слободу и безбједност личности из члана П/3.д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5. став 1ф) Европске конвенције.

105. Међутим, нема кршења права на слободу и безбједност личности из члана П/3.д) Устава Босне и Херцеговине и члана 5. Европске конвенције када се у поступку стављања апеланта под надзор и изузетног продужења надзора и ограничења кретања ради о законитом лишавању слободе странца, у смислу члана 5. став 1ф) Европске конвенције, у периоду након покретања поступка протјеривања, и када у лишавању слободе није било произвољности јер је апелант лишен слободе на основу одредбе члана 99. став 2. тачка б) Закона и када су испоштована и апелантова неопходна процедурална права, јер је рјешење о стављању под надзор, односно о продужењу надзора и ограничењу кретања, било предмет судског преиспитивања, у смислу члана 5. став 4. Европске конвенције.

106. Уставни суд закључује да не постоји кршење права на приватни и породични живот, дом и преписку из члана П/3.ф) Устава Босне и Херцеговине и члана 8. Европске конвенције када је одлука о одузимању права на боравак, одбијању захтјева за међународну заштиту и изреченој мјери протјеривања заснована на законом прописаним условима, донесена у поступку који је прописан законом и у ком је апелант уживао све процедуралне гаранције, те када разлози и образложења из оспорене одлуке недвосмислено упућују на закључак да је предметно мијешање пропорционално легитимном циљу, односно да представља мјеру неопходну у демократском друштву с циљем поштовања владавине права.

107. Нема кршења права на забрану мучења, нехуманог поступања и кажњавања из члана П/3.б) Устава Босне и Херцеговине и члана 3. Европске конвенције и права на приватни и породични живот, дом и преписку из члана П/3.ф) Устава Босне и Херцеговине и члана 8. Европске конвенције у поступку стављања и продужења надзора јер се смјештај у Имиграциони центар не може сматрати тортуром и мучењем и када стављање апеланта под надзор има приоритет у односу на његов породични и приватни живот јер је надзор неопходан ради обезбјеђивања мјере протјеривања и када се, у суштини, кршење ових права не може подвести под предметни поступак.

108. Нема кршења права на забрану мучења, нехуманог поступања и кажњавања из члана П/3.б) Устава Босне и Херцеговине и члана 3. Европске конвенције у поступцима одузимања права на боравак, одбијања захтјева за међународну заштиту и поступку о изреченој мјери протјеривања када апелант ничим није доказао да

би му протјеривањем из БиХ пријетило кршење ових права и када из утврђених чињеница произилази да апеланту не пријети никаква опасност од легитимних власти земље поријекла са којом је потписао споразум о ослобађању од судског гоњења и извјесно вријеме обављао и неке послове за ту владу.

109. На основу члана 16. став 4. тачка 9 и члана 61. ст. 1, 2. и 3. Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

110. С обзиром на одлуку Уставног суда у овом предмету, није неопходно посебно разматрати апелантов приједлог за доношење привремене мјере.

111. Према члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда БиХ,
Валерија Галић, с.р.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **У 6/12**, рјешавајући захтјев **Суда Босне и Херцеговине**, на основу члана VI/3.ц) Устава Босне и Херцеговине, члана 59. став 2. алинеја 2. и члана 61. ст. 1. и 2. и члана 63. став 4. Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине", бр. 60/05, 64/08 и 51/09), у саставу:

- Валерија Галић, предсједница,
- Tudor Pantiru, потпредсједник,
- Миодраг Симовић, потпредсједник,
- Мато Тадић, судија,
- Constance Grewe, суија,
- Маргарита Цаца-Николовска, судија и
- Златко М. Кнежевић, судија,

на сједници одржаној 13. јула 2012. године, донио је

ОДЛУКУ

О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усваја се захтјев Суда Босне и Херцеговине за оцјену компатибилности Закона о парничном поступку пред Судом Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 36/04 и 84/07) са Уставом Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода.

Утврђује се да Закон о парничном поступку пред Судом Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 36/04 и 84/07) није компатибилан са чланом П/3.е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине, у складу са чланом 63. став 4. Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, најкасније у року од шест мјесеца од дана достављања ове одлуке, да усклади Закон о парничном поступку пред Судом Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 36/04 и 84/07) у погледу делегације надлежности са чланом П/3.е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине, у складу са чланом 74. став 5. Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, да у року из претходног става обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

Образложење

I - Увод

1. Суд Босне и Херцеговине – судија Љиљана Лаловић (у даљем тексту: подносилац захтјева) поднио је 27. априла 2012. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) захтјев за оцјену компатибилности Закона о парничном поступку пред Судом Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 36/04 и 84/07, у даљем тексту: ЗППБиХ) у дијелу којим се уређује питање надлежности Суда Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Суд БиХ) и којим је пропуштено да се регулише поступање Суда БиХ у случају постојања увелова за нужну делегацију суда, или у другим случајевима када за то постоје оправдани разлози, са чланом П/2. Устава Босне и Херцеговине, чланом 6. став 1. и чланом 14. у вези са чланом 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција).

II - Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22. став 1. Правила Уставног суда, од Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине затражено је 9. маја 2012. године да достави одговор на захтјев.

3. Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине 6. јуна 2012. године доставио је одговор на захтјев, а Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине је одговорио 21. јуна 2012. године.

4. На основу члана 26. став 2. Правила Уставног суда, одговори Представничког дома и Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине достављени су подносиоцу захтјева 11. јуна, односно 10. јула 2012. године.

5. У складу са чланом 93. став 1. алинеја 2. и став 3. Правила Уставног суда, Уставни суд је на предлог потпредједнице Уставног суда Сеаде Палаврић и судије Уставног суда Мирсада Ђемана донио одлуку о њиховом изузимању у раду и одлучивању о предметном захтјеву, јер су били чланови Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у вријеме доношења оспореног ЗППБиХ.

III - Захтјев

а) Наводи из захтјева

6. У захтјеву је наведено да је пред Судом БиХ покренут парнични поступак по тужбама судија и запосленика тог суда ради исплате прецизираног износа на име материјалне штете настале, како се наводи у тужби, због погрешне примјене позитивних законских одредаба којим су регулисани обрачун и исплата пореза на плате због чега су судијама и запосленицима плате исплаћене у мањем износу него што им припада. Након претходног разматрања тужбе, Суд БиХ је одлучио да се одвојено расправља о тужбеним захтјевима запосленика Суда БиХ и судија, па је у односу на судије формиран нови спис под бројем С1 3 П 009777 12П. У наведеном спису се и поставља предметни захтјев за оцјену компатибилности ЗППБиХ са Уставом БиХ и Европском конвенцијом.

7. У захтјеву је, даље, наведено да се у наведеном предмету као тужиоци појављују судије Суда БиХ, а тужена страна је Босна и Херцеговина, Суд БиХ. Даље је истакнуто да је чланом 1. став 2. ЗППБиХ прописана надлежност Суда БиХ да одлучује у имовинским споровима проистеклим из штете која је настала при вршењу послова органа управе БиХ, других институција БиХ и службених лица тих органа и институција. Чланом 8. Закона о Суду БиХ ("Службени гласник БиХ", број 49/09) одређена је функционална надлежност Управног одјељења Суда БиХ. Према наведеним прописима, како је даље наведено, Суд БиХ је стварно надлежан да суди у поступку по тужби судија који су именовани у Суд БиХ и по тужби запосленика Суда БиХ и не постоји други суд који би на основу закона био стварно надлежан. Даље је истакнуто да је у судској пракси усвојено становиште да би суд могао да поступа у предметима у којима се као странке појављују запослени у том суду, али да би за суђење у предметима у којима се као странка појављује судија тог суда морала да се примијене правила о делегацији надлежности (одлуке Врховног суда Федерације БиХ број П-331/87 од 10. децембра 1987. године и број П-199/87 од 29. јула 1987. године).

8. У захтјеву је истакнуто да су закони о парничном поступку ентитета прописали могућност делегације надлежности у свим случајевима "нужне делегације" (члан 49. ентитетских ЗПП), или када је очито да ће се тако лакше спровести поступак, или када за то постоје други оправдани разлози. О делегацији надлежности одлучује, према правилу, суд више надлежности од суда који је иницирао промјену надлежности. Такође је истакнуто да је Законом о кривичном поступку БиХ прописано могућност да Суд БиХ у одређеним кривичним стварима одреди неки други ентитетски суд за поступање, али да је ово право прописано за одређене предмете из кривичне надлежности и оно не може да се аналогично примјени на предмете из грађанске области. Пошто не постоји могућност изузећа цијелог суда, а последица подношења тужбе било којем другом суду на територији БиХ би било одбацивање тужбе због ненадлежности, подносилац захтјева закључује да је као једина могућност остало преиспитивање сагласности наведеног закона са Уставом БиХ и Европском конвенцијом. Подносилац захтјева се позвао на Одлуку Уставног суда Федерације БиХ број У 28/11 од 24. јануара 2012. године. У наведеној одлуци Уставни суд Федерације БиХ је поводом уставног питања Кантоналног суда у Тузли за утврђивање уставности Закона о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији БиХ одлучивао о повреди права загарантованих Европском конвенцијом у случају када је пропуштено да се законом уреде одређена питања.

9. Подносилац захтјева је истакао да ЗППБиХ није прописао могућност делегације надлежности, мада је ово питање, према мишљењу подносиоца захтјева, морало бити регулисано процесним законом. Одредбама члана 1. ЗППБиХ регулисано је у којим имовинским споровима суди Суд БиХ, а одредбама чл. 3. до 6. регулисано је поступање Суда у случају да оцијени да рјешавање спора није у судској надлежности, или да Суд није стварно надле-

жан. Таква правна празнина, изазвана недостатком одговарајућих одредаба, како је навео подносилац захтјева, зависно од поступања Суда, може да има даље негативне последице. Наиме, ако Суд БиХ одлучи да прекине поступак од изјаве ЗППБиХ, таква одлука не би имала законит основ, а уједно би одређену категорију запослених, у конкретном случају судија, оставила без адекватне судске заштите. Супротно томе, ако Суд БиХ настави да води поступак, као стварно надлежан суд, доводи се у питање захтјев правичности суђења с обзиром на утисак који у јавности ствара информација да по тужби судија рјешава суд у којем те исте судије раде. Подносилац захтјева истиче да обе могуће последице представљају повреду права загарантованих Европском конвенцијом, а самим тим и члана П/2. Устава БиХ.

10. У захтјеву је, даље, истакнуто да важност права на приступ суду, као и принципа независности и непристрасности суда произилази из члана 6. став 1. Европске конвенције, која се, сходно члану П/2. Устава БиХ, директно примјењује у БиХ и има приоритет над свим осталим законима. Дужност државе је да обезбеди сваком лицу право на приступ суду под jednakим условима, што произилази из формулације "право на правично суђење" из члана 6. став 1. Европске конвенције. У конкретnoj ситуацији, како сматра подносилац захтјева, ти услови не постоје. Када би се, имајући у виду перцепцију да Суд БиХ не треба да суди по тужби својих судија, конкретни поступак због било којих разлога прекинуо, таква одлука би, прије свега, била незаконита, јер нема законског основа за прекид а, друго, уз повреду права на приступ суду из члана 6. став 1. довела би до кршења и члана 14. Европске конвенције, јер је јасно да сви други грађани имају обезбјеђена правна средства за приступ суду, а судије Суда БиХ остају без могућности судске заштите. Уколико би Суд БиХ наставио да поступа по конкретnoj тужби, у том случају би се сасвим сигурно поставило питање независног и непристрасног суда. Право на суђење пред независним и непристрасним судом саставни је дио основних принципа правде које штити Устав БиХ. Подносилац захтјева је указао на то да је потребно да постоји субјективна и објективна непристрасност. Перцепција јавности је одлучна за разматрање да ли у одређеној ствари суд поступа у складу са етичким принципима, па непристрасност и независност имају суштински значај не само за извршење правде у одређеном предмету него и за повјерење појединца и јавности у процес спровођења правде.

11. Подносилац захтјева је истакао да је пошао од првог принципа Основних принципа Уједињених нација о независности судства (1985. год.) да је "дужност свих институција омогућити да се поштује принцип независности судства", чињенице да, због започетог процеса структуралног дијалога, није извјесно скоро покретање поступка измјене наведеног закона у релевантном дијелу, околности да би последица сваког одбијања Суда БиХ да поступа по предметној тужби судија била повреда права на приступ суду из члана 6. став 1. и члана 14. Европске конвенције и да би сваки рад по конкретnoj тужби довео до повреде, такође, члана 6. став 1. Европске конвенције, али у односу на право на поступање пред независним и непристрасним судом. Подносилац захтјева сматра да су се стекли услови за подношење захтјева из члана VI/3.ц) Устава БиХ и предлаже да Уставни суд размотри питање сагласности ЗППБиХ са чланом П/2. Устава БиХ и чланом 6. став 1. и чланом 14. Европске конвенције.

б) Одговор на захтјев

12. У одговору на захтјев Уставна комисија Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ је навела да је једногласно одлучила да не подржи захтјев за оцјену уставности ЗППБиХ и да остаје на позицијама усвојеног закона.

13. У одговору на захтјев Уставноправна комисија Дома народа Парламентарне скупштине БиХ је навела да је једногласно одлучила да не подржи захтјев Суда БиХ за оцјену сагласности ЗППБиХ и да остаје на позицијама усвојеног закона.

IV - Релевантни прописи

14. Закон о парничном поступку пред Судом Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине", бр. 36/04 и 84/07).

I - Надлежност Суда

Члан 1. став 2.

(2) Одредбе овог закона примјењиваће се и у имовинским споровима, проистеклим из штете која је настала при вршењу послова органа управе Босне и Херцеговине, других институција Босне и Херцеговине и службених лица тих органа и институција.

Члан 2.

- (1) Суд ће по пријему тужбе прво оцијенити да ли је надлежан.
- (2) Приликом оцјењивања надлежности, Суд ће узети у обзир наводе у тужби и чињенице које су Суду познате.

Члан 3.

Суд у току цијелог поступка, по службеној дужности, пази да ли рјешавање спора спада у судску надлежност и води рачуна о својој стварној надлежности.

Члан 4.

(1) Кад Суд у току поступка утврди да за рјешавање спора није надлежан суд, него неки други орган власти, огласиће се ненадлежним, укинуги спроведене радње у поступку и одбацити тужбу.

(2) Кад Суд у току поступка утврди да за рјешавање спора није надлежан суд у Босни и Херцеговини, по службеној дужности огласиће се ненадлежним, укинуће спроведене радње у поступку и одбацити тужбу.

(3) Кад у току поступка Суд утврди да је за рјешавање спора надлежан други суд у Босни и Херцеговини, рјешењем ће се огласити ненадлежним.

Члан 5.

(1) Након правоснажности рјешења којим се огласио ненадлежним, Суд ће без одгађања, а најкасније у року од три дана, уступити предмет надлежном суду.

(2) Суд коме је предмет уступљен као надлежном наставиће поступак као да је код њега био покренут.

(3) Парничне радње Суда, као што су увиђај, вјештачење, саслушавање свједока и друго, нису без важности зато што их је предузео ненадлежан суд.

Члан 6.

Ако суд коме је предмет уступљен као надлежном сматра да је надлежан неки други суд, доставиће, у року од три дана, предмет суду који треба да ријешити тај сукоб надлежности, осим ако нађе да му је предмет уступљен због очите погрешке, а требало је да буде уступљен другом суду, у ком ће случају предмет уступити другом суду и о томе обавијестити Суд.

XVIII - Изузеће

Члан 295. став 1. тач. 1. и 5.

Судија не може судити:

- 1) ако је сам странка, [...];
- 5) ако постоје друге околности које доводе у сумњу његову непристрасност.

Члан 296.

(1) Странка подноси захтјев за изузеће судије чим сазна да постоји који од разлога за изузеће, а најкасније до завршетка расправе, а ако није било расправе - до доношења одлуке.

(2) Странка може у правном лијеку или у одговору на правни лијек поименично навести судију који не би могао учествовати у доношењу одлуке због разлога из члана 295. овог закона.

(3) Странка може тражити изузеће само поименично одређеног судије који у предмету поступа.

(4) Странка је дужна у захтјеву навести околности због којих сматра да постоји неки од законских основа за изузеће.

Члан 297.

(1) О захтјеву за изузеће судије одлучује председник Суда.

(2) Ако странка тражи изузеће председника суда, одлуку о изузећу доноси Општа сједница Суда.

(3) Прије доношења рјешења о изузећу узмеће се изјава од судије чије се изузеће тражи, а према потреби, обавиће се и други извиђаји.

(4) Против рјешења којим се захтјев за изузеће усваја није допуштена жалба, а против рјешења којим се захтјев одбија није допуштена посебна жалба.

Члан 298.

Кад судија сазна да је стављен захтјев за његово изузеће или чим сазна да постоји неки од разлога за изузеће из члана 295. овог закона, дужан је одмах о томе обавијестити председника Суда, а поступак наставити без одгађања до доношења одлуке о изузећу. Ако се ради о изузећу председника суда, он ће себи одредити замјеника из реда судија тог суда.

Закон о Суду Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине", број 49/09 – Пречишћени текст):

Члан 8. став 1.

(Управна надлежност)

(1) Суд је надлежан да одлучује по тужбама против коначних управних аката, односно када се ради о ћутању управе, институција Босне и Херцеговине и њених органа, јавних агенција, јавних

корпорација, институција Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине и других организација утврђених законом државе Босне и Херцеговине, донесених у вршењу јавних овлашћења.

V - Допустивост

15. Захтјев је поднесен у складу са чланом VI/3.ц) Устава Босне и Херцеговине, који гласи:

с) Уставни суд има надлежност у питањима која му упутити било који суд у Босни и Херцеговини, а односи се на то да ли је закон на чијој ваљаности почива његова одлука, сагласан са овим Уставом, Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине, или у погледу постојања или дјелокурга неког општег правила међународног јавног права које је од значаја за одлуку тог суда.

16. Захтјев за оцјену уставности поднио је Суд БиХ - судија Љиљана Лаловић, што значи да је захтјев поднијело овлашћено лице из члана VI/3.ц) Устава Босне и Херцеговине (види, Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број У 5/10 од 26. новембра 2010. године, тач. 7-14, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", број 37/11). Имајући у виду одредбе члана VI/3.ц) Устава Босне и Херцеговине и члана 17. став 1. Правила Уставног суда, Уставни суд сматра да је предметни захтјев допустив, зато што га је поднио овлашћени субјекат, те да не постоји ниједан формални разлог из члана 17. став 1. Правила Уставног суда због којег захтјев не би био допустив.

17. Имајући у виду одредбе члана VI/3.ц) Устава Босне и Херцеговине и члана 17. став 1. Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да је предметни захтјев допустив, зато што га је поднио овлашћени субјекат, те да не постоји ниједан формални разлог из члана 17. став 1. Правила Уставног суда због којег захтјев није допустив.

VI - Меритум

18. Подносилац захтјева наводи да ЗППБиХ у дијелу којим се уређује питање надлежности Суда БиХ и којим је пропуштено да се регулише поступање Суда БиХ у случају постојања услова за нужну делегацију суда, или у другим случајевима када за то постоје оправдани разлози, није у складу са чланом III/3.е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6. став 1. Европске конвенције, нити са чланом II/4. Устава БиХ и чланом 14. у вези са чланом 6. став 1. Европске конвенције.

Члан II/3.е) Устава Босне и Херцеговине гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2. овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком.

Члан 6. Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

(1) Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основности било какве кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним, законом установљеним судом. [...]

Члан II/4. Устава Босне и Херцеговине гласи:

Уживање права и слобода предвиђених овим чланом или међународним споразумима наведеним у Анексу I овог Устава, обезбјеђено је свим лицима у Босни и Херцеговини без дискриминације по било којој основи као што су пол, раса, боја, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално и социјално поријекло или повезаност са националном мањином, имовина, рођење или други статус.

Члан 14. Европске конвенције гласи:

Уживање права и слобода предвиђених овом конвенцијом обезбјеђује се без дискриминације по било којој основи, као што су пол, раса, боја коже, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално или социјално поријекло, веза са неком националном мањином, имовно стање, рођење или други статус.

19. У суштини, подносилац захтјева сматра да, због недостатка релевантних одредаба у ЗППБиХ о нужној делегацији надлежности, постоји правна празнина која води кршењу права на правично суђење у погледу права на приступ суду, односно права на непристрасан суд.

20. Стога се Уставном суду поставља питање да ли непостојање одредаба о нужној делегацији надлежности Суда БиХ у спорном закону има карактер правне празнине. С тим у вези, Уставни суд најприје истиче да се у правној теорији правне празнине дефинишу као оне ситуације које нису регулисане општом или појединачном правном нормом, али њихова садржина има интерес за поредак, због чега оне треба да буду накнадно правно третиране. Дакле, не постоји свеобухватност правног система, јер се према постојећем позитивном праву никад не могу да ријеше сви случајеви. Увијек постоје случајеви који не могу да се подведу под "сво-

ју” норму, јер је законодавац такав случај превидио (није предвидио да ће се појавити), или је пропустио (заборавио) да га ријешити. Стога, у правном систему постоји празнина, односно недовршеност, неисказаност. Наведене појаве се називају правним празнинама. То су, дакле, појаве у праву кад настане један случај који би требало правно обухватити, регулисати и ријешити, а на располагању нема потребне правне норме.

21. У својој пракси Уставни суд се сусретао са случајевима који би могли да се подведу под легислативне пропусте. То су најчешће питања ојене компатибилности одредаба неког закона са одредбама Устава Босне и Херцеговине којима се штите људска права и Европском конвенцијом. Тако, у предмету из апстрактне надлежности Уставног суда број У 14/05, који се односио на питање старе девизне штедње, Уставни суд је усвојио становиште да је Босна и Херцеговина начинила пропуст у односу на имовинска права сопственика старе девизне штедње да предузме све неопходне мјере како би тим лицима обезбједила да остваре суштину свог права на имовину из Устава Босне и Херцеговине и Европске конвенције. Дакле, утврђено је да је Босна и Херцеговина пропустила да створи законодавни и институционални оквир за уједначено рјешавање тог проблема на цијелој територији Босне и Херцеговине (види Одлуку Уставног суда број У 14/05 од 2. децембра 2005. године).

22. Такође, питање ојене легислативних пропуста било је предмет испитивања Уставног суда у оквиру његове конкретне надлежности, те је Уставни суд усвојио становиште “да има надлежност да у поступку из апелационе јурисдикције (конкретна надлежност Уставног суда) изврши и конкретну ојену уставности у смислу члана VI/3.ц) Устава Босне и Херцеговине, ако је то потребно” (види Одлуку Уставног суда број У 106/03 од 26. октобра 2004. године, тачка 34). У суштини, најчешће се ради о ситуацијама у којима су одлуке судова биле законите, али противуставне, јер закони на основу којих су оне донесене нису у сагласности са Уставом. Уставни суд је основ за овакву врсту надлежности пронашао, прије свега, у свом задатку да заштити људска и права загарантована Уставом. У овим одлукама, поред навода о повредама људских права, Уставни суд разматра и квалитет закона, јер је управо недореченост, неспречивост закона довела до повреде људских права. У одређеном броју предмета недостатак одређеног квалитета закона огледао се управо у томе што се спорним законом пропустио да регулише одређени правни однос. Тако је у предмету број АП 2271/05 од 21. децембра 2006. године Уставни суд закључио да његов задатак није да одреди да ли ће надлежни законодавац приступити измјенама постојећих или доношењу нових прописа којима би се обезбједило поштивање права апеланата и других лица која кривично дјело учине у стању неурачунљивости, већ да је то искључив задатак надлежног законодавца и одговарајућих органа извршне власти. Међутим, Уставни суд указује да су надлежне власти дужне хитно да предузму одговарајуће легислативне и друге мјере којима ће обезбједити да лишавања слободе лица која су кривично дјело учинила у стању неурачунљивости буде “законито”, како то захтијева члан 5. став 1е) Европске конвенције, што укључује и смјештај апеланата у одговарајућу здравствену институцију, као и мјере којима ће се обезбједити тим лицима право на приступ “суду”, у смислу члана 5. став 4. Европске конвенције (види Одлуку Уставног суда број АП 2271/05 од 21. децембра 2006. године, тачка 81).

23. Дакле, иако Уставни суд нема *expressis verbis* надлежност за испитивање правних празнина, у поменутим предметима овај суд је испитивао квалитет закона, јер су конкретне правне ситуације указивале на постојање правних празнина које су упућивале на озбиљно кршење људских права.

24. Имајући у виду наведено, да би одговорио на питање да ли се непостојање одредаба у спорном закону у погледу нужне делегације надлежности може да сматра правном празнином, Уставни суд мора да утврди да ли је таква норма од интереса за правни поредак, односно да ли њено непостојање доводи до озбиљног кршења уставних права, односно права загарантованих Европском конвенцијом и њеним протоколима.

25. Испитујући наведено, Уставни суд мора, најприје, да одговори на питање да ли конкретни случај, заиста, покреће питање нужне делегације надлежности Суда БиХ. Анализом садржине ЗППБиХ Уставни суд констатује да у њему нема одредаба о делегацији надлежности Суда БиХ у случају када он, као стварно надлежан суд, из одређених разлога (у конкретном случају, обавезе изузећа свих судија) не може да поступа.

26. Уставни суд, даље, указује да подносилац захтјева наводи озбиљно кршење људских права због недостатка релевантне норме. Уставни суд запажа да је одредбом члана 295. став 1. ЗППБиХ прописано да судија не може да суди ако је сâм странка у поступку. Имајући у виду да су у конкретном случају све судије Суда БиХ, укључујући и предсједницу Суда, странка у поступку, њиховим изузећем би, заправо, цијели Суд БиХ био изузет, односно Суд БиХ у конкретном случају као једини стварно надлежни суд не би могао да поступа. Уставни суд сматра да би тиме судијама које су

поднијеле тужбу у конкретном спору било ускраћено право на судску заштиту, односно право на приступ суду због недостатка норме о нужној делегацији надлежности. У вези с тим, Уставни суд истиче да члан 6. став 1. Европске конвенције гарантује свакоме право да изнесе пред суд било који захтјев који се односи на његова грађанска права и обавезе са “правом на правично суђење у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком” (види, Европски суд за људска права, *Goldger* против Велике Британије, пресуда од 21. фебруара 1975, серија А број 18, став 36). Права гарантована чланом 6. став 1. Европске конвенције обухватају, *inter alia*, право на судску заштиту, а право на приступ суду чини један од његових аспеката. Неће се сматрати да је право на тужбу ефективно ако у националном праву постоје процесне сметње којима се *de facto* једно лице онемогућава да поднесе тужбу суду.

27. Из наведеног Уставни суд закључује да конкретна ситуација у којој би судије које су странка у поступку биле, према закону, обавезне да се изузму из суђења у свом предмету због чега би Суд БиХ (изузеће свих судија) био онемогућен да поступа по тужби, покреће питање права на приступ суду према члану 6. став 1. Европске конвенције.

28. С друге стране, уколико би судије Суда БиХ наставиле да поступају у конкретном предмету, у односу на супротну тужену страну, био би доведен у питање захтјев члана 6. став 1. да суд буде независан и непристрасан. Неспорно је да судије у конкретном поступку имају личне интересе у односу на своја имовинска права. С тим у вези, Уставни суд наглашава да, у складу с праксом Европског суда за људска права, непристрасност суда и судија значи одсуство предрасуда или пристрасности у односу на странке (види, Европски суд за људска права, *Piersak*, пресуда од 1. октобра 1982, серија А број 53, став 30). Објективна пристрасност се своди на питање да ли суд, односно понашање судије нуди довољно гаранција које су неопходне да се искључи постојање разумне сумње у његову пристрасност. Колики је значај одсуства објективног критеријума пристрасности у суђењу у приликом примјене члана 6. став 1. Европске конвенције показује и становиште суда да је за утврђивање пристрасности довољно да постоје спољни показатељи који стварају сумњу у одсуство непристрасности. Наиме, да би био повријеђен члан 6. став 1. Европске конвенције, довољно је да постоје околности које указују на опасност да постоји пристрасност. У поступку не мора да се и докажу да је суд заиста и био пристрасан. У складу с тим становиштем, сваки судија и судија поротник дужни су сами да се изузму када постоје околности које доводе у сумњу њихову непристрасност. Овдје није одлучујуће субјективно увјерење странака, али је важно у смислу да њихова забринутост због непристрасног суђења мора да буде оправдана (ор. *cit.*, *Piersak*, став 31). Према правилу, објективан тест непристрасности неће проћи оне судије које имају лични интерес у поступку који не мора да буде уједно и финансијски, већ и интерес сваке друге врсте. Одсуство сваког интереса у исход спора не односи се само на суд већ и на сваког појединачног члана органа који суди (види, Европски суд за људска права, *Langborger*, пресуда од 22. јуна 1989, серија А број 155, став 35).

29. Из наведеног Уставни суд закључује да би поступање судија у конкретном спору било инкомпатибилно са гаранцијама правичног суђења од непристрасног суда, сходно значењу члана 6. став 1. Европске конвенције.

30. У конкретном случају Уставном суду се, даље, поставља питање, с обзиром на то да Суд БиХ треба да директно примјењује Европску конвенцију, која, у смислу члана II/2. Устава БиХ, има приоритет над свим осталим законима, па и над ЗППБиХ, да ли директно примјеном Европске конвенције Суд БиХ може да превазиђе недостатак правне норме о нужној делегацији надлежности у спорном закону. У том смислу Уставни суд истиче да, у принципу, виши суд доноси одлуку о делегацији надлежности, као што је то, конечно, и регулисано ентитетским законима о парничном поступку (чл. 49. и 50 ентитетских ЗПП). Међутим, у конкретном случају, према судској субординацији, нема вишег суда у односу на Суд БиХ. У случају да Суд БиХ (напримјер, Општа сједница) одлучује о делегацији надлежности, Уставни суд запажа да не постоје било какви критеријуми о томе кад треба да се изврши делегација надлежности, ко треба да поступа у случају делегације итд., што би имало као посљедицу правну несигурност. Наведени недостатак неспорно може да доведе до различитог поступања, а тиме се доводи у питање правна сигурност.

31. Према томе, Уставни суд сматра да се у конкретном случају ради о правној ситуацији која не може да се подведе под “своју” норму, јер је законодавац такав случај превидио (није предвидио да ће се појавити), или је пропустио (заборавио) да га ријешити. Оваква правна празнина нужно води ка кршењу права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције.

32. С обзиром на наведени закључак, Уставни суд сматра да није неопходно разматрати наводе подносиоца захтјева у односу

на повреду члана П/4. Устава БиХ и члана 14. Европске конвенције је у вези са чланом 6. став 1. Европске конвенције.

VII - Закључак

33. Уставни суд закључује да Закон о парничном поступку пред Судом Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 36/04 и 84/07) није компатибилан са чланом П/3.е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6. став 1. Европске конвенције. Чињеница да у наведеном закону нема одредаба о нужној делегацији надлежности Суда БиХ представља правну празнину која води ка кршењу права на правично суђење.

34. На основу члана 61. ст. 1. и 2. и члана 63. став 4. Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

35. Према члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједица
Уставног суда БиХ,
Валерија Галић, с.р.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број АП 2186/09, рјешавајући апелацију **Гојка Кличковића**, на основу члана VI/3.б) Устава Босне и Херцеговине, члана 59. став 2. алинеја 2. и члана 61. ст. 1. и 3. Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине", бр. 60/05, 64/08 и 51/09), у саставу:

- Валерија Галић, предсједница,
 - Tudor Pantiru, потпредсједник,
 - Миодраг Симовић, потпредсједник,
 - Сеада Палаврић, потпредсједница,
 - Маго Тадић, судија,
 - Constance Grewe, судија,
 - Мирсад Теман, судија и
 - Маргарита Цаца-Николовска, судија,
- на сједници одржаној 13. јула 2012. године, донио је

ОДЛУКУ

О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснована апелација Гојка Кличковића поднесена против Пресуде Окружног суда у Источно Сарајеву број 89 0 К 001017 09 Кж од 26. маја 2009. године и Пресуде Основног суда у Сокоцу број 89 0 К 001017 99 К од 30. јануара 2009. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

Образложење

I - Увод

1. Гојка Кличковић (у даљем тексту: апелант) из Београда, којег заступа Ристо Којић, адвокат из Београда, поднио је 10. јула 2009. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) против Пресуде Окружног суда у Источно Сарајеву (у даљем тексту: Окружни суд) број 89 0 К 001017 09 Кж од 26. маја 2009. године и Пресуде Основног суда у Сокоцу (у даљем тексту: Основни суд) број 89 0 К 001017 99 К од 30. јануара 2009. године.

II - Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22. став 1. Правила Уставног суда, од Окружног суда и Основног суда затражено је 11. новембра 2009. године да доставе одговоре на апелацију, а од Окружног тужилаштва у Источно Сарајеву (у даљем тексту: Тужилаштво) затражено је да достави одговор 24. априла 2012. године.

3. Окружни суд је доставио одговор на апелацију 7. децембра 2009. године, Основни суд 19. новембра 2009. године, а Тужилаштво је доставило одговор 8. маја 2012. године.

4. На основу члана 26. став 2. Правила Уставног суда, одговори на захтјев достављени су подносиоцу захтјева 24. децембра 2009. године и 11. маја 2012. године.

5. На основу члана 93. став 1. алинеја 3. и став 3. Правила Уставног суда, Уставни суд је на предлог судије Златка М. Кнежевића донио одлуку да он неће учествовати у раду и одлучивању о овој апелацији.

III - Чињенично стање

6. Чињенице предмета које произилазе из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на следећи начин:

7. Основни суд је донио Пресуду број 89 0 К 001017 99 К од 30. јануара 2009. године којом је апелант проглашен кривим да је, поступајући по захтјеву ОДП "Фабрика дувана" Бања Лука, на начин прецизиран у изреци пресуде (24. децембра 1997. године) у својству предсједника Владе Републике Српске, односно у својству службеног лица, прекорачењем граница службених овлашћења прибавио другом имовинску корист, чиме је починио кривично дјело злоупотребе службеног положаја и овлашћења из члана 337. став 4. Кривичног законика Републике Српске (у даљем тексту: КЗ) у вези са ставом 3. истог члана. Суд је апеланту, уз примјену одредаба чл. 47. и 48. КЗ, изрекао условну осуду, односно утврдио му казну затвора у трајању од двије године, и истовремено одредио да се она неће извршити уколико апелант у року од три године од дана правоснажности пресуде не почини ново кривично дјело. Истом пресудом Основни суд је апеланта ослободио оптужби да је у својству предсједника Владе Републике Српске објавио акт којим се од Републичке управе царина тражи да, супротно царинским прописима, Мјешовитом државном предузећу "Банком" на граничном прелазу Стари Мост-Царинарница Зворник омогући рад слободне царинске продавнице у временском периоду прецизираном у пресуди, која је остварила промет у износу од 9.561.837,30 ДМ за који предузеће "Банком" није обрачунало и уплатило таксе, акцизе и порез на промет у износу од 22.681.992,64 динара, чиме би починио кривично дјело злоупотребе службеног положаја и овлашћења из члана 337. став 4. КЗ у вези са ставом 3. истог члана. Апелант је на основу одредаба Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП) обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка у износу од 2.100,00 КМ.

8. У образложењу пресуде суд је навео да је Тужилаштво подигло оптужницу против апеланта (број Кт-86/98 од 25. октобра 1999. године) да је починио кривично дјело злоупотребе службеног положаја или овлашћења из члана 226. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске – посебни дио на начин, вријеме и мјесто ближе описани у изреци пресуде. Пошто је дошло до измјене кривичног закона (до доношења пресуде), суд је примијенио члан 4. Кривичног закона Републике Српске, те је на апеланта примијенио блажи закон и прогласио га кривим за кривично дјело из члана 337. став 4. у вези са ставом 3. КЗ.

9. Основни суд је у односу на прву тачку оптужнице неспорно утврдио да је апелант обављао функцију предсједника Владе РС, а ОДП "Фабрика дувана" Бања Лука поднијело је захтјев за отпис главног дуга и камате у износу од 18.728.686,00 динара под бројем 4440 од 2. децембра 1997. године. Влада РС је 24. децембра 1997. године донијела Рјешење број 02-1869 о отпису главног дуга и камата ОДП "Фабрика дувана" Бања Лука, које је потписао апелант-предсједник Владе РС, а рјешење се позива на акт финансијске полиције којим је дуговање констатовано. Пошто се апеланту ставља на терет злоупотреба службеног положаја, и то прекорачењем граница службених овлашћења, суд је утврдио да је апелант то починио, јер је потписао рјешење којим се отписују главни дуг и камата ОДП "Фабрика дувана". Према становишту Основног суда, ову чињеницу нико није оспорио, а апелант није имао законско упориште за овакво поступање, јер је тек накнадно донесен закон којим је отписана обавеза ОДП "Фабрика дувана" према РС. Суд је навео да се и одбрана позива на Закон о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у предузећима (у даљем тексту: Закон о почетном билансу стања), који је објављен у "Службеном гласнику РС" број 24/98, из којег је евидентно да је објављен након периода који се апеланту ставља на терет. Основни суд је утврдио да је апелант имао конкретан циљ који је желио да постигне извршењем кривичног дјела због чега је и предузео његово извршење, а то је отписати дуг ОДП "Фабрика дувана", те на тај начин омогућити наставак његовог несметаног рада у чему се види да је постојала намјера апеланта као починиоца овог кривичног дјела.

10. Приликом доношења одлуке о кривичној санкцији суд је имао у виду олакшавајуће и отежавајуће околности, па је од олакшавајућих околности оцијенио апелантово признање, искрено држање пред судом, његово понашање прије и после извршења кривичног дјела, протек времена, породично стање и чињеницу да није био раније осуђиван, као и чињеницу да је доношењем Закона о почетном билансу стања дошло до декриминализације апелантових радњи, а није пронашао отежавајуће околности на апелантовој страни. Суд је закључио да сврха кажњавања може да се постигне и упозоравајућом санкцијом, тако да се опредијелио за изрицање условне осуде којом је апеланту утврдио казну затвора у трајању од двије године са роком провјеравања од три године.

11. Основни суд је анализирао другу тачку оптужнице, те је закључио да није утврђено да је апелант починио ново кривично дјело, те је сумњу оцијенио у апелантову корист, водећи се претпоставком невиности, односно да је терет доказивања на Тужилаштво.

12. Основни суд је обавезао апеланта на плаћање трошкова кривичног поступка у укупном износу од 2.100,00 КМ. Против првостепене пресуде апелант је изјавио жалбу.

13. Окружни суд је донио Пресуду број 89 0 К 001017 09 Кж од 26. маја 2009. године којом је апелантову жалбу одбио као неосновану и пресуду Основног суда потврдио.

14. У образложењу пресуде Окружни суд је навео да је апелант у жалби неосновано указивао на повреде КЗ с обзиром на то да је, према оцјени другостепеног суда, првостепени суд у правилно и законито спроведеном поступку потпуно и тачно утврдио чињенично стање на које је правилно примјенио одредбе КЗ како у погледу постојања елемената кривичног дјела, тако и у погледу примјене закона у односу на то кривично дјело (члан 365. тач. 1 и 4 ЗКП).

15. С тим у вези, другостепени суд је навео да је питање временске примјене кривичног закона у погледу кривичног дјела које је предмет оптужбе регулисано чланом 4. Кривичног закона Републике Српске, који је ступио на снагу 1. јула 2003. године ("Службени гласник Републике Српске", број 49/03), као што је било регулисано и чланом 4. КЗ ("Службени гласник Републике Српске", број 22/00), који је важио до усвајања новог закона. Наведеном одредбом (члана 4. важећег и ранијег Кривичног закона) регулисано је да ће се на учиниоца кривичног дјела примјењивати закон који је важио у вријеме извршења кривичног дјела. Ставом 2. истог члана регулисани су временско важење и примјена КЗ и у ситуацијама када након извршења кривичног дјела па до његовог пресуђења прође одређени временски период у којем дође до измјене закона једном или више пута, такозвана "сукцесија кривичних закона". Другостепени суд се позвао на законску одредбу која гласи: ако је последице извршења кривичног дјела измијењен закон једном или више пута, примјениће се закон који је блажи за учиниоца. Наведено је да из цитиране законске одредбе произилази да ће се закон који више није на снази примјенивати када је нови закон строжији за учиниоца од закона који више није на снази.

16. Другостепени суд је утврдио да, и поред чињенице да је за избор примјене закона мјеродавно вријеме извршења кривичног дјела а ради забране повратног дејства кривичног закона (принцип неретроактивности), постоји могућност ретроактивне примјене блажег кривичног закона, у складу са чланом 4. став 2. КЗ, уколико се утврди да је нови закон блажи за починиоца. Који је закон повољнији утврђује суд упоређивањем закона, и то одредаба које се односе на кажњавање, казне, њихово одмјеравање и ублажавање, мјере упозорења, мјере безбједности, правне последице и др.

17. Другостепени суд је, даље, навео да се апелантови жалбени наводи односе на чињеницу да се ради о кривичном дјелу бланкетне природе, те да је примјеном Закона о почетном билансу стања наступила "декриминализација", односно да су радње које је предузео апелант "изгубиле елемент противправности", те је другостепени суд навео да ће посебно испитати овај дио апелантових жалбених навода "са аспекта важења и примјене других законских прописа".

18. С тим у вези, према оцјени другостепеног суда, кривично дјело за које је апелант проглашен кривим не садржи никакав бланкетни пропис који је био на снази у вријеме извршења кривичног дјела. Апелант је оптужен за кривично дјело из члана 337. КЗ без позива на било какву бланкетну норму и због тога не може да се прихвати апелантова тврдња да се ради о кривичном дјелу са бланкетном диспозицијом. Другостепени суд је навео да се под појмом бланкетних кривичних дјела подразумевају кривична дјела чија су бића допуњена обилежјима из неких других законских прописа, а укидањем таквог прописа, или измјена, или доношење новог прописа утичу на правилну примјену закона, односно на примјену закона повољнијег за починиоца кривичног дјела, независно од времена извршења кривичног дјела. Стога, према мишљењу другостепеног суда, не може да се прихвати апелантова тврдња да се ради о кривичном дјелу са бланкетном диспозицијом, те да је требало примјенивати закон који је ступио на снагу након извршења кривичног дјела као блажи (Закон о почетном билансу стања) којим су престале да важе обавезе по основу пореза на промет, акцизе и таксе и доспјеле камате наведеног правног лица, јер је неспорно утврђено да је апелант радњу извршења кривичног дјела (потписивање рјешења о отпису неплаћених обавеза по основу пореза на промет, акцизе, таксе и доспјелих камата ОДП "Фабрика дувана" Бања Лука, без претходног разматрања на сједници Владе РС) предузео прије ступања на снагу Закона о почетном билансу стања.

19. Стога, према мишљењу другостепеног суда, није наступила ни "декриминализација" апелантових радњи с обзиром на то да кривично дјело за које је апелант проглашен кривим ниједан кривични закон није декриминализовао. Такође, ни радње извршења кривичног дјела нису изгубиле карактер противправности, а бланкетни пропис на који се апелант у жалби позива није ни постојао, нити је донесен у вријеме извршења кривичног дјела. Другостепени суд је навео да декриминализација може да постоји само у случају када је нови кривични закон декриминализовао нешто што је према старом кривичном закону било кривично дјело. У свим другим случајевима, када је кривично дјело кажњиво по оба закона, суд утврђује релевантне околности у избору блажег закона на начин како је у претходним тачкама наведено.

20. Због свега наведеног, Окружни суд је закључно да апелантова жалба није основана.

IV - Апелација

а) Наводи из захтјева

21. Апелант истиче да му је оспореним одлукама повријеђено право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција) и право на кажњавање само по основу закона из члана 7. Европске конвенције. Апелант се позива на одредбе кривичног закона, те наводи да је кривично дјело злоупотребе службеног положаја или овлашћења бланкетно кривично дјело, јер службени положај, службена дужност, службено овлашћење и границе службеног овлашћења одређеног службеног или одговорног лица нису дефинисани кривичним законодавством, већ неким другим бланкетним прописом. Стога је, према апелантовом мишљењу, неприхватљиво становиште другостепеног суда да се не ради о бланкетном кривичном дјелу. Према апелантовом становишту, ово кривично дјело може бити извршено само кршењем неког бланкетног прописа који садржи диспозицију правне норме, а кривични закон прописује само санкцију. Апелант, у складу са овим, даље наводи да при измјени бланкетних прописа треба примјенивати онај пропис који је блажи за учиниоца. Апелант се позива на Закон о почетном билансу стања којим је прописано да обавезе предузећа према Републици Српској по основу неплаћених пореза, доприноса, царина, акциза и финансијских позајмица које су настале до 31. децембра 1997. године престају да важе. Дакле, ex lege престају да важе и обавезе "Фабрике дувана" Бања Лука према Републици Српској, а то су оне обавезе које су отписане актом који је потписао апелант. Дакле, апелант истиче да из свега произилази да је, након извршене радње за коју је апелант проглашен кривим, ступио на снагу бланкетни пропис који је блажи за апеланта, јер његове радње за које је проглашен кривим чини допуштеним, чиме се губи елемент противправности.

б) Одговор на апелацију

22. У одговору на апелацију Окружни суд је навео да у цијелости остаје при разлозима датим у побједијаној пресуди. Окружни суд је навео да апелант на један необичан и неприхватљив начин, истицањем појединих дијелова датих закључака у пресуди, заснива тврдњу о повреди права на правично суђење. Окружни суд је истакао да апелант ни на који начин није оштећен побједаном пресудом, те да није дошло до повреде права из Устава Босне и Херцеговине и Европске конвенције.

23. У одговору на апелацију Основни суд је навео да у поступку против апеланта није дошло до повреде права из Европске конвенције, као ни повреде принципа законитости.

24. Тужилаштво је у одговору на апелацију навело да је апелант у току поступка имао могућност да користи и да је користи своја права. Кад је ријеч о расправи о примјени "бланкетне норме", Тужилаштво је истакао да апелант норму интерпретира на свој начин како би на најбољи начин заштитио своје интересе. Међутим, према мишљењу Тужилаштва, овакво тумачење норме нема основа у судској пракси и становишту судова у Босни и Херцеговини. Тужилаштво је предложило да се апелација одбије као неоснована.

V - Релевантни прописи

25. Кривични закон Републике Српске-посебни дио ("Службени гласник Републике Српске", бр. 15/92, 4/93 17/93, 26/93 14/94 и 3/96) у релевантном дијелу гласи:

Члан 226.

Злоупотреба службеног положаја или овлашћења

(1) Службено или одговорно лице које искориштавањем свог службеног положаја или овлашћења, прекорачењем граница свог службеног положаја или невршењем своје службене дужности прибави себи или другом какву корист, другом нанесе какву штету или теже повриједи права другога, казниће се затвором од шест мјесеца до пет година.

(2) Ако је дјелом из става 1. овог члана прибављена имовинска корист у износу преко двије хиљаде петсто динара, учинилац се казниће затвором од једне године до десет година.

(3) Ако је дјелом из става 1. овог члана прибављена имовинска корист у износу преко десет хиљада динара, учинилац ће се казниће затвором најмање три године.

26. Кривични законик Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 22/00) гласи:

Временско важење кривичног закона

Члан 4.

(1) На учиниоца кривичног дјела примјењује се закон који је важио у вријеме извршења кривичног дјела.

(2) Ако је послјије извршења кривичног дјела измијењен закон, једном или више пута, примјениће се закон који је најближа за учиниоца.

Члан 337.

Злоупотреба службеног положаја или овлашћења

(1) Службено или одговорно лице које у намјери да себи или другоме прибави какву неимовинску корист или да другом нанесе какву штету, искористи свој положај или овлашћење, прекорачи границе свог овлашћења или не изврши службену дужност, казниће се затвором од три мјесеца до три године.

(2) Ако је дјелом из става 1. овог члана нанесена знатна штета или је дошло до теже повреде права другог, учинилац ће се казнити затвором од шест мјесеци до пет година.

(3) Службено или одговорно лице које у намјери да себи или другоме прибави какву имовинску корист, искористи свој положај или овлашћење, прекорачи границе свог овлашћења или не изврши службену дужност, казниће се затвором од шест мјесеци до пет година.

(4) Ако је дјелом из става 3. овог члана прибављена имовинска корист у износу који прелази 10.000 КМ, учинилац ће се казнити затвором од једне до осам година, а ако тај износ прелази 50.000 КМ, казниће се затвором од двије до десет година.

27. Кривични закон Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 43/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10 и 1/12) гласи:

Временско важење кривичног закона

Члан 4.

(1) На учиниоца кривичног дјела примјењује се закон који је важио у вријеме извршења кривичног дјела.

(2) Ако је послјије извршења кривичног дјела измијењен закон, једном или више пута, примјениће се закон који је најближа за учиниоца.

Злоупотреба службеног положаја или овлашћења

Члан 347.

(1) Службено или одговорно лице које у намјери да себи или другоме прибави какву неимовинску корист или да другом нанесе какву штету, искористи свој положај или овлашћење, прекорачи границе свог овлашћења или не изврши службену дужност, казниће се затвором од три мјесеца до три године.

(2) Ако је дјелом из става 1. овог члана нанесена знатна штета или је дошло до теже повреде права другог, учинилац ће се казнити затвором од шест мјесеци до пет година.

(3) Службено или одговорно лице које у намјери да себи или другоме прибави какву имовинску корист, искористи свој положај или овлашћење, прекорачи границе свог овлашћења или не изврши службену дужност, казниће се затвором од шест мјесеци до пет година.

(4) Ако је дјелом из става 3. овог члана прибављена имовинска корист у износу који прелази 10.000 КМ, учинилац ће се казнити затвором од једне до осам година, а ако тај износ прелази 50.000 КМ, казниће се затвором од двије до десет година.

28. Закон о почетном билансу стања у поступку приватизације државног капитала у предузећима ("Службени гласник Републике Српске", број 24/98) у релевантном дијелу гласи:

1. Опште одредбе

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и поступак израде почетног биланса стања у поступку приватизације државног капитала у предузећима (у даљем тексту: почетни биланс стања) у складу са Законом о приватизацији државног капитала у предузећима (у даљем тексту: Закон о приватизацији).

Члан 11. став 2.

Обавезе предузећа према Републици Српској по основу неплаћених пореза доприноса царина, акциза и финансијских позајмица настале до 31. децембра 1997. године престају да важе.

VI - Допустивост

29. У складу са чланом VI(3.б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

30. У складу са чланом 16. став 1. Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у

року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку којег је користио.

31. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Окружног суда број 89 0 К 001017 09 КЖ од 26. маја 2009. године против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апелант је примио 3. јуна 2009. године, а апелација је поднесена 8. јула 2009. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 16. став 1. Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 16. ст. 2. и 4. Правила Уставног суда, јер није очигледно (prima facie) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због којег апелација није допуштена.

32. Имајући у виду одредбе члана VI(3.б) Устава Босне и Херцеговине, члана 16. ст. 1, 2. и 4. Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допуштивости.

VII - Меритум

33. Апелант побија наведене пресуде, тврдећи да су тим пресудама повријеђена његова права из члана II(3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција) и право на забрану ретроактивне примјене кривичног законодавства из члана 7. Европске конвенције.

а) Право на правично суђење

34. Члан II(3.е) Устава Босне и Херцеговине гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2. овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком.

Члан 6. став 1. Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основности било какве кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним, законом установљеним судом. [...]

35. Наводи апелације у погледу права на правично суђење односе се на погрешну примјену материјалног права, јер су, према апелантовим наводима, судови погрешно оцијенили да кривично дјело злоупотребе службеног положаја или овлашћења није бланкетно кривично дјело. Према апелантовим наводима, Закон о почетном билансу је блажи пропис за апеланта, јер његове радње чини допуштеним, што значи да се губи противправност.

36. У вези са овим наводима, Уставни суд, прије свега, наглашава да, према сопственој јуриспруденцији, није, уопштено, надлежан да провјерава утврђене чињенице и начин на који су редовни судови протумачили позитивноправне прописе осим уколико одлуке тих суда крше уставна права. То ће бити случај када одлука редовног суда крши уставна права, тј. уколико је редовни суд погрешно протумачио или примјенио неко уставно право, или је занемарно то право, ако је примјена закона била произвољна или дискриминациона, уколико је дошло до повреде процесних права (правично суђење, приступ суду, дјелотворни правни лијекови и у другим случајевима), или уколико утврђено чињенично стање указује на повреду Устава Босне и Херцеговине (види, Уставни суд, Одлука број У 39/01 од 5. априла 2002. године "Службени гласник Босне и Херцеговине", број 25/02, и Одлука број У 29/02 од 27. јуна 2003. године "Службени гласник Босне и Херцеговине", број 31/03).

37. Уставни суд констатује да је Европски суд за људска права (у даљем тексту: Европски суд) у бројним одлукама истакао да члан 6. Европске конвенције има "проминентно мјесто у демократском друштву" (види, Европски суд, De Cubber против Белгије, пресуда од 26. октобра 1984. године, серија А број 86, став 30). Посљедица тога је да члан 6. Европске конвенције не може да се тумачи рестриктивно (види, Европски суд за људска права, Moreira de Azevedo против Португалије, пресуда од 23. октобра 1990. године, серија А број 189, став 66). Члан 6. Европске конвенције набраја низ елемената који су инхерентни правичном вршењу правде, па уколико дође до повреде било којег од елемената садржаних у овом праву, постоји и повреда члана 6. Европске конвенције (види, Уставни суд, Одлука број У 25/01 од 26. септембра 2003. године, "Службени гласник Босне и Херцеговине", број 3/04, став 25). Једно од тих правила јесте да правичан поступак не може да постоји уколико је позитивно законодавство примјењено арбитражно (види одлуке Уставног суда бр. АП 146/02 од 15. јуна 2004. године, тачка 23, АП 36/03 од 15. јуна 2004. године, тачка 27, АП 645/04 од 2. децембра 2005. године, тачка 29 и даље).

38. Према томе, у вези са правом на правично суђење, конкретни случај поставља питање да ли је одредба којом је дефинисано кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овла-

шћења арбитражно примјењена у кривичном поступку, а што се касније рефлектује на обавезу судова да примјењују блажи закон.

39. У вези са овим апелантовим наводима, Уставни суд запажа да је Окружни суд, разматрајући и образлажући овај жалбени навод, јасно истакао да се под појмом бланкетна кривична дјела подразумијевају кривична дјела чија су бића допуњена обилежјима из неких других законских прописа, а укидање таквог прописа, или измјена, или доношење новог прописа утичу на правилну примјену закона, односно на примјену закона повољнијег за починиоца кривичног дјела, независно од времена извршења кривичног дјела. Другостепени суд није прихватио апелантову тврдњу да се ради о кривичном дјелу са бланкетном диспозицијом.

40. Полазећи од становишта које је другостепени суд образложио у својој пресуди, као и од саме садржине кривичног дјела из члана 337. КЗ, Уставни суд примјењује да је основно обилежје бића овог кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења од лица које се налази на одређеном положају, или којем су повјерена одређена овлашћења, а при томе су значења појмова "службено лице" и "одговорно лице" јасно регулисана законом (тачка 126 КЗ). Ова дјела, дакле, спадају у групу *delicta propria*. Злоупотреба службеног положаја или овлашћења може да се изврши искоришћавањем, прекорачењем или невршењем службене дужности или овлашћења. При томе, када се говори о "заштићеном објекту" код кривичних дјела из ове области (којих је више), штити се службена дужност, њено законито и правилно вршење. При томе, извор за "законитост", односно обавезно поступање у складу са законом приликом вршења дужности и овлашћења, налази се у самом Уставу Босне и Херцеговине и законима, али и у подзаконским актима, укључујући и правилнике о унутрашњој организацији, или другим актима који регулишу поступање унутар одређеног тијела, институције, органа и др. Међутим, треба имати у виду да се чињењем овог кривичног дјела могу да повриједи и друга заштићена добра, односно друштвене и индивидуалне вриједности (посљедица кривичног дјела, и то у његовом тежем облику, одређена у ставу 3).

41. Уставни суд примјењује да апелант наводи да ова одредба (члан 337. КЗ) не садржи границе службеног овлашћења, већ су ове границе дефинисане неким другим законом. Уставни суд примјењује да је смисао ове одредбе да долази до њеног кршења када се "не поступа у складу са законом". Из вршења конкретне радње, односно чињења или услијед нечињења, зависно од околности случаја и заштићеног објекта у кривичном поступку, суд ће утврдити да ли је почињено кривично дјело. С тим у вези, Уставни суд посебно наглашава да ће суд процијенити околности цијелокупног случаја, јер не мора свако незаконито понашање указивати на кривично дјело, већ може да се ради о дисциплинској или некој другој одговорности.

42. Уставни суд, међутим, примјењује да се, супротно апелационим наводима у конкретном случају, не ради о "бланкетној норми", нити наведена одредба може да се тумачи на начин како је тумачи апелант. Ово поготово што апелант сматра да је тај "други пропис", на који упућује одредба члана 337. КЗ, Закон о почетном билансу стања иако тај закон не садржи оно што би, према апелантовим наводима, требало да садржи "границе службеног овлашћења", већ регулише услове и поступак израде почетног биланса стања у поступку приватизације државног капитала у предузећима у складу са Законом о приватизацији државног капитала у предузећима. Тачно је да је овим законом, чланом 11. став 2, извршен отпис дуга, односно да је, након ступања на снагу овог закона, отпис обавеза државног предузећа према Републици Српској постао законит. Међутим, пошто ова одредба није постојала у моменту када је апелант потписао рјешење о отпису дуга, а што су утврдили и редовни судови, апелант није поступао у складу са овлашћењима које је имао, већ их је прекорачио. Многобројни прописи у складу са којима морају поступати службена и овлашћена лица морају да се примјењују на начин како је то законом регулисано, а накнадне измјене прописа не утичу да се радње које су раније предузете "оснаже" ретроактивно, или да се изгуби елемент противправности уколико нису биле у складу са законом у моменту када су почињене. Стога, наведени закон није "бланкетни пропис" чијим доношењем је апелант "декриминализован", како је закључио апелант. Апелантово поступање у моменту када је потписао рјешење, није било у складу са законом, а накнадно доношење Закона о почетном билансу стања не може да утиче да се ретроактивно изгуби "елемент противправности", поготово због чињенице да Закон о почетном билансу стања није одредио своје дејствовање ретроактивно. Уставни суд примјењује да је Окружни суд, такође, размотрио овај апелантов навод и закључио да није наступила "декриминализација" апелантових радњи с обзиром на то да кривично дјело за које је апелант проглашен кривим није ниједан кривични закон декриминализирао, а радње извршене кривичног дјела нису изгубиле карактер противправности, јер пропис (Закон о почетном билансу стања) на који се апелант позива није постојао у вријеме извршења кривичног дјела.

При томе Уставни суд сматра да је неопходно нагласити да је за постојање предметног кривичног дјела из члана 337. КЗ (став 4. у вези са ставом 3) за које је апелант проглашен кривим кључна околност намјера починиоца да коришћењем свог положаја или овлашћења или прекорачењем граница овлашћења себи или другој прибави имовинску корист, а те чињенице су судови утврдили као неспорне у апелантовом случају, због чега су га и прогласили кривим за предметно кривично дјело.

43. Уставни суд сматра да у оспореним пресудама ништа не указује на произвољност у примјени законске одредбе. Основни и Окружни суд су дали јасне разлоге зашто сматрају да је апелант починио кривично дјело које му се ставља на терет, те зашто не може да се екскулпира накнадним доношењем Закона о почетном билансу стања. Уставни суд примјењује да образложења редовних судова у цијелости задовољавају критеријуме и стандарде права на правично суђење из члана 6. став 1. Европске конвенције.

44. С обзиром на наведено, Уставни суд сматра да редовни судови нису поступили на арбитраран начин, односно нису произвољно примјенили одредбу кривичног закона, те да није дошло до повреде права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције.

б) Остали наводи

45. У погледу навода из апелације да је оспореним пресудама дошло до повреде члана 7. Европске конвенције, Уставни суд, прије свега, подсећа да су редовни судови истаkali, позивајући се на члан 4. кривичних закона (ранијих и сада важећих) да се на починиоца кривичног дјела примјењује закон који је важио у вријеме извршења кривичног дјела, односно ако се закон промијенио након извршења, примјењиваће се закон који је блажи за починиоца. У суштини, наводи о повреди права из члана 7. Европске конвенције односе се на апелантову тврдњу да је требало примјенили блажи закон, који је донесен након извршења кривичног дјела и наводи о повреди права на правично суђење које је Уставни суд разматрао у претходним тачкама одлуке су идентични. При томе Уставни суд наглашава да се под блажим законом подразумијева утврђивање који је од два закона који третирају исто кривично дјело блажи за учиниоца, а неспорно је да се у конкретном случају не ради о таквој ситуацији. Због наведеног, Уставни суд не сматра да је потребно да посебно образлаже овај апелантов навод.

VIII - Закључак

46. У конкретном случају не постоји повреда права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције, јер је Уставни суд закључио да редовни судови нису произвољно примјенили материјално право.

47. На основу члана 61. ст. 1. и 3. Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

48. Према члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједица
Уставног суда БиХ,
Валерија Галић, с.р.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Вијећу од пет судија, у предмету број АП 3806/09, рјешавајући апелацију Општине Маглај, на основу члана VI/3.б) Устава Босне и Херцеговине, члана 59. став 2. алинеја 2, члана 61. ст. 1. и 2. и члана 64. став 1. Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине", бр. 60/05, 64/08 и 51/09), у саставу:

- Валерија Галић, предсједница,
- Миодраг Симовић, потпредсједник,
- Сеада Палаврић, потпредсједница,
- Мато Тадић, судија и
- Мирсад Теман, судија,

на сједици одржаној 19. јула 2012. године, донио је

ОДЛУКУ

О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усваја се апелација Општине Маглај.

Утврђује се повреда права на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине.

Укида се Рјешење Кантоналног суда у Зеници број 004-0-Гж-08-001503 од 14. октобра 2009. године.

Налаже се Кантоналном суду у Зеници да по хитном поступку донесе нову одлуку у складу с чланом II/3.е) Устава Босне и Херцеговине.

Налаже се Кантоналном суду у Зеници да, у складу с чланом 74. став 5. Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од

три мјесеца од дана достављања ове одлуке обавјести Уставни суд Босне и Херцеговине о мјерама које су предузетим с циљем да се изврши ова одлука.

Одлуку објавити у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине”, “Службеном гласнику Републике Српске” и “Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине”.

Образложење

I - Увод

1. Општина Маглај (у даљем тексту: апелант), коју заступа Општинско правобранилаштво Маглај, поднијала је 4. децембра 2009. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд) против Рјешења Кантоналног суда у Зеници (у даљем тексту: Кантонални суд) број 004-0-Гж-08-001503 од 14. октобра 2009. године и Рјешења Општинског суда Завидовићима. Земљишнокњижна канцеларија Маглај (у даљем тексту: Општински суд) број 042-0-Дн-07-000 454 од 1. августа 2007. године. Апелант је допунио апелацију 2. јуна 2011. године.

II - Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22. ст. 1. и 2. Правила Уставног суда, од Кантоналног суда и Општинског суда затражено је 23. јуна 2010. године да доставе одговор на апелацију.

3. Кантонални суд и Општински суд су одговоре доставили 30. јуна 2010. године.

4. На основу члана 26. став 2. Правила Уставног суда, одговори на апелацију су достављени апеланту 24. августа 2010. године.

III - Чињенично стање

5. Општински суд је дјелимичним Рјешењем број 042-0-Дн-07-000 454 од 1. августа 2007. године дозволио упис законске хипотеке у колону УПИСИ Ц листа земљишнокњижног улошка 366, 321 к.о. Маглај, на цијело земљишнокњижно тијело у зк. ул. 322 к.о. Маглај, на к.ч. 2840/2, 503/43 и 2893/1 у корист Федералног министарства финансија, Пореска управа ФБиХ, Кантонална пореска канцеларија Зеница, ради наплате пореске обавезе у износу од 315.360,32 КМ. У образложењу рјешења је констатовано да је земљишнокњижној канцеларији 17. јуна 2007. године достављено рјешење о наплати пореске обавезе из имовине пореског обвезника “Зовко градња” д.о.о. Маглај, те да је увидом у земљишну књигу утврђено да подаци о некретностима дјелимично одговарају подацима из достављеног рјешења. Сходно наведеном, у дијелу у којем су се подаци подударали уписана је законска хипотека. У преосталом дијелу упис хипотеке је одложен док се не оконча поступак у предмету број 042-0-Дн-07-000 449 који је покренут по захтјеву “Зовко градња” д.о.о. Руководи се наведеним, а на основу члана 43. став 1. Закона о земљишним књигама, одлучено је као у изрици рјешења. У поуци о правном лијеку наведено је да жалба може да се изјави Кантоналном суду у року од 15 дана од пријема рјешења.

6. Општински суд је Рјешењем број 042-0-Дн-07-000 800 од 17. децембра 2007. године дозволио упис предбиљежбе наплате индиректних пореза на имовини дужника “Зовко градња” д.о.о. Маглај у означеном износу у колону УПИСИ Ц листа земљишнокњижних уложака 321, 322 и 366 к.о. Маглај. У образложењу рјешења је констатовано да је захтјев да се упише предбиљежба доставила 14. децембра 2007. године Управа за индиректно опорезивање, Теренска канцеларија Тузла, с прагећом документацијом. Општински суд је закључио да захтјев и достављени документи испуњавају услове да се предбиљежи право на некретностима у својини дужника “Зовко градња” д.о.о. ради наплате индиректних пореза у означеном износу. Сходно наведеном, у складу с чланом 43. Закона о земљишним књигама, одлучено је као у изрици рјешења. У поуци о правном лијеку наведено је да жалба може да се изјави Кантоналном суду у року од 15 дана од дана његовог пријема.

7. Апелант је против дјелимичног Рјешења Општинског суда број 042-0-Дн-07-000 454 од 1. августа 2007. године и Рјешења Општинског суда број 042-0-Дн-07-000 800 од 17. децембра 2007. године изјавио једну жалбу Кантоналном суду. У општрним жалбеним наводима апелант је оба рјешења оспоравао због повреде материјалног закона, тврдећи да су законска хипотека и предбиљежба уписане на некретностима које су друштвена односно државна својина, да се ради о неизграђеном градском грађевинском земљишту, те да апелант има право првенства у преузимању таквог земљишта.

8. Кантонални суд је Рјешењем број 004-0-Гж-08-001503 од 14. октобра 2009. године апелантову жалбу одбио као неосновану и потврдио рјешење првостепеног суда. У образложењу рјешења је констатовано да је првостепеним рјешењем дозвољен упис законске хипотеке у корист Федералног министарства финансија, Пореска управа ФБиХ, Кантонална пореска канцеларија Зеница, а ради осигурања пореских обавеза у износу од 315.360,32 КМ. Кантонални суд је закључио да су без значаја за правилност и законитост првостепеног рјешења апелантови жалбени наводи да се води као једи-

ни посједник на наведеним некретностима у катастарском оперативу и да је тај посјед уписан на основу правоснажног рјешења о преузимању тих некретности у посјед као неизграђеног градског грађевинског земљишта на основу члана 25. Закона о грађевинском земљишту. У вези с тим је указано да је за овај земљишнокњижни предмет мјеродавно стање у земљишним књигама, а не у катастарском оперативу. У прилог овог става указано је да је члан 8. Закона о земљишним књигама којим је регулисано да је упис права на некретностима, као и свих промјена које се тичу података у земљишним књигама обавезан, а према чему је као неосновано оцјињено апелантово позивање на право коришћења стечено правоснажним рјешењем Општине Маглај од 6. априла 2007. године, као и на посјед уписан у катастарском оперативу. Даље, указано је да се сва стварна права, па и право коришћења конституишу тек уписом у земљишну књигу, а како је изричито прописано чланом 5. став 1. Закона о земљишним књигама, те да апелант није тврдио да је такав упис извршен нити је у том смислу нудио било какве доказе.

IV - Апелација

a) Наводи из апелације

9. Апелант сматра да му је оспореним рјешењима повријеђено право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција), те право на имовину из члана II/3.к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Апелант сматра да је Кантонални суд погрешно тумачио одредбе чл. 5. и 8. Закона о земљишним књигама, те да је погрешан закључак да апелант нема основа да се позива на право коришћења, јер и то право као стварно мора да буде уписано у земљишну књигу, па пошто није, апелант на њега не може да се позива. Апелант сматра да је све ово без утицаја с обзиром да је образложно свој правни интерес, као и имајући у виду да се неспорно ради о државној својини па да је самим тим и легитимисан и без уписа права коришћења. Затим, апелант истиче да Кантонални суд не даје нити један разлог у погледу жалбених навода које је истакао у жалби. С тим у вези узакуже и да је жалба изјављена против дјелимичног Рјешења број 042-0-Дн-07-000 454 и коначног Рјешења број 042-0-Дн-07-000 800 због повреде материјалног и процесног права, а да суд о томе не даје никакве разлоге. Апелант сматра и да оспорене одлуке представљају мијешање у његово право на имовину због погрешне примјене Закона о земљишним књигама, а нарочито јер Кантонални суд није дао никакво образложење у погледу истакнутих жалбених навода на повреде Закона о својинско-правним односима и Закона о грађевинском земљишту.

10. У допуни апелације од 2. јуна 2011. године апелант је доставио Одлуку Уставног суда Федерације БиХ број У-14/10 од 25. маја 2011. године којом је утврђено да члан 50. Закона о пореској управи ФБиХ није у складу с Уставом Федерације БиХ. По апелантовом мишљењу ова одлука потврђује да су оспорена рјешења не само незаконита већ и неуставна јер задиру у основна имовинска права општине, а што за резултат има повреду права на имовину.

b) Одговор на апелацију

11. Кантонални суд је у одговору на наводе из апелације истакао да су неосноване тврдње да су оспореним рјешењима повријеђена апелантова права на правично суђење и право на имовину. У вези с тим је указано да је Општински суд дозволио упис законске хипотеке на некретностима на којим је порезни обвезник, хипотекарни дужник “Зовко градња” д.о.о. Маглај, уписан у земљишним књигама као носилац права располагања. Сходно наведеном, по мишљењу Кантоналног суда правилно је примијењен члан 50. Закона о пореској управи ФБиХ, члан 68. Закона о својинско-правним односима, у вези с чланом 2. став 3. и чланом 3. став 4. Закона о почетном билансу стања предузећа и банака, као и одредбе из чл. 3, 20, 28. ст. 1. тачка 2, чл. 31, 42, 43. и 44. Закона о земљишним књигама. Даље, указано је да и у складу са судском и уставно судском праксом, а имајући у виду став Уставног суда у Одлуци број АП 2260/06 од 10. јануара 2008. године, хипотека, односно право залоге, може да се дозволи и на оним некретностима на које је у земљишним књигама уписано право располагања у корист хипотекарног дужника. Најзад, указано је да су разлози и образложења у оспореном рјешењу овог суда дати у складу са захтјевима из члана 191. став 4. а у вези с чланом 236. Закона о парничном поступку, те да задовољавају захтјеве члана 6. став 1. Европске конвенције.

12. Општински суд је у одговору на наводе из апелације истакао да је поступак вођен у складу са Законом о земљишним књигама, те да није дошло до повреде нити једног од апелантових права гарантованих Уставом Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом.

V - Релевантни прописи

13. Закон о земљишним књигама Федерације Босне и Херцеговине (“Службене новине ФБиХ”, бр. 19/03 и 54/04) у релевантном дијелу гласи:

Члан 76.

Жалбе против одлуке или радње земљишнокњижног референта

(1) Против одлуке земљишнокњижног референта, осим у случајевима погрешног уписа, из члана 60. ст. 1. и 2. овог закона заинтересована особа може код надлежног суда уложити жалбу у року од 15 дана. Рок почиње тећи од дана пријема преписа одлуке или сазнања о радњи која је предмет жалбе.

(2) Жалба се може поднијети и код земљишнокњижног канцеларија који је обавезан прослједити је без одлагања надлежном суду.

(3) Надлежни суд одлучује о жалби у жалбеном поступку према прописима Закона о парничном поступку.

14. Закон о парничном поступку ("Службени новине ФБиХ", бр. 53/03, 73/05 и 19/06) у релевантном дијелу гласи:

Члан 213.

(1) Неблаговремену, непотпуну или недозвољену жалбу, одбацтиће рјешењем првостепени суд без одржавања рочишта.

Члан 221.

Другостепени суд испитује првостепену пресуду у оном дијелу у коме се побија жалбом, у границама разлога наведених у жалби, пазећи по службеној дужности на примјену материјалног права и повреде одредаба парничног поступка које се односе на страначку способност и заступане.

Члан 224.

Другостепени суд може у сједници вијећа или на основу одржане расправе:

1) одбацити жалбу као неблаговремену, непотпуну или недозвољену;

2) одбити жалбу као неосновану и потврдити првостепену пресуду;

3) укинути првостепену пресуду и упутити предмет првостепеном суду на поновно суђење;

4) укинути првостепену пресуду и одбацити тужбу, или

5) преиначити првостепену пресуду.

Члан 231.

У образложењу пресуде, односно рјешења, другостепени суд ће оцијенити жалбене наводе који су од одлучног значаја.

Члан 236.

У поступку по жалби против рјешења сходно ће се примјењивати одредбе овог закона које важе за жалбу против пресуде, осим одредаба о одржавању расправе пред другостепеним судом.

VI - Допустивост

15. У складу с чланом VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора преде суду било ког суда у Босни и Херцеговини.

16. У складу с чланом 16. став 1. Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме оспорава, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући сходно закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку који је користио.

17. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Рјешење Кантоналног суда број 004-0-Гж-08-001503 против ког нема других дјелотворних правних лијекова могућих сходно закону. Затим, оспорено рјешење апелант је примио 22. октобра 2009. године, а апелација је поднесена 4. децембра 2009. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 16. став 1. Правила Уставног суда. На крају, апелација испуњава и услове из члана 16. ст. 2. и 4. Правила Уставног суда, јер није очигледно (prima facie) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због ког апелација није допуштена.

18. Имајући у виду одредбе члана VI/3.6) Устава Босне и Херцеговине и члана 16. ст. 1, 2. и 4. Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII - Меритум

19. Апелант оспорава наведена рјешења тврдећи да му је повријеђено право на правично суђење из члана II/3.е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције.

Право на правично суђење

20. Члан II/3.е) Устава Босне и Херцеговине гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и слободе из става 2. овог члана, што укључује:

е) Право на правично саслушање у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком.

Члан 6. став 1. Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основности било какве кривичне оптужбе против њега, свако има право на правично суђење и јавну расправу у разумном року пред независним и непристраним, законом установљеним судом.

21. Уставни суд подсјећа на свој став да државни органи и јавна власт као учесници судских поступака не уживају права из Европске конвенције, али да уживају гаранције права на правичан поступак и права на имовину из члана II/3.е) и к) Устава Босне и Херцеговине (види Уставни суд, Одлука о допуштности и меритуму од 27. фебруара 2004. године, објављена у "Службеном гласнику БиХ", број 19/04, доступна на веб страници Уставног суда www.ustavisud.ba). Имајући у виду наведено, Уставни суд ће испитати наводе апелације у односу на апелантово уставно право на правично суђење и право на имовину из члана II/3.е) и к) Устава Босне и Херцеговине.

22. У конкретном случају апелант сматра да му је оспореним рјешењима повријеђено право на правично суђење јер Кантонални суд не даје нити један разлог у погледу жалбених навода које је истакао у жалби. С тим у вези указује и да је жалба изјављена против дјелимичног Рјешења број 042-0-Дн-07-000 454 и коначног Рјешења број 042-0-Дн-07-000 800 због повреде материјалног и процесног права, а да суд о томе не даје никакве разлоге. У прилог ових навода апелант је уз апелацију предочио и копију уложене жалбе у којој је назначено да је она уложена против оба наведена рјешења.

23. Уставни суд истиче да "право жалбе вишем суду није дефинисано нити се подразумева у члану 6. став 1. Европске конвенције". Међутим, ако је жалба омогућена и била је поднесена, а суд тог степена позван да "утврди" чињенице, први став члана 6. Европске конвенције је примјенљив (види Европски суд за људска права, Delcourt против Белгије, пресуда од 17. јануара 1970. године, серија А, број 11, стр. 14-15). Уставни суд истиче да, иако члан 6. став 1. Европске конвенције не подразумева право жалбе вишем суду, ако се законом ово право пропише онда морају да се обезбиједе гаранције за његову досљедну примјену, кроз јасну и прецизну норму (види Уставни суд, Одлука о допуштности и меритуму број АП 4101/09 од 30. марта 2012. године, став 49, објављена у "Службеном гласнику БиХ", број 40/12).

24. У конкретном случају апелант је једном жалбом оспорио два рјешења: једно, које се тичало предбијегбе уписа права на некретнинама пореског дужника "Зовко градња" д.о.о. по захтјеву Управе за индиректно опорезивање, и друго, које се тичало уписа законске хипотеке на некретнинама истог пореског дужника по захтјеву Кантоналне пореске канцеларије Зеница. Оба рјешења садржала су јасно упутство о правном лијеку: да жалба може да се изјави у року од 15 дана Кантоналном суду. Апелант је у жалби, поред осталог, тврдио да на некретнинама на којим су дозвољени наведени уписи право располагања има он, а не порески дужник "Зовко градња" д.о.о. Из образложења оспореног рјешења Кантоналног суда недвосмислено произилази да је овај жалбени навод расправљен у односу на рјешење о упису законске хипотеке и да је оцијенен као неоснован. Међутим, из оспореног рјешења Кантоналног суда не може да се закључи да ли је и на који начин одлучено и о апелантовој жалби на рјешење којим је дозвољена предбијегба уписа.

25. Чланом 76. Закона о земљишним књигама недвосмислено је прописано да против одлуке или радње земљишнокњижног референта заинтересовано лице може да изјави жалбу надлежном суду у року од 15 дана, те да надлежни суд у жалбеном поступку одлучује о жалби у складу са Законом о парничном поступку. Чланом 224. Закона о парничном поступку који се, сходно члану 236. истог закона, примјењује и у поступку о жалби против рјешења, другостепени суд, поред осталог, може да: жалбу одбаца као неблаговремену, непотпуну или недопуштену; жалбу одбије као неосновану и потврди првостепено рјешење; првостепено рјешење укине и предмет врати на поновно одлучивање, првостепено рјешење преиначи. При том, обавеза другостепеног суда је да испита првостепено рјешење у границама разлога који су наведени у жалби, те да у образложењу своје одлуке образложи жалбене наводе који су од одлучног значаја.

26. У конкретном случају из докумената који су предочени Уставном суду не може да се закључи да је апелантова жалба у дијелу којим је оспоравано и рјешење о предбијегби уписа одбачена као недозвољена, неблаговремена или изјављена од неовлашћеног лица, односно да је о овом дијелу апелантове жалбе одлучено на било који начин. Наиме, у оспореном рјешењу Кантоналног суда и у уводу и у образложењу изричито се наводи једино рје-

шење које се односи на укњижбу законске хипотеке. Према наведеном, слиједи да Кантонални суд првостепено рјешење о предбиљежби уписа није ни испитивао у складу са законском обавезом да то учини у границама разлога који су наведени у жалби.

27. Уставни суд подсјећа да сходно становишту Европског суда члан 6. став 1. Европске конвенције обезбеђује свакоме право да поведе пред судом поступак у вези са својим грађанским правима и обавезама: на тај начин овај члан укључује "право на суд", од чега право приступа, то јест право на покретање поступка у грађанским предметима, представља један аспект (види Европски суд, *Philis* против Грчке, пресуду од 27. августа 1991, *Серија А* бр. 209, стр. 20, став 59). Затим, концепт "одлуке" у смислу члана 6. став 1. Европске конвенције претпоставља коначно рјешење спора пред судом, а то и јесте сврха "права на суд". Стога, у ситуацији када је законом дозвољена могућност да се изјави жалба и таква жалба буде изјављена суду који је надлежан да одлучи о чињеничним и правним питањима, сврха "права на суд" у виду "одлуке" која представља коначно рјешење о праву постојања тек када о изјављеној жалби буде и одлучено.

28. Доводећи у везу наведене ставове с околностима конкретне случаја, Уставни суд сматра да је Кантонални суд, пропуштајући да одлучи о апелантовој жалби која је гарантована законом на рјешење којим је дозвољена предбиљежба уписа, као суд који је надлежан да одлучи о чињеничним и правним питањима, апеланту ускрати "одлуку" која представља коначно рјешење о његовом праву, па тако апелантово право на приступ суду као сегмент права на правично суђење учинио илузорним.

29. Уставни суд закључује да је у околностима конкретне случаја апеланту повријеђено право на приступ суду као сегмент права на правично суђење из члана П/3.е) Устава Босне и Херцеговине.

Остали наводи

30. С обзиром на закључке у односу на повреду права на приступ суду као сегмент права на правично суђење, Уставни суд сматра да није потребно да посебно испитује и апелантове наводе о повреди осталих сегмената овог права, те права на имовину из члана П/3.к) Устава Босне и Херцеговине.

VIII - Закључак

31. Уставни суд закључује да постоји повреда права на приступ суду као сегмент права на правично суђење из члана П/3.е) Устава Босне и Херцеговине када суд, надлежан да одлучи о чињеничним и правним питањима, пропусти да одлучи о изјављеној жалби која је гарантована законом, а што за последицу има изостанак одлуке која представља коначно рјешење о праву жалитоца.

32. На основу члана 61. ст. 1. и 2. и члана 64. став 1. Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

33. Сходно члану VI/5. Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда БиХ,
Валерија Галић, с.р.

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине

На основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (2), а у вези са чл. 14. Закона о конкуренцији („Службени гласник БиХ“, бр. 48/05, 76/07 и 80/09), а рјешавајући по Пријави намјере концентрације привредног субјекта Анекс друштво са ограниченом одговорношћу за телекомуникације Бања Лука, Мајке Југовића 25, 78000 Бања Лука, Босна и Херцеговина, поднесеној путем адвоката Сеада Миљковића, Змаја од Босне бр. 7, 71000 Сарајево, запримљеној 6.7.2012. године под бројем: 05-26-1-07-П/12, Конкуренијски савјет, на 41. (четрдесет првој) сједници, одржаној 04.09.2012. године, донио је

ЗАКЉУЧАК

1. Одбацује се Пријава концентрације привредног субјекта Анекс д.о.о. Бања Лука, Мајке Југовића 25, 78000 Бања Лука, Босна и Херцеговина због непостојања обавезе пријаве концентрације у смислу члана 14. став (1) Закона о конкуренцији.

2. Овај закључак биће објављен у „Службеном гласнику БиХ“, службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренијски савјет је 6.7.2012. године, под бројем 05-26-1-07-П/12, запримио Пријаву концентрације (у даљем тексту: Пријава), поднесу путем адвоката Сеада Миљковића, Змаја од

Босне бр. 7, 71000 Сарајево (на основу пуномоћи број 5603/12 издате 22.6.2012. године у Бањој Луци), по којој привредни субјекат Анекс д.о.о. Бања Лука, Мајке Југовића 25, 78000 Бања Лука, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Подносилац пријаве или Анекс) намјерава стећи већинску контролу (...) ^{*1} привредног субјекта ТВ Кабел д.о.о. Вишеград, Ул. краља Петра бб, Вишеград, БиХ (у даљем тексту: ТВ Кабел).

Конкуренијски савјет је утврдио да Пријава није комплетна и уредна те је затражио допуну исте актом број: 05-26-1-07-3-П/12, 31.7.2012. године и актом број 05-26-1-07-8-П/12, 29.8.2012. године. Подносилац пријаве је поднео број: 05-26-1-07-4-П/12, од 6.8.2012. године допуну Пријаву, поднео број: 05-26-1-07-6-П/12, 9.8.2012. године, као и поднео број 05-26-1-07-9-П/12 од 3.9.2012. године. Конкуренијски савјет је 12.7.2012. године актом број: 05-26-1-07-1-П/12 и 9.8.2012. године актом број: 05-26-1-07-5-П/12 Регулаторној агенцији за комуникације (у даљем тексту: РАК) упутно Захтјев за доставу информација на који је одговорено 25.7.2012. године поднео број: 05-26-1-07-2-П/12 и 27.8.2012. године поднео број: 05-26-1-07-7-П/12.

Након комплетирања Пријаве, Конкуренијски савјет је, у смислу члана 30. став (3) Закона, 4.9.2012. године Подносиоцу пријаве издао Потврду о пријему уредне и комплетне пријаве број: 05-26-1-07-10-П/12.

Подносилац пријаве је навео, у смислу члана 30. став (2) Закона о конкуренцији (у даљем тексту: Закон), да нема обавезу поднијети захтјев за оцјену концентрације неком другом тијелу изван територије Босне и Херцеговине.

Конкуренијски савјет је увидом у достављену документацију утврдио да је пријава поднесена у смислу члана 16. став (2) Закона.

1. Учесници предметне концентрације

Учесници предметне концентрације су привредни субјекат Анекс друштво са ограниченом одговорношћу за телекомуникације, Бања Лука, Мајке Југовића 25, Бања Лука, БиХ и привредни субјекат ТВ Кабел д.о.о. Вишеград, ул. Краља Петра бб, Вишеград, БиХ.

1.1. Привредни субјекат Анекс

Привредни субјекат Анекс друштво са ограниченом одговорношћу за телекомуникације, Бања Лука, Ул. Мајке Југовића 25, Бања Лука, Босна и Херцеговина, регистрован је у Основном суду у Бањој Луци под бројем 1-3645-00 и у већинском је власништву привредног субјекта Телеком Словеније д.д. Љубљана, Цигалетова 15, 1000 Љубљана, Република Словенија (у даљем тексту: Телеком Словеније) са власничким учешћем од 70% док је преосталих 30% у власништву физичког лица (...) ^{*} ((..)*).

Привредни субјекат Анекс је постао носилац Опште дозволе за пружање интернет услуга 1. априла 2002. године те од тада почиње пружати услуге Интернет приступа. Такође, носилац је дозволе за мрежног оператера од 12. априла 2006. године, а 8. маја 2006. године постаје први лиценцирани оператер фиксне телефонije у Републици Српској, односно носилац дозволе за јавне фиксне телефонске услуге у наредних 10 година.

Основне регистроване дјелатности привредног субјекта Анекс су дјелатност жичане комуникације, трговина на велико рачунарима, периферном опремом и софтверима, продаја опреме потребне за повезивање рачунарских LAN (Local Area Network) и WAN (Wide Area Network) мрежа, као и обављање осталих сродних рачунарских дјелатности везаних за послове планирања и развоја рачунарских мрежа.

Припајање привредног субјекта ЕЛИНГ-КДС д.о.о. Теслић од стране Подносиоца пријаве, како се наводи у допуни Пријаве, десило се у првој половини 2012. године.

1.1.1. Повезана друштва привредног субјекта Анекс на тржишту Босне и Херцеговине

Привредни субјекат Телеком Словеније је путем привредног субјекта Анекс 100,0% власник привредног субјекта СИОЛ д.о.о. за пружање телекомуникацијских услуга Сарајево, Тешанска 24а, 71000 Сарајево (у даљем тексту: Сиол), који је регистрован на Општинском суду у Сарајеву под бројем: 065-0-Reg-11-002495.

Претежна регистрована дјелатност привредног субјекта Сиол је производња комуникацијске опреме и трговина на велико и мало електронском и телекомуникацијском опремом и дијеловима.

1.2. Привредни субјекат ТВ Кабел

Привредни субјекат ТВ Кабел д.о.о., Краља Петра бб, Вишеград, Босна и Херцеговина је регистрован у Окружном привредном суду Источно Сарајево 18.1.2005. године под бројем: 89-01-0105-09.

Носилац је Опште дозволе за јавно мрежног емитера број ДМОЛ-ТС/090/06, Опште дозволе за пружање Интернет услуга број Дпиу- ТС/119/2011, од 22.2.2011. године и Дозволе за

дистрибуцију аудио-визуелних медијских услуга и медијских услуга радија број 02-07-89/12, од 25.1.2011. године.

Привредни субјекат ТВ Кабел је у 50% власништву физичког лица (...) *док преосталих 50% поседује физичко лице (...) *.

Претежна регистрована дјелатност привредног субјекта ТВ Кабел је кабловска дистрибуција РТВ програма.

Привредни субјекат ТВ Кабел нема повезаних привредних субјеката.

2. Правни оквир оцјене предметне концентрације

Конкурентски савјет у поступку оцјене предметне концентрације примјенио је одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта („Службени гласник БиХ“, бр. 18/06 и 34/10), те Одлуке о начину подношења пријаве и критеријумима за оцјену концентрација привредних субјеката.

Конкурентски савјет, у складу са чланом 43. став (7) Закона, при прорачуну укупних годишњих прихода учесника концентрације је користио критеријуме и стандарде Обавјештења Европске комисије о прорачуну укупног прихода у складу са Уредбом Савјета (ЕЕЗ) број: 4064/89 о контроли концентрације привредних субјеката.

3. Правни основ концентрације

Привредни субјекти Анекс и ТВ Кабел су 22. јуна 2012. године у Бања Луци потписали Писмо намјере у вези са (...) * (у даљем тексту: Писмо намјере) којим привредни субјекат Анекс намјерава стећи власништво (...) * која је у власништву привредног субјекта ТВ Кабел, а коју чини (...) *.

Писмо намјере је потписано од стране (...) *.

Привредни субјекат Анекс у складу са Писмом намјере изражава намјеру да купи (...) *.

4. Релевантно тржиште учесника концентрације

Релевантно тржиште, у смислу члана 3. Закона, те чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, чини тржиште одређених производа (услуга) које су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште производа обухвата све производе и/или услуге које потрошачи сматрају међусобно замјенивим с обзиром на њихове битне карактеристике, квалитет, намјену, цијену или начин употребе.

Према члану 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у географском смислу обухвата цијелу или дио територије Босне и Херцеговине, на којој су тржишни конкуренти активни у продаји и/или куповини релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима које то тржиште битно разликује од услова тржишне конкуренције на сусједним географским тржиштима.

С обзиром на наведено, а на основу спроведене анализе релевантних тржишта учесника концентрације, Конкурентски савјет је утврдио да постоје два релевантна тржишта производа/услуга концентрације, и то тржиште Интернет услуга и тржиште пружања услуга кабловске дистрибуције РТВ програма.

Релевантним тржиштем у географском смислу за пружање Интернет услуга сматра се општина Вишеград у регији Фоча (која подразумијева општине Вишеград, Рудо, Фочу и Чајниче) с обзиром да привредни субјекат ТВ Кабел пружа Интернет услуге само на подручју општине Вишеград.

Релевантним тржиштем у географском смислу за пружање услуга кабловске дистрибуције РТВ програма сматра се општина Вишеград у регији Фоча с обзиром да привредни субјекат ТВ Кабел пружа услуге кабловске дистрибуције РТВ програма на наведеном подручју.

Слиједом наведеног, релевантним тржиштем предметне концентрације сматрају се тржишта пружања Интернет услуга и услуга пружања кабловске дистрибуције РТВ програма на подручју општине Вишеград у регији Фоча.

5. Анализа релевантних тржишта

У анализи релевантних тржишта учесника концентрације и њихових главних конкурената, као и процјенама тржишних удјела коришћени су као релевантни подаци достављени од РАК и подаци Подносиоца пријаве.

5.1. Анализа тржишта Интернет услуга

На тржишту пружања Интернет услуга на територији Босне и Херцеговине, према подацима достављеним од стране РАК-а, који се односе на 2011. годину, регистровано је 515.296 претплатника.

Привредни субјекат Анекс у 2011. години имао је 17.862 претплатника, при чему се исти не налазе на подручју регије Фоча.

Привредни субјекат ТВ Кабел имао је, према подацима РАК-а, у 2011. години два претплатника Интернет услуга при чему су сви претплатници регистровани на подручју општине Вишеград у

регији Фоча, на којој привредни субјекат Анекс нема регистрованих претплатника.

Тржишна учешћа привредног субјекта ТВ Кабел и њихових конкурената на тржишту Интернет услуга у регији Фоча, у 2011. години, износили су:

Табела 1.

Ред. бр.	Назив привредног субјекта	Број претплатника	Тржишно учешће (%)
1	Анекс д.о.о.	0	0,00
2	ТВ Кабел д.о.о.	2	0,03
3	Елта-кабел д.о.о.	215	2,91
4	Дасто семтел д.о.о.	553	7,50
5	Телекомуникације РС д.д.	6.346	86,04
6	Елинг КДС д.о.о.*	251	3,40
7	Ланасо д.о.о.	6	0,08
8	ЈОДП Српске поште	3	0,04
9	Укупно	7376	100,00
10	Укупно 1+2	2	0,03
11	Укупно 1+2+6	253	3,43

Извор: РАК; * Елинг КДС д.о.о. је током 2012. године припојен привредном субјекту Анекс.

Анализом наведених података Конкурентски савјет је утврдио да заједничко тржишно учешће учесника концентрације на релевантном тржишту није веће од 40%.

5.2. Анализа тржишта кабловске дистрибуције РТВ програма

Привредни субјекат Анекс послује на тржишту кабловске дистрибуције РТВ програма на тржишту Босне и Херцеговине (с обзиром да се дозвола РАК-а за пружање дистрибуције РТВ програма издаје за цијелу територију Босне и Херцеговине) и на истом је у 2011. години, према подацима РАК-а, имао 19.145 претплатника, при чему се исти не налазе на подручју регије Фоча.

Привредни субјекат ТВ Кабел на тржишту у Босни и Херцеговини је у 2011. године имао 728 претплатника, од чега се сви налазе на општини Вишеград у регији Фоча.

Према подацима Подносиоца пријаве, тржишна учешћа учесника концентрације и главних конкурената на релевантном тржишту у 2011. години износили су:

Табела 2.

	Регија Фоча							
	Вишеград		Рудо		Фоча		Чајниче	
Привредни субјекат	Бр. претпл.	%	Бр. претпл.	%	Бр. претпл.	%	Бр. претпл.	%
	Анекс д.о.о.	0	0	0	0	0	0	0
ТВ Кабел	728	15,24	0	0	0	0	0	0
Елта-кабел д.о.о.	0	0,00	0	0	1313	14,20	513	26,9
Тотал ТВ БХ д.о.о.	700	14,65	800	19,66	1700	18,39	350	18,35
Телекомуникације РС	300	6,28	400	9,83	800	8,65	200	10,49
Елинг КДС д.о.о.*	0	0,00	0	0,00	289	3,13	0	0
Остали	3050	63,83	2869	70,51	5144	55,63	844	44,26
УКУПНО	4778	100,0	4069	100,0	9246	100,0	1907	100,0

* Елинг КДС д.о.о. је током 2012. године припојен привредном субјекту Анекс.

На основу анализе наведеног, а узимајући у обзир и укупан број претплатника кабловске дистрибуције РТВ програма на територији Босне и Херцеговине, односно релевантном тржишту предметне концентрације произилази Табела 3.

Табела 3.

Р. бр.	Привредни субјекат	Босна и Херцеговина		Регија Фоча	
		Број претплатника	%	Број претплатника	%
1.	Анекс	19.145	4,73	0	0
2.	ТВ Кабел	728	0,18	728	3,64
	Остали	384.842	95,09	19.272	96,36
	УКУПНО (1+2)	19.873	4,91	728	3,64
	УКУПНО	404.715	100,00	20.000	100,00

Извор: Пријава концентрације, подаци од РАК, статистички билтени.

Анализом наведених података Конкурентски савет је утврдио да заједничко тржишно учешће учесника концентрације на подручју општине Вишеград износи 15,24%, односно на регији Фоча 3,64%.

6. Обавеза пријаве концентрације

Обавеза пријаве концентрације привредних субјеката, у смислу члана 14. став (1) т. а) и б) Закона, постоји ако укупни годишњи приходи учесника концентрације остварени продајом робе и/или услуга на свјетском нивоу износе 100.000.000,00 КМ по завршном рачуну у години која је претходила предметној концентрацији, и да укупан приход сваког од најмање два привредна субјекта, учесника концентрације остварен продајом робе и/или услуга на тржишту Босне и Херцеговине, износи најмање 8.000.000,00 КМ, или ако је заједничко тржишно учешће учесника концентрације на релевантном тржишту веће од 40,0%.

Укупни годишњи приходи привредних субјеката учесника концентрације (и њихових повезаних привредних субјеката) на дан 31. децембар 2011. године износили су:

Табела 3.

	Телеком Словеније		Анекс	Сиол	ТВ Кабел
	ЕВР	КМ			
Свијет	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
БиХ	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*

Извор: подаци из Пријаве *Остварен укупан расход у износу од (..)*КМ.

Годишњи приход учесника концентрације представља укупан приход (без пореза на додату вриједност и других пореза који се директно односе на учеснике концентрације на тржишту Босне и Херцеговине), у смислу члана 8. тачка х) Одлуке о начину подношења пријаве и критеријумима за оцјену концентрација привредних субјеката.

Анализом наведених података утврђено је да учесници предметне концентрације не испуњавају услове из члана 14. став (1) тачка б) Закона јер укупан приход привредног субјекта ТВ Кабел остварен продајом робе и/или услуга на тржишту Босне и Херцеговине износи мање од 8.000.000,00 КМ (Табела 3.), а заједничко тржишно учешће учесника концентрације на релевантним тржиштима није веће од 40,0%, те сходно томе, исти нису били обавезни поднијети Пријаву.

7. Административна такса

Подносилац пријаве на овај закључак, у складу са чланом 2. тарифни број 108. тачка ц) Одлуке о административним таксама у вези са процесним радњама пред Конкурентским саветом („Службени гласник БиХ“, бр. 30/06 и 18/11) дужан је платити административну таксу у укупном износу од 1.000,00 КМ, у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.

8. Поука о правном лијеку

Против овог закључка није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овог закључка.

¹ (..)* Подаци представљају пословну тајну.

Број: 05-26-1-07-12-III/12
4. септембра 2012. године
Сарајево

Предсједник,
Ибрица Лакишић, с.р.

Регулаторни одбор жељезница Босне и Херцеговине

На основу чл. 2. и 8. Закона о жељезницама Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 52/05), Регулаторни одбор жељезница БиХ прописује

(Пренос Регулативе 1370/2007/ЕЦ)

ИНСТРУКЦИЈУ

О СПРОВОЂЕЊУ ОБАВЕЗНЕ ЈАВНЕ УСЛУГЕ ПРЕВОЗА ПУТНИКА У УНУТРАШЊЕМ И МЕЋУНАРОДНОМ ЖЕЉЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ

1 - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Сврха Инструкције)

Ова инструкција дефинише услове, обим и начин извршавања услуга превоза путника, начин пројектовања пре-

возних цијена и надокнада, као и квалитет обавезне јавне услуге превоза путника у унутрашњем или међународном саобраћају.

Члан 2.

(Дефиниције)

Термини који се користе у овој инструкцији имају сљедећа значења:

- Превоз путника од јавног интереса је превоз којим се пружају услуге превоза ради задовољавања друштвено-социјалних потреба на недискриминирајућој основи и континуирано;

- Надлежне власти означавају свако тијело јавне функције или групу тијела јавне функције са овлашћењима интервенције у јавном превозу путника на датом географском подручју, односно свако тијело коме из Устава и закона који важе у БиХ произилазе таква овлашћења;

- Превоз у унутрашњем жељезничком путничком саобраћају је превоз гдје је почетна и завршна жељезничка станица на територији БиХ, а превоз се обавља на јавној жељезничкој инфраструктури по утврђеном реду вожње за путнички саобраћај, уз поштовање одредби Споразума између Федерације БиХ и Републике Српске о успостављању заједничке жељезничке јавне корпорације као дијела транспортне корпорације;

- Превоз у жељезничком међународном путничком саобраћају је превоз који се обавља на јавној жељезничкој инфраструктури на средње дугим релацијама, а по утврђеном реду вожње за међународни путнички саобраћај;

- Возови у унутрашњем саобраћају су возови који саобраћају на транспортном путу гдје је почетна и завршна жељезничка станица на територији БиХ;

- Возови у међународном саобраћају су међународни возови који саобраћају на транспортном путу гдје је почетна и/или завршна станица на подручју ван територије БиХ;

- Интегрисани јавни превоз путника подразумијева међусобно повезане услуге превоза на одређеном географском подручју са једним информационим системом подршке, системом превозних исправа и редом вожње;

- Оператер обавезне јавне услуге превоза путника је превозник који обавља јавне услуге превоза путника у унутрашњем и међународном жељезничком саобраћају;

- Путничка тарифа је акт превозника (оператера) којим превозник даје услове транспорта, именик жељезничких станица и даљинар станица, као и цијене превоза, превозне ставове или превознине и додатке за превоз путника. У унутрашњем жељезничком путничком саобраћају превозник мора да узме у обзир услове путничке тарифе, док путничка тарифа у међународном саобраћају је договорена билатералним или мултилатералним споразумима са иностраним жељезничким предузећима;

- Надокнада за обављање јавних услуга значи било какву корист, посебно финансијске, коју су надлежне власти директно или индиректно додјелили из јавних средстава у периоду пружања обавезе јавне услуге или у вези са тим периодом;

- Обавеза пружања јавне услуге означава захтјев који дефинишу или одреде надлежне власти како би се осигурале услуге јавног превоза путника од општег интереса, а које оператер, кад би посматрао само своје комерцијалне интересе, не би преузео или их не би преузео у истом обиму или под условима без надокнаде;

- Ексклузивно право означава право оператера јавне услуге на обављање појединих услуга јавног превоза путника на одређеној линији или мрежи, односно на одређеном подручју, искључујући све друге такве оператере, на основу уговора са надлежним властима, а који је склопљен на основу одлука надлежних власти о јавним услугама у жељезничком путничком саобраћају;

- Директна додјела означава додјелу уговора о пружању јавне услуге датом оператеру јавне услуге без претходног поступка конкурентног јавног надметања;

- Уговор о пружању јавне услуге означава један или више правно обавезујућих аката који потврђују споразум између надлежних власти и оператора јавне услуге о повјеравању управљања и обављања услуга јавног превоза путника том оператору, обухваћеним обавезама пружања јавне услуге у зависности од права државе власника, уговор такође може бити и одлука коју су донијеле надлежне власти:

- у облику појединачног законодавства или регулаторног акта или
- садржавајући услове према којима само надлежне власти пружају услуге или повјерава пружање таквих услуга унутрашњем оператору;
- Тарифна обавеза је обавеза да се за превоз путника у унутрашњем жељезничком саобраћају употребљава путничка тарифа коју оператору јавне услуге делегирају надлежне власти, иако у потпуности не покрива трошкове транспортних услуга;
- Корисници су сви путници у унутрашњем или међународном жељезничком путничком саобраћају;
- Возни километар је вожња воза на дужини од једног километра.

Члан 3.

(Обавезе пружања услуге превоза путника од јавног интереса)

(1) Концепт јавне услуге обухвата и тијела која пружају услуге и услуге од општег интереса која та тијела пружају. Надлежне власти могу наметнути обавезу јавне услуге тијелу које пружа ту услугу и морају омогућити да захтијевана услуга реално може бити извршена.

(2) Превоз путника у унутрашњем или међународном саобраћају на територији БиХ обезбјеђују ентитети и уз обавезу да се пруже јавне услуге превоза путника од јавног интереса.

(3) Превоз путника у унутрашњем жељезничком саобраћају обезбјеђују надлежне власти с циљем веће мобилности становништва, узимајући у обзир потребе оних који редовно путују возом, урбанистичко планирање и рурални развој, социјалне и еколошке факторе и очување културног наслеђа уз поштовање одредби Споразума између Федерације БиХ и Републике Српске о успостављању заједничке жељезничке јавне корпорације као дијела транспортне корпорације.

(4) Превоз путника у међународном жељезничком саобраћају на територији БиХ - надлежне власти обезбјеђују услуге од јавног интереса и испуњава обавезу да обезбјеђи континуирану мобилност на европском географском простору.

(5) Обавезу јавне услуге превоза путника у унутрашњем или међународном жељезничком саобраћају мора оператор обавезне јавне услуге спроводити континуирано током периода важења уговора из члана 4. ове инструкције а у складу са утврђеним редом вожње. Трајање уговора о извођењу обавезе јавне услуге је ограничен и не прелази десет година и може, ако је потребно, у складу са прописаним условима, бити продужен највише до половине трајања уговора.

(6) Оператер који обавља обавезну јавну услугу мора јавну услугу спроводити под условима утврђеним у уговору из члана 4. ове инструкције, гдје су регулисани односи између надлежних власти и оператора јавне услуге.

(7) Обавезна јавна услуга превоза путника у унутрашњем или међународном жељезничком саобраћају, поред обима директног превоза, такође, обухвата све оне активности које омогућавају несметан, ефикасан и рационалан превоз до нивоа квалитета наведених у овој инструкцији и у уговору из претходног става. Оператер обавезне јавне услуге мора при томе водити рачуна за ефикасно управљање и пружање квалитетних услуга превоза и да промовише овај вид јавног превоза.

Члан 4.

(Садржај и облик уговора)

Надлежне власти и оператер обавезне јавне услуге уговором регулишу своје међусобне односе у вези са спровођењем обавезе јавне услуге, а нарочито:

- Предмет уговора;
- Обим услуга;
- Прецизну методологију за праћење и мјерење елемената модерног жељезничког путничког саобраћаја, који ће обезбједити оператер обавезне јавне услуге;
- Износ планираног нето финансијског ефекта за све врсте превоза наведене у трећем и четвртном ставу члана 3. ове инструкције;
- Износ надокнаде за обавезну јавну услугу који су предмет ове инструкције;
- Начин и рокове испуњавања уговорених обавеза;
- Дужност оператора обавезне јавне услуге је да пријави надлежним властима за жељезнички саобраћај све факторе и догађаје који могу утицати на спровођење обавезе јавне услуге која је предмет ове инструкције;
- Начин финансијске и стручне контроле над спровођењем обавезне јавне услуге, која је предмет ове инструкције, као и садржај извјештаја од стране оператора обавезне јавне услуге надлежним властима за жељезнички саобраћај;
- Начин понашања у модификованим и неподвижним околностима на тржишту транспортних услуга;
- Начин измене уговора;
- Трајање уговора, раскид уговора и његово евентуално проширење;
- Санкције за неиспуњавање обавеза од стране оператора;
- Друге елементе од значаја за пружања услуге превоза путника у жељезничком саобраћају од јавног интереса.

II - НАЧИН ИЗВРШАВАЊА ОБАВЕЗНЕ ЈАВНЕ УСЛУГЕ

Члан 5.

(Директни уговор)

У складу са ексклузивним правом и обавезама оператора да врши обавезне јавне услуге превоза путника у унутрашњем и међународном жељезничком саобраћају, надлежне власти доносе директан уговор о спровођењу обавезне јавне услуге. Оператер обавезне јавне услуге мора обезбједити, нарочито:

- Возни парк;
- Материјалне могућности које су потребне за обављање превоза;
- Материјалне могућности које су неопходне за пружање додатних услуга које су директно везане за транспорт (продајна мјеста, информациони систем, итд.);
- Стручно оспособљено особље.

Члан 6.

(Обим услуга)

Оператер обавезне јавне услуге у унутрашњем или међународном жељезничком саобраћају треба да обезбјеђи обим транспортних услуга у складу са утврђеним редом вожње, при чему је обим транспортних услуга изражен у броју возних километара.

Члан 7.

(Квалитет услуге)

(1) Услуге извршене од стране оператора обавезне јавне услуге у унутрашњем или међународном жељезничком путничком саобраћају морају задовољавати елементе савременог путничког саобраћаја, који се мјери нивоом задовољства путника и тачношћу. Ниво задовољства путника се мјери годишње спровођењем анкета путника на

свим возовима по важећем реду вожње. Кашњења возова се морају пратити електронским евиденцијама.

(2) О резултатима истраживања о задовољству путника и о кашњењима возова оператер обавезне јавне услуге дужан је да обавијести надлежне власти за жељезнички саобраћај.

(3) У уговору из члана 4. ове инструкције утврђују се висина и начин плаћања новчане казне за одступање од прописаног квалитета услуге настала кривицом оператера обавезне јавне услуге.

Члан 8.

(Корисничка права)

Надлежне власти обезбјеђују свим корисницима пружање транспортних услуга у унутрашњем или међународном жељезничком путничком саобраћају у складу са овом инструкцијом.

Члан 9.

(Приступ јавној жељезничкој инфраструктури)

За реализацију обавезе јавне услуге превоза путника у унутрашњем или међународном жељезничком путничком саобраћају оператеру обавезне јавне услуге је обезбијеђен приступ јавној жељезничкој инфраструктури у обиму који је неопходан за несметано спровођење и под прописаним условима.

III - ПРОЈЕКТОВАЊЕ ПРЕВОЗНИХ ЦИЈЕНА И НАДОКНАДА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОБАВЕЗНЕ ЈАВНЕ УСЛУГЕ

Члан 10.

(Пројектовање превозних цијена)

(1) Оператер обавезне јавне услуге превоза путника у унутрашњем или међународном жељезничком саобраћају реализује обавезну јавну услугу од јавног интереса и има право на надокнаду по члану 11. ове инструкције.

(2) Путничка тарифа у унутрашњем жељезничком путничком саобраћају мора да узме у обзир тарифске обавезе, док је путничка тарифа у међународном путничком саобраћају договорена билатералним или мултилатералним споразумима са иностраним жељезничким предузећима.

Члан 11.

(Надокнада за превоз путника у унутрашњем или међународном жељезничком саобраћају)

(1) Износ надокнаде за обавезу јавне услуге, не рачунајући ПДВ, не смије прелазити износ потребан за покриће нето финансијског ефекта трошкова који су претрпљени и прихода који су остварени испуњавањем обавезе пружања јавних услуга, или скупа тих обавеза, узимајући у обзир односни приход задржан код оператера јавних услуга и његов разуман профит.

(2) Финансијска нето ефекат се израчунава на сљедећи начин:

Финансијски нето ефекат = А - Б - Ц + Д

При чему је:

А - Трошкови/расходи настали из обавезе јавних услуга, који су предмет ове инструкције, или скуп тих обавеза који су наведени у уговору из члана 4. ове инструкције;

Б - Приходи од путничких тарифа или било који други приход остварени приликом испуњавања обавезне јавне услуге која је предмет ове инструкције;

Ц - Било који позитиван финансијски ефекат остварен на мрежи којом се управља у оквиру обавезе јавне услуге;

Д - Разуман профит. Разуман профит треба схватити као стопу поврата на капитал, што је уобичајено за овај сектор у БиХ и узима у обзир ризик - или одсуство ризика - оператера јавне услуге ради интервенције од јавног интереса.

(3) Трошкови и приходи се обрачунавају у складу са важећим рачуноводственим и пореским прописима. Оператер обавезне јавне услуге за активности које спроводи за обавезну јавну услугу обезбјеђује посебан рачуноводствени систем, тако да испуњава најмање сљедеће услове:

- Континуиране активности морају бити одвојене и одговарајућих средстава и фиксни трошкови се додјељују за активности у складу са важећим рачуноводственим и пореским прописима;

- Варијабилни трошкови, одговарајући допринос с фиксним трошковима и разуман профит у вези са било којом другом активношћу јавних услуга не морају ни под којим околностима да наплаћују обавезну јавну услугу која је предмет ове инструкције;

- Трошкови јавне услуге морају бити избалансирани са приходима из пословања и исплата од јавних органа, без могућности преноса прихода у друге секторе дјелатности оператера обавезне јавне услуге.

IV - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 12.

(Регулисање међусобних односа)

С циљем реалног економског пословања жељезничких оператера у БиХ, надлежне власти и оператер обавезне јавне услуге морају најкасније до шест мјесеци након ступања на снагу ове инструкције склопити уговор из члана 4. ове инструкције и у складу са одредбама ове инструкције.

Члан 13.

(Ступање на снагу)

Ова инструкција ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и у службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.

Број: 10-01-29-7-313-1/12.
13. септембра 2012. године
Добој

Директор,
Борка Тркуља, с.р.

САДРЖАЈ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- 2107 Одлука о броју редовних студената који се уписују у прву годину трећег циклуса студија у академској 2012/13. години на Универзитету у Бањој Луци и висини школарине за студенте трећег циклуса1
- 2108 Одлука о давању сагласности на План утрошка средстава - текући грантови за националне паркове "Сутјеска" и "Козара", број: 04/1-012-2-2300/121
- 2109 Одлука број: 04/1-012-2-2326/121
- 2110 Одлука о давању сагласности на План утрошка средстава, број: 04/1-012-2-2304/122
- 2111 Одлука о усклађивању акта о оснивању Опште болнице "Свети Врачи" Бијељина2
- 2112 Одлука о заштити Споменика природе "Јама Ледана"3
- 2113 Одлука о преносу права власништва, број: 04/1-012-2-2295/124
- 2114 Одлука о преносу права власништва, број: 04/1-012-2-2301/125
- 2115 Одлука број: 04/1-012-2-2302/125
- 2116 Одлука о измјенама и допуни Одлуке о броју редовних и ванредних студената који се уписују у прву годину првог циклуса студија и у прву годину другог циклуса студија у академској 2012/13. години на јавним високошколским установама5
- 2117 Одлука о измјени Одлуке о давању сагласности на План утрошка средстава ("Службени гласник Републике Српске", број 34/12), број: 04/1-012-2-2310/1210
- 2118 Рјешење о утврђивању јавног интереса за додјелу концесије за коришћење пољопривредног земљишта у својини Републике Српске на подручју општине Шамац, број: 04/1-012-2-2305/1210
- 2119 Рјешење о одобравању промјене власничке структуре у концесионом привредном друштву ХЕ "Бистрица" д.о.о. Фоча, број: 04/1-012-2-2319/1211

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

- 2120 Правилник о заштити животиња за држање и условима које морају да испуњавају објекти за држање животиња11

МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ

- 2121 Правилник за доношење техничког одобрења ...28
- 2122 Правилник о издавању овлашћења за доношење докумената о усаглашености грађевинских производа33
- 2123 Правилник о начину спровођења поступка за оцјењивање усаглашености грађевинских производа37
- 2124 Правилник о означавању грађевинских производа40
- 2125 Правилник о контролном поступку за грађевинске производе42

РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

- Рјешење о ступању на снагу катастра непокретности дијела општине Калиновиц, и то за КО Калиновиц I43

УСТАВНИ СУД БиХ

- Одлука о допутивости и меритуму, број: АП 944/0944
- Одлука о допутивости и меритуму, број: АП 4518/1046
- Одлука о допутивости и меритуму, број: У 6/1257
- Одлука о допутивости и меритуму, број: АП 2186/0961
- Одлука о допутивости и меритуму, број: АП 3806/0964

КОНКУРЕНЦИЈСКИ САВЈЕТ БиХ

- Закључак о одбацивању Пријаве концентрације привредног субјекта Анекс д.о.о. Бања Лука ...67

РЕГУЛАТОРНИ ОДБОР ЖЕЉЕЗНИЦА БиХ

- Инструкција о спровођењу обавезне јавне услуге превоза путника у унутрашњем и међународном жељезничком саобраћају69

ОГЛАСНИ ДИО16 страна